2058

Banco

Statuti del Commune di Trevi

Ir

Nell' Inv.° del 1841

N: 173

affitto

Matteo Casalucci

Iv

II r

1 A R

Die 8 N[illegible]

[illegible] pro parte [illegible]

die [illegible]

[illegible] prestabili [illegible]

Die 8 [illegible]

[illegible] Bapte [illegible]

Memento [illegible]

Memento

Memento

mi [illegible]

consulendo

dif[illegible]iamur

[illegible] quod memor [illegible]

quid [illegible]

Tabula primi libri [illegible] Regiminis.

De festiuitatibus celebrandis	R.	i
De clamoribus faciendis per treuium	R.	ii
De sanctimentis eligendis per treuium pro suis [illegible]	R.	iii
[illegible] exparamentis non [illegible] neque prestandis fraternitatibus	R.	iiii.
De modo et ordine reformandi renouandi eligendi imbussulandi et extrahendi officium M[illegible] priorum et xviii. et de eorum arbitrio	R.	v.
De electione et extractione iuramento et officio camerarii	R.	vi.
De electione et imbussulatione consilii maioris extimatorum et eius officio	R.	vii
De electione et iuramento consilii generalis et eius officio	R.	viii.
De electione uexilliferorum et trecentorum et eorum officio	R.	viiii.
De capitaneis eligendis	R.	x
De modo et forma eligendi officiales comunis	R.	xi.
De inuentario potestatis	R.	xii.
De electione massarii siue notarii camere	R.	xiii.
De electione massariorum grani comunis seruandi	R.	xiiii.
De electione senatorum	R.	xv
De electione magistri gramatice	R.	xvi.
De electione medicorum	R.	xvii.
De electione notariorum bance	R.	xviii.
De officio supratutorum	R.	xviiii.
De electione potestatis	R.	xx.
De iuramento potestatis	R.	xxi.
De iuramento iudicis	R.	xxii.
De iuramento notariorum potestatis	R.	xxiii
De electione sindici	R.	xxiiii.
De sindicatu potestatis et aliorum officialium comunis	R.	xxv
De electione cancellarii	R.	xxvi.
De electione baiulorum	R.	xxvii.
De electione [illegible]	R.	xxviii
De catastis comunis treuii	R.	xxviiii
Quod possessiones [illegible] tributarie comunis treuii et rub 77	R.	xxx.
De possessionibus [illegible] accatastandis	R.	xxxi
Quod habentes possessiones [illegible] fore [illegible]	R.	xxxii
Quod [illegible] ponantur in statuto [illegible]	R.	xxxiii
De modo [illegible] ponendi datias	R.	xxxiiii
Quod datie habeatur imposite	R.	xxxv.
De modo exigendi datias	R.	xxxvi.
Quod quilibet faciat factiones ubi est allibratus	R.	xxxvii
De libro focularum	R.	xxxviii
Quod forenses teneantur facere custodiam rubrica et soluere focularia et datiam	R.	xxxviiii.
De ambasciatoribus comunis	R.	xl.
De ambasciata danda expensis petentis	R.	xli.
De statutis renouandis	R.	xlii
De suspensione statutorum	R.	xliii.
Quod camerarius possit expendere	R.	xliiii.
De ordine dato circa matriculam iudicum medicorum et notariorum	R.	xlv.
Quod fiat bussula iudicum et notariorum qui intersint in sindicatu officialium et faciant petitiones gratis	R.	xlvi.
De congregatione artium	R.	xlvii.
De cereo artium	R.	xlviii
Quod ordinamenta artium comunis treuii sint firma	R.	xlviiii.
De uexillo trecentorum	R.	L.
De clauibus portarum	R.	Li.
De picturis portarum	R.	Lii.
De impedimento non ponendo in ecclesia sancti iohannis	R.	Liii
De electione sindici sancti Iohannis	R.	Liiii
De inuentario faciendo bonorum sancti iohannis	R.	Lv.
De domibus et bonis sancti Iohannis	R.	Lvi.
Quod potestas non habeat pannos hospitalis sancti Iohannis	R.	Lvii.
Quod maiores lxx.ta annis non grauentur rubrica	R.	Lviii
De portionibus accipiendis per potestatem et eius officiales	R.	Lviiii.
Quod priores non permictant dare uexillum potestati nisi in fine officii	R.	Lx.
Quod priores non possint dare licentiam potestati medico uel aliis officialibus nisi [illegible]	R.	Lxi
Quod medicus et magister scole possit exigere salarium anno contributionis [illegible] eorum salario	R.	Lxii.

Settuagin[illegible]

Nell' Inventario del 1841 N: 173

Nell' Inventario del 1841 =
N° 173

Q. priores et camerari' teneat' retinere salariu cuilibz semestris potestati R. lxiii.
Q. credatur quatuor testib; qui comiserint simonia cu officiali R. lxiiii.
Q. forenses a quatuor anis citra hitantes teneat' solue' focularia R. lxv. — Forrensi hab. 4 anni paghi il fuoco
Q. male paghe no audiatur R. lxvi.
Q. no possit uendi terrenu fore si rubrica R. lxvii.
Q. notarius camere no possit leuare tram de catasto aliquo et ponere i catasto illi' qui no est de iurisdictione treuii R. lxviii. — non si leui dal catasto terra per porla a persona non soggetta alli giurisditione
Q. potestas teneatur exigere condepnationes et debita cois alias coputetur in suo salario R. lxviiii
Q. officiales no habeant salariu nisi pro tpre quo fuerunt R. lxx.
Q. detur fides catastis R. lxxi. — fede alli catastri
Q. illud ius fiat forensi i treuio quod fit treuano extra teritoriu treuii R. lxxii.
Q. qui seorsuz habitant soluat fumuz et no possint aboliri de focularib; R. lxxiii. — Chi habita da se paghi il fuoco
Q. condepnati p maleficiis pro saluo coductu et tinnio soluant capita sol' monti pietatis R. lxxiiii.
Qui emit puetuz cois ul' coducit apotecaz debet fideiubere R. lxxv.
Q. conciliarii ueniat' iduti pannis colorati R. lxxvi.
Q. possessiones sint tributarie cois treuii R. lxxvii et sup. rub. 30
Q. i terris no accatastatis possit dari dapnuz R. lxxviii.
Q. consultor sindicoz no sit suspectus partib; R. lxxviiii
Q. in conciliis no possit pponi publica utilitas ḡ respuetur in conciliis deputatis R. lxxx.
De ordine dato officio xviii. et armatoz in precedendo R. lxxxi.
Q. no possit fieri gratia de maleficiis non habita pace R. lxxxii
Q. fiat liber creditoz R. lxxxiii
Ordo super nuchinis R. lxxxiiii
Q. sportule no debeatur R. lxxxv.
De officio cancellarii R. lxxxvi

Primus

Liber primus de Regimine

In nomine domini Amen: In principio creavit deus hominem in eum spirans spiraculum vite hoc est rationalem animam ut recte saperet: et creatori suo in omnibus obediret. Sed homo dei preceptum transgrediens et sicut in sobole ita in peccatis multiplicans causam dedit legi in monte sinay dominus et legem sanctam constituit in decem preceptis illam per manus moysi servi sui populo suo tradens ut sciret que promissa forent et que penitus respicienda. Sed crescentibus gentibus et multis se questionibus implicantibus necesse fuit multa iura constitui et subsequenter canonica: in quibus quantum possibile fuit omnia dubia liquidantur. Verum cum plura sint negotia quam vocabula ac etiam locorum et temporum diversitates insurgant sepe diversitas rationis necesse est aliquando ad statuta et constitutiones descendere ut secundum locorum et temporum diversitatem constituantur fine conformitatem rationis. Quia propterea nulla civitas [illegible] legibus diu posset stare possit et frustra fiunt edificia nisi et cives unanimes et equo [illegible] consentiunt: hac re maiores nostri prudentissimi instituta fixere ut his integris et incorruptis non solum ab externa sed a domestica interitione in lesi conservarentur. Nam sicut a romanis hystoricis scriptum est nulla maiori causa partum et dilatatum imperium est quam legum continua observantia et sic contra diminutum: his sub [illegible]: cum res ad paucorum fuit redacta dominium. Quare non immerito earum latores sapientissimi et sanctissimi habebantur unde Cicero hec omnibus qui patriam conservaverint adiuverint auxerint certum esse in celo diffinitum locum ubi beati sempiterno evo fruantur. Nihil est ergo illi principi deo qui omnem mundum regit quod quidem in terris fiet acceptius quam concilia cetusque hominum iure sociati que civitates appellantur. harum rectores et conservatores hinc profecti huc revertuntur. Sed quia ut supra interdum mutantur tempora et res in peius procedere videntur teste oratio. Dannosa quid non imminuta dies etas parentum peior avis tulit nos nequiores mox daturos progeniem vitiosiorem. Ob hoc spectabiles viri videlicet Egregius iurisperitus vir dominus Johanes baptista domini Gregorii de petronibus terzerii castelli balie sancti milliani Thomas colangeli terzerii matidie et balie sancti martini. Palmutius marci terzerii plani balie sancti angeli: Magnifici domini priores antepositi terre trevii: Necnon Magnificus et generosus vir Eques comes et legum doctor dominus Nicolaus [illegible]. Egregius legum doctor dominus franciscus placentis. Ser franciscus bartolomei et Benedictus domini gregorii terzerii castelli et Egregius legum doctor dominus [illegible] fr. Galeassi. Ser franciscus petrangeli de [illegible] per franciscus domini franceschini de lucarinis terzerii matidie: et Ser Guidantoni frantonii. Johanes thomas bartolomei: Bartolomeus philippi et Johanes thome cassiani terzerii plani constituti ordinati et deputati ut legum municipales huius rei publice trebiane vetustate abolite renascatur et nova constituta ad integram [illegible] volumina reducitur ex auctoritate eis attributa a consilio generali dicte terre trevii [illegible] ut manu Spectabilis viri Hercule angeli bartolomei de roccha [illegible] cancellarii communis trevii notarii publici [illegible] reformationum dicte terre latius constat. Infrascripta statuta et ordinamenta facimus [illegible] et ordinamus ad honorem et gloriam omnipotentis dei et filie [illegible] matris virginis Marie [illegible] apostolorum petri et pauli et Gloriosissimi martiris Sancti Miliani protectoris huius populi trebiani necnon ad statum Sancte romane Ecclesie et Sanctissimi in christo patris et domini domini Alexandri divina providentia pape sexti. necnon ad honorem et exaltationem Reverendissimi domini domini Johanis borgie diaconi cardinalis Sancte Marie in violate et totius vallis umbrie legati: et Reverendi domini Jo. olivierii prothonotarii apostolici eius vicelegati et pro bono regimine et comodo pace quiete et tranquillitate huius populi trebiani. Amen :

Et quoniam universa ex divino motu reguntur et gubernantur et omne datum optimum et omne donum perfectum de sursum est et omnes gratie gratie et gr[illegible] ande a summo creatore capiunt exordium [illegible] Ideo ab ipsa divinitate [illegible]

Lactantius

& origo et in nomine dni nri yhu xpi ad singulos actus nros progrediamur ad hoc ut ipa diuinitas in singulis peragēdis sit principium medium & finis: & hāc cōitatem treuij & popularem statum ipsius terre ppetuo in bonum dirigat & conseruet

¶ Secundo ab ipa diuinitate & sanctis ipius principium capiam⁹ sub anno dni indictione pontificatu mens & dieb; put in dcō libro reformationum & in fine pntium stat manu dicti ser lucangeli cancellarij pfati & manu ser francisci ser nicolai notarij camere una cum dicto ser lucangelo in solidum rogati latius patet.

De festiuitatib; celebrandis. Rª. pma

In primis quidem statuim⁹ & ordinam⁹ q potestas & dni priores qui p tpre fuerint teneatur ad penam uigintiquinq librarum den pro quolib; ipor & qualibet uice facere solepniter celebrari in platea cōmunis in capella & altari ipius cōis diuina officia cum clericis & fratrib; omnib; ipius terre cum solepni missa predicatorib; & fraternitatib; quibuscumq in festiuitatib; kls maij uz sanctor Iacobi & phylippi ascensionis & festi corporis xpi & festi sci bartolomei apli de mense augusti: Et q camerarius dicti cōis teneatur soluere de pecunia dicti cōis pro quolib; festo pretera & alijs expensis triginta solidos den. ¶ Adicientes q in uigilia bti emiliani sci bartolomei apostoli & sancte reparate uadant alluminaria ut fuit hacten⁹ cōsuetum.

De elimosinis faciendis per cōmune treuij. Rubrica scda.

Item statuim⁹ & ordinam⁹ q prefati dni potestas atq priores antepositi sub pena predicta teneatur & debeat de pecunia dicti cōis dare ac offerre in festo beati Miliani infra missam solepnia duos duplerios ponderis sex librar cere: sancti bartolomei quatuor librar cere: sancte reparate quatuor librar: sancti uenture quatuor librar cere: sancte marie magdalene & lucie & clare trium librar cere pro quolib; cum armis predic dicti cōis & ecclie: ac in festo bti marci sol. xxti den.

¶ Insup declaram⁹ ac etiā ordinam⁹ q fres sci francisci de treuio hēant in festo sancte Marie de augusto a camerario dicti cōis pro tunicis ipor fratrum lib. xx. den anno quolib; & pro carnib; & elemosinis habeant in festo pascatis & natiuitatis dni. xl. sol. den pro quolib; festo anno quolib;:

¶ Adicientes q ltamen palatij potestatis sit dictor frum sci francisci sine aliqua exceptione

correptum & reductum ad xv. libr. ut p3 ī. ad cart. 178.

De sanctuarijs eligendis p cōe treuij pro conseruatione ecclesiar. Rubrica. iij.

Item statuim⁹ & ordinam⁹ ad hoc ut negotia ecclesiar bn tractetur & disponatur & ne dissipentur p aliquos ut semper huic cōitati ipe ecclie & sancti earundem continue faueant: q anno quolib; in calendis Januarij fiant p ipm cōe uz. per. M. d. xviij. in dicto concilio tres sanctuarij bone conditionis uite & fame. unus uz pro quolibet tercerio qui habeant administrare & reuidere facta & negotia ecclesiar sci miliani sancti francisci: sci Johannis de platea cōis treuij & sancti thome ac hospitalis leprosor de pede treuij & fraternitatum omn dce tre treuij sub pena. xxv. lib. den pro quolib; dictor dnor prior antepositor qui pro tpre fuerint. Qui sanctuarij teneantur facere inuentaria & librum introitus & exitus: ita q nulla possit ee fraus in dcīs ecclesijs pena ipor sanctensium neglegetium infamie & C. lib. den pro quolib;: qui sup hijs ecclijs hēant plenariam auctoritatem uidendi & disponendi pro ipor libito uoluntatis. Et q potestas qui pro tpre fuit teneatur & debeat ipis sanctuarijs uisa ueritate facti sine strepitu & figura iudicij & de facto iustitiam ministrare & realr & personalr cogere debitores ipar ecclesiar sub pena periurij & xxv. lib. den pro qualibet uice: Et q dicti sanctuarij faciant manutenere & conseruare hospitale sancti Johannis de treuio & dicti cōis treuij: Et prefati sanctuarij faciant in ecclia sancti Johis noui celebrari missam in die iouis & dnico pena. C. sol. den pro quolib; uice Et q dicti sanctuarij habeant pro eorum salario sol. quatraginta anno quolib; pro quolib; eor: & finito eor officio sindicetur & sindicari debeant p potestatem siue per iudicem terre treuij. Qui potas siue su

dex faciat coram se portare eoz libros
introitus & exitus dictaz eccliaz: & si
repitur comisisse aliquaz fraudez uel
negligentiaz mandant in penaz libr. dece
den. pro qualibz uice & quolibz eoz: et
fraudez restituant: de negligentia uero
in sol. quatraginta pro quolibz eoz pro
pena incurrant: De quibz tertia pars sit
potatis: alia cois si deuenire fecerit in coi
ciz effectu & alr no. Et q nullus qui ad
dictuz officiuz electus fuerit ualeat ren
uptiare aliquo mo sub pena & ad penaz libr.
dece den. pro quolibz renuptiante sibi au
ferenda p dictuz potestate de facto: de qua
pena potestas habeat quartaz partem:

De paramentis no accipiendis neq prestan
dis fraternitatibus. Rca. iiij.

Cum multa & qz plura bona fuerit
& sint relicta fraternitatibz terre
treuij ad salutez animaz que p no nullos
de dictis societatibz indebite detinetur: et
in eoz negotijs dispenduntur & negotiant
& loca eoz careant paramentis calicis & libr
oz & in celebratione diuinoz officioruz
sibi paramenta predca faciant coprestari: no
lentes dicta bona dictis fratnitatibz sic re
licta in honorez omipotentis dei dictoz q
locoz & salutez animaz minime dispesari,
Ideirco hac lege & statuto sancim statuim
& ordinam q nulla persona cuiuqz stat
et conditois existat tam terrigena qz fo
rensis audeat uel presumat aliquo mo
uel quesito colore sibi comprestari facere
aliquod de paramentis dictis ab aliqua per
sona eccliastica ul sclari uel loco religioso
pro diuinis celebrandis in dictis locis siue
fraternitatibz ad penaz & sub pena libr. xx.
den. pro qualibz uice & quolibz ptrafacie
te: & quilibz possit accusare & credatur ei
cuz uno teste fidedigno: & nome eius te
neatur secretuz: & habeat quartaz partem
dicte pene: & alia quarta sit dni potestati
qui predicta deuenire fecerit in coi: resid
uuz uero sit cois treuij: Ac etiaz q null
sanctuari siue alia persona audeat ul pre
sumat aliquo quesito colore p dictis frat
rnitatibz siue hominibz & personis earudez
aliquod de dictis paramentis coprestare ul
coprestari facere sub dicta pena: & potas

et iudex qui pro tpre fuerit teneatur &
debeant diligenter pquirere & repertos
culpabiles punire & condepnare sm for
maz statuti: quod si no fecerit mandat
in penaz libr. xx. den. quaz penaz came
rarius cois treuij & sindic auferat de
facto eidē tpre sindicat si neglige fuit.

De modo et ordine reformandi renouandi
eligendi inbussulandi et extrahendi offi
ciuz Mag^coz prioz et. xbuj. et de eoz arbi
trio. Rubrica.

Cum enim circa centesimuz septuage
simuz anuz ad salute rei publice
popularis status terre treuij officiuz Ma
gnificoz uiroz. xbuj. solepnitez extiterit
ordinatuz arbitriuqz imense potentie eis
dem concessuz & attributuz merito probis
atqz fidelibz tantuz ut periret malitia flo
reret inocentia: uigeret iustitia: scelera de
struerentur: timeret pessimi & boni sub placi
ta tranquillitate requiescerent: & subseque
tez perpetue obtentuz affirmatuz & conse
quutuz. Nos itaqz uolentes eoz saluberrima
uestigia prosequi discernentes q ad in firmo
ruz auxiliuz & potentiuz frena iura publica
& municipalia sunt amanda que certissime
sunt humane uite solatia. Ideo ut regime
prefate rei publice terre treuij & popularis
status sub bono pacifico & tranquillo sta
tu pacis & unionis eiusdez pretio ualeant
gubernari Statuim & ordinam q in elec
tione reformatione & renouatione Magni^coz
uiroz popularium. xbuj. terre treuij talis
ordo seruetur. vz Q Magnifici dni prio
res antepositi terre treuij ultimi qui i fine
bussuli in officio priorat tuc pmanebunt
ante exitus eoz officij p uniuz mensez fa
ant eoz conciliuz Magnificoz. xbuj. qui
pro tempore erunt solepnitez congregari
in quo preponatur ex eoz parte p eoz can
cellaruz de renouatione electione & refor
matione Magnificoz uiroz. xbuj. p tpre
uenturo facienda & reformanda: Qui Mag^ci
xbuj. sic coadunati & conuocati habeant ple
nuz arbitriuz potestate & baliaz eligendi
renouandi reformandi & inbussulandi of
ficiuz Magnificoz uiroz. xbuj. tre treuij
pro illis tpribz quibz eis uidebitur & pla
cebit saltim ad min p tepus triuz annoz

Sij.ª Priori
Vera anni 25 —

balia pictinij d; hic poni post baliã
lapidee ut p; i· declaratu ad cart/
78

populus s̃ci angli de arficcialib; pre
poni d; p p̃plo s̃ci angli de fabri ut
i· p; emendatus ad cart/· 78·

& ultra prout uidebitur eis fore g̃uenies
necessarium & oportunũ eligendo & no
minãdo de quolib; terçerio & balia coruꝫ
noĩa illoꝝ bonoꝝ uiroꝝ qui ad dictum
officiũ Magnificoꝝ· xviij· discernerint eli
gendos & fidedignos etatis ad mĩn̄ xxv·
annoꝝ & allibratos ad mĩn̄ in catasto coĩ
libr· cc· scilicet in terçerio castri de populo
s̃ci Miliani de balia placie de balia bouarie
& de balia lapidee· In terçerio matidie de ba
lia s̃ci martinij: de balia s̃ce marie a diuallem:
de balia matidie: de balia manciani: et de bali
costaꝝ· In terçerio plani de populo s̃ci angli
de fabri: de populo sancti angeli de arficciali
bus: de balia sancti lucę de fracta mercatello
& picciclis & de s̃co Johane & de s̃co laurentio
modo & ordine hactenus consueto tot noĩa
quot sufficiant ad regimẽ terre treuij pillis
annis & tp̃ibus ut ipis uidebitur: & in ipsos
solepniter extiterit reformatũ· Que noĩa
xviij· uniusquisq; p terçerio & balia in dicto
coꝝ concilio sic solepniter cõuocato & coadu
nato eligant auocent et p̃ponãt: & sic elec
tis p̃positis & noĩatis scruttinentur inter ipsos
Magnificos xviij· ad pallucctas et pissides et ob
tinenti siue obtinentib; p duas partes dictorũ
Magnificoꝝ xviij· ualeant & debeant scrib; & ĩbu
ssulari deñuo Magnificoꝝ xviij· p tp̃e futuro·
Et si contingerit aliquẽ uel aliquos de scruti
natis nõ obtinere p illis qui noĩauerãt et
eligerant licitũ sit alios nouiter eligere et
noĩare de eoꝝ terçerijs & balia put et sicut
de eoꝝ p̃cesserit uolũtate totiens quotiẽs pre
fati scruttinati p duas ptes ipoꝝ Magnificoꝝ xviij·
ad mĩn̄ obtinebit inter eos: & de scruttinatis
inter eos noĩatis & nõ obtentis uinclõ iur
amenti & pena libr̃ centũ deñ coĩ treuij applicã
da aliquo m̃o ullo tp̃re nõ debeant nec uale
ant alicui psone p aliquos de dictis dñis pri
oribus & xviij reuelare: et ipis dñis priorib;
& xviij· prius p cancellarium coĩs treuij et
cuilib; ipoꝝ de p̃dictis secretis tenẽdis p̃stĩ
& de alijs corporale iuramentũ deferatur solẽ
pniter: & nullus ualeat neq; possit eligere
aliquẽ de domo & familia sua in simul existẽ
ti & de una & eadẽ domo & familia moranti
in simul deñuo Magnificoꝝ· xviij· nisi unus
tantũ esse ualeat año illo: Et q duo fratres
simul in eodẽ officio eodẽ tp̃re eẽ nõ ualeat

neq; eligi: & si fieret electio nõ ualeat neq;
teneat ipo iure: Qui sic electi scruttinati &
obtenti in dicto eoꝝ concilio Magnificoꝝ· xviij·
describatur & accoplentur noĩa eoꝝ sic ob
tinẽtiũ in carta mẽbranea: & fiant breuia
p prefatos Magnificos xviij· uel saltim p dños
priores tũc in officio residentes si eis erit p
missũ & concessũ ui; sex pro quolib; terçe
rio & xviij· pro quolib; breui: qui oms eẽ
debeant populares· Et in quolib; breui ma
gno ponãtur sex breuicelli parui: in quibus
breuicellis omĩa noĩa dictoꝝ Magnificoꝝ xviij·
existentia & pmanẽtia in dicto breui magno
descripta scilicet tria noĩa dictoꝝ Magnificoꝝ
xviij· p quolib; breuicello de quolib; terçerio
uniũ· Et si contigerit q ex carentia hoĩum
uel ex morte ul' ex alia causã superueniẽte ĩ ali
qua terçaria siue balia aliqui deficerẽt ul' po
stmodũ careret in cõfectione dcĩ bussuli ul'
post confectoĩm ipius p̃fati Magnificoꝝ· xviij·
qui tũc p̃sistebãt ualeant aliũ de dcã domo
carente ul' terçerijs siue balijs honestiores
fidedigniores & meliores eligere uniũ uel
plures s̃m quod necessarium erit & uidebit
g̃uenire: Que noĩa de quolib; terçerio & ba
lia sic ĩ nuo sufficientia in dictis breuib; des
cripta accoplata composita & ordinata in bu
ssulentur & reponãtur ui; breuia hoĩũ terçãie
matidie et breuia hoĩũ terçarie plani de balij
& uillis superius descriptis & noĩatis ĩ quadã
bussula: que quidẽ bussula sigilletur cũ cera
sigillo cõis apte & comode· postq; recõdatur
& recondi debeant in quadã cassecta clausa
cũ trib; serraturis & clauib;: de quib; una
clauis detineatur p Magnificos dños priores
terre treuij: alia p potestatẽ: & alia p secrest
anũ s̃ci francisci de treuio: Que cassecta re
ponat' in sacristia fr̃ũ s̃ci francisci de treuio
& fr̃ib; dicti loci recõmendetur q sub bona &
fida custodia debeant detinere: Que bussu
la aliquo m̃o ul' quesito colore nõ ualeat re
moueri nisi de año in añuꝫ ui; quĩdecĩ dies
ad mĩn̄ ante exitũ officij dñoꝝ prioꝝ tunc
dicti añi in officio residentiũ: qui in dicto
tp̃re debeant conciliũ g̃nale cõadunare et
cassectã p̃dictã in dicto g̃nali concilio porta
ri facere cũ magna & honorabili comitiua
& in dicto g̃nali concilio apiatur & modo &
ordine hactenũ consueto uniũ breue ĩ fine

Per Priores
...

dicti añi uel circa de dicta bussula p unu͂ fra
trez minorẽ extrahatur. In quo quide breui
descripta erũt noĩa Magnificoꝝ .xviij. ui
roꝝ qui p tẽpore altius añi ueturi in officio
debeant residere: Que noĩa p cancellarium
cõis publice ⁊ alta uoce in dicto g͞nali cõcilio
legãtur: postq̃ imediate breuicelli parui exi
stentes in dicto breui magno: in quibꝫ ⁊ sup
quolibꝫ eoꝝ descripta sũt tria noĩa predcõꝝ
Magnificoꝝ .xviij. sic extractoꝝ misceatur ĩsiml
⁊ casu extrahãtur unus de dictis breuicellis
p unu͂ frẽm minorẽ: ⁊ noĩa illoꝝ que descrip
ta erũt in dicto breuicello alta uoce legantur
in dicto concilio: ⁊ illi qui in dicto breuicello
erũt descripti ⁊ noĩati sint ⁊ esse debeãt pri
ores ⁊ antepoĩti terre treuij pro duobꝫ mẽ
sibꝫ p xime sequuturis: Alij uõ quiq; breui
celli recondãtur in quadã alia bussula sb̃ dei
fida custodia ⁊ in dicta sacristia dictoꝝ frũ
detineãtur: ⁊ circa finẽ duoꝝ mensiũ pre
fati dñi priores ⁊ antepoĩti qui p tp̃re ĩ officio
prioratꝰ tãte erũt eoꝝ officij p qui decim
dies faciant eoꝝ cõciliũ g͞nale solẽpniter co
adunari In quo quide concilio coraz se porta
ri faciant dcãm cassectã cũ honore maximo
que capiatur ... publice coraz dcĩs con
ciliariis ⁊ de dicta cassecta extrahatur bussu
la illa in qua recõditi p manet dicti breuicelli
parui ⁊ p unu͂ frẽm minorẽ extrahatur de
dicta bussula unus breuicellus: ⁊ noĩa que
descripta erũt in dicto breuicello p cancella
riũ cõis in dcõ concilio legantur: ⁊ sint ⁊ eẽ
debeant pro alijs duobꝫ mensibꝫ priores ⁊
antepoĩti terre treuij ... de duobꝫ mensibꝫ
in duos menses ⁊ de año in añũ fiat dicta ex
tractio ut supra in cõcilio usq; ad determinati
tp̃is inbussulatois p̃dicte ⁊ finito dcõ tp̃re
in renouation ⁊ reformation Magnificoꝝ uiroꝝ
.xviij. p tp̃ribꝫ uẽturis modo ⁊ ordine sup
scripto p̃petuo obseruetur. Qui Magnifici do
mini priores ⁊ antepoĩti terre treuij conti
nue die noctuq; in palatio eoꝝ solite residẽ
tie durãte eoꝝ officio prioratꝰ debeãt residẽ
sub pena .xxv. libr̃ dñ eis p cancellariũ uel
camerariũ cõis treuij de eoꝝ salario auferẽ
doꝝ: quod si nõ fecerit de suo p̃prio reficere
teneatur: ⁊ de p̃dictis precipue sindicet Et
q̃ prefati Magñ priores habeant ⁊ hr̃e debeat
p eoꝝ salario duoꝝ mensiũ int ip̃os omnes

florenos .xxviij. ad rõnez bolognino: quã
triginta pro quolibꝫ floreno eoꝝ sup̃ tibꝫ
⁊ expensis: ⁊ habeant ⁊ hr̃e debeant familiã
uniũ salariatũ a cõi sup̃tibꝫ tamẽ eoꝝ Ma
gnificoꝝ prioꝝ antepoĩtoꝝ terre treuij Et
ualeant prefati Magñ dñi priores ⁊ ãtepositi
expendere quolibꝫ die p eindenti utilitate
cõis si contigerit sol' .xl. deñ de pecunijs cõ
munis: quã pecuniã camerari cõis cum
apodissa sine aliqua cõtradictione predcĩs
Magnificis dñis prioribꝫ ⁊ antepoĩtis dare
debeat cũ effectu ⁊ nũare Concilia uero
publica sp̃alia ⁊ g͞nalia de tempore ĩ tẽpus
p ut erit necẽ ⁊ opportunũ ad salutem
regiminis terre treuij faciant p ut tenetur
ex forma statutoꝝ ⁊ ordine terre predicte
sol̃pniter cõgregare. sub pena p̃iurij ⁊ libr̃
decez deñ p qualibꝫ uice qua in p̃dictis exe
quendis fuerint negligentes precipue ⁊ no
minatim omni ebdomada in qualibꝫ die dñica
conciliũ Magnificoꝝ dñoꝝ .xviij. sono cã
pane uoceq; p̃conis ut moris est sup̃ ...
tp̃s cõis p̃ueniendis in eoꝝ palatio faciant cõ
uenire ⁊ ante tercias: ac etiã in qualibꝫ die
dñica in principio cuiuslibꝫ mensis conciliũ
Magnificoꝝ .xviij. uiroꝝ tũc in officio existẽ
tiũ ⁊ p manentiũ: nec nõ aliorũ .xviij. qui ĩ
officio p̃dicto añi p̃ximi p̃teriti p̃mansẽt
faciant modo ⁊ ordine supscripto ĩ eoꝝ pala
tio coadunari. In quo quidẽ concilio fiat p̃
posita g͞nalis sup ... utilitate ... ac
status ⁊ cõis treuij ord; nada. ⁊ ... que ĩ
dicto concilio sic congregato fuerit ordin
ata ⁊ reformata p ip̃os uel saltim p duas p̃tes
eoꝝ consiliarioꝝ executiõi mandentur ⁊ ual
ant ⁊ teneãt ac si p totũ g͞nale conciliũ fui
sset solẽpniter cõstitutũ. Qui Magni dñi
.xviij. subito post pulsationẽ campane cui
libꝫ concilio durãte eoꝝ officio ip̃o stanti p
sonalr̃ in palatio Magnificoꝝ dñoꝝ prioꝝ int̃
esse sine aliqua cõtradictione sub pena ⁊ adpe
na sol' .x. deñ si fuerint iobedientes teneãt
quã penã soluant Magnificis dñis prioribꝫ
tunc in officio residentibꝫ ⁊ plus usq; ad quã
titatẽ sol' .xx. expendend p̃ut ip̃is dominis
prioribꝫ uidebitur ⁊ placebit. Reseruato ta
men q̃ in malefitiis nullã hãnt iurisdictio
nez preter ... consulendi ... arengãdi
... nel ... grã

liberat[illegible] nisi prius solutum fuerit p[er] ipsum
uel p[ro] ip[s]os condep[ni]atum uel condep[ni]atos. l[ibr]
[illegible] nan dos sol[idos] duos p[ro] qualib[et] libra pene
uel [illegible] p[ro]natois eor[um] [illegible] in co[mun]is treuij
p[ro] ip[s]o co[mun]i [illegible] integralit[er] cu[m] effectu nec
q[uod] deueniat dicta p[ro]posita nisi solutu[m] fuerit
de dictis duob[us] sol[idis] prout supra declarat[ur]
in aliquo concilio g[e]n[er]ali siue maioris cr[edentie]
[illegible]. Et p[ro]ponentes [et] consulentes ac al[ite]r disp[o]
nentes incidant in penam libr. xxv. den[ariorum] p[ro]
quolib[et] [et] qualib[et] uice qua contrafactu[m] fuit
co[mun]i treuij applicand. Et pot[estas] siue iudex
terre treuij nullo m[od]o ualeat in aliq[uo] co[n]cilio
predicta p[ro]ponere sub d[ic]ta pena. Et q[uod] p[re]fati
Magnifici .xviij. qui tu[n]c in officio p[er]ma
nebu[n]t [et] qui [tem]p[o]rib[us] retroactis i[n] d[i]c[t]o offi
cio .xviij. p[er]ma[n]serunt p[ro] p[ri]us anno[rum] qua
tuor ualeant die noctuq[ue] libere [et] i[m]pune
durante d[i]c[t]o t[em]p[o]re p[er] ciuitatem treuij [et] ei[us] comita
tu[m] fortiam [et] districtu[m] arma offendibilia
[et] defendibilia p[ro]ut de ip[s]o[rum] processerit uolu[n]
tate palam uel occulte portare n[on] obstante
aliquo statuto lege uel reformatione facta uel
facienda in contrarium disponente [et] p[ro]hibente
arma portare quod in p[re]dictis minime i[n]
telligat[ur]. Et nullus officialis t[er]re treuij
tam potestas q[uam] alius contra p[re]dictos dictis t[em]
porib[us] arma portantes uel aliquem eor[um]
off[icium] [illegible]. Et [illegible]
[illegible] terre treuij nec
[illegible] in officio p[er]manentes uel [illegible]
[illegible] conditoris existat
[illegible] uel presumat aliquo m[od]o uel que
sito colore turbare inquietare aut se i[n]ali
quo intromictere de officio [et] officium pote
statis t[er]re treuij [et] molestanti [et] inquietanti
minime consentire. s[et] o[mn]i m[od]o uinculo iura
menti [et] pena libr. centum den[ariorum] co[mun]i treuij ap
plicand teneantur [et] debeant eide[m] potestati
[et] sue curie si fuerit oportunu[m] p[ro] d[i]c[t]o suo
officio exercendo esse fauorabiles. nec non
eid[e]m d[i]c[t]o potestati [et] sue curie p[re]stare auxi
lium consilium [et] fauorem idoneum et requisitu[m]
contra contra o[mn]es [et] qualib[et] p[er]sona[m] ut iusti
tia no[n] pereat [et] ut popularis status t[er]re tre
uij augeri ualeat [et] conseruari. [et] pro pace
[et] iustitia conseruanda manutenenda [et] au
genda in dicta t[er]ra treuij prefati Magnifici
.xviij. ut sup[ra] electi nominati [et] descripti in dicto
breui t[em]p[o]re quo in officio residebu[n]t possint
durante eor[um] officio p[ro]uidere statuere ordin
are stantiare [et] reformare pro bono [et] paci
fico statu co[mun]is [et] p[o]p[u]li t[er]re treuij o[mn]e id et to
tum quod eis uidebitur [et] placebit dum[m]o
obtentum fuerit in t[ri]p[li]c[ibu]s ad min[us] p[er] duas p[ar]tes
ip[s]o[rum] [et] q[uod] no[n] fuerit co[n]tra libertate[m] ecclesie romane
co[n]stitutum. Et habeant p[re]fati Magnifici .xviij.
in p[re]dictis [et] circa p[re]dicta plenam [et] o[mn]imodam
potestate[m] baliam auctoritatem [et] iurisdictione[m] prou[i]
dendi statuendi ordinandi stantiandi [et] re
formandi ut sup[ra] patet [et] sicut habet totus
populus treuanus. [et] p[ro]uisa statuta ordina
ta stantiata [et] reformata p[er] eos uel saltim per
duas p[ar]tes ip[s]o[rum] firma sint [et] p[er]petuo obseruen
tur [et] executioni mandentur sine aliqua
contradictione. aliquib[us] statutis legib[us] refor
mationib[us] [et] ordinamentis no[n] obstantib[us] in co[n]
trarium disponentib[us] que quidem leges statuta
reformationes [et] ordinamenta i[n] contrariu[m] dispo
nentia tam penalia q[uam] non q[uam] nunc sint [et] inte
lligantur irrita uana cassa [et] nulli ualoris
[et] momenti roboris uel uirtutis. Et q[uod] pot[est]as
cancellarius [et] alii officiales t[er]re treuij illa
seruare debeant [et] inuiolabilit[er] teneantur sub pe
na periurij [et] C. libr. den[ariorum] p[ro] quolib[et] ip[s]o[rum]
no[n] seruatum sup[ra]dicta. Et si contigerit aliquem
ex d[i]c[t]is Magnificis prioribus ancepnis [illegible]
treuij mori in officio p[er]manent[em] [illegible] priores
.xviij. tunc i[n] officio residentes teneantur int[er]
esse sepulture dicti defuncti sub pena .xx.
sol[idorum] p[ro] quolib[et] eor[um] nisi fuerint ex legitima
causa impediti ip[s]i uel aliquis ip[s]o[rum]. Et pri
ores qui p[ro] t[em]p[o]re eru[n]t teneatur [et] debeant
uinculo iuramenti [et] pena libr. xxv. den[ariorum] [et] r[e]
spondere de p[e]c[unia] co[mun]is p[ro] cera [et] aliis nece
ssariis ad sepulturam [et] honore[m] d[i]c[t]i defuncti
libr. xv. den[ariorum]. Teneantur n[am]q[ue] dicti Mag[nifici]
priores an[tea] positi t[er]re treuij [et] dicti Mag[nifici]
.xviij. in i[n]troitu eor[um] officij in manib[us] cancel
larij dicti co[mun]is p[ro] ip[s]o co[mun]i stipulantis [et] recipi
entis iurare ad s[an]c[t]a dei euangelia manib[us]
tactis scripturis esse [illegible] fideles [et] deuo
tos ecclesie romane sancte [et] no[n] adesse i[n] ali
quo co[n]cilio arringa [illegible] uel colloquio ubi
tractaretur aliquod obnoxium co[n]tra statum
prefate romane ecclesie [et] bonum [et] pacificu[m]
statum popularem dicti co[mun]is treuij [et] eor[um] of
ficium p[er]orat[ur] bene fidelit[er] [et] legalit[er] exercere

priori che morono nel Offitio

bunt et uigilanti studio operabuntur et conab
untur pro posse suo quod pacificus et tranquillus
status et regimen prepare dicte terre treuii
de bono in melius augeatur et conseruetur et erunt
prompti et solertes quod maleficia que eorum tempore
prioratus euenerit in terra atque comitatu
terre treuii debite puniantur et omnibus et sin
gulis sine ulla distinctione equo libramine
facient iustitiam ministrare. Omnes namque et
singulos introitus et prouentus adductum terre tre
uii spectantes et pertinentes in ipso comuni liberali
facient peruenire. pecunias et introitus comunis
dicte terre treuii non expendent neque permic
tent expendi inutiliter et indebite nisi tantummodo
in rebus euidentibus utilibus et necessariis dicto comuni
treuii. Iurisdictiones iura immunitates ac
tiones gratias et priuilegia dicti comunis conser
uabunt et manutenebunt et facient conseruari
toto posse. Viduas pupillos orphanos et ali
as miserabiles personas loca pia et eorum iura
et bona propitio quodam affectu defensare.
De pecunia comunis predicti neque alicuius singularis
persone nihil accipiet uel attentabit nisi id quod
eis legitime concessum erit. Semetipsos non
aliquem ex eis durante eorum officio bimestri
non eligent ad aliquod officium dicti comunis ter
ruum. Credentias que eis imponentur ad propria
et spirituales in perpetuum sub sigillo credentie
retinebunt. Et generaliter dicere facere ob
seruare omnia et singula que tenentur et debent
secundum formam statutorum et ordinem dicti comunis tre
uii. Remotis odio amore timore prece
pretio et omni alia humana gratia. Prefatique
Magnifici priores et . xviii . in fine cuius
libet anni in ultimo mense de mense decembris
annuatim in eorum officio eligant et eligere
debeant camerarios comunis treuii tres uidelicet
unum pro quolibet tercerio qui sint bone con
ditionis uite et fame etatis ad minus annorum
xxx . et allibrati in catastis comunis libris ccc.
Qui camerarii sic electi imbussulentur in
cassecta dominorum priorum treuii et de quatuor
mensibus in quatuor menses casu extrahatur
unus ipsorum qui durante dicto tempore dictorum
quatuor mensium sit et esse debeat camera
rius comunis treuii cum salario hactenus consue
to: dummodo non ualeant semetipsos uel aliquem
ipsorum eligere nec aliquem de domo siue de
familia eorum et si aliter fieret electio non

ualeat ipso iure. Consilium uero maioris
extimationis similiter eligere teneantur pro
uno anno annuatim. Qui sint decem consiliarii
uidelicet de tercerio castri et populo sancti milani
de balia pladie et balia beuarie et de balia
lapidis. Et decem alii consiliarii uidelicet de ter
cerio matidie de balia sancti martini de balia
sancte marie ad uallem de balia matidie de
balia manciani et de balia costrie. De terce
rio plani decem alii consiliarii uidelicet de populo
sancti angeli de arsiccia libris de populo sancti angeli
de sibri de balia sancti litre de contrata fracte in
mercatelli et piccicarum sancti donati et sancti
Iohannis et sancti laurentii modo et ordine consu
eto. Qui sic electi describantur uidelicet nomina eorum
in carta membranea et fiant breuia: que qui
dem breuia recondantur in cassecta prefatorum ma
gnificorum dominorum priorum: et de quatuor mensibus
in quatuor menses extrahantur casu uidelicet unum breue
de dicta cassecta: in quo quidem breui de
scripta sint de quolibet tercerio nomina consilia
riorum: que nomina legantur publice per alta uoce
in palatio per cancellarium comunis et sint et esse de
beant durante dicto tempore dictorum quatuor men
sium de consilio maioris extimationis terre treuii
et allibrati sint ad minus libris ccc. et sic suc
cessiue de quatuor mensibus in quatuor menses
fiat dicta extractio usque ad annum completum.
Qui quidem consiliarii iurare teneantur in ma
nibus cancellarii dicti comunis et interesse dicti in
omnibus consiliis [illegible] de [illegible]
requisiti [illegible] et in [illegible]
officialium forensium facienda sub pena [illegible]
sua sol. x. den. pro quolibet consilio [illegible] in
tueniente auferenda ab eisdem de facto ad petiti
onem dominorum priorum tunc in officio residentium
et expendenda prout ipsis dominis prioribus uid
bitur et placebit. Ac etiam consilium generale comunis
treuii de anno in annum annuatim eligere tenea
tur: xx consiliarios de quolibet tercerio pro
uno anno prout supra de quolibet populo et balia
diuidendo qui similiter in manibus cancellarii
comunis iurare teneantur et interesse omni consilio
expensarum approbandarum faciendarum per Magnificos
dominos priores et xviii et datiarum imponendarum
et electionum faciendarum notariorum ciuilium
comunis treuii senatabiliter et notariorum senatab
ilium et [illegible] causarum sub pena supra
scripta. Eligant namque et eligere teneantur

Cammerarii

consigli o gle

Cap. o Sindici 6 & 3ᵃ

pro uno anno quolibet anno annuatim tres bo
nos ydoneos et sufficientes uexilliferos
unum de terçerio castri et populo sancti mihani
unum de terçerio maticie alium et de terçe
rio plani alium. Nec non eligant et eligere
teneantur pro uno anno annuatim sex capitane
os pro quolibet terçerio per populos et bainas su
pra descriptas et notatas diuidendo. Ac et
depositarium granum comunis treuii et rationatorem

Depositarij

camerarii comunis et dicti depositarii. Et et cone
stabiles ad custodiam et supstites si necessari
um fuit et oportunum. Librum uero custodie
capitaneorum conestabilium et aliorum officialium
eligendorum in comuni fieri faciant cum effectu. Et
cancellarius nec officialis custodie nec aliquis
alius officialis treuii non possit nec debeat
sine licentia Magnificorum dominorum priorum de dicto
libro aliquem remouere ad penam librarum .x. denariorum
pro quolibet et qualibet uice qua contra factum
fuit comuni treuii applicandam. Ac etiam sanctuarios
ecclesiarum eligant modo et ordine in statuto de
sanctuariis eligendis ordinato. Ac etiam eli
gant et eligere teneantur tres bonos ydoneos

Sindicatori

et sufficientes uiros treuanos de quolibet ter
çerio unum et notarium eorum in sindicos appel
lationum terrarum quibus de qualibet sententia lata tam
per officium potestatis treuii quam aliorum ualeat appel
lari. Nec non eligant et eligere teneantur anno
quolibet annuatim supratutores tutorum et tutri
cum curatorum et curatricum terre treuii et no

Curatori

tarios eorum unum pro quolibet terçerio bone
conditionis uite et fame etatis ad minus .xl. annorum
et allibratos in estimo comunis libr. … pro quolibet.
Quibus supratutoribus omnes tutores et tutrices
curatores et curatrices debeant anno quolibet
de mense decembris se personaliter in eorum iudicio
presentare ostensuri de exitibus introitibus et exi
tibus dictorum pupillorum et adultorum bene iuste
legaliter et sine fraude et omni machinatione
remota sub pena librarum .xxv. denariorum pro quolibet et
uice qualibet qui predictos tutores et tutrices
curatores et curatrices fuit contrafactum aufe
renda de facto per dominum potestatem terre treuii. De quibus
tertia pars sit comunis alia tertia sit dictorum sup
tutorum et alia dicti domini potestatis qui de predictis

Sindicato de Priori

executionem fecerit. Magnifici uero priores
ante positi terre treuii finito eorum officio duo
rum mensium electis et administratis per eos
uel alterum eorum in dicto officio debeant per iudicem

potestatis terre treuii omni modo sindicari sub
pena et ad penam .xxv. librarum denariorum pro quolibet
dictorum priorum recusantium dicto modo et
ordine sindicari. De qua pena tertia pars
sit potestatis. Residuum uero deueniat in com
et habeat Iudex pro suo salario pro quolibet
sindicatu sol. .xx. denariorum et notarius .x. Et iudex
potestatis terre treuii qui pro tempore erit uinculo
iuramenti teneatur et debeat contra eos processus
sindicatus et quelibet eorum cum effectu formare
banimenta quoque per totam treuium mittere et omnia
facere que in predictis et circa predicta requiru
tur. Quod si non fecerit et negligens fuit in
predictis mandat in penam .x. librarum denariorum comunis tre
uii applicand. sibi per sindicum comunis treuii sin
dicatu auferend. de quibus precipue debeat
sindicari. Et nullus qui non fuit suppositus

Nec ... si ... Ecaris ... non hab. off.

iurisdictioni comunis treuii in dicto comuni aliquod offi
cium habere possit neque ualeat nec per aliquem
aliquo modo eligi et sufficiat probatio trium
testium fidedignorum de publica fama. Et si el
geret non ualeat ipso iure et eligens mandat
in penam librarum .x. denariorum de facto per dominum potestatem
auferend. pro comuni treuii. Et similiter nullus
treuanus non faciens factiones comunis prout sunt cu
stodie et alia onera necessaria ullo modo officium in
comuni habere ualeat neque eligi. Et si eligeret eius ele
ctio sit ipso iure nulla. Et si super acceptaret ali
quod officium sibi deputatum mandat in penam
librarum .x. denariorum de qua tertia pars sit potestatis.
Residuum uero comunis treuii. Adiicientes quod nul

Priori non si elec. ... Defectos i. ... eius non possa ... e Offitio

lus qui in hebricum uel non soluat datium in
comuni treuii et aliquo terçerio addictum officium
prioratus uel .xii. ... assumi uel eligi possit et
ualeat et si eligeret eius electio sit nulla ipso
iure et pena predicta tam eligens quam acceptans
plectatur. Et quod nullus de prefatis dominis

Lic... ... ... non ...

.xii. possit nec ualeat uocem suam alicui com
mittere nisi cancellarius sit cognitus per illi dete
çerio suo si aliter fiat non ualeat ipso iure.
Qui Magnifici domini .xii. toto illo anno ab
omni factione custodiarum sint exempti et li
beri et quod nullus Magnificorum .xii. predictorum
possit uel debeat assumi uel eligi ad aliquod
officium pro anno futuro nec eligere uel eligi

Priore non ... ... alio offi. l'anno futuro

facere aliquem de sua domo simul morantem
ad officium ... camerariatus et capitaneatus et
si fieret eius electio et assumptio ipso iure sit
nulla et nullus ualens ... ...

futuros de electione noua taliu3 sic contra predicta electo(rum) prouideat(ur) (et) tale statutu3 p(re)dictos .xviij. uel aliq(ui)d co(n)siliu3 tolli uel suspendi no(n) possit nisi solu3 p(er) g(e)n(er)alem arenga3 populi terre treuij: (et) simil(ite)r dictu3 statutu3 locu3 habeat in electione massarij camere grani co(mun)is predicti.

De electione et extractione iurame(n)to et officio camerarij . Rubrica .vj.

Quia omis quide(m) utilitas publica fideli debet actione compleri: Ideo statuimus (et) ordinam(us) q(uod) a(n)no quolib(et) de mense decembris p(er) Magnificos d(omi)nos priores (et) .xviij. terre treuij a(n)nuatim in eo(rum) concilio scrutine(n)tur (et) ad palluctas (et) ad pisides eligatur tres boni ydonei (et) sufficientes uiri i(n) camerarios (et) ad officiu3 camerariat(us) terre treuij pro uno a(n)no de quolib(et) terçerio unus etatis .xxv. an(n)o(rum) (et) allibratus in catastis co(mun)is libr(arum) .ccc. ad min(us) pro quolib(et) eo(rum). Quibus sic electis debeant no(m)i(n)a eo(rum) describi p(er) cancellariu(m) co(mun)is i(n) tribus breuicellis u(idelicet) unu3 nome(n) pro quolib(et) breuicello (et) descript(i) in dictis breuicellis i(n) cassecta d(omi)no(rum) prio(rum) antepositor(um) terre treuij recondantur: (et) de quatuor me(n)sib(us) in quatuor menses in concilio g(e)n(er)ali extrahatur publice casu et fortuna unus ex dictis breuicellis: (et) nome(n) illi(us) in d(i)c(t)o breuicello descriptu3 sit (et) e(ss)e debeat camerarius g(e)n(er)alis co(mun)is treuij p(er) quatuor me(n)ses. Qui camerari(us) sic extract(us) ad dictu3 officiu3 i(m)mediate sine aliqua co(n)tradictio(n)e sub pena libr(arum) .xxv. de(nariorum) co(mun)i treuij applicand(arum) dictu3 officiu3 camerariat(us) debeat acceptasse (et) i(n) manib(us) cancellarij dicti co(mun)is treuij corporal(ite)r manib(us) tactis scripturis ad s(an)c(t)a dei euangelia iurare teneatur (et) debeat eius officiu3 camerariat(us) bene (et) legal(ite)r (et) sine fraude exercere (et) pecunias ip(s)ius co(mun)is diligenter custodire (et) eas nisi pro euidenti utilitate co(mun)is no(n) expendere de mandato tame(n) Magnifico(rum) d(omi)no(rum) prio(rum) terre treuij (et) uoluntate Magnifico(rum) .xviij. in casu n(e)c(essar)io cu3 apodissa sigillata sigillo co(mun)is (et) munita: et o(mn)ia facere (et) exercere diligenter prout tenetur (et) debet ex forma statuto(rum) (et) ordinamento(rum) terre treuij: et prestito dicto Iuram(en)to teneatur (et) debeat dare tres bonos ydoneos (et) sufficientes fideiussores p(er) cancellariu3 co(mun)is no(m)i(n)a illo(rum) fideiubentiu3 in libro reformationu3 describendo: (et) i(m)mediate teneatur facere (et) ordinare libru3 unu3 i(n) bona (et) ordinata forma: In quo quide(m) libro o(mn)is introitus (et) exitus co(mun)is treuij p(er) man(um) cancellarij dicti co(mun)is describatur: (et) nulla alia persona cui(us)cu(m)q(ue) conditio(n)is existat audeat uel p(re)sumat in dicto libro exitus (et) introit(us) mo(do) aliquo describi nisi p(er) man(um) ip(s)ius cancellarij ad penam (et) sub pena libr(arum) centu(m) de(nariorum) co(mun)i treuij applicand(arum). Reseruato tame(n) in cas(i)b(us) expresse necessitatis uel infirmitatis eiusde3 quia tu(n)c (et) eo casu p(ro)uideat(ur) (et) prouideri debeat p(er) Magnificos d(omi)nos priores terre treuij tu(n)c i(n) officio residentes de quoda3 notario forense (et) no(n) ciue bone conditio(n)is (et) fame pro p(re)dictis scribendis. Et nullus camerari(us) co(mun)is treuij audeat u(e)l p(re)sumat ab aliquo alio scribi facere in dicto eius libro introitus (et) exitus dicti co(mun)is nisi p(er) ip(su)m cancellariu3 p(re)dictu3 ad pena3 sup(ra)scripta3. Et d(i)c(tu)s camerari(us) uinculo iurame(n)ti (et) sub dicta pena centu3 libr(arum) de(nariorum) no(n) audeat u(e)l p(re)sumat aliquas pecunias co(mun)is expendere nisi pro euidenti utilitate co(mun)is de mandato d(omi)no(rum) prio(rum) antepositor(um) terre treuij (et) uolu(n)tate Magnifico(rum) .xviij. (et) cu3 apodissa siue bullecta sigillo co(mun)is treuij sigillata (et) manu cancellarij subscripta: (et) si aliter fieret de suis p(ro)prijs pecunijs co(mun)i treuij reficere teneatur. Teneantur q(uod) Magnifici d(omi)ni priores antepositi terre treuij sigillare (et) sigillari facere cuicu(m)q(ue) petenti du(m)mo(do) constet pecunia3 co(n)tentam in dicta bullecta dictu(m) petentem h(abe)re (et) recipere debere iuste (et) debite uinculo iurame(n)ti (et) pena .x. libr(arum) de(nariorum) d(i)c(t)is d(omi)nis priorib(us) contrafacientib(us) de eo(rum) salario p(er) camerariu3 co(mun)is auferend(arum). Et q(uod) o(mn)es pecunie in co(mun)i soluende no(n) ualeant nec debeant aliquo mo(do) uel quesito colore p(er) aliquem aliam p(er)sone(m) solui uel depositari nisi solu(m)modo dicto g(e)n(er)ali camerario co(mun)is treuij sub pena (et) ad pena3 libr(arum) centu3 de(nariorum) co(mun)i treuij applicand(arum) totiens quotiens e(ss)et p(er) aliquem u(e)l aliquos contrafactum. Teneat(ur) na(m)q(ue) dictus camerari(us) co(mun)is treuij qui p(ro) t(em)p(o)re erit de o(mn)ib(us) (et) singlis pecunijs ad ei(us) manus p(er)uentis ad petitione(m) (et) uoluntate3 Mag(nifi)co(rum) d(omi)no(rum) prio(rum) antepositor(um) terre treuij libere (et) sine fraude ro(ation)em reddere (et) assignare totiens quotie(n)s p(re)dictis Magnificis d(omi)nis priorib(us) tu(n)c in officio residentib(us) placebit (et) eis uidebitur conuenire: quod si no(n) fecerit dictus camerarius incidat i(n) pena3 libr(arum) .xxv. de(nariorum) uice qualib(et) qua contrafecerit (et) habeat(ur) inobediens et recusauerit

mandata Magnificorum dominorum priorum in pre
dictis observare et eis obedire auferenda
de facto per dictum potestatem terre Trevii: de
quibus quarta pars sit ipsius domini potestatis
residuum vero comunis Trevii sicut effectu in comuni
predictos denarios sive penam solui fecerit et de
venire. Qui camerarius per aliquem forensem
terre Trevii maxime per potestatem et officiales
ipsius terre occasione officii sui cameraria
tus ut eis officialibus vel alicui eorum det vel
soluat aliquas pecunias ex predictis nullo
modo valeat detineri nisi procederet de
mandato Magnificorum dominorum priorum antepo
sitorum terre Trevii tunc in officio residentium
sub pena et ad penam librarum quinquaginta denariorum
pro quolibet eorum de eorum salario auferenda
per camerarium comunis Trevii in eorum sindicatu:
totiens quotiens per eos vel aliquem ipsorum ex
titerit contrafactum. Et teneatur dictus came
rarius vinculo iuramenti et pena librarum x denariorum
comuni Trevii applicandarum nisi in casu necessitatis
omnibus conciliis generalibus et maioris extima
tionis terre Trevii interesse et in omni et
quolibet concilio protestari: quod nulla persona
cuiuscumque conditionis existat audeat vel pre
sumat in dicto concilio aliquo quesito co
lore proponere dicere consulere vel arengare
aliquid quod sit vel devenire possit contra
utilitatem comunis Trevii et pacificum statum
popularem eiusdem: et proponentes dicentes et
consulentes incidant in penam supscriptam
Et habeat et habere debeat camerarius comunis
cameram unam pro eius habitatione durante
dicto tempore sui camerariatus in palatio populi
iuxta cameram notarii reformationum. Et
priores qui pro tempore erunt debeant eidem
camerario pro dicta sua habitatione et re
sidentia facienda dictam cameram eidem assig
nare: et habeat dictus camerarius pro suo salario
dictorum quatuor mensium librarum xv denariorum: et
stare debeat contentus omnimode sub pena supra
scripta dicto salario omni exceptione rem
ota: et mandatis Magnificorum dominorum pri
orum et antepositorum terre Trevii in omnibus
et per omnia die noctuque debeat obedire: et
de terra Trevii et eius districtu sine eorum
licentia discedere non valeat sub pena librarum
quinque denariorum comuni Trevii applicandarum totiens quo
tiens esset per dictum camerarium contrafactum

Et quod nullus camerarius sub dicta pena ire
valeat neque mitti per aliquem in ambasiato
rem in aliquo loco ex parte comunis pro aliq
re dicto comuni vel spetiali persone spectante vel
pertinente: et sit et esse debeat dictus camerarius
ignarus litterarum: et omnes expense facte per dictum
camerarium debeant admin[istrari] omnimode per
cancellarium comunis de duobus mensibus in duos
menses in concilio generali legi et approbari
prout ipsi concilio videbitur convenire: Et
finito eius officio quatuor mensium degre
stis et administratis per eum in dicto eius
officio camerariatus modo et ordine hacte
nus consuetis debeat sindicari: Teneatur
namque dictus camerarius in officio residens fa
cere monstram potestati de eius officialibus
et familia admin[istrationi]bus in mense sub pena x
librarum denariorum: et de dicta monstra mentio fiat in
libris comunis semper per cancellarium comunis predicti.

De electione et inbussulatione concilii ma
ioris extimationis et eius officio. Rubrica vii.

Cum ad ornatum palatii credimus per
tinere personas dignitatibus actas: quia
de claritate serviuntium crescit fama et utilitas
populorum Ideo statuimus et ordinamus quod anno
quolibet de mense decembris in fine dicti mensis
Magnifici domini priores et antepositi terre
Trevii qui tunc in officio prioratus residebunt
faciant concilium Magnificorum dominorum xviii
in eorum palatio sono campane voceque pre
conis solempniter convocare: et coadunato di
cto concilio fiat solempnis proposita de concilio
maioris extimationis eligendo pro anno pro
xime venturo. Qui quidem Magnifici domini pri
ores et xviii tunc in officio residentes ha
beant plenum arbitrium potestatem et baliam dic
tum concilium maioris extimationis eligendi
et id quod per eos vel maiorem partem eorum erit in
predicta electione factum et ordinatum valeat
et teneat ac si per totum comune Trevii esset ordina
tum. In qua quidem electione talis ordo serve
tur videlicet Quod prefati domini priores Magnifi
ci et xviii unusquisque pro terçerio et po
pulo suo eligant triginta conciliarios
pro uno anno qui in summa toti capiunt no
naginta videlicet de terçerio castri et populo sancti
miliani et balia pladie: de balia bovarie
et balia lapidee decem conciliarii: de terçe
rio matigie et balia sancti martini: de balia

I

sancte marie a dualle: de balia matidie
et de balia maniani et de balia costarum de-
cem alii conciliarii. De terçerio plani de
populo sancti angeli de arsiccia libri: de po-
pulo sancti angeli de fabri: de balia sancti
luce et contrata fracte mercatelli piccichia-
nii sancti donati: sancti iohannis: et sancti
laurentii decem alii conciliarii: de quibus
conciliariis de dictis terçeriis ac populis
sic electis fiant tria brevia et in quolibet
brevi describatur triginta nomina dictorum
conciliariorum videlicet de quolibet terçerio et populis
et baliis ut supra decem. Que brevia recon-
dantur in cassecta Magnificorum dominorum pri-
orum antepositorum terre trevii et de quatu-
or mensibus in quatuor menses extrahant
videlicet unum breve casu et fortuna usque ad annum
completum. Que quidem nomina existentia in
dicto brevi legantur in conciliio generali alta
voce per cancellarium comunis et sint et esse debeant
conciliarii maioris extimatoris terre trevii:
per quatuor menses: qui sint et esse debeant
allibrati ad minus .ccc. libr. in catastis co-
munis pro quolibet eorum pro quali esse non valea-
nt. Et in introitu eorum officii iurare tene-
antur et debeant ad sancta dei evangelia corpo-
raliter in manibus tactis scripturis sibi deferend-
[illegible] necessariis et oportu-
nis interesse et in ipsis iuste dicere et consu-
lere omnia que ipsis vel alteri ipsorum pro uti-
litate comunis videbuntur: et omnia ea facere
ad que tenentur ex forma statutorum et ordi-
namentorum terre trevii. Qui sic iurati tene-
antur et debeant [illegible] pena sol.
x. pro quolibet [illegible] conciliis Magni-
ficorum dominorum priorum [illegible] electionibus
officialium [illegible] faciendis omnino de in-
teresse [illegible] potestatis cancellarii custodie
medici magistri gramatice et aliorum sub
pena predicta solvenda et expendenda prout
Magnificis dominis prioribus terre trevii vi-
debitur et placebit. Et id quod per ipsos
vel maiorem partem ipsorum gestum obtentum et
reformatum fuerit valeat et teneat ac si per totum
comune trevii esset solempniter ordinatum et re-
formatum: nec non teneantur et debeant sub
dicta pena interesse omni conciliio generali
dicte terre trevii ut res dicti comunis trevii bene
et moderate valeant dispensari: et habeant

et habere debeant durante eorum tempore quatu-
or mensium illam auctem baliam et immunita-
tem prout et sicut habent alii conciliarii terre
trevii. Et quod nullus ex dictis conciliariis du-
rante suo officio possit nec sibi liceat aliqua
causa vel quesito colore vocem suam alicui com-
mittere pena centum sol. den. pro quolibet et qua-
libet vice comuni trevii applicand. et potestas qui
pro tempore erit sub dicta pena predicta faciat ob-
servari.

De electione et iuramento concilii generalis et eius officio. Rubrica. viii.

Cum enim maioris laudis sit regnum
iuste modesteque regere quam feliciter
addipisci. Ideo duximus statuendum quod Ma-
gnifici domini priores antepositi terre trevii
et Magnifici .xviii. qui pro tempore erunt de
mense decembris anno quolibet annuatim in fine
dicti mensis concilium prefatorum Magnificorum
.xviii. faciant ut supra in electione concilii
maioris extimatoris solempniter coadunari
et indicta coadunatione et concilio eligan-
tur inter eos de quolibet terçerio populis et
baliis ut supra in alio statuto descriptis et
nominatis viginti conciliarios dividendo per
quolibet terçerio populis et baliis pro uno
anno in totum .lx. conciliarios summa capien-
tes. Qui quidem sic electi sint et esse debeant
conciliarii concilii generalis comunis trevii et simili-
ter eodem modo et forma in introitu eorum officii
prout supra in alio statuto omnino de iurare
teneantur: et prestito dicto iuramento omni concilio
expensarum approbandarum factarum per Magnificos
dominos priores et .xviii. terre trevii et [illegible]
imponendarum et electionum faciendarum notar-
iorum banne civilium causarum comunis trevii et se-
natalium dicti comunis supstitutum canatinorum et
aliarum electionum faciendarum in dicto concilio ge-
nerali interesse debeant sub pena et ad penam
sol. x. den. pro quolibet eorum et qualibet vice
auferend. de facto absque repetitione dominorum priorum
antepositorum terre trevii tunc in officio resi-
dentium expendend. uti dominis prioribus pre-
fatis videbitur et placebit. Et adhuc ut
pecunia comunis non fraudetur sed potius conservetur
et comunis negotia sine suspitione procedant
in dicto concilio generali legantur et legi debeant
per cancellarium comunis trevii omnes expense facte
per camerarium comunis trevii de pecuniis ipsius

cois demandato Magnificor priorum ante
positorum terre treuii et Magnificorum .xviij.
tunc in officio residentium : sup quib reddan
tur et reddi debeant p nos nullos ex dictis
conciliariis consilia eorum saluberrima et oppor
tuna p potestatem siue eius iudicem in dicto con
cilio preponenda et cuilibet conciliario in dicto
concilio permanenti p tubatores cois pallunctas
reddendas p quelibet eorum sup conciliis reddi
tis totiens quotiens fuerit necessarium eisdem
deferantur . Qui conciliarii in reformatione
cuiuslibet concilii redditi pro uocibus eorum del sic
uel del non reddere uolentibus in pisside alba
uel rubea eis et cuilibet ipsorum deferenda per
dictos tubatores secrete ambabus manibus in
dictis pissidibus imponendis sub pena .x. sol.
den. eorum pallunctam reddere teneatur : de qui
bus pissidibus una sit alba et alia rubea et am
be sint de fullitio foderate et reddens uocem
eius del sic in pisside alba palluctam ei secre
te intus mittere teneatur : et reddens uocem
eius del non in pisside rubea pallunctam eius
modo et ordine supradicto debeat intus mittere
et sic in omni et quolibet alio concilio in quo
esset aliquid ordinatum uel reformatum modo
et ordine predicto cum dictis pissidibus et pal
lunctis semper debeat obseruari : et si aliter fieret
non ualeat ipso iure . Que quidem pallucte de
dictis pissidibus p tubatorem cois treuii tam
del sic quam del non reddite palam et publice ex
trahi debeant et numerari et p cancellarium
annotari . In quo quidem concilio generali sint
et esse debeant ad minus .lx. conciliarii : et
omnes proposite fiant et preponatur in dicto
concilio de uoluntate dni potestatis terre treuii
et Magnificorum dnorum priorum antepositorum tem
in officio prioratus existentium : et consilia re
ddita p dictos conciliarios sup prepositis eis
antepositis diuisim et seperatim de per se cum
dictis pissidibus recolligantur . et nulle expense
possint limitari in aliquo alio concilio dicti
cois treuii nisi in ipso concilio generali : et si ali
ter fieret non ualeat ipso iure : et consulens aliter
uel disponens incidat in penam libr. xxv. den
pro quolibet et qualibet uice : de quibus quarta
pars sit dni potestatis : residuum uero cois treuii
Et omnia et singula que erunt in dicto conci
lio generali p ipsos conciliarios uel saltim p ma
iorem ptem ipsorum gesta facta approbata ordi
nata reformata et constituta ualeant et te
neant pleno iure ac si esset p totum coe tre
uii solempniter constitutum : et hoc locum non
habeat in expensis approbatis et limitatis
p Magnificos .xviij. que si appareret appro
bate et limitate p dictos Magnificos .xviij.
una cum dnis prioribus terre treuii talis li
mitatio et approbatio expensarum factarum in coi
treuii de eorum uoluntate ualeat et teneat ple
no iure . Et nullus qui non sit electus et
iuratus conciliarius nomine alicuius tam presentis quam
fetis ad aliquod concilium sub pena sol. xl.
den. pro quolibet et qualibet uice ualeat per
uenire : et cuilibet sit licitum accusare et habe
at quartam ptem banni et credatur sacramen
to ipsius accusatoris : quam penam teneatur pote
stas a dicto tali accusato solui facere de facto
addendam penam . Et potestas qui nunc est et
p tempore fuerit siue eius officiales non possint
neque debeant ducere ad aliquod concilium
aliquem seu aliquos homines qui non sint con
ciliarii electi et iurati pena libr. quinquagin
ta den. coi treuii applicand. et uel eis auferend.
tempore sindicatus de quibus precise debeant sin
dicari . Et nullus conciliarius nec aliquis
alius de treuio siue eius districtu in aliquod
concilium uadat ad arringandum siue ad con
sulendum sup aliqua proposita postquam fuerit
sup ea p quinque consultores dictum et arenga
tum pena sol. quinque pro quolibet soluend
de facto : et que proposita semel admissa in ipso
uel alio concilio dicte terre tempore illorum priorum
amplius non ualeat poni p ipsos priores uel
alios sub pena prestiti iuramenti : et si secus
fieret non ualeat ipso iure . Et quotienscumque
contingerit aliquam propositam fieri in concilio
cois treuii de manutenendo iura et iurisdic
tionem cois predicti : quod partitum consultoris
consulentis supradicta proposita mittatur de
leuando ad sedendum : et quicquid delibe
ratum fuerit in dicto concilio ualeat et teneat
pleno iure ac si fuisset uel esset ad bussulas
et palluctas obtentum : Et potestas et prio
res qui pro tempore fuerint teneantur predicta
obseruare et obseruari facere pena prestiti iu
ramenti et libr. xxv. den. pro qualibet uice
qua contrafecerint coi treuii applicand. capi
tulo aliquo in contrarium loquente non obstante
Et quod nullus conciliarius tam in isto concilio

Nulli liceet [illegible] ad consilium alicuius [illegible]

Proposita semel admissa [illegible]

Preposite preponantur de uoluntate [illegible]

no licet arma pro pp[illegible] cons[illegible]

q[uod] in aliis audeat uel presumat consulere ex
preposita f[ac]tam in dicto conscilio pena .xx. sol.
et nihilominus non ualeat ipso iure quod consule
rit in p[re]dictis.

De electione uexilliferorum et trecentorum et eorum officio. Rubrica .viiij.

[illegible] uexilliferorum et [illegible] officio .R. viiij

SI nepharii homines non essent an[imadversion]is supplicijs truncati eis daret materia delinquendi. Ideo ad euitandum predicta statuimus et ordinamus quod anno quolibet de mense decembris in fine dicti mensis tempore quo fient alie electiones videlicet camerariorum conscilij maioris extimatoris et generalis teneatur Magnifici priores et .xviij. qui tunc in officio residebunt vinculo iuramenti eligere tres uexilliferos ydoneos et sufficientes de quolibet terçerio unum videlicet de terçerio castri et populo sancti iuliani unum. de terçerio matidie alium. et de terçerio plani alium actos ad dictum officium exercendum. Qui sic electi sint et esse debeant uexilliferi dicti communis trevii pro uno anno incohando die prima mensis Januarij mensis tunc sequentis. Quibus uexilliferis dentur et dari debeant per prefatos Magnificos .xviij. sub eorum custodia homines trecenti acti ad arma portandum videlicet cuilibet uexillifero centum et plures si uidebitur dictis Magnificis .xviij. conuenire diuidendo et eligendo pro quolibet terçerio populis et balijs dictos trecentos ut supra in alijs statutis descriptis et nominatis. Et deinde dictorum trecentorum fiant et eligantur pro quolibet terçerio quatuor conestabiles actiores et digniores et habeat quilibet conestabilis in cura .xxv. armigeros de numero dictorum trecentorum. et in quolibet actu necessario vel oportuno omnes ad domum uexilliferi eorum congregari teneantur et omnes ad mandata domini potestatis stare et obedire teneantur. Qui uexilliferi et trecenti sic electi debeant in principio dicti mensis in platea communis cum eorum armis unusquisque sub uexillo communis se actualiter presentare et sic representati teneantur et debeant omnes in manu domini potestatis terre treuij qui nunc est et pro tempore erit corporaliter tactis scripturis iurare ad sancta dei euangelia ipsi uexilliferi et dicti trecenti omni requisitione potestatis treuij die noctuque pro bono statu pace et unione popularis status dicte terre uenire stare et parere mandatis eidem totiens quotiens uidebitur dicto domino potestati conuenire et maxime quando campana communis ad sturmum pulsaretur uel ad arma et hoc sub pena et ad penam librarum centum denariorum pro quolibet uexillifero et librarum .x. pro quolibet conestabili et sol. .xl. pro quolibet armigero totiens quotiens fuerint et essent inobedientes: de quibus penis quarta pars sit domini potestatis residuum uero communis treuij si cum effectu deuenire fecerit in dicto communi. Et ualeant dicti uexilliferi durante dicto tempore die noctuque arma offendibilia per terram treuij eiusque comitatum impune et libere portare non obstante aliquo statuto in contrarium disponente: et sint et esse debeant dicti uexilliferi armati totis armis videlicet celatis pançerijs spatis braccialibus cosialibus et schenerijs: et conestabiles eorum similiter: et alij armigeri sint et esse debeant pro quolibet terçerio compartiti videlicet .xxv. balesterij armati bonis balistis uerectonibus celatis braccialibus et schenerijs et .xxv. pauesarij armati bonis pauesis uel rotellis spatis celatis schenerijs braccialibus et pançerijs et .xxv. cum lanceis longis celatis spatis braccialibus rotellis et pançerijs prout melius poterit: et esse semper uenire et comparere teneantur in omni casu et euentu rumoris uel monstre faciende etc. Potestas terre treuij in introitu sui officij videlicet in primo mense teneatur et debeat facere uenire coram se dictos uexilliferos et trecentos armatos modo et ordine suprascripto in platea communis et ipsis facere monstram, postque ipsos faciat iurare in manibus eius quod ipsi et quilibet ipsorum cum eorum armis die noctuque ad mandata ipsius domini potestatis erunt prompti et parati pro bono statu pace et unione dicte terre treuij et eidem potestati obedire et cum effectu ipsi domino potestati et non alicui alij persone sequelam faciant et obedient sub pena et ad penam suprascriptam. Et nulla persona cuiuscumque status uel conditionis existat audeat uel presumat dicto uel facto offendere uel impedire aliquem de dictis trecentis uenientibus uel uenire uolentibus ad mandata dicti domini potestatis nec stantibus uel redeuntibus ad penam et sub pena librarum .cc. denariorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice exigenda de facto per dictum dominum potestatem terre treuij sine aliqua diminutione communi treuij applicanda. quod si non fecerit et negligens

fuerit incidat in penam libr. centū den̄ de suo salario retinend' sui tp̄re sindicatus. Qui vexilliferi pro toto illo anno a factionib; custodiarum sint exempti.

De capitaneis eligendis. R̄ca. x.

Statutum et ordinam' q' Magnifici dn̄i priores antepositi terre treuij qui pro tp̄re erūt in officio priorat' de mense decembris anno quolib; faciant conciliu; .xviij. in eorum palatio cōuocari et coadunari: et coadunato dicto concilio p' ip̄os dn̄os priores uel alterum ipōrum fiat proposita de capitaneis contratarum eligendis et de qualibet balia dictarum terciariarum eligantur duo capitanei: qui sint capitanei dicte contrate et balie p' totu; annu;: ita q' in qualib; terciaria sint decē capitanei tantu;: et de electione p'dicta et ordine et modo eligendi et scrutinandi remaneat et sit in arbitrio prefatorum Magnificorum dn̄orum prior. et .xviij. Qui capitanei sic electi iurent et iurare debeant in manib; cancellarij cōis officium eorum sibi commissu; legali et sine fraude durante dc̄o tempore vnī' anni sollicite facere et exercere: et omnib; arengis generalibus faciendis in terra treuij interesse et eorum inces et conciliu; ualeat et teneat sicut aliorum conciliariorum: et uadant ad omnia officia sicut alij conciliarij et officiales dicti cōis et tamq; conciliarij habeantur: et q' nullus possit ee electus in capitaneus nisi in illa cōtrata in qua eēt allibratus uel accatastat' et si aliter fieret nō ualeat: Et q' dicti capitanei sint exempti et immunes sicut alij cōciliarij: et q' dicti capitanei inter alia precise spetiali et noīatim teneātur et debeāt iurare et denūptiare potestati terre treuij uel eius curie omnia et singula maleficia q' committeretur quocumq; et qualitercumq; i' eorum cōtratis infra secūdam diem a die cōmissi maleficij sub uirtute prestiti iuramēti et libr. .x. den̄ pro quolib; eorum cōi treuij applicand. Qui capitanei de mense decembris uel ianuarij eligere teneātur secrete vnu; gualdariu; pro quolib; ipōrum qui nō sint allibrati libr. .L. uel accatastati cōis treuij et in illa cōtrata ubi habitat dictus gualdarius: et aliter nō ualeat ipo iure. Qui gualdarij singulis diebus coram officiali dapnorum datorum et maleficiorum sedebant p'ntari pena .xx. sol' pro quolib; ipōrum nō comparētium. Qui teneātur et debeant denūptiare omnia dapna data que uiderint dari p' bestias uel per psonas: et dicti gualdarij fiant destricti p' manus officialis dapnorum datorum et iurare debeant penitus p'dicta obseruare sub pena predc̄a: et denūptiare omēs blasfemantes deum uel scōs et sanctas eius: et ludentes ad ludu; prohibitum proculdubio teneantur infra secūdam diem sub pena p'dicta. Quibus gualdarijs credatur usq; in .xx. sol. den̄ ab inde nō supra cum uno teste fidedigno et cum sacramento ipōrum.

De modo et forma eligendi officiales cōis. Rubrica .xj.

Statutum et ordinam' q' electiones omnium officialium cōis treuij faciende ex forma statuti uel aliter hoc modo fiant. vz q' omnia noīa conciliariorum scribant' in breuib;: et qn̄ contigerit aliquē officialem fieri mittant' in quodam galero noīa officialium cum breuib; offic' tot quot sūt inter nigra et alba pp' que trahuntur mittant' in alio galero et extrahant' noīa conciliariorum p' quedam pueru; ac etiam extrahatur ipse uel alter pro ipso conciliario breue de alio galero ubi sunt officiales: et si aliter fieret nō ualeat ipo iure. Saluo q' electiones potestatis ipōrum notiorum reformationum camī et ipōrum notiorum sindici qui erit ad sindicandum officiales dicti cōis et etiam sindici qui erit addandum petitionem ipīs officialib; fiant s'm formam statutorum vz p' Magnif.cos .xviij. in ipōrum concilio solēpniter congregato.

De inuentario potestatis. R̄ca. xij.

Statutum et ordinam' q' massarius siue notarius camere cōis treuij faciat inuentariu; de bonis et reb; atq; massaritijs sedentib; in palatio cōis treuij ubi dn̄s potestas moratur prima die qua ip̄e dn̄s potestas intrauit ad suum officium exercendum et ipsas res et massaritias assignare dicto dn̄o potestati uel eius officiali: et q' ip̄e dn̄s potestas teneatur reassignare ipās res ipi massario siue notario s'm formam dc̄i inuentarij in fine sui officij et pro qualib; uice qua nō reassignauīt quatruplu; ualoris dcē rei nō assignate eidem massario emendare

teneatur pro dicto coi recipienti: et dictum
inuetarium dictus massarius facere tene
atur et assignare sindico qui fuerit ad sin
dicandum dictum dnm potatem: et idem mo
dus seruetur de reb[us] et massaritiis palatii do
minorum prior[um] et etiam notarii reformatio
num et Cam[er]e dicti cois tam in assignando
qm etiam in aliis supradcis.

**De electione massarii siue notarii came
re. Rubrica. xiii.**

STatuimus et ordinamus qd electio mas
sarii siue notarii camere cois treuii
in qua sunt libri et massaritie dicti cois fiat
quolib[et] anno finito officio pntis anni pre
sentis notarii camere supradce in concilio
maioris extimatois et Magnificorum. xviii.
In quo concilio sint ad min[us]. xx. conciliarii
maioris extimatois: et quod obtentu fue
rit in ipo concilio ualeat et teneat pleno iu
re cum salariis pactis et conditionib[us] ordi
natis. Et quotiescuq[ue] contigerit in concilio
siue conciliis dicte terre pponi et tractari de
noua electione notarii siue massarii camere
dicte cois: et in ipo concilio siue conciliis no
obtineret p duas ptes de aliquo massario
siue notario de nouo eligendo ad dictum
officium scdm formam dicti statuti q ille no
tarius et massarius camere supradce qui
tunc tpris dicte noue electois faciende: et
quando de ipa noua electione tractaretur:
erit remaneat et sit et ee debeat notarius
et massarius dicte camere pro illo tempore
et p illud tempus obtentum et quod obtineret
et tractaret in ipa noua electione facienda
et tractanda cum salario consueto.

**De electione massariorum granii cois conser
uandi. Rubrica. xiiii.**

STatuimus et ordinamus qd Magnifici do
mini priores antepositi terre treuii
et Mag[nifi]ci. xviii. teneatur et debeant eligere
massarios tres grani cois conseruandi per
eos v[idelicet] pro quolib[et] tercerio unum bonos
ydoneos et sufficientes: quorum officium du
ret p triennium v[idelicet] qd prius electus siue de
putatus sit et ee debeat massarius cois gr
anii pdicti conseruandi pro uno ano: finito
dicto ano secundus deputetur pro alio se
cundo ano: et tertius pro tertio. Qui ma
ssarii durante eorum officio siue officiis et
ipor[um] quilib[et] teneatur et debeant dicti eorum
officium uel officia bene legaliter sollicite
et sine fraude exercere: et granum sibi datum
et cosignatum iux[ta] eorum posse in bono statu
diligenter conseruare: et no possint nec uale
ant aliquo mo uel quesito colore durante
eorum officio uel officiis de dco grano alicui p[er]
tradere prestare scambiare uel scomputare
aut unum granum pro alio dare uel accipere
nisi solummo granum ppter moliture sibi
datum: sine licentia dnorum priorum antepositorum
terre treuii tunc in officio residentium pena
libr. xxv. den: de quib[us] medietas sit cois et
alia potatis sicut effectu ueniri fecerit i coi.
Sup quib[us] habeat potestas terre treuii siue
eius iudex qui nunc sunt et pro tpre erunt pl
enam et oimodam potatem inquirendi et pro
cedendi et culpabiles puniendi toties quoti
ens reperiissent contra factum. Et ut i predcis
aliqua fraus comitti no possit nec ualeat p
fati Magnifici dni priores antepositi terre
treuii qui nunc sunt et pro tpre erunt de dco
granario cois habeant et hre debeant clauem
unam de per se ut dictum granarium bn claud
atur: et dictus massarius aliam de per se simil[ite]r
hre teneatur et debeat: et dictus massarius sine
pntia et uoluntate dictorum dnorum priorum uel
saltim duorum iporum: et dicti dni priores uel
saltim duo ex ipis sine pntia dicti massarii
numq[uam] ualeant aliquo mo uel quesito colore
in reponendo uel extrahendo granum ex dicto
granario quacuq[ue] de causa sub pena supdca
pro quolib[et] et qualib[et] uice qua contra factum
fuerit dictum granarium aperire. Et potestas
qui nunc est et pro tpre erit siue eius iudex
in pdictis et contra pdictos contrafacientes uel
alterum iporum procedendi ut supra habeat omi
modam potatem et medietatem dicte pene sicut
effectu deueniri fecerit in coi. Et si contigerit
aliquam gratiam fieri de pdictis p concilium ge
nerale alicui psone qd in ipa gratia itelligatur
et interuenire ualeat portio dicto dno pote
stati spectans et ptinens: et si fieret ualeat ipo
iure: etiam si de licentia et uoluntate ipius dni
potatis siue ei iudicis liberal[ite]r no processisset.
Et habeat dictus massarius pro labore et
mercede sua a coi pro uno ano cuppas decem
granii: et finito eius officio teneatur granum
sibi consignatum reddere coi ad illam mensuram

modo & ordine hactenus cõsuet: & de
gestis per eum in dicto officio de dcã ciuc
administratione debeat p potestatem siue ei
Judicem solepniter sindicari & plenariã red
dere rationem in coi predicto.

De electione senaitorum. Rubrica. xv.

STatuim & ordinam q in concilio ge
nerali terre treuij eligant ad sortes
i qualibz terçiaria duo seinatores qui cog
scant de senaitis & confinibz: de quibus
eet discordia inter aliquas psonas de treui
& ei districtu ac etiam inter forenses qui ha
berent possessiones in districtu treuij et
de cõfinibz uiarum psonarum uicinaliũ ac etiam
publicarum. Qui singuli duo debeant dictum
officium exercere i eorum terçiaria quorum offia
um duret p totum añum & iurent dictum offi
cium bona fide & sine fraude facere: et omes
questiones diffinire positas coram eis de ipis
senaitis hoc mõ accedendo ad locum questio
nis psonalr & sumarie sine potate & solepni
tate iuris si p se cognouerint: debeant & mit
tere terminos & precipere p tibz q ipi obsuet
sub pena. x. libr deñ pro quolibz cõtrafaciete
& uice qualibz: q si p se se facere nollent poss
int facere citari uicinos p baiulum cõis uel
alios quos partes noiauerint & eos iurari cõ
pellere de ueritate dicenda de ipa & qualibz
senaita. Et si neq partes melius pbauerit
ita terminent & diffinnãt inter ipãs partes
& sicut terminatum fuerit uterq possideat
& eorum diffinitiones sint firme. Et nihilo
min eligantur in dicto concilio ad sortes no
tarij tres de qualibz terçiaria unus qui re
dicat in actis ea que dicti seinatores fecerit
& potestas & sui officiales prestare debeãt
eis si opus fuit auxilium & fauorẽ. Qui sei
natores pro qualibz seinaita pro ipor sala
rio & uiatico habeant a qualibz pte sex sol.
& notius p suo uiatico habeat a qualibz pte
sex sol. pro scriptura & quolibz termino a qu
alibz parte tres sol. que miserint de ptiu
uolũtate. Semp autẽ pcurant quod sit iu
stum. Et p dicta locum habeant inter spetiales
psonas: & q dicti seinatores possint p eorum
officio exercendo penam & bañum imponere
cuilibz pro dictis seinatis faciendis. x. sol
deñ. & quilibz debeat eis obedire sub pena li
br. x. deñ.

De electione magistri Gramatice. Rubrica. xvi.

STatuim & ordinam q potestas q erit
pro tpre una cũ dñis prioribz dci cois
qui pro tpre erũt ipi & quilibz ipor teneant
& debeant de mese septebris procurare & in
uenire ac etiam de mense octobris ad terram tre
uij ducere & tenere quedam hoiem quẽ uolu
erint in gramaticalibz doctum & expertum ma
gistrum: qui doceat scolares uolentes ee secum
sumarie sine ulla alia deliberatione & refor
matione concilij: & quicquid p eos uel maio
rem ptem ipor factum fuerit ualeat & teneat
pleno iure sicut factum fuiss legitime p con
cilium dicti cois. Cui magro pmictatur & de
tur ac etiam soluatur de pecunia & ere dci cois
ad terminum & petitionem dicti magistri p suo
salario labore & merce de quolibz año quo ste
terit siue docuerit dcam artem gramatice
in dcã terra treuij illud salarium quod delibe
ratum fuit p dictos dños potestatem & priores
deñ paruorum cum rectum & soluere pensionẽ do
morum in quibz scole retinebũtur p camerarium.
qui tũc erit in dicta terra treuij. Qui came
rarius teneatur & debeat sub uirtute pstiti
iuram̃ti dare & soluere dicto magistro de pe
cunia & ere dicti cõis ut sup dictum est suma
rie sine ulla alia deliberatione vel aucte alicu
ius concilij sup dictum salarium no atum & dic
tam pensionẽ sub pena. xxv. libr deñ de suo
salario coi treuij applicand. Et potestas qui
pro tpre fuerit teneat & debeat predcã omia
& singula & quodlibz pdictorum obsuare: et
exequutioni mandare sine ulla alia delibe
ratione & aucte alicui concilij sub uirtute
pstiti iuram̃ti & sub pena. xxv. libr deñ de
suo salario cõi treuij applicand. Qui magi
ster teneatur & debeat continue morari et
moram facere in terra treuij ad docendum artẽ
gramatice p totum añum integrum incipiendo
in festo oium sanctorum & debere det ydoneos
fideiussores camerario dicti cois pro ipo cõi
recipiẽti & si toto anno integro no steterit
soluatur sibi salarium pro rata tpris: et hoc
capitulum sit precisum quod tolli nõ possit
concilio uel arenga.

De Electione medicorum. Rubrica. xvii.

STatuim & ordinam q anno quolibet
in concilio Magnificorum dñorum. xvij
& maioris extimationis fiat solepnis prepo
sita de electione medicorum eligendorum & depu

tandorum in terra trevii ad medicandum infirmos
et semper et cum omni instantia eligant unus
vel duo boni medici experti in artibus pro illo
pretio pactis et salario quod erit in dicto con-
cilio stabilitum vel ordinatum. Qui medici si-
ve medicus teneatur bene et sollicite die noctu-
que infirmos terre trevii curare et personaliter vi-
sitare tam in terra trevii quam in districtu et co-
mitatu eiusdem pena eidem medico visitare per-
sonaliter nolenti .xl. sol. den. qualibet vice de
suo salario retinenda et omnes secundum qualitatem et
possibilitatem eorum recommissos habere. Et camera-
rius comunis trevii teneatur et debeat omni excepti-
one remota de pecuniis comunis dictum medicum vel
medicos de terçaria in terçariam prout erit or-
dinatum diligenter facere contentum et sibi dare
solvere ter[...] [...] ad suam petitionem quod
fuit sibi promissum pena libr. .xxv. den. si per
ipsum camerarium, esset contrafactum.

De electione notariorum bance. R(ubric)a .xlviii.

Statuimus et ordinamus quod potestas in princi-
pio sui officii faciat eligi in concilio ge-
nerali .xii. bonos notarios qui sint notarii banc[e]
cum domino potestate vel vicario et curia domini potesta-
tis ad scribendum scripturas oportunas in quibuslibet
causis vertentibus in curia comunis trevii et sin-
guli duo esse debeant in officio duorum mensium
tantum, et illi qui primo electi fuerint esse de-
beant in principio regiminis potestatis usque ad
duos menses: alii duo electi sint aliis duobus
mensibus et sic de singulis. Quibus notariis
satisfiat pro scripturis in hac forma scilicet
pro citatione sol. .iiii. etiam si duo erunt in citatione.
Si vero a duobus [...] ad .x. sol. duo. Si vero
ultra usque ad .xii. et inde supra ad voluntatem
iudicis: [...] pro presentatione et licentia pro ter-
mino a qualibet parte sol. .iiii. et pro contestatione
litis et libello ponendo in actis et iuramento ca-
lumpnie a qualibet parte sol. [...] den. [...] pro
exceptione sive protestatione a protestante
den. .viii. pro qualibet positione a ponente den.
.iiii. or et respondente ad quamlibet responderit den.
.iiii. or pro qualibet pro precepto den. .xii. pro aper-
tura testium a qualibet parte den. .xii. pro tota
intentione ponenda in actis si continet tres artic-
ulos vel infra den. .xii. a producente si ultra
tres articulos continuerit bol. .iiii. pro appella-
tione sive testes a producente bol. .iiii. pro senten-
tia interlocutoria bol. .iiii. pro appellatione facta

viva voce bol. .iiii. pro appellatione in scriptis
bol. duo: tamen de aliis scripturis satisfiat
eis ad voluntatem iudicis. Si vero ipsa acta ali-
qua partium ipsarum voluerit publica possit acci-
pere duos bol. pro qualibet carta computando
pro una parte et non plus. Et nullus notarius ultra
dicta salaria accipiat vel accipi faciat sub pe-
na presiti iuramenti et .xl. sol. den. pro quolibet
et qualibet vice. Quas penas potestas vel iu-
dex de facto solvi facere teneatur sub pena .l.ta
libr. den. potestati et iudici predicta facere negli-
gentibus. Et nullus notari possit sese eligere
necesse in dicto officio nisi semel in anno: et lu-
crum ipsorum qui simul erunt sit comune inter ipsos.
Et nullus qui non exercuerit artem notarie
per unum annum et plus publice possit esse electus
ad dictum officium: et si electus fuerit ipsa electio
non valeat in [...]. Et qui electus fuerit ad di-
ctum officium bance dictum officium non valeat
per aliquem alium notarium exercere facere nisi per
illum qui electus fuerit: nisi iusto impedimento
impediretur: quo casu possit substituere alium
loco sui meliorem et sufficientiorem se cum volun-
tate iudicis comunis et licentia rectorum [...] iudici[s]
et notariorum: dummodo ipse substitutus et dicti rectores
iurent ad sancta dei evangelia coram dicto iudice sub-
stitutum esse meliorem et sufficientiorem. Et substitutio
alias nisi servata fuerit predicta ad substituendum
nullatenus admictatur: [...] et non valeat.
Et si ille qui electus fuerit ad dictum officium
adesse non poterit personaliter conditione aliqua
adveniente quod alter notarius [...] generaliter eli-
gatur. Et quod notarii bance debeant facere
eorum expensis omnes sindicatus pertinentes ad re-
ctorem comunis. Et quod nullus notarius dum erit ad
officium bance in causis quibuslibet debeat facere
aliquam procurationem vel advocationem pro aliqua
persona ad penam .xx. sol. pro qualibet vice pro
propria autem causam possit defendere et tractare.
Et quod omnes et singuli notarii de trevio vel
eius districtu exercentes artem notarie tene-
antur et debeant subiur[...] [...] presiti iuramenti
et pena .xxv. libr. den. pro quolibet contrafa-
ciente quolibet modo et qualibet vice omnes et
singulos contractus instrumenta testamenta et quas-
libet alias ultimas voluntates et qualibet ip-
sarum et ipsorum statim cum a contrahentibus fuerint
rogati cum omnibus et singulis substantialita-
tibus pactis et conventionibus habitis inter [...]

clare et aperte scribere in eorum quaterno vel
libro et ipsos ipsas et ipsa sic descriptos de
scriptas et descripta contrahentibus presentibus
testibus legere. et teneantur et debeant pre
dicti notarii et quilibet ipsorum infra .xv.
dies a die rogationis predictorum nuntiandos ip
sos contractus instrumenta testamenta et alias ul
timas voluntates in eorum libro protocollorum
extense ponere cum predictis substantialitati
bus conventionibus et pactis et ampliare secundum
naturam contractus ipsorum vel alicui eorum substantia
in aliquo non mutata. Et possint et valeant
predicti notarii et quilibet ipsorum pro quolibet
contractu stipulatione testamento sive ultima
voluntate quem quod vel quam rogaverit eo
tempore quo rogati fuerint pro eorum labore acci
pere usque in .xxx. denariis a parte qualibet: ex
ceptis quod de liberatoribus et procuratoribus de
quibus et ipsarum qualibet liceat eis accipere
congruam mercedem sicuti hactenus consueti
fuerunt accipere et non ultra. Statuentes et
ordinantes sub dicta pena quod contrahentes ad
quos dicti contractus instrumenta testamenta sive
ultime voluntates spectabunt teneantur et de
beant ipsos ipsas ipsa et quolibet ipsorum infra
sex menses a die rogationis predicte nuntian
do recolligere. et postquam in rem supserint
in publicam formam a notariis repetere et ipsis
congruum pretium pro ipsorum labore cum
effectu solvere: quod pretium et salarium de
beat cum dubium et questio fuerit inter par
tes decidi per iudicem communis et rectoris notariorum
Et potestas et iudex qui nunc sunt et pro
tempore fuerint sub virtute prestiti iuramenti
et pena .xxv. libr. den. pro quolibet ipsorum
teneantur et debeant super predictis inquirere
et solempnem inquisitionem facere: et repertos
culpabiles in predictis et quolibet predictorum
in penis predictis punire et condempnare. Qui
notarii sint et esse debeant omnes matric
ulati in matricula notariorum communis Trevii alias
incurrant penam .x. libr. den. camerario artis
notariorum persolvendam. Et quod nullus notarius
forensis possit nec valeat in terra Trevii et eius
comitatu fortia et districtu esse rogatus
nisi habitaverit continue in terra Trevii per
quinque annos ad minus vel in eius districtu
de aliquo contractu testamento codicillo dona
tionibus vel aliis scripturis spectantibus ad

homines et personas de Trevio vel eius distric
tu sub pena .xxv. libr. den. pro quolibet
notario et qualibet vice et etiam contrahente
quolibet: et nihilominus talis contractus testa
mentum donatio codicillus vel alia scriptu
ra non valeat nec teneat ipso iure et ipso facto
Exceptis notariis officialibus terre Trevii
qui durante ipsorum officio possint eorum offi
cium exercere prout supra et infra in sta
tutis continetur.

De officio supratutorum. Rubrica. xviii.

Statuimus et ordinamus quod supratutores
communis Trevii anno quolibet de mense
novembris teneantur et debeant vinculo iura
menti et pena libr. xxv. den. communi Trevii app
licanda facere coram se omnes tutores et tu
trices curatores et curatrices et negotiorum
gestores pupillorum et adultorum terre Trevii
et eius districtu in loco honesto per eos de
putato cum eorum inventariis: Quibus supra
tutoribus dicti tutores et tutrices curatores
et curatrices et eorum mandatis obedire et
coram eis venire teneantur: et dicti supra
tutores prius et ante omnia dicta eorum in
ventaria inspicere diligenter et annotationem
eorum legi facere teneantur. Postquam teneantur
et debeant cum omni sollicitudine et indu
stria eos et eas examinare: et introitus et
exitus predictorum quelibet de per se a dicto eorum
notario scribi faciant et denotare in quo
dam eius libro publico et autentico et in pu
blicam et autenticam formam reduci facere scri
bi et denotari prout et sicut fuerint alii contra
ctus expensis dictorum tutorum sive curatorum.
Et valeant dicti supratutores iudicare et
sententiare in predictis et circa predicta et
quodlibet predictorum de dictis rationibus eis as
signatis prout et sicut eis videbitur de iure
convenire: que acta sive sententie eorum per
dictum eorum notarium in dicto eius libro pu
blico et autentico reducantur et describantur i
ta et taliter quod semper valeant in bona et autentica
forma reperiri et haberi quotienscumque fuerit
necessarium et oportunum. Et habeant di
cti supratutores pro eorum labore et mercede
de qualibet ratione visa a dictis tutoribus sive
curatoribus sol. x. den. si hereditas fuerit a qua
tuorcentis libr. infra: ab inde vero supra usque
in .vii.c libr. habeant sol. xx. den. Abinde

notarius

tero supra montes quantitatem habeant sol. xl. den. et notarius eorum habeat pro merce de et labore suo de primis scripturis in dicto suo libro in publicam formam prius redactis tantundem pro rata. De secundis vero scripturis in publicam formam redactis ad petitionem partis petentis habeat pro suo salario et mercede a dicta parte petente prout et sicut erit a dictis supratutoribus declaratum: et ultra accipi non valeat nec possit sub pena .x. libr. den. de quibus medietas sit potestatis alia comunis. Teneantur namque dicti supratutores si contigerit aliquem mori relictis filiis sive filiabus pupillis quos stanti mittere eorum notarium ad domum dicti defuncti et omnium bonorum mobilium faciat fieri descriptionem expensis heredum sive hereditatis predicte solvendis dicto notario prout et sicut dictis supratutoribus videbitur convenire: quam descriptionem bonorum mobilium predictorum dictus notarius solempniter ne fraus aliqua comitti valeat describere teneatur: et habeant supratutores plenam et omnimodam potestatem auctem et baliam puniendi et condempnandi quascumque personas que aliqua de bonis dictorum pupillorum reperirent defraudasse ante dictam descriptionem vel inventarium faciendum. Et nulla persona cuiuscumque conditionis existat tam mater quam avia et tam ascendentes quam descendentes audeat vel presumat aliquo quesito colore in hereditate alicuius pupilli vel pupillorum ante dictam descriptionem faciendam sive inventarium sollempniter et similiter faciendum et cum decreto iudicis interponere sub pena et obligatione in statuto de modo et ordine procedendi contra pupillos vel adultos contentis. Et potestas terre trevii et eius iudex et omnes officiales eius qui nunc sunt et pro tempore erunt teneantur et debeant vinculo iuramenti et pena libr. xxv. den. pro quolibet eorum comuni trevii applicand. prestare dictis supratutoribus prebere auxilium consilium et favorem ad omnem eorum requisitionem et si erit necessarium et oportunum cogere et detinere tutores et curatores tutrices et curatrices prout et sicut de voluntate dictorum supratutorum processerit.

De Electione potestatis. Rca. xx.

Statuimus et ordinamus et hac salubri provisione firmamus nos statutarii quod deinceps electio cuiuslibet novi potestatis terre trevii spectet et pertineat ad concilium maioris extimationis comunis terre trevii quod pro tempore fuerit et ad .xviii. bonos viros positos et deputatos super bono statu terre trevii qui nunc erunt in officio .xviii. tempore quo electio celebrabitur: et ad dominos priores terre trevii qui tunc temporis electionis in officio residebunt: et quod per ipsos vel per duas partes ipsorum factum gestum seu ordinatum fuerit circa electionem novi potestatis vel novorum potestatum valeat et teneat pleno iure ac si fuisset gestum et ordinatum esset per totum et universale comune dicte terre trevii. Volumus tamen in ipsa electione seu in ipsis electionibus talem ordinem conservari videlicet quod primo mense regiminis cuiuslibet potestatis dicte terre Potestas et priores dicte terre qui pro tempore fuerit sub pena prestiti iuramenti et centum libr. den. potestati et xxv. libr. den. cuilibet ex prioribus teneantur et debeant per baiulum seu baiulos dicti comunis facere inquiri omnes et singulos consiliarios maioris extimationis qui tunc erunt et omnes de officio .xviii. qui erunt personaliter vel ad domum una die pro alia vel pro sequenti die post citationem compareant coram domino potestate et etiam faciant per preconem seu banitores omnes banniri una die pro alia quod dicti consiliarii et .xviii. debeant venire ad consilium in quo tractari debeat de electione novi potestatis ad penam .xx. sol. den. non venientes quam potestas debeat condempnare nisi legitimam habuerint excusationem: et ipsis tenentibus die deputata predictus dominus potestas ipsos faciat congregare in palatio populi in quo priores morantur habitat [illegible] ipsius domini potestatis et suorum officialium. Et ipsis in dicto palatio congregatis qui ad minus esse debeant .xl. preponatur inter ipsos propositum vel antepositum et .xviii. qui tunc erunt quid videtur eis et placeat providere et ordinare super electione novi potestatis pro futuris sex mensibus incipiendis post finem officii potestatis qui tunc erit: et quod per ipsos vel duas partes ipsorum deliberatum fuerit seu factum valeat et teneat et executioni mandetur. Et volumus quod facta electione novi potestatis infra .xv. dies post factam electionem electo de novo debeat presentari per sindicum comunis qui sit et esse debeat bonus [illegible] comunis trevii et mitti per ambasiatorem eligendum in consilio generali

dicti comunis qui non possit esse nobilis uel de nu-
mero nobilium terre treuii uel districtus
eiusdem nec pro ambasiatore eligi uel noinari
et si eligeretur uel noinaretur talis electio uel
noinatio non ualeat nec teneat ipso iure: Et di
ctus talis in potestatem electus si fuerit dicta
electio per sindicum dicti comunis presentata debeat
acceptare uel renuptiare infra secundam diem
postquam sibi electio fuerit presentata: alias si di
ctam electionem infra dictum terminum non accep
tauerit uel renuptiauerit ut est dictum di
cta electio euanescat et uiribus careat: et non
possit ad dictum regimen potestarie eligi uel
assumi aliquis exbanitus uel exititius sue
terre uel de qua est oriundus nec secum habere
duci uel teneri aliquem officialem uel familia
rem exbanitum uel exititium sue terre: et si
eligeretur non ualeat nec teneat ipsa electio
ipso iure: et ex tali electione seu tali electo se
u presentatione Ius aliquod non queratur: Et
debeat dictus potestas eligendus et qui of
ficium acceptabit ipse cum omnibus officialibus
et familiaribus et equis ad terram treuii ueni
re personaliter duobus diebus ante initium sui of
ficii alias eius officium euanescat in totum
et sibi nullum ius in salario acquiratur. et
quod interim donec uenerit alter potestas si
officium potestarie dicta occasione uel alia
quacumque uacaret. Priores qui erunt pro tempore
una cum [illegible] possint officium po
testarie exercere cum illo notario quem uolue
rint conducere uel habere. Et debeat dictus
potestas secum conducere in dicta terra treuii et
eius districtu continue dicto tempore sex mensium
habere et tenere pro dicto suo officio exercen
do unum bonum legalem sufficientem et exper
tum iudicem iurisperitum: et unum Militem pra
ticum et expertum: duos bonos expertos et su
fficientes notarios etatis ad minus xx. annorum
pro quolibet: decem bonos sufficientes et actos
ad arma portandum et bene armis munitos fa
mulos etatis ad minus xviii. annorum pro quolibet
et duos equos: quorum unus sit ualoris et ex
timationis xxv. florenorum auri ad minus et alter
sit ualoris et extimationis xv. florenorum ad minus.
Et teneatur et debeat de predictis officialibus et
famulis et equis monstram et consignationem
facere qualibet septimana semel ad minus et
ultra quotiens fuit requisitus coram camera

rio comunis treuii et suo notario et coram quibus
cumque officialibus uel officiali ad hoc per dicto
comuni deputato uel deputando in conscilio ge
nerali uel in platea comunis prout placuerit dicto
camerario uel aliis officialibus ad hoc depu
tandis uel deputatis ad penam dicto domino po
testati dictam monstram facere recusanti uel
non facienti centum librarum denariorum de suo salario pro
qualibet uice in quam ipso facto incurrat: Et ca
merarius dicti comunis de salario dicti potestatis
debeat retinere et ad introitum dicti comunis mit
tere alias de suo proprio compellatur: Et si
dictus dominus potestas dictos officiales famu
los et equos in dictis monstris et consigna
tionibus uel aliqua ipsarum non habuerit uel non
consignauerit ipso facto penas infrascriptas incur
rat: quas dictus camerarius dicti comunis treuii
qui pro tempore fuerit absque aliqua alia condepna
tione uel sententia de salario dicti domini potes
tatis debeat retinere: et ad introitum comunis po
ni facere teneatur sub pena L. librarum denariorum scilicet
pro iudice non inuento pro qualibet uice. xxv.
librarum denariorum. pro notario quolibet et milite non inue
nto et qualibet uice. x. librarum denariorum. pro quolibet
famulo non reperto et qualibet uice. v. librarum denariorum
et pro quolibet equo. v. librarum denariorum. Quas mon
stras et consignationes saltim qualibet sep
timana semel ad minus camerarius comunis qui pro
tempore fuerit et eius notarius et quilibet alius
ad dictas monstras et consignationes faciendas
deputatus uel deputandus facere teneatur
sub pena periurii iuramenti et x. librarum denariorum pro quo
libet et qualibet uice qua predicta neglexerint
obseruare. in quas penas ipso facto incurrant
et presumatur non fecisse nisi docuerit per instr
umentum uel scripturam publicam ipsas fecisse.
Et quilibet ipsorum officialium per se dictam mostram
facere possit: Et potestas ad petitionem cuiuslibet
eorum facere teneatur sub pena predicta: et habeat
et habere debeat dictus potestas sic electus et qui
dictum potestarie officium acceptabit ut dictum
est pro suo dictorumque officialium et equorum sala
rio et mercede et pro omnibus eorum et cuiusque ipsorum
expensis pro dicto tempore toto et pro ueniendo
stando et redeundo omni eorum et cuiusque ipsorum
resstico periculo et fortuna et etiam quolibet ca
su fortuito uel alio casu de quibus dictum comune
treuii nullatenus teneatur et etiam pro carta
et attramento Mille librarum denariorum monete currentis

Forma potestas in mostris

cum officialibus et equis

potestas ducat unum militem unum iudicem, et duos notarios

x famul.

duos equos

tis et nõ plus: idest alias. clxxx. flor. auri ad rõnem .iiij.or libr. et sol. xvj. pro floreno quolibet. nõ aliquo occasione uel causa aliquo quesito colore ultra dictum salarium nihil possit percipere ul' hr̃e a dicto cõi uel aliqua alia spetiali persona directe uel indirecte aliquo quesito colore. Quod salarium eidem dño potestati p camerariũ dicti cõis de pecunia dci cõis treuij quibuslibet duobus mensibus sui officij pro rata tp̃is psoluatur: Saluo quod tertia paga debeat p camerariũ predictũ retineri et ipam nõ solui donec fuerit completus sindicatus eiusdem et fuerit p sindicum cõis qui eum sindicabit sententialiter absolutus ipe potestas et alij sui officiales et famuli predicti. et donec satisfecerit cõi et spetialibus personis de omĩ eo et toto quod eis uel alicui ipsorum aliquali teneretur et donec fecerit dicte cõi treuij legitime generales quietationẽ et remissionẽ de omĩ eo et toto quod petere uel exigere posset a dicto cõi uel spetialibus psonis eiusdem occasione officij supradicti ipe uel aliqui seu aliquis eius officialis uel famulus. et si aliter l' ultra solueret camerarius antedictus de suo pprio intelligatur soluisse. Et debeat dictus potestas finito officio suo stare ad sindicatum coram sindico deputando ad sindicandum eudem cum omnibus suis officialibus et famulis et equis in terra treuij ptotum in statuto loquĩti de sindicatu eiusdem continetur: Et in suo aduẽtu debeat dictus dñs potestas apportare unum palium explicatum supra quadam hasta ualoris et extimationis. xx. libr. deñ offerendum ĩ eccl'ia sancti Miliani martiris protectoris t're treuij ad eius laudẽ et honorẽ nisi aliud p dictos electores fuerit declaratum de nõ apportando dcm palium uel alibi offerendo. Et iurare teneat' et debeat dictus potestas obseruare et obseruari facere omia statuta reformationes et ordinamenta cõis treuij facta et facienda que nõ essent contra ecclasticam libertatem sub penis ĩ statutis ordinamentis et reformationibus dicti cõis cõtentis: et suum officium bona fide et sine fraude facere et exercere et facere et obseruare et obseruari facere omia et singula que ĩ statuto de iuramento potatis continetur antequam descendat de equo ipe et dicti sui officiales: et nihil aliud ipe per se uel dicti sui officiales uel famuli p se uel aliam interpositam psonam uel personas

Palio

reformationes obs[eruare] non nisi sint contra ecclesiasticam libertatem

recipiet de bonis dicti cõis uel spetialium p̃ ultra salarium supradictum aliquo mõ uel cã et quod nec ipe potestas nec aliquis officialis cõis treuij preponet uel preponi faciet quod ipi uel aliquis officialis cõis treuij possit se absẽtare a terra treuij et eius districtu contra uolũtatem dñorum prior. et .xviij. nec preponi consentiet tacite uel expresse: nec quod ipi potestati uel alicui suo officiali uel famulo uel pro eis uel ipsorum aliquo aliquid detur uel donetur de bonis dicti cõis uel spalium psonarum ultra salarium supradictum. Et uolum' quod si dictus dñs potestas pponeret uel pponi faceret uel priores ul' aliquis consiliarius consuleret in centum libr. deñ pro quolibet et qualibet uice condepnetur p sindicum qui erit ad sindicandum eosdem et sit semper infamis: et quod nec ipe nec aliquis ex suis consanguineis qui sibi attinerent usque ad quartum gradum possit de cetero hr̃e aliquod officium in terra treuij uel eius districtu. Et quod ipe potestas uel aliquis suus officialis uel famulus quando tractabitur de electione potatis in ipo consilio uel in ipa electione nõ stet neque intersit nec in palatio in quo dicta electio fiet ul' celebrabitur nec i scalis dicti palatij. Volum' etiam quod nullus de treuio uel districtu eiusdem aliquo mõ uel causa possit eligi uel nõiari uel assumi ĩ potestatem uel pro potestate terre treuij: et si secus fieret electio a[illegible] nominatio nullius sit roboris ul' momenti et careat utroque effectu nec ad aliquod [illegible] uel terram mitti possit ul' debeat quod ad p[illegible]terram uel ad aliquod regimẽ eiusdem terre mittatur aliqua spalis psona. Et debeat dictus dñs potestas in fine sui officij dare et assignare camerario dicti cõis treuij p ipo cõi recipienti in concilio generali dicte terre duos pauesos ad sua arma depictos bonos et sufficientes ualoris et extimationis. x. libr. deñ pro quolibet: duas balistas bonas cum cordis eius et mastracordis ualoris et extimationis. xx. libr. deñ. Et si dicti pauesi et baliste reciperentur p dictum camerarium uel alium officialem cõis p dicti minoris extimationis quam supradictum sit de suo proprio dicto cõi soluere et satisfacere teneatur: Et quod dictus dñs potas qui erit pro tp̃e teneatur et debeat in uinculo iuramenti et pena .L. libr. deñ de suo salario cõi treuij applicand infra .xv. dies post introitum

sui officij sindicare oms et singulos prio
res qui fuissent pro dicto coi in .ex. mesib
tunc proxime pteritis. dummo q no intelli
gatur de priorib qui fuerint in offitio pri
oratus suo tpre: de omib et singulis p eos
factis omissis et neglectis: et de propositis p
eos factis contra formam statutor cois treuij
et spaliter de libro quem debent facere et secu
tenere et habere ut in ipo scribantur nomi
na accusator et inquisitor: et de omibus
statutis ad ipor officium ptinentib siue spec
tantib: et eos repertos culpabiles punire et
condepnare sm formam statutor cois pdicti
Et hoc capitulum sit precisum quod tolli no
possit uel suspendi concilio ul arenga: sal
uis semp et reseruatis officio potate auete et
balia officij .xviij. positor et elector p dem
coe sup bono statu cois treuij: quib ul ali
cui ipor uel alicui eor officio potati et balie
p pns statutum no sit nec intelligatur mali
quo detractum uel derogatum. Et teneatur
ipe potestas ad petitione camerarij totiens
quotiens dco camerario uidebitur et place
bit facere monstram de se et officialib suis
eiusq famulis et equis: et si contigerit dic
tum dnm potatem iudicem notios et famulos
no interesse dicte requisitoi quilib ipor
[illegible] penam supscriptam: de quib tpre
sindicatus p sindicum qui uenit ad sindica
dum ipm et suos officiales et familiam debe
at condepnari tam pro se q pro suis offici
alib et famulis: et pro quolib equo non
inuento uel no pntato in penis supscriptis
excepto q infra tres dies ualeat officialem
seu officiales famulos et equos assignare
a die dicte requisitionis facte. Et similiter
si aliquis famulus aufugeret in dco termi
no remittere teneatur et debeat sine pena
Qui potestas et officiales et famuli distent
ad min a terra treuij p .xx. miliaria alias
electio euanescat: nec ipe potestas iudex
officiales et familia possint ad prefatum re
dire officium usq ad quinq anos a die depo
sitionis officij pena .C. libr den p quolibi

De iuramento potestatis. R. .xxj.

Statuimus et ordinamus q quicuq erit
ad regime potestarie terre treuij i
principio sui officij iuret et promictat hoc
mo. Ego potestas cois et populi tre treuij
iuro ad sancta dei euangelia manu tactis
scripturis et corporalr tacto libro et iurando
promicto tibi qui mihi computas sacra
mentum recipienti noie et uice cois et populi
terre treuij pdicte pro ipo coi manutenere
toto meo posse et defendere coe et populum
predictum et iura ipius tpre mei officij: et
officium potestarie in dicta terra meo durante
officio bn et legalr facere et augere iura dci
cois et manutenere iura possessiones et bona
dicti cois et custodire et custodiri facere ca
strum et placiam terre treuij et suare et ser
uari facere omia et singula capitula refor
mationes et ordinamenta in hoc statuto conten
ta et facta et facienda iurib et libertatibus
ecclie romane no contraria l repugnantia ullo
modo. Et iuro q pignora que uenirent
penes me et meos officiales camerario cois de
posita no uendam nec uendi faciam nisi ille
cuius fuerint pignora prius condepnatus fuit
Et iuro q postq ipa condepnatio soluta fu
erit pignora ipa restitui faciam sine mora
uel etiam absolutus: et q no recipiam nec reci
pi faciam aliquod depositum in pecunia ul re
aliqua quacuq rone uel ca sub pena .xxv.
libr den de meo salario coi treuij applicand.
et uirtute presititi iuramenti. Et no expendere
nec expendi facere de pecunia dci cois contra
formam statutor et reformationum dci cois.
Et scribi faciam p notarium ad hoc deputatum
oms et singulos introitus et prouentus dci
cois peruenientes ad manus camerarij cois pre
dicti in uno libro: et oms expensas in alio libro
et de ipis introitib et expensis reddi faciam
integram ratione p dictum camerarium in con
cilio gnali dicti cois singulis duob mesib
circa fine mesis uel duob dieb circa prin
cipium futuri mesis: Quod si no fecerim per
dam de meo salario uice qualib .xxv. libr
den coi treuij applicand. Et punire et con
depnare et puniri facere omes et singulos
malefactores sm formam statuti loquentis de ipo
maleficio sm qualitatem criminis postq
mihi constiterit de nequitia eorudem: Et
singlos falsarios fures rubbatores et exba
nitos cois treuij et ducatalis curie in prin
cipio mei officij faciam publice exbanniri
de treuio et eius districtu. Et q infra tri
ginta dies postq accusatio facta fuit siue

inquisitio uel incepta sup ipa sententiam
promulgabo & ipa3 sententia executioni
mandabo infra .xxx. dies post lata3 sententia3
& si no fecerit perda3 de meo salario .L. libr
den coi treuij applicand nisi iustu3 steterit
impedimentu3 : & nihilomin processus in suo
robore firmitate pmaneat. Et testes infra
x. dies recipia3 & dicta ipo3 publicabo : et
credentias m impositas secrete tenebo : & en
seniu3 aliquod ab aliqua psona de treuio ul
eius districtu no recipia3 nec recipi pmicta
nec ab aliquo forense cora3 me ul inea cuia
cam aliqua3 habente ciuile3 ul criminalem
& no retinere nec suare aliquod quod eet
accept u3 meo mandato & meo3 officialiu
s3 ipm pignus acceptu assignare & assignari
facere camerario dicti cois infra secunda3
diem post acceptione ipius pignoris sub di
cta pena. Et iuro q de pdictis finito meo
officio redda3 integra3 ratione3 coram sindi
co qui me erit ad sindicandu3 & coi predco
& ipi coi & spalib psonis soluere de meo sal
ario me repto culpabili aut meis officia
lib & familiis ipi com penas supius denar
ratas. Et iuro & iurando pmicto q ero
contentus p me & meos officiales & famulia3
salario mihi concesso & ordinato p hoc sta
tutu3 & ultra no petam nec recipia3 nec
arma dicti cois corona3 uel alia3 rem band
eria3 uexillu3 uel quid aliud simile peti n
recipi facia3 uel pmicta3 p me ul alia3 per
sona3 occasione alicui officij mihi ul alicui
de mea familia concessi nec p modu3 qui di
ci uel excogitari possit : Et no pmicta3 q
cpponatur : & si esset deliberatu3 illud no acce
ptabo. q si contra fecerit promicto soluere
camerario cois treuij .x. libr den cort : & ni
hilomin depingatur in palatio dicti cois pro
infami & malo homine p camerariu3 cois tre
uij qui pro tpre fuit : quod teneatur executi
oni mandare sub pena .xxv. libr den : et q
donatio data & concessa no ualeat ipo iure
Et conciliarius qui contra hoc capitulum
consuleret uel arengaret i centu3 libr den
coi treuij condepnabit. Et iuro & promicto
ee continue i treuio & eius districtu cu3 offici
alib meis ad dictu3 officiu3 opandu3. Et
dimicta3 aliquem pro uicario loco mei : nec
me absentabo sine licentia dnor priorum.

& utilius & sanius consiliu quod cognou
ero dabo pro ipo coi & spalib psonis et
furtu3 no comitta3 de pecunia dci cois : Si
uero comisero infra tertiu diem reuelabo
in conscilio gnali & illud furtu3 in duplum
restitua3 & restitui facia3 cu3 effectu. Et
officiu3 .xviij. bonor hoiu3 elector p deni
coe ad bonu3 statu3 dce terre psntu3 et fu
turo3 & omia ordinamta statuta & reforma
tiones p ipos facta & facienda manutenere
defendere obsuare & augere iux meu posse
curabo ; & no patiar directe ul indirecte q
co3 uel alicui ipo3 officiu3 iurisdictio ul
balia in aliquo ledatur u[illegible]minuat ul de
bilitetur : & si cotra fecero centu libr den no
mine pene ul alias penas ordinatas dicto
coi treuij psolua3. Et ero fidelis & deuot
sce romane ecclie. obsuabo enim prius oia
statuta reformationes & ordinamta cois
treuij ubi loquuntur & si eet aliquis casus
ubi no loqueretur obseruabo costitutiones
sce matris ecclie i prouintia ducit uigentes
alias obseruabo ius coe loques in casu obm
isso a statutis & costitutoib an dictis. Fa
ciaq3 in palatio mee residentie arma mea
depingi : alias solua3 .x. libr den de meo sa
lario coi predicto.

De iuramento iudicis . Rca . XXII .

Statuimus & ordinamus q iudex qui erit
cu3 potestate in conscilio gnali dicte te
re treuij infra octo dies iuret corporaliter
ad sancta dei euangelia tacto libro ac etia3
promictat illi psone qui computabit sac
ramentu3 eidem in hunc modu3. Ego iudex
cois treuij iuro ad sancta dei euangelia corpo
raliter tacto libro ac etia3 promicto tibi q mi
hi computas sacramentu3 stipulanti & recipienti
uice & noie dicti cois treuij & spaliu3 psona
ru3 facere & exercere officiu3 iudicat i terra
treuij & districtu eius bona fide ; & cognoscere
& diffinire de omib litib & controuersijs po
sitis & ponendis cora3 me tam i ciuilib q3 i
criminalib cois & in ipis pncipaliter sm
forma statuto3 cois treuij & ubi statuta no
loqueretur sm costitutiones prouintiales : et
ubi dicte costitutiones no loqueretur secdm
ius coe. Item iuro suare statuta cois & or
dinamta facta & facienda . & no dimittere
ius cois nec spaliu3 psona3 pro aliq dono

ul' ensenio: et donuȝ uel ensenuȝ nō recipi
am ab aliqua psona: Et stabo ꝯtent' meo
salario a potāte mihi promisso: & sup cau
sis qualibȝ infra quiquaginta dies post lite
cōtestataȝ sentētiaȝ dabo nisi iustuȝ steterit
impedimētuȝ uel deptiuȝ uolūtate. Et cred
entias mihi impositas & iponēdas tenebo: &
utilius & sanius consiliuȝ quod cognouero
pro cōi dabo ac etiā spālibȝ psonis: & nul
lam fraudeȝ cōmictaȝ de ere cōis: & nō aduo
cabo nec patrocinuȝ aliquod dabo nec pre
stabo alicui contra cōe treuij: et q horis cō
gruis mane & sero sedebo ad bancuȝ iuris ad
ius reddendū in palatio dicti cōis ad petitio
neȝ cuiuscūq petentis: & si contra aliquod
predcōꝝ faciaȝ .xxv. libr deñ cort' camera
rio cōis treuij dabo iutilitatē dī cōis cōuer
tendas: Et nō me abstabo a terra treuij &
districtu eiusdeȝ aliquo colore quesito sine
licentia dnōꝝ prioꝝ: & si contrafaciā uice qua
libet camerario dicti cōis pro dcō cōi treuij
recipienti .xxv. libr deñ psoluaȝ. Et iuro
manutenē defendere & augere iux posse me
um officiuȝ .xviij. bonoꝝ hominuȝ electorū
& deputatoꝝ ad bonū statuȝ terre treuij: &
ordinamēta statuta & reformationes p ipos
factas & fiendas obsuare & nō pati q eoꝝ
officiuȝ iurisdictio & balia pntiuȝ & futuroꝝ
i aliquo ledatur tollatur uel debilitetur: & si
cōtrafecero centuȝ libr deñ pro qualibȝ uice
camerario cōis treuij pro ipo cōi recipienti
psoluaȝ: & ero fidelis sancte romane eccl'ie
Et omia statuta & ordinamēta cōis treuij ser
uabo que iusta & equa fuerint & nō obuian
tia ecclesiastice libertati: & si esset aliquis casus
de quo dicta statuta mētioneȝ nō facerēt con
stitutiones suabo prouintiales. & de quo con
stitutiones predicte nō loquerentur ius cōe
seruabo.

De iuramēto notarioꝝ potestatis. R. xxiij.

Statuim' & ordinam': q miles et notarij
cōis treuij qui erūt cuȝ potestate in cō
silio supradicto gnāli iurent in hac forma
Ego talis notarius cōis treuij iuro ad sācta
dei euangelia tacto libro ac tibi qui mihi cō
putas sacramētuȝ stipulanti & recipiēti uice &
noie dicti cōis ac spāliuȝ psonaꝝ. promicto
bona fide sine fraude recte scribere & recte
legere oms scripturas ad dictuȝ officiuȝ mihi
deputandū & dicta testiuȝ recte scribaȝ & ne
mini reuelabo donec fuerint publicata et
sententiaȝ recte scribaȝ & legam & nihil pro
scripturis primis uel fuandis recipiaȝ a cōi
uel spāli psona. Et credentias m impositas &
iponendas tenebo: & utile consiliuȝ dabo p cōi
& ero ꝯtentus salario mihi a potestate pmisso
& nō recipiaȝ aliquod ensenuȝ ab aliqua per
sona: Et stabo cōtinue ad bancuȝ horis debitis
cū iudice ul' potāte ad scribenduȝ scripturas
ad hoc officiū ptinētes: & seruabo omia & singlā
statuta cōis treuij & ordinamēta facta & fienda
& furtuȝ de bonis cōis uel spāliuȝ psonaꝝ nō
cōmictaȝ: Nec nō iuro & pmicto in publicaȝ
formaȝ extrahere omes scripturas necessarias
pro cōi que mea manu appareret ul' pdecessoris
totiens quotiens fuero requisitus pro cōi pre
dicto sine ptio aliquo ul' mercede. Et etiam
statuta & reformationes dicti cōis absqȝ aliq
salario ul' mercede: & si in aliquo cōtrafaciaȝ
.x. libr deñ currentiuȝ dabo camerario cōis tre
uij pro ipo cōi recipiēti: Et omia & singlā i dcō
capitulo ꝯtenta effectualr obsuabo sub dcā pena
Non me absentabo a terra treuij & districtu ei'
aliquo colore quesito sine licentia dnōꝝ prioꝝ
& si cōtrafaciaȝ uice qualibȝ camerario dicti
cōis libr .xxv. deñ persoluaȝ.

De electione sindici. Rca. xxiiij.

Statuim' & ordinam' q in electione sin
dicoꝝ forēsiuȝ ad sindicandū potestatē
& suos officiales & famulos talis in posterum
ordo debeat obsuari vȝ q ante finē officij cui'
libȝ potātis saltim p octo dies ad minus priorē
terre treuij qui pro tpre fuerint teneatur cō
gregari facere conciliuȝ .xviij. & in ipo facere
eligi ad breuia sex homines vȝ duos p terçe
riam & primi duo quibȝ breuia obuenerint
eligant duos de terçeria castri: secundi duō eli
gant de terçaria matidie: alij de terçaria pla
ni. Qui sex homines sic electi statim ipis ele
ctis uenire cogantur coraȝ prioribȝ & coram
eis iurent ad scā dei euangelia eligere bona fi
de & sine fraude tres iudices de aliqua terra
seu aliquibȝ terris distantibȝ a terra treuij sal
tim p septem miliaria vȝ primuȝ secunduȝ
& tertiuȝ i sindicos ad sindicanduȝ potestateȝ
& suos officiales & familiaȝ: & statim ipis ele
ctis & noiatis priores dcē terre mittant lrās
dicto iudici primo electo ex parte cōis p què

Sindici ad sindicand. off.ei

dam nũptiuȝ queȝ uoluerint q placeat sibi
uenire ad s'uitia dicti cõis treuij p quinq; uel
sex dies cũ salario infrascripto vȝ. xl. sol.
deñ pro quolibȝ die quo steterit dieb; accessus
& reditus computatis: & si p'mu' officialiuȝ
officiũ acceptabit sindicat' alio⁊ electio eu-
anescat: & si renũptiaret mittatur secũdo
ea forma qua supra: & si nõ acceptaret mit
tatur pro tertio. Et si nullus acceptaret co-
gant' dicti electores alios tres eligere: ita q
vnus oĩno habeatur qui uenire debeat ad
terraȝ treuij una die ante initiuȝ sindicat'.
Qui sindicus finito sindicatu potestatis sta
re debeat ad sindicatuȝ si uidebitur prioribȝ
& .xviij. una die ad reddenduȝ rõneȝ sui of
ficij coraȝ sindico p dictos priores et .xviij.
deputando: & eligantur & eligi debeant di
cti sex homines ut sup' dictuȝ est & iidem elig
ant vnuȝ notariuȝ de treuio qui sit sindicus
cõis ad danduȝ petitionẽ gñaleȝ contra dictũ
potestateȝ suos officiales & familiaȝ: & vnuȝ
aliuȝ notariuȝ qui scribat scripturas in d. cõ
sindicatu occurrentes cũ salario infrascripto
vȝ Judex sindic' forensis habeat & hr̃e debeat
xl. sol' deñ die qualibȝ qua steterit dieb; ac
cessus & reditus computatis & sindicus terri
gena habeat & hr̃e debeat de pecunia dicti cõis
pro suo salario sindicat' p̃dicti .xx. sol'. deñ
& notariũs habeat & hr̃e debeat pro dicto suo
officio & labore in totuȝ .xxx. sol'. deñ. Quas
pecunie quãtitates eisdeȝ camerarius cõis tre
uij soluere teneatur & debeat: & nõ possit eẽ
u'l eligi ad sindicanduȝ aliquẽ p̃tateȝ u'l ali
quos officiales forenses aliquis officialis qui
tũc esset ad aliquod officiuȝ in terra treuij ĩ
pena tam eligenti q̃ȝ acceptanti .Lta. libr' deñ
cõi treuij applicand': Et nihilominꝰ electio
& quod fieret nõ ualeat nec teneat ipõ iur'.
Et si priores in p̃dictis u'l aliquo p̃dcõ⁊
cessãt negligentes uel p̃dicta nõ fecerit ob
s'uari ipõ fcõ pena .xxv. libr' deñ incurrãt
quã proximꝰ futurus potestas exigere teneat'
sub pena .Lta. libr' deñ & prestiti iuramẽti: et
eadeȝ forma & modus s'uetur ĩ electione sin
dici ad sindicanduȝ notariuȝ reformationũ
& dãpno⁊ dato⁊: saluo q nõ ualeat eẽ Iudex
& habeat pro suo salario .xxv. sol' deñ p qua
libȝ die qua steterit ad sindicanduȝ secũduȝ
formaȝ sue electoĩs: Et dictus sindic' treban'

dare debeat petitionẽ contra p̃tatem eiusq;
officiales & famulos & alios officiales cont'
quos fuerit electus sub pena .xxv. libr' deñ
pro quolibȝ & qualibȝ uice. Et p̃dicta oĩa
etiaȝ potestas obseruari facere teneatur sub
pena .Lta. libr' deñ. Qui sindici forenses te
neãtur & debeant sindicare s'm formaȝ sta
tuti & etiaȝ ex eo⁊ officio procedere & inqui
rere cõtra ipõs & quelibȝ ipõ⁊ tam de contentis
ĩ petitione cõtra ipõs oblata q̃ȝ aliis obmissis
& neglectis u'l cõmissis: & repertos culpabiles
punire & condẽpnare s'm formã statutoruȝ
ubi statuta loquũtur & ubi statuta nõ loque
rentur s'm cõstitutiones alias si nõ loquerent'
cõstitutiones s'm iura cõia. Et data petitionẽ
seu libello cõtra potestatẽ officiales u'l famu
los u'l officiales forenses retrahi detrahi u'l
assumi u'l reassumi nõ possit: s; sup' oĩa
procedi ad condẽpnationẽ uel absolutionẽ
ut iuris fuerit. Et teneãtur & debeant pote
stas suiq; officiales & famuli & alij officiales
forenses stare ĩ terra treuij p'sonal' ad sindi
catuȝ coraȝ sindico sic eligendo toto t'p'e co⁊
sindicat': & inde nõ discedere: & sup petitionẽ
& libelluȝ que u'l qui porrigeret cõtra ipõs u'l
aliquẽ ipõ⁊ lis contestaretur & de calũpnia
iuraretur & iudicio procederet contra ipos
officiales & quelibȝ ipõ⁊ omĩ iuris solẽpni
tate obmissa & sũmarie de plano sine strep
itu & figura iudicij & nõ obstantibȝ petitio
nibȝ teneat' & debeat dict' sindic' examinare
cõtra dictuȝ potestatẽ alios officiales & fami
liaȝ & alios officiales forenses sup petitionẽ &
inquisitione gñali illos testes qui eidẽ da
buntur uel assignabuntur p priores cõis tre
uij uel p sindicuȝ dicti cõis. Quos testes dcĩ
priores u'l sindic' dare & assignare teneãtur
& debeant sub pena .xxv. libr' deñ p quolibȝ
Et si dcũs sindic' in p̃dictis uel aliquo p̃dic
to⁊ fuerit negligens u'l remissus penas ĩ sta
tutis cõis treuij cõtentas incurrat. Possit et
& debeat alios testes q̃ȝ sibi p priores u'l sin
dicuȝ assignatos examinare prout sibi utili'
uidebitur pro cõi: Et possit dict' sindic' & alij
sindici electi ad sindicandũ notariuȝ reform
ationuȝ cõis & quelibȝ ipõ⁊ inde eos sindica
tibȝ & quolibȝ co⁊ procedere sũmarie oĩ ab
iuris & iudicio⁊ solẽpnitatibȝ ordine & sub
stantialitatibȝ obmissis & omĩ t'p'e feriato

& nō feriato & ita sūmarie procedatur qd
infra sex dies p̄fatus potestas & dicti offi
ciales ↄdēpnentur uel absoluātur: alias
elapso dicto termino ipō fcō sint absoluti
& ea que fecerint ualeant & teneāt pleno
iure: & si contrafecerit et nō obseruauerit i
omnia & singula supra & infrascripta icur
rat penas in statutis ↄtentas & cōe indēp
ne conseruare teneatur: & sup petitionibus
in cassecto quod ēē debet in loco feūz mino
ruz repertis & repiendis dictus sindicus
procedere teneatur & debeat & ueritatez ī
uestigare & repertos culpabiles debita pe
na punire & ↄdēpnare cōi treuij applicand
Et nulla persona de treuio uel eius districtu
cuiuscunq; conditōis existat audeat uel pre
sumat dare uel prestare auxiliuz uel fauo
rem publice uel occulte nec aliquo quesito
colore potestati uel alicui suo officiali ul' fa
milo uel alicui officiali dicti cōis tempore
sindicat' in dāpnuz uel p̄iudiciuz cōis treuij
ul' spāliuz psonaꝝ & qui contrafecerit ī Lta.
libr deñ cōi treuij sūmarie & deplano & de
facto p potātem dicti cōis ↄdēpnetur & ste
tur sacramento accusatoris cuz probatiōn
legitime facta & teneatur in credentia: cui
pene medietas sit cōis & altera accusatōis
Et nullus de treuio uel districtu possit
nec debeat facere aliquaz porratiōnē ul' ad
uocationē pro aliquo qui fuerit. ul' fuisset
officialis dicti cōis tpr̄e sindicat' sui pena
Lta. libr deñ cōi treuij applicand. Et pote
stas infra octo dies proxime subsequentes
post introituz sui officij uel regiminis teneat'
dep̄dictis inquirere & reptos culpabiles pu
nire & condēpnare sub pena centū libr deñ
de suo salario cōi treuij applicand. Et qd po
testas & sui officiales & famuli & alij officia
les dicti cōis tpr̄e ipōꝝ & cuilibz eoꝝ sindica
tus possint citari ad hospituz siue domuz
ubi moratur in terra treuij siue ad palatiū
ad petitionē & uolūtatez dicti sindici & spe
tialiuz personaꝝ: & dicte citationes facte ua
leant & teneāt pleno iure: nō obstante qd
iuris ordo fuerit in aliquo pretermissus

De sindicatu potestatis & alioꝝ officialiuz Rubrica . xxv.

Statuim' & ordinam' qd potestas cōis
treuij & ei officiales & famuli & ca
merarius et notarius reformationū cōis
treuij teneātur & debeant finito tpr̄e eoꝝ
officij stare & morari in terra treuij trib;
dieb; cōtinue psonalr ad reddenduz rōnez
coraz sindico seu ratiocinatore eligendo p
cōe treuij ul' conciliuz uel priores ul' alios
officiales dicti cōis de eligendo iurisdicti
onez habentes de administratione eoꝝ of
ficij tam cōi qz spetialib; personis de omni eo
quod ab eis uel aliquo ipōꝝ peteretur rōne
ipōꝝ officij & teneatur potestas pro se et
suis officialib; & famulis & dare debeat yd
ōneos fideiussores de soluendo totuz id in
quo erit ipē uel aliquis ipōꝝ condēpnatus
Et durantib; dictis trib; dieb; nō debeant
nec comedere cū aliquo treuiano nec ensen
iuz recipere ab aliquo treuiano intus ul' ex
hospituz ubi dictus potestas & sui officiales
hospitati fuerint: & si infra dictos tres dies pe
titio data nō fuerit p spetialē psonaz: qd ela
psis dictis trib; dieb; absoluatur ul' ↄdēp
netur: & si aliqua petitio dabitur sibi uel
alicui ipōꝝ infra sex dies computatis dcīs
trib; dieb; ipse potestas cuz tota familia sua
& officiales predicti p ipm tpūs sex dieruz
stare debeant ad sindicatuz & soluere si fue
rint ↄdēpnati. Et si ipē potestas fuīt īuent'
ul' eius officiales ul' famuli aut aliquis di
ctoꝝ officialiuz qd furtuz uel baractariam
comiserint ul' comiserit seu fecerint uel fe
cerit uel aliquid acceperint ultra salariuz
teneātur dupluz restituere illius quod acce
perint: Et qñ contigerit ipōs uel ipōꝝ ali
quez in re coraz dicto sindico ire ad reddē
duz rōnez administratōis ipōꝝ officij: et
nullus de treuio ul' districtu audeat ipsos
uel ipōꝝ aliquē associare ad penaz. xxv. libr
deñ in quib; p potestatez qui erit pro tpr̄e
contrafaciens quilibz debeat condēpnari cōi
predcō. Et nō possit pponere uel pponi fa
cere in concilio uel arenga contra predcā
ad penaz. xxv. libr deñ in quib; qui cōtra
fecerit i aliquo casiuz p̄dictoꝝ p potestatē
qui pro tpr̄e fuīt cōi treuij ↄdēpnetur: &
si quis conciliarius seu prior ul' aliqua alia
persona cōsuleret ul' arengaret qd ipē potas
ul' aliquis dictoꝝ officialiuz absolueretur
de his de quib; fuerint ↄdēpnati: uel qd eis
ul' alicui ipōꝝ licentia ↄcederetur an̄ tōus

Il Sindicato del S. Pod.tà è di tre giorni solam.te, secondo l'im=
memorabile Consuetudine, e così anche è stato stilato nell
clamoroso Sindicato del S.r Fran.co Bruni Pod.tà nel 1741=

quo stare deberent ad sindicatu3 pdictum
in centu3 libr' den' p d'nm potestate3 qui pro
tpr'e erit coi treuij condepnetur. Et si sindi
cus qui erit ad sindicandu3 predictos offi
ciales aut aliquē ipo4 fuerit negligens uel
remissus aut dolu' uel fraude in condepnando
uel absoluedo ipos officiales facientes contra
statuta uel ordinamēta dicti cois comiserit
obmictendo facienda uel faciendo nō facie
da in Lta. lib3 den' p potestate3 dicti cois q
pro tpr'e fuerit condepnetur et ad dāpnu3 et
interesse dicti cois: et quilib3 possit eu' ac
cusare et habeat medietate3 bani. Et q po
testas qui pro tpr'e fuit debeat procedere
sup his ad petitionē cuiuis petentis pena
centu3 libr' den' de suo salario coi treuij ap
plicand'. Volum' etia3 et p'nti statuto fir
mam' q si potestas uel aliquis eius officia
lis ul' famulus ipius absentauerit se a terra
treuij tpr'e sindicat' ipo4 q centu3 lib3 den'
que debent remanere penes camerarium
de salario ipius potatis nō possint peti ul'
haberi: si dicte centu3 libre den' remaneat
in coi. Nihilominus uolum' et p'nti statuto
firmam' q pro quolib3 die quo ipi ul' aliqs
ipo4 uel aliquis officialis ipius cois se abse
tauerit tpr'e sindicat' ipo4 a terra treuij in
x. libr' den' p ipm sindicu3 coi treuij debeat
condepnari: et ad probandu3 dca3 absentiam
sufficiat dictu3 uni' testis testificatis de uisu
ul' dictu3 et testificatio triu3 testiu3 testifica
tiu3 de publica uoce et fama: uel q dcis offi
cialis ul' famulus nō comparuerit i termino
assignato in citatione ul' precepto corā sindi
co qui eet ad sindicandu3 potestate eiusq3 of
ficiales et famulos.

De Electione cancellarij. R'ca. xxvi.

Statutum et ordinamu' q quādo contigerit
aliquē cancellariu3 eligi in coi treuij
q in electione cancellarij seruetur et seruari
debeat in omib3 et p omia modus et forma q
sbnatur et tractatur in electione potestatis ter
re treuij: de qua electione rogatus ee debeat
notarius camere cois treuij et habere debeat
ab ipo cancellario qui acceptabit pro suo la
bore florenu3 unu3 ad min'. Qui cancellari'
sic electus teneatur et debeat i termino uni'
diei a die electois sibi p'ntate acceptare ul'
renuptiare et eius acceptationē uel renu'p
tiationē p litteras dicto coi notificare: et
introitus eius officij in manib3 d'nor4 pri
oru3 antepositor4 terre treuij iurare deb
eat ad sancta dei euangelia corporal' man'
tactis scripturis officiu3 eius cancellaria
tus bene iuste legaliter et sine fraude uel
machinatione aliqua durante eius tpr'e
facere et exercere et secreta sibi imposita in
ppetuu3 pprio tenere: et ad tpus per tpra
simil' tenere dumō nō essent contra statu'
romane ecclie et popularē statu3 t're treuij
Et introitu dicti sui officij teneatur et
debeat dare ydoneos et sufficientes et bo
nos fideiussores usq3 in quātitate3 ducen
tar4 lib3 den': Et omēs et singulos itroitus
et exitus dicti cois puentos ad manus cam
erarij cois predicti qui pro tpr'e fuit: scilicet
unusquisq3 camerari' p se bene legal'r et solli
cite particulariter et distincte sine fraude
autentice scribere pena lib3 centu3 den' de
suo salario coi treuij applicand' totiens quo
tiens esset cōtrafactu3. Et nullus alius no
tarius de dicta terra treuij seu aliūde possit
seu debeat ipos introitus et exitus scribere
nisi ipe cancellarius cois qui pro tpr'e fuit
Saluo et reseruato si in casu siue casib3 expr
esse euidentissime necessitatis p d'nos pri
ores et xvij. terre treuij in ipis casib3 eet
al' reformatu3: et si al'r fieret ul' scriberetur
nisi prout supra dictu3 est nō ualeat ipo
iure nec dictis scripturis fides aliqua ad
hibeatur et scribenti alias in pena3 superius
declarata3 incidat ipo fcō: de qua pena t'tia
pars sit potatis cois treuij qui ipa3 cu' effe
ctu exigerit et in coi treuij deuenire fecerit
residuu3 uō coi treuij applicetur: et i simile
et eande3 pena3 incidat camerari' si aliter q
sup'dictu3 ē in suis libris describi p'miserit
Et teneatur dictus cancellarius omēs ppo
sitas et reformationes, pponedas et facien
das in consilio .xvij. in consilio g'nali et spe
tiali maioris extimatois uel alior4 hominu'
autentice scribere in quoda3 libro reformati
onu3 publicando et ordinando p manus
ipius cancellarij prout moris est et nō per
aliu3 nisi in casu siue casib3 expresse neces
sitatis eet p consiliu3 .xvij. al'r reformatu3
constitutu3 et ordinatu3 ad pena3 et sub p'nti
suprascripta: et omēs scripture que fierent

Contra [illegible] se absentantes

[illegible] vide ista duo aba[illegible] stata unu' ad fo[illegible] lia 25 Aliud [illegible] 50 de offitio Canc[illegible]

per ipsum cancellarium tam ad petitionem comunis
et camerarij quam etiam specialium personarum spectantes
et pertinentes ad dictum librum reformationum
siue introitus et exitus camerarij sine aliquo
pretio sub dicta pena describere teneatur: nec
ualeat uel possit de secundis scripturis speciali
persone uel personis petenti uel petentibus sibi
soluii facere quoquomodo: sed suo salario stare debe
at tacitus et contentus. De scripturis uero comuni spe
ctantibus uel pertinentibus nullatenus nec ullo modo
aliquod pretium habere possit nec ualeat, nisi
solummodo eius salarium sibi deputatum sub pena
supscripta. Volumus etiam quod dictus cancellarius
secum ducat et ducere teneatur et toto eius tempore
durante in dicto eius officio cancellariatus
continue die noctuque suis sumptibus et expensis
tenere unum bonum et expertum notarium ad cu
stodiam diurnam et nocturnam dicte terre treuij
qui etiam teneatur et debeat exercere officium
dampnorum datorum laboreriorum cauatinarum pontium
et aliorum exercitiorum comunis tam de iure quam de con
suetudine: et omnes delinquentes punire et con
depnare secundum formam statutorum et ordinamen
torum dicte terre treuij de tali materia disponenti
um et loquentium: Et teneatur et debeat in qua
libet ebdomada durante eius tempore semel ad mi
nus ire ad uidendum ripas omnium fluminum dicti
comunis et fontes et pontes: et si inuenerit eos in
aliquo deuastatos seu lesos facere reaptari ad
penam .x. libr. den. pro qualibet uice qua contra
fecerit in non uidendo et non refici faciendo dicto
comuni applicand.: de quibus precise debeat per sindi
cum dicti comunis tempore sui sindicatus sindicari: Et
similiter dictus cancellarius teneatur et debeat
habere et tenere durante eius officio unum fam
ulum actum ad arma portandum et cum dicto notario
circum circa eundem sicut et in quantum dicto comuni tre
uij placuerit et uidebitur. Et habeat et habere
debeat dictus cancellarius pro se et sua familia
de pecunia et ere dicti comunis pro suo salario se
mestri et pro suo aductu reditu et tempore sui si
dicatus illud salarium quod per comune treuij erit
statutum ordinatum et deliberatum: Quod sala
rium et familia retinenda semper in electione eius
describantur: et plus petere non possit nec ua
leat quoquomodo uel aliquo alio quesito colore
sub pena et ad penam libr. x. den. comuni treuij app
licand. si per ipsum cancellarium esset aliter contrafactum
et habeat et habere debeat cartam ceram oleum et cam

delas pro comuni et custodia terre treuij ultra pre
dicta si per consilium .xviij. esset sic deliberatum
et aliter non. Et finito eius officio de gestis
et administratis per eum suisque officiales et fa
mulum ad sindicatum coram sindico eligendo per
priores et .xviij. qui tunc in officio residebunt
per tres dies stare teneatur et non possit nec uale
at dictus cancellarius eiusque notarius et fam
ulus accipere durante eorum officio ab aliqua per
sona terrigena uel comitatiua aliquod ensenium neque
bibere uel comedere cum ipsis sub pena et ad pe
nam libr. x. den. pro quolibet et qualibet uice
qua esset contrafactum nisi interdum pro officio no
tarij per eum exercendo in comitatu: quod eo casu
sine pena et banno comedere et bibere ualeat
honeste in casu refrigerij sui: Et antequam de dicta
terra discedat refutationem facere dicto comuni tre
uij teneatur per publicum instrumentum rogandum
per alium cancellarium subsequentem uel per alium
notarium dicte terre treuij: et omnes scripturas
per eum et per notarium eius factas tam comuni spectan
tes quam alijs specialibus personis sine aliqua contradicti
one et sine aliquo pretio libere relassare sub pena
suprascripta: et durante tempore sui officij non possit
scribere neque ponere ad exitum dicti comunis in libris
aliquam pecunie quantitatem preter et contra
formam statutorum dicti comunis: et si aliter fieret non
ualeat ipso iure: ac etiam teneatur et debeat du
rante dicto eius officio habere librum unum in bo
na et euidenti forma cartarum bombicinarum
et in eo describere teneatur omnes homines et
personas custodiam diurnam et nocturnam facien
tes: et cogere teneatur omnes capitaneos contra
tarum terre treuij et eius districtus cum iuramento
ad sibi dari faciendum omnes masculos a .xiiij.
annis supra ascendentes et ipsos in libro dicte
custodie describere teneatur et ipsis custodiam
fieri facere sub pena et ad penam libr. x. den. comuni
treuij applicand. qualibet uice qua fuerit ne
gligens in predictis: et nullus de dicto libro
cassari ualeat uel possit absque licentia consilij
comunis treuij nisi esset a statuto permissum sub
dicta pena. Et teneatur et debeat in princi
pio sui officij post introitum eius infra unum
mensem renouare omnes et singulos capudici
nos terre treuij et quecumque ei pro dicto comuni
uidebitur utilius conuenire. Et predicta
obseruare teneatur pena libr. xxv. den. de suo
salario comuni treuij applicand.: et quod maiores

xiiii annis scribi faciant in libro capudicanorum
communis treuii post bannimentum faciendum de pre
dictis ad penam et sub pena librarum duarum denariorum. Et
notarius dicti cancellarii de predictis solep
nem inquisitionem facere teneatur sub pena
librarum decem denariorum et repertos culpabiles punire
sine strepitu et figura iudicii.

De electione baiulorum. Rubrica. xxvii.

Statuimus et ordinamus quod baiuli communis
treuii sint et esse debeant numero sex
scilicet quatuor pro potestate et duo pro notario
dampnorum datorum et reformationum qui fiant et
fieri debeant hoc modo scilicet. Quod potestas communis
treuii qui pro tempore fuerit teneatur et debe
at sub uinculo iuramenti infra xv dies post in
troitum sui officii facere publice bandiri per
precones communis treuii: quod quicumque de treuio ue
lit esse baiulus communis treuii et officium baiulatus
in treuio et eius districtu exercere ueniat co
ram ipso domino potestate et faciat se scribi cum salario
inferius denotato. Et si aliquis non compuerit
ad dictum officium baiulatus exercendum et accep
tandum quod per conciliarios spetiales cum salario in
frascripto eligantur. Et quod quicumque comparue
rit uel electus fuerit ad dictum officium baiula
tus exercendum teneatur et debeat dare bonos
et ydoneos fideiussores de administratione
sui officii qui non sit de nobilibus siue de capi
taneis ac etiam de tubatoribus nec etiam de ipsis
baiulis. Qui et quilibet ipsorum promictant deinde
eorum officium bona fide et sine fraude exercere
et omnia pignora que ad ipsorum manus peruenerint
conseruare et assignare illi uel illis personis qui
bus fuissent accepta: et quod promissorem uel fide
iussorem eorum dictum notarii potestatis et reforma
tionum qui pro tempore fuerit teneatur et debeat
in actis publicis dicti communis scribere ita et taliter
quod semper publice in communi possit peruenire pena xxv
librarum denariorum et sub uinculo prestiti iuramenti: et quod
si aliquis predictorum contradixerit supradicta pi
gnora per ipsos baiulos accepta illi uel illis per
sonis quibus accepta fuerint: quod potestas qui pro
tempore fuerit teneatur et debeat uinculo iuramenti
et pena centum librarum denariorum de suo salario que in communi
deueniant summarie et de facto cogere ipsos baiulos
et fideiussores eorum ad restitutionem dictorum
pignorum de quibus pignoribus et acceptione ste
tur sacramento illius uel illorum cui uel quibus ac
cepta fuerint dicta pignora. Et quod dicti baiuli
et quilibet ipsorum habeat et habere debeat de pe
cunia communis dicti communis xviii libras denariorum pro eorum
salario pro uno anno proxime futuro incipiendo
in kalendis mensis ianuarii et finiendo ut sequitur
in aliis kalendis ianuarii proxime subsequentibus uidelicet pro
quolibet anno et pro quolibet mense est numerus xxx
solidorum denariorum et plus prout in consilio xviii fuit ord
inatum: Et quod camerarius qui pro tempore fuerit tenea
tur et debeat singulis mensibus dare et soluere
dictis baiulis ipsorum salarium et mercedem ad peti
tionem ipsorum baiulorum uel alius ipsorum pena x librarum
denariorum de suo salario communi treuii applicand. Et po
testas communis treuii qui pro tempore fuerit teneatur
et debeat dari facere de pecunia communis treuii ipsis
baiulis et cuilibet ipsorum supradictum salarium su
marie sine aliqua deliberatione uel auctori
tate concilii nullo statuto et ordinamento ob
stante. Quibus baiulis et cuilibet ipsorum satisfiat
pro eorum salario a spetialibus personis scilicet per
totam contratam castri et pladie pro citatione duo
denarios pro tenuta in dictis locis iiii^or denarios. Ad bur
gum in pede treuii pro citatione iiii^or denarios: pro te
nuta sex denarios. Ad mancianum et ad tergnole et
in plano treuii pro citatione sex denarios: pro tenuta
octo denarios. Et in bouaria et ad seni donatum de colle
pro citatione iiii^or denarios et pro tenuta octo denarios.
Et si ultra unum hominem citauerit baiulus habeat
pro qualibet persona duos denarios: et hoc intelligatur
extra castrum uel pladiam. Et potestas iudex uel
notarius uel uicarius communis uel aliquis ipsorum non
possit nec debeat concedere ipsi baiulo ultra dictum
salarium et si contrafecerit dicti baiuli uel aliquis
ipsorum soluat nomine pene v solidos denariorum. Volumus
etiam quod si ipse baiulus poterit probare per unum
testem bone conditionis et fame quod ipsum pignus
restituerit camerario communis treuii quod ad restitu
tionem ipsius pignoris minime teneatur uel quod re
stituere uoluerit ipsum pignus illi cui acceptum
fuerit et per eum non steterit: et postea sine sui cul
pa pignus perdiderit. Et quod si infra tempus regi
minis rectoris uel officialis cuius mandato pi
gnus acceptum fuerit uel post finem regiminis in
xv dies ipsum pignus ille cui acceptum fuit non
recolligerit aut non repetierit quod a dicto termino
in antea ipse baiulus ad restitutionem dicti pigno
ris nullatenus teneatur. Quod capitulum bandiatur
ad hoc ut nemini prestendat ignorantia. Et uolu
mus quod ipsi conciliarii spetiales eligant baiulum
de sua terçiaria: et quod nullus possit esse baiulus

posita allibratas in libro comunis Trevii .xxx. libr. dummodo allibrata sint propria eius aut allibrata sint vel illorum de quibus infra fit mentio sine dolo et quod sibi prosit libr. sue uxoris et aliorum de domo sua dummodo quod simul habitent ad unum ignem. Et nullus ipsorum valeat pignorare pannos de dorso sine delecto pena sol. xx. den. pro quolibet et qualibet vice qua contrafactum fuerit. Et nullus audeat se parare dictis baiulis quando vellet pignorare aut pignora accepta reaccipere in pena libr. .xxv. den. pro quolibet et qualibet vice et stetur sacramento eius. Preterea addimus quod baiuli et tubicines secundum qualitatem et conditionem eorum officii teneantur facere omnes citationes ad requisitionem curie potestatis et aliorum officialium dicte terre in omnibus et singulis causis maleficiorum dampnorum datorum et extraordinariorum et debitorum comunis ubi tangit et habet interesse dictum comune quecumque et qualescumque sine aliquo pretio: citando partes testes et faciendo precepta et alia prout requisiti fuerint sub pena et ad penam .xx. sol. den. pro quolibet et qualibet vice qua facere recusaverit comuni Trevii applicand. Adiicientes etiam premissis volumus quod prefati nuptii vel ipsorum alius qui ex commissione alicuius superioris vel potestatis vel officialium aliorum comunis Trevii vel particularis persone presentarent aliquas litteras citationes vel inhibitiones vel precepta vel cedulas alicui trebano ad hoc ut notitia habeatur de contentis in eis debeant penes citatum monitum vel inhibitum ipsas litteras citationes inhibitiones precepta vel cedulas dimitti et relassari ut possit copiam assumere sub pena .x. libr. den. de facto exigend. a dicto baiulo et comuni Trevii applicand. Et ille talis qui recepit tales litteras ut supra infra unum diem debeat restituere baiulo sub pena unius ducati applicand. comuni Trevii pro dimidia et pro alia parte habenti interesse. Et potestas et quilibet eius officialis in tali casu incontinenti provideant indempnitati partis patientis dampnum: et habeat quartam partem pene pro sua executione.

De electione preconum. Rca. xxvii.

Statuimus et ordinamus quod electio tubatorum comunis Trevii fiat in concilio maioris extimationis et .xviii. et sicut factum et deliberatum fuerit in ipso concilio valeat et teneat pleno iure tam de electione ipsorum quam etiam de salario et vestimentis: et dicti tubatores qui electi fuerint teneantur et debeant facere omnia et singula bannimenta in terra Trevii et eius districtu uti eis vel alii ipsorum erit impositum per dominum potestatem terre Trevii eiusque officiales vel per dominos priores terre Trevii sine aliqua mercede vel aliquo alio salario sibi dando ultra eorum salarium a dicto comuni sibi deputatum. Et teneantur et debeant ad petitionem dominorum priorum ire in quacumque parte extra districtum Trevii si erit necessarium et opportunum tamen sumptibus comunis. Et si contigerit aliquem eorum in sindicum ad presentandum aliquam electionem officialibus comunis Trevii: tunc et eo casu eorum sumptibus vadant: et si aliquod lucrum pervenerit ad manus ipsorum vel alicuius eorum sit et esse debeat in terripos comune: et quilibet teneatur contribuere in expensis quas fecerit ille qui iverit pro officialibus predictis in tanta parte. Et quod priores qui erunt pro tempore possint mittere illum quem voluerint ex dictis preconibus cum sindicatu predicto: Et quod eorum citationes et relationes valeant et teneant sicut aliorum [illegible] dicti comunis Trevii in civilibus et criminalibus debeant accipere pro quolibet bannimento facto ad petitionem specialium personarum [illegible] den. et non plus. In aliis vero solutionibus [illegible] eis ille modus qui hactenus servatus extitit et si tube comunis penes eos vel eorum aliquem eorum culpa lederentur vel devastarentur vel perderentur: quod ille penes quem vel cuius culpa talis casus acciderit teneatur et debeat ipsam tubam vel ipsas tubas de suo proprio reficere reaptare et emendare: quas tubas ipsi et ipsorum quilibet diligenter custodiant: et hoc capitulum volumus inviolabiliter observari: et quod nullus ipsorum valeat facere custodiam nocturnam vel diurnam alicui persone pena sol. xl. den. et officiali custodie admictenti pena libr. .x. den.

De catastis comunis Trevii. Rca. xxviii.

Statuimus et ordinamus quod catasta et libri comunis Trevii sint et esse debeant in camera comunis Trevii penes massarium dicte camere: et quod ipse massarius possit elevare et ponere cuilibet vendenti et ementi terras dicti catasti dummodo quod non possit elevare de catasto alicuius qui fuerit suppositus iurisdictioni ipsius comunis.

Vediance

et ponere illi qui nō fuerit suppositus dicte
iurisdictioi: nec possit eleuare terrigene
et ponere forensi nisi satisdederit de solu
endo datiuas. Qui massarius habeat pro
suo salario et labore a parte qualibz uniuz
bologninuz ac etiaz pro qualibz petia terre
et q possit reducere ad unuz catastuz illius
qui haberet plura catasta: & cōcordare et
reuidere catastuz cū libra et ad concordiaz
reducere. Et q ille qui emerit aliquaz pos
sessionez siue possessiones siue iusto titulo
acquisierit teneatur & debeat infra unuz
mensez post dictaz emptionez siue acquisi
tionez ipās possessiones sibi poni facere
in suo catasto pena centuz sol' deñ cōi treuij
applicand. Qui massarius habita prius
licentia a uenditore siue uiso instrumēto
siue titulo dicte emptionis ul' acquisitōis
aut habita alia legitima probationē possit
et ualeat ipās possessiones in catasto dicti
ostendentis & petentis ponere & scribere.
& hoc bandiatur publice p terraz treuij in
fra octo dies post publicationē pñtis sta
tuti: et q si aliqua possessio reperiretur ī ter
ritorio terre treuij que nō eēt accatastata
in catasto cōis treuij: q p massariuz camere
dicti cōis accatastetur & ponatur in catasto
dicti cōis sm extimationē factaz de terra et po
ssessione posita iux̄ ipām possessionez acca
tastandaz. Volum' etiā q potestas et
priores qui nūc sunt et pro tpre erunt
infra octo dies post apturaz dicti catasti
teneatur et debeant sub uirtute prestiti iu
ramēti & pena .x. libr' deñ pro quolibz eli
gere & uocare quilibz ī sua terçiaria duos
bonos et legales uiros pro quolibz populo
ipius terçiarie qui assignent et assignar̄
debeant pena .xl. sol'. deñ pro quolibz et
vinculo iuramēti oms et singulos tenētes
& possidentes bona et possessiones illius p̄
de suo populo qui absēs fuerit ul' etiā psona
licet inueniri nō possit. Et dicti tales possi
dentes scribātur et registretur p dictuz no
tariuz prope eos ī libris dicti talis absentis
que libra scribatur p ipm̄ massariuz ita et
tal' q dicti possidentes iux̄ eam comode scri
bi et assignari possint: Qui tales possidētes
teneatur in dicto cōi pro dicta libra soluere
oms & singulas datiuas īpositas & imponē
das pro dicto cōi: Et q potestas et priores
qui pro tempore fuerint teneātur et de
beant predicta facere obseruari vz potas
pena .L. libr' deñ & quilibz prior pena .x.
libr' deñ: Nec nō dicti duo hoīes teneant'
& debeant assignare dicto massario oms
& singulas terras & possessiones que nō
essent allibrate & accatastate ī catasto dci
cōis sm ueraz & puraz cōscientiaz eoz sub
uirtute pstiti iuramēti: & ipās terras & po
ssessiones ipe massarius teneatur & debeat
in dicto catasto ponere & accatastare ut di
ctuz ē supra.

Q possessiones sint tributarie cōis treuij Rubrica .xxx.

Statuim' et ordinam' q omes et sin
gule possessiones & omia & singl'a
bona imobilia sita seu posita in districtu t
treuij infra quecūq latera uel cōfines uel
etiaz ī terra treuij posita seu descripta in
catasto cōis treuij & que ī posteruz describen
tur sint & eē intelligantur censuarie & tri
butarie dicto cōi treuij in omnibz & singlis
datiuis & collectis ī posteruz imponēdis ī dco
cōi treuij: & pro ipis datiuis & collectis ī
ponēdis sint & remaneāt obnoxi & obliga
ti: & q nulla persona possit dcas possessiōes
& terras alicui dare concedere uel obligare
quin de ipis datiuis datiue & collecte īposi
te, & ī posteruz īponendę soluatur in cōi pre
dicto: alias donatio cōcessio alienatio le
gatuz uel alius titulus sit nullus ipō iure
& ipō facto.

De possessionibz accatastandis. R'. xxxi.

Statuimus & ordinam' q potestas ter
re treuij qui nūc est & qui pro tpre
fuerit teneatur & debeat uīculo iuramēti
& pena .L. libr' deñ de suo salario cōi tre
uij applicand poni & describi facere ī cata
sto et libra cōis treuij oms hoīes & psonas
de treuio uel districtu eiusdez & omes et
singulos forenses habitantes ī terra treuij
uel districtu eiusdez seu qui habitauerīt
in dcā terra & districtu a quinq anis citra
& ipoz et cuilibz ipoz possessiones & bona
que hñt ī catasto treuij ul' district' eiusdez
allibretur & accatastetur put alij trebani
& datiuas & collectas impositas & impone
das soluāt ad petitione dñi potestatis et

sive curie vel alterius cuiuslibet officialis vel executoris dicti communis Trevii: Et quicumque de Trevio vel eius districtu non reperiretur accatastatus seu allibratus ipse vel pater vel avus eius non possit habere aliquod officium in dicto communi Trevii nec ad aliquod officium dicti communis eligi vel assumi vel nominari et si eligeretur assumeretur vel nominaretur ipsius electio assumptio vel nominatio non teneat ipso iure. Et nihilominus tam ipse electus si officium acceptaret quoquo modo quam etiam eligens sive electionem acceptaverit vel non penam .xxv. librarum denariorum et quilibet eorum ipso facto incurrat: quas penas potestas qui pro tempore fuerit de facto exigi possit et in communi Trevii devenire faciat subdicta pena.

Quod habentes possessiones iuxta forenses teneantur assignare

Statuimus et ordinamus quod potestas terre Trevii qui pro tempore fuerit de mense aprilis teneatur et debeat vinculo iuramenti et pena .l. librarum denariorum de suo salario communi Trevii applicanda facere banniri in locis publicis et consuetis dicte terre et facere fieri per capitaneum omnium contratarum dicte terre: in quo banno et addunantia declaretur et banniatur ad hoc ut ignorantia aliqua non pretendatur: quod quelibet persona de Trevio et eius districtu habens tenens et possidens in districtu Trevii quacumque de causa iuxta possessiones alicuius forensis in quibus aliquis fructus consisteret teneatur et debeat infra .xv. dies post dictum bannimentum assignare dicto domino potestati vel suis officialibus sub pena centum solidorum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua contrafecerit. Et per potestatem vel eius officiales elapso dicto termino debeat fieri inquisitio et repertos culpabiles punire et condempnare in dicta quantitate sub pena .L. librarum denariorum de suo salario communi Trevii applicanda ipsis possessionibus assignatis non repertis de ipsis fore solutum datium hactenus predictum commune impositis cum penis debitis quod potestas qui pro tempore fuerit teneatur et debeat executionem predictarum datiarum facere de dictis possessionibus non repertis solutis: quod si non fecerit de suo salario decem datie penitus excomputentur per camerarium dicti communis. Et si dictus camerarius solueret aliter de suo salario solvisse intelligatur: et ad hoc ut dictus camerarius ignorantiam non pretendat assignatis dictis possessionibus scribatur protinus dicti camerarii expensis dicti communis et teneatur dare copiam dictarum possessionum assignatarum dicto domino potestati in presentia dominorum priorum dicte terre.

Quod molendina ponatur in catasto communis. Rubrica .xxxiii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque de Trevio vel forensis habuerit molendinum in totum vel in partem in territorio vel districtu Trevii ponatur in catasto seu libra communis Trevii: et si habuerit unum molendinum ponatur centum librarum denariorum: et qui non habuerit totum ponatur pro rata: pro quibus teneatur solvere datiam communi predicto sicut de aliis rebus in predicto catasto accatastatis ut superius est expressum. Et si aliquis ipsorum recusaverit predicta omnia et singula facere habitatum dicta molendina vel partem ipsorum: quod quilibet qui iverit ad macinandum ad dicta molendina vel ad aliquod ipsorum teneatur et debeat pro quolibet et qualibet vice et pro qualibet salma qua contrafecerit solvere camerario communis Trevii pro ipso communi recipienti .xl. solidos denariorum et cuilibet sit licitum accusare et habeat tertiam partem banni: et credatur sacramento accusatoris cum uno teste de visu et teneatur in credentia. Et potestas qui nunc est et pro tempore fuerit post aperturam dicti statuti teneatur et debeat predicta omnia et singula facere fieri et observari sub virtute prestiti iuramenti et sub pena .L. librarum denariorum de suo salario communi Trevii applicanda. Et per sindicum dicti communis tempore sindicatus debeat sindicari specialiter sub virtute prestiti iuramenti et sub pena .L. librarum denariorum dumtaxat exceptis molendinis ecclesiasticarum personarum. Et si quis iverit ad macinandum ad alia molendina extra territorium Trevii solvat penam .x. librarum denariorum communi Trevii: et nihilominus multuram coptimaiolis proventuum dicti communis molendinorum reddere compellatur. et quilibet possit accusare et habeat tertiam partem banni cum uno teste de visu credatur sacramento accusatoris et teneatur in credentia. Et potestas qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur predicta observare et observari facere sub pena .xxv. librarum denariorum communi Trevii applicanda et specialiter per sindicum dicti communis tempore sui sindicatus debeat sindicari.

De modo et ordine ponendi datias. Rubrica .xxxiiii.

Statuimus et ordinamus quia decens est quod qui honores habent in oneribus contribuant

melino fuori di Trevi

Quod datiue imposite et imponende in terra treuii uel in communi dicte terre imponantur et imponi debeant per libras et non per focum: et si aliter fieret non ualeat ipso iure et dicte datiue habeantur pro impositis illo die quo camerarius communis treuii incipit officium suum etiam si in aliquo concilio non fuerint deliberate: quas quilibet soluere compellatur secundum formam statutorum communis treuii statuto aliquo non obstante.

Quod datiue habeantur imposite. Rubrica. xxxv.

Statuimus et ordinamus quod quotiescumque apparuerit in numero centum uel quinquaginta hominum de treuio uel eius districtu soluisse aliquam datiuam siue datiuas, datiue tunc habeantur pro impositis et deliberatis in dicto communi et quilibet soluere teneatur infra terminum in statutis contentum: et locum habeat in presentibus et futuris auctoritate presentis statuti.

De modo exigendi datiuas. Rubrica. xxxvi.

Statuimus et ordinamus quod quelibet persona de treuio uel eius districtu uel etiam aliunde que est uel in futurum erit allibrata seu accatastata in libro seu catasto communis treuii pro bonis seu possessionibus eius in territorio seu districtu treuii in catasto seu libra dicti communis treuii descriptis uel etiam in libro focularium dicti communis que reperietur datiuas uel collectas in dicto communi impositas non soluisse teneatur et debeat ipsas datiuas siue collectas non solutas soluere camerario communis treuii pro ipso communi recipienti cum penis incursis in ipsis datiuis et quarto pluri de dictis datiuis et penis incursis sine diminutione. Et si dicti allibrati seu accatastati uel in focularibus communis descripti uel aliquis eorum esset mortuus quod ad solutionem ipsarum teneatur successores eorum et quilibet ipsorum. Et predicta non intelligantur nec locum habeant nisi in allibratis seu accatastatis in predicto catasto seu libra nunc uigenti uel in focularibus nunc uigentibus. Et uolumus quod pro catasto ueteri uel de datiuis tempore dicti ueteris catasti impositis nulla possit uel debeat exactio fieri seu inquietatio uel uexatio. Et uolumus et presenti lege firmamus quod pro solutione datiuarum impositarum tempore presentis catasti sint et esse intelligantur obligate dicto communi treuii tam possessiones et bona accatastata in dicto catasto descripta quam alia bona ipsorum accatastatorum. Et quod de et pro ipsis datiuis exigendis teneatur et cogi possint possessores ipsorum bonorum: et etiam laboratores et coptimatores tam pro impositis quam etiam pro imponendis non solutis dum ipsas uel ipsa laborabunt. Possint tamen dicti laboratores et quilibet ipsorum ipsas possessiones et bona tam diu tenere et fructare donec recuperauerint totum id quod soluerint dicto communi pro datiuis et collectis et penis incursis: et non possint de dictis fructibus uel detentione ipsarum possessionum molestari uel inquietari ab aliqua persona usque quo eisdem laboratoribus [illegible] integre satisfactum de omni eo quod soluerint dicto communi uel postea quandocumque usque ad concurrentem quantitatem per eos uel aliquem ipsorum solutam. Et uolumus quod non soluentes datiuas communi predicto soluere debentes non audiantur in aliquo eorum iure ciuili uel criminali: et quod licitum sit unicuique dare dampnum in eorum bonis et possessionibus personaliter et cum bestiis sine pena et banno: et quod exceptio non solutarum datiuarum opponi possit in quolibet iudicio ciuili uel criminali dummodo declaret et exprimat collectam seu collectas quas dicit non solutas. Et per quemcumque officialem debeat admitti: possint tamen dicti male soluentes soluere et solutione facta audiantur in eorum iure ciuili et criminali: non tamen quod dantes dampnum in eorum possessionibus possint puniri de dampnis datis ante solutionem. Item uolumus quod nulla persona audeat uel presumat colere uel laborare aliquam possessionem alicuius forensis sitam in districtu treuii sine expressa licentia dominorum potestatis et priorum terre treuii: et nisi ipse primo scribi fecerit per notarium reformationum communis in actis et libris dicti communis: et satisdederit legiptime de soluendo omnes collectas impositas et imponendas in dicto communi treuii pro tota libra dicti forensis et quicumque aliter uel alio modo laborauerit aliquam possessionem alicuius forensis in districtu treuii [illegible] ipso facto incurrat [illegible] xxv. librarum denariorum incurrat. Et nihilominus datiuas et collectas impositas et imponendas pro tota libra dicti forensis soluere teneatur: et potestas terre treuii qui nunc est et pro tempore fuerit de predictis omnibus et singulis quolibet mense solempniter in publico inquisitionem facere teneatur: et super omnia examinare et [illegible] de quibuslibet balia districtus treuii et [illegible] [illegible] pariter punire et penas exigere et etiam collectas predictas non solutas exigere a quibus [illegible] soluere debentibus [illegible] [illegible] effectualiter facere [illegible] [illegible] [illegible]

p pena [illegible] libr. den. de [illegible]
libet et pro qualibet [illegible]
uel aliquo predictorum [illegible] negligen[illegible]
commisisse. Et uolum[us] et pnti lege firma
mus [illegible] conten[illegible] uel pro por
tione fuerit dicto coi treuij aliquam colle
ctam uel datiuam imp[illegible] persona
esset allibrata seu [illegible] in libro
seu catast[illegible] dicti cois [illegible] debeat so
luere camerario dicti cois pro [illegible] re
cipienti dictam datiuam uel datiuas collectam
uel collectas prout imposite fuerit uel f[illegible]
infra .xxx. dies a die facti banimenti de
dicta datiua soluenda et post dictam factam
impositionem sub pena quarti in quam
penam quarti incurrat ipo facto post dictum
tpus .xxx. dierum elapsum et potestas qui
pro tpre fuerit teneatur et debeat de predictis
et qualibet predictorum facere executionem
et ad minus dicti camerarij facere deue
nire [illegible] ad introitus dicti cois [illegible] facere
sub pena suprascripta coi treuij applicand
Et habeat [illegible] tpre debeat dictus potestas de
omni eo quod peruenerit [illegible] occasi
one executionis sue de [illegible]
fecte durauerit exceptis duos sol. den. per li
bram [illegible] debebat dictas datiuas
[illegible] soluendo [illegible]
[illegible] offi
c[illegible] sol. [illegible] libram [illegible]
ter[illegible] duos sol. per libram [illegible] de dampnis datis
[illegible] suorum officialium [illegible]
[illegible] partem et non de his
rebus si aliter [illegible] quatruplum [illegible]
[illegible] soluere [illegible] sint tpre sind
icatus [illegible] .xxv. libr. den. pene noie [illegible]
libet [illegible] qualibet uice de suo salario soluere
[illegible] hoc non intelligatur de illis
datiuis que soluerentur [illegible] termi
num .xxx. dierum de quibus [illegible]
potestatem aliquid non [illegible] Et te
neatur dictus potestas exigere cum effectu
omnes datiuas [illegible] suo tpre impositas
et ad minus camerarij dicti cois facere de
uenire quod si non fecerit in suo salario [illegible]
putentur et debeant computari [illegible]
[illegible] fiat solutiones in
[illegible] eidem
[illegible]

deñ. Et ad hec ut nullam possit potestas de
predictis executionem pretendere teneatur
et debeat quilibet notarius camere infra .x.
dies post lapsum tpus dictorum .xxx. dierum pre
fixorum ad soluendum datiuas dare et assignare
in publicam formam dicto dño potestati extrac
tum omnium et singulorum nõ soluentium datiuam in
terminum .xxx. dierum sub pena .xxv. libr. deñ
dicto notario: in quam penam incurrat ipo facto
sine aliqua condepnatione: et exigi possit et de
beat per dictum dñm potestatem: Et nihilominus
dictus dñs potestas statim dictis .x. diebus ela
psis dictum notarium psonaliter et realiter cogere
teneatur ad dandum et assignandum sibi dictos
nõ soluentes sub penis predictis: quod si nõ fece
rit in predictam penam ipo facto incurrat. Et si
potestas de predictis datiuis executionem nõ fe
cerit quod priores terre treuij qui pro tpre fue
rint et .xviij. qui pro tpre essent uel erunt
de mensibus martij et septembris teneantur et
debeant sub pena .xx. libr. deñ dicto coi appli
cand mittere pro uno executore expensis dic
torum nõ soluentium dictas datiuas: qui dictas
datiuas exigat et exigere teneatur: Et uo
lumus et pnti lege firmamus quod pro possessionibus
accatastatis seu allibratis in catasto cois tre
uij nõ possessis per accatastatos uel allibratos
sed per alios teneantur laboratores et possessores
et dñi ipsorum bonorum et pro ipsis datiuis sol
uendis cogi possint per quelibet officiales dicti
cois ad hec deputatos uel deputandos quod diu
laborauerint et possederint bona seu possessi
ones predictas bis apodissa manu notarii ca
mere de suma datiuarum nõ solutarum et quanti
tate deñ restituenda illi qui dictas datiuas sol
uit pro possessionibus antedictis

Quod quilibet faciat factiones ubi est allibr
atus. Rubrica .xxxvij.

Statuimus et ordinamus quod quilibet de terra
treuio et eius districtu teneatur et de
beat facere factiones et subire onera illius con
trate et in illa contrata in qua allibratus est
et in populo unde recipit sacramenta penitentie alibi.

De libro focularium. Rubrica .xxxviij.

Statuimus et ordinamus quod quilibet qui nõ
sit scriptus in libro focularium cois tre
uij faciens focum in dicta terra treuij uel eiusdem
districtu uel per se habitans teneatur se scribi
facere in dicto libro focularium infra .xv. dies

post banimentum faciendum de predictis per
massarium comunis et notarium camere qui nunc
est et pro tempore fuerit ad penam .xl. sol. den.
pro quolibet contrafaciente. Et potestas qui
nunc est et pro tempore fuerit teneatur et debeat
facere banniri per terram trevii .in .x. dies post
apturam presentis statuti ad penam .xxv. librarum
den. de suo salario comuni trevii applicand. et vir-
tute prestiti iuramenti. Et nihilominus omnes
datias impositas et imponendas per focum sol-
vere teneatur ad dictam penam.

Quod forenses teneantur facere custodiam et solvere
focularia et datiam. Rubrica .xxxviiii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque forensis
habitaverit in trevio vel eius di-
strictu a quinque annis citra cuius bona sint vale-
ntia centum librarum den. vel supra vel minus vel cu-
iuscumque quantitatis vel rei: et etiam quod quilibet qui ha-
bitavit in terra trevii vel eius districtu vel ha-
bitat vel stat ab uno anno citra teneatur et de-
beat facere custodias in terra trevii et omnia fo-
cularia solvere prout solvunt alii trebani.
Et solvere comuni trevii teneatur pro illa quan-
titate quam habent in terra trevii et eius distric-
tu tam in pecunia quam in rebus immobilibus sicut sol-
vunt alii trebani: que bona sint et esse debeant
allibrata et posita in catasto comunis trevii et exi-
gatur ab eis per libram vel aliter sicut ab aliis treba-
nis non obstante statuto aliquo vel alia refor-
matione seu ordinamento consilii: que in hac
parte sint cassa: de quibus bonis reinveniendis
potestas qui pro tempore fuerit teneatur infra u-
num mensem post introitum sui officii solempnem
facere inquisitionem per contratam: et notarius
terre trevii vel saltim per publicam famam testi-
um quinque que habeatur pro legitima proba-
tione: Et quicumque de dictis forensibus facere
recusaverit predicta centum libr. den. comuni tre-
vii condempnetur pro vice qualibet: et idem
modus servetur in terrigenis: et qui custo-
diam in terra trevii facere et focularia solvere
recusaverit in centum sol. den. dicto comuni debeat
condempnari

De ambasciatoribus comunis. Rubrica .xl.

Statuimus et ordinamus quod quicumque amba-
sciator comunis trevii sive missus fuerit
pro comuni per totam vallem spoleti habeat pro qua-
libet die de pecunia comunis si fuerit eques sol.
.xxv. den. si vero pedes .xv. sol. den.: et si

aliquis ambasciator iverit pro comuni predicto
ad romam vel romanam curiam vel alio quocumque
quod extra vallem spoleti habeat pro qualibet
die eques de pecunia comunis .xxv. sol. den. et
non plus et quod quicumque consuleret quod plus ha-
beat vel quod plus daretur sibi in .x. libr. den.
condempnetur comuni trevii. Et ipsi ambasciatores
ire non compellantur nisi primo eis sit satis-
factum in denariis vel pignoribus per camerari-
um comunis: et si aliquis in sua ambasciata fra-
udem commiserit in centum libris den. conde-
mpnetur: cuius pene medietas comuni trevii applice-
tur et alia medietas sit romane ecclesie. et
quod potestas iudex vel vicarius teneantur et
debeant dare ipsis ambasciatoribus ipsam am-
basciatam in scriptis: quod si non fecerint idem
potestas de suo salario .L. libr. den. comuni tre-
vii persolvat. Et quicumque iverit in aliqua
ambasciatam pro comuni predicto et duxerit
duos equos habeat pro suo salario pro quali-
bet equo et die .xxx. sol. den.: salvo quod si re-
dierit ipsa die qua iverit habeat .xx. sol.
den. pro quolibet equo et non plus: et si non
retraxerit illo sero vel sequenti die demane
ante tertias in consilio vel prioribus vel potestati
vel vicario ambasciatam vel maiori parti ipsorum
privetur ipso facto suo salario si non accepit
C. sol. den. teneatur restituere: et quod denarii
est in ambasciata locum habeat in potestate comunis
trevii quando iverit in ambasciata: salvo quod
si iverit ad terram suam ultra tres dies non pos-
sit nec habere debeat ambasciatam aliquam
et quicumque electus fuerit pro ambasciatore
teneatur et debeat se facere scribi per notarium
camere qui pro tempore fuerit primo die quo
iverit in dicta ambasciata et die sui reditus
et etiam iurare ad sancta dei evangelia facere
suam ambasciatam bona fide sine fraude solli-
cite et attente et nullam moram trahere ex qua
sibi plus de ere comunis predicti debeatur nisi tan-
tum pro ambasciata predicta: Et si ambascia-
tam predictam nomine predicto et cum salario sibi
attributo ex forma dicti capituli acceptare
recusaverit nullam aliam habere possit nec
sibi liceat ad unum annum nec aliquid de ere
dicti comunis percipere occasione alicuius amba-
sciate nisi iustum steterit impedimentum: et
quod ipse debeat describi per notarium reforma-
tionum comunis trevii: Et quod si camerarius qui

nūc est uel pro tpr̄e fuerit soluerit ultra
ul' preterea salariuz ɔtentuz in dc̄o capitulo
alicui ambasciatori ul' alteri pro eo modo
aliquo perdat de suo salario uice qualibet
c. sol' den̄ attribuend̄ cōi p̄dicto: et nihilo
minus ad restitutione eius quod soluerit ipi
cōi teneatur. Et q̄ idem camerari de p̄dcis
debeat sindicari et repertuz contrafacientez con
depnari p ipm̄ sindicuz qui euz sindicabit
ipi cōi ad penaz p̄dictaz et restitutione facien
dam de p̄dictis nō obstante q̄ id quod solue
rit fuerit p tres bonos homines approbatuz
pro legitimis expensis. Et si contigerit po
testatem ire pro aliqua ambasciata pro dicto
cōi si iuerit cum uno equo habeat pro suo sa
lario. xxx. sol' den̄ p diem: si uō cuz duobus
equis uel pluribus habeat p diem. xl. sol' den̄:
et idem modus seruetur contra dictuz camera
riuz si excederit solutione p̄dictaz.

De ambasciata danda expensis petentis Rubrica. xli.

Statuim' et ordinam': q̄ si contigerit
q̄ aliquis peteret aliquaz ambasciatā
in cōi: q̄ cuilibz detur expensis petentis: dū
mō q̄ in talā ambasciata nō possit peti p̄tas
nec aliquis suus officialis uel famulus nec
in ipam ambasciataz ire. Et si potestas iuerit
ul' aliquis suus officialis pro uice qualibet
in xxv. libr' den̄ cōi treuij condepnetur. et
q̄ priores qui nūc sunt et pro tpr̄e erunt
teneantur et debeant uinculo iuramti et pena
x. libr' den̄ cōi treuij applicand̄ dare amba
sciataz s̄m formaz dicti statuti: dum̄o q̄ am
basciata sit competens et iusta.

De statutis renouandis. R̄ca. xlii.

Statuim' et ordinam' ad tollenduz ex
pensas superfluas: q̄ in principio mē
sis nouembris ul' decembris proponat in cōi
lio gn̄ali de statuto pro anno futuro renouā
do ul' confirmando ul' addendo ul' minuendo
et quod deliberatuz ul' reformatuz extiterit
execution̄ mandetur. Et potestas qui p tpr̄e
fuerit p̄dicta faciat obseruari sub pena. L. libr'
den̄ de suo salario et q̄ statuarij electi ad
renouāduz siue faciendu statuta cōis tene
antur et debeant stare et morari in domibus
cōis treuij de die et de nocte: et inde nō discedē
quousq statutuz fuerit pfectuz: et qui contra
fecerit. xl. sol' den̄ camerario cōis treuij inte
gre soluat pro qualibz uice. Et q̄ omia ca
pitula et statuta que fierent p statuarios
dicti cōis debeant mitti et mittant ad buss
ulas et pallucttas inter ipōs et obtineri per
duas partes ipōz statuarioz alias nō ualeat
ipō iure. Et potestas qui pro tpr̄e fuit tene
atur requisitis de dictis statuarijs bis in die q̄
libz die quo steterint ad dictuz statutuz cōde
dum et compilanduz scilicet semel an̄ prandi
um et semel post sonuz campane tertiu, et
statim repertuz culpabilez in p̄dictis. xl. sol' den̄
de facto punire teneatur: et ipōs. xl. sol'. den̄
sine aliqua mora ad manus camerarij peruen
ri faciat. Et q̄ quilibz statuarius habeat et
habere debeat de pecunia et ere dicti cōis treuij
pro toto dicto tpr̄e. xxx. sol' den̄. Et quilibz
notarius qui steterit ad scribenduz statutuz
p̄dictuz habeat et hr̄e debeat de pecunia et
ere dicti cōis. xl. sol' den̄ pro prima scriptura
computato in dicto salario omi alio salario
statutarijs stabilito: et q̄ nullus possit esse
statutarius cōis treuij qui nō sit allibratus
in libra cōis treuij. ccc. libr' den̄ ipē ul' pater
ipius uel habuerit libraz cōem cuz aliquo ī
dictis. ccc. libris: et si aliter fieret nō ualeat ipō
iure: Et si camerari' tali electo contra dictaz
formaz et contra formā dicti statuti dicti cōis
soluerit aliquod salariuz q̄ dictus camerarius
dicto cōi restituere teneatur de suo salario et
pena centuz sol' den̄: et qui talem elegerit cō
tra dc̄am formaz in. x. libr' den̄ cōi treuij ap
plicand̄ condepnetur p potestatē: et hoc cap
itulum in concilio p̄dicto uulgari sermone
legatur. Et q̄ notarius reformationum q̄
pro tpr̄e fuerit teneatur et debeat pena. c.
sol' den̄ cōi treuij applicand̄ reformationez
p̄dc̄am factā et scriptam per euz de modo et
forma renouādi siue faciendi statuta cōis
et formā dataz statuarijs p concilium gn̄ale
in fine statuti dicti cōis scribere et publicare.

De suspensione statutoz. R̄ca. xliii.

Statuim' et ordinam': q̄ si q̄n contigerit
ordinari de suspensione et cassatione
alicui' capituli statutoz dc̄i cōis aut q̄ ipm̄
capitulum tollatur ul' suspendatur in totum
ul' in partez. Q̄ priores qui erūt p tpr̄e tene
antur et debeant iurare in concilio generali
dicti cōis in quo sint ad minus. xl. conciliarij
q̄ ipa suspensio siue cassatio sit et fieri debeat

pro euidenti utilitate et emergenti necessita
te dicti cois: et postmodum proponatur de
suspensione et cassatione ipsius capituli uel
partis in consilio maioris extimatois dicti
cois: qui de nouo debeant iurare capere meli
partitum pro dicto coi et obtinere p duas ptes
ipsorum: Et si obtineri contigerit mittatur simi
liter ad consilium gnale ipsius cois in quo sint
admin. lx. consiliarij: qui de nouo iurent
capere melius partitum pro dicto coi: et quod
obtentum fuerit mo predco ualeant et teneat
aucte ptis statuti alr no. Et qd potestas pri
ores et notarius reformationum dicti cois te
neantur et debeant predca omia et singla ob
seruare vz potestas pena .C. libr den. priores
pena .xxv. libr den. coi treuij attribuend: et
consiliarius qui consuleret contra predicta
in .xxv. libr den coi treuij debeat condepnari
Quam suspensione et cassatione statutorum fa
cere possint et ualeat pleno iure consilio de
cem et octo solepniter et in sufficienti nuo con
gregato pro euidenti comodo et utilitate co
munis predicti.

Qd camerarius possit expendere. R. xliiij.

Statuimus et ordinam qd camerarius
cois treuij qui erit pro tpre aucte pre
sentis statuti habeat licentiam et potatem: habita
semp prius licentia et potestate a prioribus in
casu soluendi omes expensas in hoc statuto
contentas et alias deliberatas et reformatas in
consilio dicti cois secdm formam statutorum: et
pro expensis legitimis habeantur. necnon pro
euidenti utilitate cois treuij qn fuerit oportunu
cum licentia dicti potatis et priorum possit expe
dere in qualibz ebdomada de pecunia cois .xl.
sol den et no plus: dumo hoc intelligatur de
occurrentib expresse in nouo facto et pro expen
sis legitimis habeantur. Et uolum qd de pecu
nia dicti cois et ere ultra dcam formam camer
arius plus expendere no possit. et qd aliqua re
missio aut donatio alicuius condepnationis seu ali
cui processus ul suspensio ul concessio aut ali
quid de ere cois fieri no possit nec debeat nisi
primo fuerit deliberatum p duas partes ad bus
sulas et pallutas trigintam hominum de nuo cois
treuij in quo sint admin. lx. consiliarij iu
rati: et si alr fieret no ualeat ipo iure. Et qd
potestas dicti cois teneatur ipm capitulum ob
seruare et obseruari facere pena .C. libr den de
suo salario coi treuij applicand: Et illi intel
ligantur ee maioris extimatois et librae qui
plus soluunt pro datia dicto coi alr no. Qui
triginta debeant apparere in libro reforma
tionum cois pdicti et circumsita ipsorum. Saluis
semp balia aucte et potate concessis dnis pri
oribus et .xviij. dicte terre ul alicui seu aliquibus
ipsorum: que semp firme sint et maneat in sui
roboris firmitate.

De ordine dato circa matriculam iudicum medicorum et notiorum. Rubrica. xlv.

Cum uniuersitas et collegium societatis
iudicum medicorum et notariorum i omni
ciuitate et terra ac locis omnibus in quibus hoies
ciuilr uiuunt et regunt sit nobile et in pretio
no paruo habeatur: et alios merito i primis
ordine et honore precedant tamqz speculum nor
ma decus et honor recte uiuendi recteqz consu
lendi pp eorum prudentiam et singlres uirtutes
que in uiris litteratis esse presumuntur: Cumqz
in hiis annis nesciatur qua ratione inordinate
uixerint maxime in festo sancti Nihari mar
tiris more antiquo collegiatim solito honorari
no honorauerint prout alie artes et collegia
dicte terre fecerunt et faciunt: et ne in hac igna
uia tot tantiqz viri et tam nobile collegium
i posterum viuat. Statuim et ordinam qd de
cetero uniuersitas et collegium pdictum predicti
teneatur et debeant ad obseruantiam matricule
antique p superiore confirmate cum suis ordinibus
capitulis decretis et statutis in ipsa matricula
descriptis et annotatis: et prout et sicut in eis
continetur approbam: et si opus sit de nouo fa
cim et ordinam: quibuscumqz in contrarium facie
tibus no obstantibus: cum potestate arbitrio et
aucte addendi mutandi et i melius reforma
di prout ipsi uniuersitati et collegio uidebitur
et placebit ad honorem et statum sancte roma
ne Ecclie: et Sanctissimi dni nri pape: et ad ho
norem gloriam decus et pacem cois et ppli terre
treuij.

Qd fiat bussula iudicum et notiorum qui intersint in sindicatu officialium et faciant petitiones gratis. Rubrica. xlvj.

Statuim et ordinam ad utilitatem et co
modum omnium illorum uolentium quereli
re contra potatem et officiales treuij in sin
dicatu ipsorum officialium: qd fiat bussula omium
doctorum et notiorum descriptorum i matricula not.

riorum: et tempore quo publicatur sindicatus dic
torum officialium debeant publicari unus
doctor et unus notarius: qui teneantur et
debeant pena .x. libr. den. interesse ad ba
cum sindicorum tempore sindicatus et facere petiti
ones contra ipsos potestatem et officiales ad
requisitionem illius qui voluerit conqueri contra
ipsos gratis sub pena predicta pro quolibet
et qualibet vice qua contra factum fuerit
per ipsos doctorem et notarium: contra quam pe
titionem non possit opponi de ineptitudine
dummodo contineat in se factum simpliciter omni
solepnitate obmissa: et si officialis volue
rit copiam accipiat sumptibus petentis: Et si
contigerit quod in aliquo potestas vel aliquis de
suis officialibus vel familia fuerit condepna
tus quod dicti doctor et notarius sic extracti
et deputati habeant quartam partem de eo
in quo fuit condepnatus occasione eorum
industrie. Et idem dicimus in sindico communis
qui habeat quartam partem de eo in quo sua in
dustria fuerit condepnatus potestas vel offi
ciales predicti.

De congregatione artium. Rubrica xlvii.

Statuimus et ordinamus quod quelibet ars
de trevio scilicet iudicum et notario
rum et calzolariorum lignorum pignorum et que
libet alia ars que alias fuerit solita habere
rectorem ante rupturam castri trevii possit et
debeat se adunare et facere unum rectorem
Salvo quod ars iudicum et notariorum habeat
duos rectores qui possint interesse omnibus
conciliis generalibus communis trevii tamquam alii con
ciliarii. Et predicta electio fiat tempore quo ipsi
officiales et alii conciliarii communis trevii ren
ovabuntur. Volumus etiam quod nulla ars que
non facit nisi unum cereum in festo sancti miliani
habeat nec habere possit nisi unum rectorem
excepta arte iudicum et notariorum. Et quod
dicte artes contra predicta non faciant pena
x. libr. den. pro qualibet arte communi trevii ap
plicand. Et quod notarius reformationum ali
ter vel preter dictam formam scribere in libro
communis trevii non debeat pena .xxv. libr. den.
communi trevii applicand.

De cereo artium. Rubrica xlviii.

Statuimus et ordinamus ad honorem et
reverentiam beatissimi Miliani ducis
capitis et protectoris communis et populi terre trevii
pro cereo habendo in dicto festo et ad hono
rem artis iudicum notariorum et medicorum dicte
terre. Quod omnes et singuli notarii de trevio et
eius districtu exercentes artem notariatus spa
tio unius anni debeant solvere camerario dicte
artis pro ipsa arte recipienti .x. sol. den. parvorum
pro quolibet ipsorum hinc ad decem dies proxime
subsequituros post aperturam presentis statuti et
ad penam .xx. sol. den. pro quolibet contrafaciente
vel non solvente: cuius pene medietas sit et esse de
beat dicte artis et alia medietas communis trevii
Et nihilominus dictos .x. sol. solvere teneatur.
Et potestas qui nunc est et pro tempore fuerit te
neatur et debeat ad petitionem cuiuscumque petentis
ad penam .xxv. libr. den. de suo salario communi tre
vii applicand et virtute prestiti iuramenti
facere preconizari dictum statutum et facere
congregari iudices et notarios et medicos
dicte terre in ecclesia sancti francisci de trevio et
in ipsorum congregatione et adunantia eligant
duo rectores et unus camerarius dicte arte
per dictos iudices notarios et medicos: ad manus
cuius camerarii dictos den. faciant pervenire:-
Qui rectores sic electi debeant eorum officium
sic exercere per unum annum: et arbitrium et po
testatem habeant imponere penas et banna di
ctis notariis et cuilibet ipsorum usque in quantitate
xx. sol. den. pro quolibet ipsorum et ad manus
camerarii dicte artis facere pervenire. Et si
dicti notarii vel aliquis ipsorum recusaverint
vel recusaverit aliqua de causa observare pre
dicta et dictos .x. sol. dicto camerario solvere
officium aliquod in communi trevii habere non possit
nec ad ipsa vel ipsorum aliquod eligi: et si elige
retur non valeat ipso iure nec scripture fides
aliqua adhibeatur. Et potestas qui nunc est
et pro tempore fuerit omnia et singula supradicta et in
frascripta observare debeat et observari faciat
sub pena superius declarata: Et tempore sui sin
dicatus per sindicum dicti communis qui erit ad sin
dicandum eundem de omnibus contentis in dicto capi
tulo debeat sindicari et repertus culpabilem
condepnari: et ad manus dicti camerarii per
venire sine aliqua diminutione.

Quod ordinamenta artium communis trevii sint
firma. Rubrica xlviiii.

Statuimus et ordinamus quod omnia ordina
menta partes de trevio vel aliquam
ipsarum manu cuiuscumque notarii appareret sint

rata et firma: dummo no sint contra iuris dictionez romane ecclie et costitutiones ducales et contra coe treuij: Et q potestas et alij officiales cois treuij teneatur ipa totaliter obsuare et executioni mandare ut i ipis ordinamtis cotinetur pena .x. libr denarioz dicto coi applicand ad petitione cuiuscumq petentis.

De uexillo trecentoz. Rca. Lma.

Statuim et ordinam ex balia et auctoritate pdictis pro bono statu dci cois q expensis cois treuij fiat unuz uexillum de syndone ad arma cois treuij: quod uexillum sit ex nuc deputatuz dictis trecentis hoibus et conseruari debat p massariuz dci cois et reponi in camera cois treuij: quod uexilluz cu casus eueniret q eleuaret uel extraheretur occasione aliqua semp portari debeat p capitaneuz trecentoz pdictoz de terçiaria castri p illuz cui ipe deferenduz omiserit. Qui massarius dictuz uexilluz no det nec assignet sine licentia dni potestatis qui pro tpre fuerit et duoz ex dcis capitaneis sub pena quigentaz libr den p potestate exigend et ad manus camerarij facere deueniri o depnatione primo fca nisi pro euidetissima causa et pro scandalis euitandis

De clauibus portaz. Rca. Lj.

Statuim et ordinam ex balia et auctte pdictis pro bono et pacifico statu tre treuij q in qualibz porta terre treuij sint et ee debeant tres seraure et tres claues bone et sufficientes: que cotinue de sero claudi et serari debeant: quaz clauiuz una sep debeat ee et seruari p priores terre treuij qui pro tpre fuerit: alia sit et teneri debeat p potestatez terre treuij qui pro tpre fuerit Et alia tertia clauis sit et ee debeat et teneri penes aliquez fiduz hominez de treuio habitantez prope portaz more solito: Que porte postq clause fuerint aperiri no debeant sine licentia potstis et prioz et i psntia aliquoz de familia potestatis et saltim psnte uno ul duobz ex prioribz pena .x. libr den pro quolibz contrafaciente et qualibz uice p potestate dicte terre exigend post odepnationez factaz. Et q potestas infra .xv. dies publicata psnti ordinatione dicta seramina fieri facere teneatur et camerarius dci cois dictaz pecunia necessariam pro predictis soluere possit et debeat sine aliqua licentia uel apodissa ad penaz .x. libr den de suo salario coi treuij applicand.

De picturis portaz. Rca. Lij.

Statuim et ordinam q camerarius cois treuij teneatur et debeat expesis cois treuij facere cooperiri et reactari omes et singlas picturas ul figuras beate uirginis Marie et alioz scoz que sunt supra portas cois treuij: et hoc ante festuz dicte bte uirginis de mese augusti ad pena .C. sol den et q potestas qui pro tpre fuit teneat facere fieri dictuz opus expensis cois pena .L. libr den de suo salario.

De impedimto no ponedo in ecclia sci Johanis. Rubrica. Liij.

Statuim et ordinam q nulla psona de treuio ul eius districtu nec forensis audeat ul presumat facere nec ponere in ecclia sancti iohanis de treuio aliquod impedimetuz nec in ipa habitare uel aliquod mercatuz de aliquibz rebz facere in ipa: nec in ipa uendere sub pena .C. sol den et potestas qui pro tpre fuerit teneatur ipaz ecclesiam facere exgombrari et omia et singula supradicta obsuari sub dicta pena et uirtute prestiti iuramti: et sindicus dci hospitalis teneat cotrafacientes accusare sub pena pdicta.

De electione sindici sci Johis. Rca. Liiij.

Statuimus et ordinam q potestas et priores dci cois qui pro tempore erut infra octo dies post aperturaz psntis statuti teneatur et debeant congregare et cogregari facere in palatio cois treuij consiliu maioris extimatois: in quo concilio sint ad minus .xx. consiliarij et in ipo concilio eligi facere ad scrutineuz unuz bonu legalez et sufficiente hominez de treuio in sindicum et procuratore ac consuatore hospitalis sci Johanis noui de treuio: qui sit sindicus et pcurator hospitalis et consuator oium bonoruz dicti hospitalis et unuz notariuz [illegible] sufficiente et legalem qui sit notari ad scribendum omis et singlos introitus et exitus ipius hospitalis: quoz officium duret per unuz annuz et debeat obtineri p duas ptes dictoz consiliarioz i dicto consilio: quibz

sic electis mittantur postmodum in conscilio generali dicte terre in quo sint ad minus .Lx. conscilarii et in ipso conscilio obtineri debeat per duas partes ipsius conscilii ad bussulas et palluctas. Qui sindicus teneatur et debeat finito dicto tempore reddere plenariam rationem dicto comuni sive illis hominibus ponendis per idem conscilium de administratione sui officii et de introitibus et exitibus ipsius hospitalis ad penam .cc. librarum denariorum et ad restitutionem omnium illorum bonorum dicti hospitalis que pervenerint ad ipsius manus. Et habeant et habere debeant pro ipsorum salario et mercede omne id quod per conscilium terre Trevii extiterit ordinatum. Que omnia dicti domini potestas et priores teneantur executioni mandare ad penam centum librarum denariorum comuni Trevii applicandam. dummodo futuri sindici faciendi modo supradicto officium incipiat in kalendis ianuarii proxime futuri.

De inventario faciendo bonorum sancti Johannis Rubrica. LVI.

Statuimus et ordinamus quod in conscilio maioris extimationis extimatores comunis Trevii infra octo dies post introitum potestatis novi eligant tres bonos et legales homines [...] una cum sindico hospitalis sancti Iohannis [...] de Trevio qui debeant reinvenire omnia bona dicti hospitalis et de ipsis facere publicum et solempne inventarium quod registretur per notarium reformationum dicti comunis in libris comunis Trevii sine aliquo salario et ipse sindicus teneatur et debeat pena .xxv. librarum denariorum ipsa bona sic registrata manutenere guardare et custodire bona fide sine fraude et finito tempore sui officii reassignare [...] statu quo tunc erant vel meliori si [...] restitutionis predicte faciende [...] persone sive sindico eligendo predicto [...] hospitali predicto. Et quod ipse sindicus suo periculo predicta hospitali [...] applicanda teneatur et debeat tempore sui sindicatus assignare sindico qui fuerit ad sindicandum ipsum sindicum omnes locationes factas de bonis dicti hospitalis et res per eum perceptas de ipsis bonis cum sacramento [...] ab eo reddere rationem de introitibus et exitibus hospitalis predicti et residuum bonorum restituere ipsi hospitali. Et potestas qui erit pro tempore teneatur predicta facere observari pena .xxv. librarum denariorum de suo salario comuni Trevii applicanda. Et quod si predictus sindicus supradicti hospitalis possit teneatur et debeat ecclesiam sancti Iohannis predicti crescere usque ad murum domus ipsius hospitalis et ipsam altam facere ut iustum fuerit vel domum positam iuxta claustrum ipsius hospitalis sumptibus omnibus et expensis ipsius hospitalis. et expense que fierent per dictum sindicum habeantur pro legitimis expensis ipso iure.

De domibus et bonis sancti Johannis. Rubrica LVII.

Quia utilitas publica debet preferri private. Ideo statuimus et ordinamus quod ab inmantea omnes et singule res comunis Trevii et hospitalis sancti Iohannis dicti comunis que consueverunt locari sive dari vel que poterunt dari sive locari ad pensionem ad optimum laboritium sive affictum vel ad alium modum predictorum. Sindicus comunis et sancti Iohannis predicti teneantur et debeant ipsi et quilibet ipsorum ipsas res et quamlibet ipsarum tribus vicibus in diebus dominicis vel iovis diversis diebus in platea comunis ante palatium comunis Trevii residentie dominorum priorum ante traditionem vel concessionem facere subastari et melius laboranti sive plus offerenti et danti ad pensionem dare vel locare. Et quod nulla persona de Trevio vel eius districtu vel aliunde audeat vel presumat aliquam domum vel aliam rem dicti comunis vel hospitalis tenere vel habitare nisi modo predicto et nisi congruam pensionem vel mercedem solverit dictis sindicis vel sindico. Et si quis vel qua contra fecerit in predictis vel aliquo predictorum ipso facto cum habitaverit vel tenuerit per octo dies saltim et non relassaverit incurrat penam .xxv. librarum denariorum et sindicus qui contra ... maverit vel locaverit in futurum preter dictam formam similem penam incurrat tam locans quam conducens sive tenens [...]. Et predicta locum habere nolumus in habitantibus qui propter salarium [...] comunis [...] ratione artis vel alterius evidentis utilitatis comunis. Et potestas et iudex qui sit et pro tempore fuerint singulis tribus mensibus teneatur solempnem inquisitionem facere pena .xxv. librarum denariorum pro quolibet ipsorum et repertos culpabiles in penis predictis punire et condempnare.

Quod potestas non habeat pannos hospitalis sancti Iohannis. Rubrica. LVIII.

Statuimus et ordinamus quod potestas nec aliquis suus officialis seu famulus possit nec debeat petere vel habere aliquod matractum vel culcitram nec aliquos pannos hospitalis sancti Iohannis novi de Trevio et si contra

fecerit perdat de suo salario centum libr den. in quibus p subsequentem potatem debeat condepnari et nihilominus sindicus hospitalis qui pro tpre fuerit non possit nec debeat comodare nec pmittat aliquam psonam extrahere uel portare extra dictum hospitale pena .L. libr den. pro sin dicum hospitalis predcm condepnand. exceptis pannis lauandis quos ipa die debeat reportare.

Q maiores .lxx. annis non grauentur: Rubrica .lviij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque de treuio uel eius districtu fuerit maior septuaginta annis uel haberet aliquod ipedimentum in sua persona pp quod onera personalia facere non possit ut qui pateretur morbum caducum ul uisu careret uolumus ab oneribus psonalibus pro cois releuare hoc modo et ita ut quod primo probet p duos testes ad minus fidedignos ut ipse sit maior .lxx. annis ul quod patiatur dictum morbum ul quod careat uisu [illegible] notari custodie dicti cois qui pronunc est et pro tpre erit faciat fieri publicum instrumentum et coram dicto notario fiat de predictis talis probatio. saluo et reseruato si contigerit in aliqua domo non esse aliquem hominem ad faciendum onera predicta tunc teneatur maius facere huiusmodi onera eciam modo quod sit allibratus in libro ul catasto cois a .L. libr supra. Et dictus notarius teneatur et debeat uinculo iuramenti et pena .C. sol. den. de suo salario cois treuij applicand. facere banniri post introitum sui infra .xv. dies quicumque habet aliquod instrumentum immunitatis infra [illegible] debes assignare eidem notario [illegible] sol. den. pro quolibet et si infra dictum terminum non assignauit dictum instrumentum non intelligatur nec admictitur. Et si dictus notarius non obseruauerit quod p sindicum qui erit ad sindicandum ipm finito tpre sui officij condepnetur in supradicta quantitate. et quod dictus notarius dicta instrumenta que coram eo producerentur teneatur assignare massario cois treuij qui nunc est uel pro tpre fuit infra alios octo dies subsequentes. Qui massarius teneatur ipa instrumenta siue instrumentum registrare in libro siue registro emancipationum dicti cois et accipere pro suo salario et labore pro quolibet instrumento sex den. et non plus et ipis registratis legere dicta instrumenta in conscilio generali dicte terre infra alios octo dies subsequentes.

De portionibus accipiendis p potatem et eius officiales Rubrica .lviiij.

Statuimus et ordinamus quod cum potestas et eius officiales in executionibus dationum et aliorum prouentuum ad camerarium ptinentium ac etiam causarum ciuilium contra formam statutorum modum et formam excesserint. Quod nullus potestas ul alius eius officialis possit aliquid percipere de executionibus faciendis ab aliqua persona cois treuio uel eius districtu tam p commissionem Sanctissimi dni nri quam de alia causa nisi solummodo de datiis [illegible] et condepnationibus impositis et factis tpre suorum antecessorum de quibus possit percipere et habere duos sol. den. p libra ut hactenus extitit consuetum [illegible] teneatur facere omnes executiones ptinentes ad dictum camerarium et alias [illegible] personas [illegible] [illegible] libr den. pro quolibet et quolibet uice qua contrafecerit et si aliquid [illegible] teneatur ad restitutionem in duplum et quartos [illegible] officialium [illegible] ipsorum officialium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Adiungimus [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] solutionem [illegible] [illegible] [illegible] treuij [illegible] [illegible] [illegible] In maleficiis autem de materia abolitionum formam constitutionum ducalium de tali loquentium materia sequi penitus compellatur. De executione [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]

Q priores non permictant dare uexillum potestati nisi in fine officij. Rubrica .lx.

Statuimus et ordinamus quod priores pro tpre existentes non audeant nec permictant aliquo quesito colore proponere in aliquo conscilio ul arenga quod detur uexillum potestati ul aliquod aliud donum nisi in fine sui semestris p decem dies prope finem officij pena priori proponenti ul arenganti libr. xxv. den. pro quolibet et quolibet uice nec in suum fauorem [illegible] scribere sub dicti pena [illegible] treuij applicand [illegible]

Septuaginarij, et morbum habentes exemptes ab omnibus [commu]nis sed alij tenentur familiam [illegible] si essent

rio: scripserit in fauore potestatis tunc prio res debeant replicare totis uiribus quod placeat superiori non grauare commune ante dictum tempus cum non patiatur honestas quam in fine officii ignoscatur demeritis officialium: quia in sacra scriptura non dicitur sanctus nec beatus nisi post mortem. Et si priores non replicabunt incidant in penam .xxv. libr. den. pro quolibet et cuilibet liceat ponere prefatos priores ad speculum pro debitoribus in dicta quantitate: Verum quia solent potestates tenere secreto refirmam et postulant ensenium: statuimus quod tunc et eo casu faciant potestatem iurare quod non habeat nec speret posse habere refirmam: quam si haberet non intelligatur esse sibi proficuum et remaneat in fine secundi sui semestris uel trimestris pena prioribus .xxv. libr. den. et possint poni ad speculum pro debitoribus in dicta quantitate ut supra.

Quod priores non possint dare licentiam potestati medico uel aliis officialibus nisi per quatuor dies. Rubrica .lxi.

Statuimus et ordinamus quod priores terre treuii sub pena .xxv. libr. den. non possint dare licentiam potestati medico cum salario et magistro scole nec aliis officialibus communis treuii ultra quatuor dies: et si ultra steterint non habeant salarium toto tempore eorum absentie et si si[illegible] priores [illegible] debeant replicare ut supra subdicta pena. Declarantes quod in absentia cancellarii intelligatur substitutus unus de notariis camere sufficientior: et si alius substituerentur non ualeat nec [illegible] quicquid per eum factum fuerit similiter non ualeat. possint tamen conciliarii [illegible] et consilium minoris extimationis simul prouidere si necesse erit.

Quod medicus et magister scole possint exigere salarium a non contribuentibus in eorum salario. Rubrica .lxii.

Statuimus et ordinamus quod medicus et magister scole et quilibet alius officialis salariatus terre treuii possint libere et sine impedimento exigere salarium ab omnibus illis confugientibus ad eorum auxilium consilium et doctrinam non contribuentibus in eorum et cuiusque salario. nec soluentibus datias. et potestas teneatur fauere in omnibus predictis medico magistro et aliis officialibus [illegible] ut supra.

Quod priores et camerarii teneantur retinere salarium cuilibet semestris potestati. Rubrica .lxiii.

Statuimus et ordinamus quod terçiaria salarii potestatis cuilibet semestris per priores et camerarium communis treuii debeat retineri usque ad finem sindicatus pro debitis particularium personarum et pro penis in quas incurrissent potestas et eius officiales ob eorum iniustum regimen: quod si camerarius non retinuerit et priores retineri non fecerint teneatur usque in summam cuiuslibet terçiarie pro interesse specialium personarum et dicti communis: Et de facto possit procedi contra dictos priores et camerarium ad instantiam cuiuscumque interesse habentis et petentis cum refectione aliarum expensarum et dapnorum.

Quod credatur quatuor testibus qui commisissent simoniam cum officiali. Rubrica .lxiiii.

Statuimus et ordinamus quod si quatuor homines ad minus comiserint simoniam cum aliquo officiali terre treuii quod in sindicatu ipsorum officialium dictis quatuor credatur quamuis seorsum et de per se quisque dictorum quatuor dederit aliquid pro simonia dictis officialibus uel alicui ipsorum: et dictis quatuor in qualibet summa credatur: et talis testificans uel reuelans non teneatur ad penam et officialis in tali casu possit condempnari in dictis singulis quantitatibus.

Quod forenses a quatuor annis citra habitantes teneantur soluere focularia. Rubrica .lxv.

Statuimus et ordinamus quod quilibet forensis qui a quatuor annis citra et ultra habitauerit in terra treuii uel eius districtu uel comitatu teneatur soluere focularia et facere custodiam.

Forenses infra 4 annos soluant focularia

Quod male paghe non audiant. Rubrica .lxvi.

Statuimus et ordinamus quod male paghe et male soluentes communis treuii ex qua causa in iudicio non audiantur ciuiliter nec criminaliter.

Quod non possit uendi terrenum forensi. Rubrica .lxvii.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona de treuio uel eius districtu possit uendere alicui forensi aliquod genus terreni prope confines treuii per medium miliare pena centum ducatorum pro dimidia camere apostolice et pro alia communi treuii applicandorum. Et nihilominus talis uendens teneatur ad soluendum

datiuas in cōi treuij et de suo catasto deleri non possit

Quod notarius camere nō possit leuare terrā de catasto aliquo et ponere in catasto illius qui nō est de iurisdictione treuij. Rubrica. lxviij.

Statuimus et ordinamus quod nullus notarius camere archiuij et catastorum cōis treuij audeat uel presumat de cetero leuare terrenum de catasto alicuius treuani et ponere in catasto alicuius qui esset difficile ad cogendum soluere datiuam in treuio uel nō possit cogi, sub pena libr. l. den. et tamen teneatur ipse notarius ad soluendum illam datiuam et ad dampna et interesse cōis treuij: et idem notarius nō possit in futurum ad tale officium eligi: et si fuerit electus talis electio nō ualeat ipso iure

terre accatastate non si cassino per me credo chi non è soggetto

Quod potestas teneatur exigere condempnationes et debita cōis alias computentur in suo salario. Rubrica. lxviiij.

Statuimus et ordinamus quod potestas et eius curia teneatur et debeant exigere omnes condempnationes criminales latas suo tempore et alias condempnationes sibi assignatas per priores uel notarium camere: et omnia debita cōis treuij quacumque de causa dummodo sint liquida et clara infra xx. dies a die facte consignationis alias exnunc sint computate in suo salario: et ita teneantur prefati priores facere obseruari et per cancellarium poni facere ad suum salarium: pena dictis prioribus et cancellario libr. xxv. den. pro quolibet et qualibet uice qua contrafactum fuerit. cōi treuij applicand.

Quod officiales nō habeant salarium nisi pro tempore quo seruiunt. Rubrica. lxx.

Statuimus et ordinamus quod nullus officialis cōis tam priores et potestas quam cancellarius medicus magister scole uel quis alius officialis conductus ad salarium a cōi treuij possint petere nec habere salarium nec eis solui nisi pro illo tempore quo seruierint pena camerario cōis treuij si contrafecerit libr. x. den. qualibet uice cōi treuij applicand et ad restitutionem soluti.

Quod detur fides catastis. Rubrica. lxxi.

Statuimus et ordinamus quia multa scandala oriri possent inter homines terre treuij occasione terrenorum scultorum ad euitandum predicta: quod catasto nouo dicti cōis et terre treuij adhibeatur fides tamquam publico instrumento donec nō fuerit probatum contrarium eius quod in dicto catasto continetur: et quod intelligatur de scultis repertis tempore renouationis catasti noui.

Quod illud ius fiat foresi in treuio: quod fit trebano extra teritorium treuij. Rubrica. lxxii.

Statuimus et ordinamus quod forenses et comitatini in datiuis et in eorum terrenis sitis in teritorio treuij: et in dapnis datis in maleficiis et aliis culpis et excessibus tractetur in treuio ab officialibus treuij sicut tractantur trebani in locis comitatinis et alibi ubi cogerentur soluere datiuam pro terreno ibi sito et ad soluendum penam pro dapnis datis uel maleficiis et aliis huiusmodi.

Quod qui seorsum habitant soluant fumum et nō possint aboleri de focularibus. Rubrica. lxxiii.

Statuimus et ordinamus quod omnes illi qui nō diuiserint possessiones et domos et terras tamen lucrum et expensas seorsum et diuisim faciunt et pariter uiuunt/habeantur ac si diuisissent et pro diuisis et separatis quo ad solutionem focularium habeantur et omnes de per se ponantur ad solutionem focularium siue fumi quem soluere teneantur ut alii soluentes foculare etiam si inter patrem et filium uel fratres hoc accideret. Addentes quod notarius camere et catastorum simules personas teneatur ponere de per se ad librum focularium et ipsos nec alios descriptos in libro focularium cōis treuij nō possit cassare nec abolire ex dicto libro sine expressa licentia consilii generalis pena ipsi notario uice qualibet libr. xxv. den. de facto auferend. et cōi treuij applicand. cuius accusator habeat quartam partem.

Chi viue separato benche non habbi diviso paghi il foco

Quod condempnati pro maleficiis pro saluo conducto et termino soluant capitale soldi monti pietatis Rubrica. lxxiiii.

Statuimus et ordinamus: quod omnes condempnati pro maleficiis qui habent saluum conductum uel terminum ad soluendum teneantur soluere capitale soldi officialibus montis pietatis cōis treuij alias gratia eis uel ipsorum alicui nō prosit nec prodesse possit.

Qui emit puerium cōis uel conducit apotecam debet fideiubere. Rubrica. lxxv.

Statuimus et ordinamus quod qui emerit puerium cōis treuij uel conduxerit apotecam a cōi predicto primo et ante omnia

debeat prestare ydoneum fideiussorem de soluendo in tpre quod tenetur: alias talis conductio nõ ualeat.

Q(uod) conciliarii ueniãt induti pañis coloratis Rubrica · lxxvi ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) omes concili arii teneantur et debeant accedere ad concilium induti et uestiti de mantellis et calligis et ceteris pañis pañi colorati ad penam · x · sol(idorum) deñ pro quolibet et uice quali bet cõi treuii applicand(os).

Q(uod) possessiones sint tributarie cõi treuii · Rubrica · lxxvii ·

Statuimus et ordinam(us) q(uod) decetero i(n) p(er)petuum omes et singule possessiones et tenimenta totius territorii treuii exsite i(n) dicto territorio sint ipo facto et ipo iure tribu tarie cõi treuii omi meliori mõ forma et cã quibus magis et melius fieri potest et debet.

Q(uod) in t(er)ris nõ accatastatis possit dari dãpnum Rubrica · lxxviii ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) in terris non accatastatis cõis treuii catastis tam i(n) solo q(uam) in fructib(us) i(m)pune possit dari dapnum personali et cum bestiis quibuscu(m)q(ue) et non te neatur aliq(ui)s ad penã aliquam dapnum dantes huiusmodi ad quod sufficiat ostensio catasti dicti cõis.

Q(uod) consultor sindicorum nõ sit suspectus partib(us) · Rubrica · lxxviiii ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) sindici potesta tis uolentes consultare sup(er) sindicatu potestatis treuii et eius officialium ac etiam aliorum officialium cõis treuii et sup(er) emergen tib(us) dependentib(us) et conexis ab eo possint eligere cõsultorem quem uoluerint dum(m)o non sit suspectus alicui partium in quo casu non possit esse consultor talis suspectus allegatus.

Q(uod) in cõciliis nõ possit p(ro)poni publica utilitas s(ed) reseruetur in cõciliis deputatis · R(ubrica) · lxxx ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) in futuris in con ciliis celebrandis in terra treuii non possit fieri aliqua proposita sup(er) utilitate cõis treuii nisi in duob(us) cõciliis celebrandis tp(re) cuiuslibet prioratus in fine cuiuslibet mensis in quib(us) duob(us) cõciliis solu(m) proponat(ur) utilitas publica et q(uod) qui uoluerit gratiã a cõi possit supplicare et q(uod) expense cõis ibi legantur: hec eni(m) tra(ctari) tractentur in dictis conciliis et non alia et si aliud fieret sit ipo iure nullum et tolli nõ possit tale statutum nisi omes pallucte cent in concordia de sic: et quicquid factum fuerit sup(er) euidenti utilitate preterq(uam) in dictis duob(us) conciliis nõ ualeat et irritum sit et inane.

De ordine dato officio · xviii · et armatorum in precedendo · R(ubri)ca · lxxxi ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) decetero consi lium · xviii · bonorum uirorum et ipi · xviii · dum sunt in apparatu et actu honorandi eorum officium: ut in eorum congregatione: uel dum iue rint ad ecclesiam uel ad aliu(m) locum cum Magni ficis dñis prioribus ul(tr)a steterint aut redierit precedant omnib(us) officialib(us) terre treuii pre ter potestati et iudici: et simili mõ et forma quilib(et) de ipsorum nũo precedat in dictis locis sedm q(uod) precedit eius balia: et alius nõ aude at occupare aliu(m) ul(tr)a locum alius: s(ed) tantu(m) pre cedat quatum ordo baliar(um) ostendit etiã cuicu(m)q(ue) q(uod) p(re)heminentie eet et dignitate fulgeret: Et simili(ter) talis ordo teneatur et obseruetur i(n) conesta bilib(us) et armatis pena cõtrafacienti · xxv · libr den(ariorum) pro dimidia cõi treuii: pro quarta pte illi cui fit iniuria et pro alia quarta pte applicand officiali facienti executionẽ i(n) quolib(et) casuum predictorum.

Q(uod) non possit fieri gratia de maleficiis non habita pace: Rubrica · lxxxii ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) nõ recipiatur ali qua petitio in concilio pro aliqua gratia pene maleficii ul(tr)a nõ possit proponi nec aren gari nisi delinquens habuerit pacem ab offe(n)so: et si aliter fieret nõ ualeat ipo iure:

Q(uod) fiat liber creditorum · R(ubri)ca · lxxxiii ·

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) decetero p(er) cance llarium cõis treuii debeat fieri et ordin ari unus liber qui uocetur liber creditorum i(n) quo libro ipe cancellarius uel alius loco sui depu tatus debeat scribere et anotare oms illos cre ditores cõis et causas et occasione et tempus quo ipi creditores creditum eorum in cõi costitue rũt et fecerũt: et sic in quolib(et) bimestri: et dicere et mentione facere debeat sic q(uod) q(uod) ti lis tpre talis prioratus debet recipere tantu(m) ta li occasione. Et post finẽ scripture crediti scri bat et designet talis de dicto credito habuit tantum in tali camerariatu et ponat diẽ annum et menses prout prudentie cancellarii uide bitur utilius exprimere ne confusio aliqua fiat ul(tr)a oriatur: et si in dicto libro nõ appareret

non audiatur.

Ordo super nundinis · R · lxxxiiij.

STatuimus et ordinamus quod quotienscumque
fuerit deliberatum per consilium terre trevij
quod nundine renouari deberent quod durent ad
minus decem diebus. Et quod uenientes ad nun
dinas predictas possint libere uenire et redire
omni impedimento cessante et liberi et securi ab
omni debito ciuili et criminali penitus sint con
tra penam homicidij et dumodo non sint rebelles
ecclesie romane nec debitores camere apostolice
uel alterius nostri superioris nec sint condepnati in
aliqua quantitate camere apostolice: et eorum res pos
sint intromittere infra dictos decem dies si
ne solutione gabelle et alicuius datij uel passus
Et mittens infra dictos decem dies uolens ex
trahere post quemcumque dictum tempus possit extra
here sine solutione gabelle et passus res immis
sas infra dictum tempus. Similiter non si aliquis em
tor dictarum rerum missarum in dictis nundinis infra
dictum tempus: post lapsum dictum tempus et
possit extrahere sine solutione gabelle et pa
ssus aliquibus in contrarium facientibus non ob
stantibus.

Quod sportule non debeantur · Rubrica. Lxxxv.

STatuimus et ordinamus adijcientes sta
tuto supra posito de portionibus accipien
dis per potestatem et cetera: quod statutum exnunc
comprobamus et obseruari uolumus et mandamus.
Quod nullus potestas treuij uel aliquis eius of
ficialis possit petere uel habere ab aliquo tre
bano uel forense sportulas nec aliquod salari
um seu mercedem recipere etiam si facta foret ei
dem commissio per Sanctissimum dominum nostrum uel le
gatum uel gubernatorem seu aliquem officialem ecclesie
pena centum librarum denariorum cuilibet contrafacienti. Et
nihilominus dictam causam teneatur prosequi et
expedire secundum formam statutorum communis treuij et con
stitutionum sancte matris Ecclesie sub eadem pena
statutis seu reformationibus non obstantibus
quibuscumque etiam si esset in causa appellationis
excepto quod a forense siue forensibus habere possit
et recipere sex denarios pro qualibet libra ut in eo con
cilio in preteritum reperitur fuisse reformatum.

De officio cancellarij · Rubrica · Lxxxvj ·

STatuimus ad tollendum ignauiam non nu
llorum cancellariorum et notariorum reform
ationum terre treuij et statuto de electione can
cellarij addendo ordinamus ut ea que fiunt in re

publica recto ordine et iuris fundamento pro
cedant et subsistant: Quod decetero et in futurum
quilibet cancellarius et notarius reformatio
num communis treuij pro tempore existens teneatur et
debeat omnes et singulas scripturas contractus
et instrumenta ad officium cancellarij et notarij
reformationum dicte terre pertinentes et spectantes
uti sunt extractiones et publicationes dominorum
priorum camerarij et aliorum officialium dicte terre
et introitus eorum officij et iuramenta debene
et fideliter exercere eorum officium: fideiussiones in
camenta potestatum et officialium ipsius descrip
tiones officialium et famulorum necnon concilia
reformationes et dicta consuliorum formiter pa
tita extractiones sindicorum officialium: necnon
locationes uenditiones conductiones preconum
et tubicinum et baiulorum et alia similia ad offi
cium ipsius notarij reformationum pertinentia scri
bere et annotare in libro reformationum extense
et bene et apte componere ut decet doctum et exper
tum notarium reformationum facere sine uerbis
illis etc: Et registrare omnia mandata bulla
et breuia apostolica pertinentia ad commune treuij et lit
teras patentes et decreta superiorum et alia similia
necnon in libris creditorum communis ponere et scribere
creditores et in libris debitorum scribere et ano
tare debitores et soluere debentes communi et intro
itus et exitus camerariorum in libro camerarie
Et ceteras scripturas scribere et cetera alia fa
cere debeat extense ut supra ad [illegible] quilibet
doctus expertus et sufficiens notarius facere
scribere et extendere debet sine aliquo pretio
et mercede. Et quando opus esset extrahere in pu
blicam formam omnes scripturas et instrumenta
publica de quibus ipse rogatus esset ad instantiam
communis dum necesse fuerit sine aliqua mercede.
Et predicta omnia et singula facere teneatur
dictus notarius sub pena prestiti iuramenti et
Lta librarum denariorum pro qualibet scriptura et contractu
in quibus contrafecerit et qualibet uice singula
singulis referendo: ac etiam teneatur ad obser
uantiam alterius statuti sub Rubrica de quo
[illegible] fol. 50

24v

Assson

Tabula secundi libri

De citationibus faciendis in causis civilibus. R. i

Quod procuratores et advocati non adsint responsionibus articulorum R. ij.

De modo et ordine procedendi contra pupillos vel adultos vel hereditatem iacentem R. iij.

De non contrahendo cum filiis familias et minoribus R. iiij.

De executione instrumentorum et laudorum R. v.

De bonis non alienandis per mulieres sine earum propinquis nisi certis solepnitatibus servatis R. vj.

De modo et ordine mulierum dotarum R. vij.

De quarta parte debita viro de bonis uxoris R. viij.

De emancipationibus registrandis rubrica R. viiij.

De alimentis prestandis filio familias et ... R. x.

De modo decidendi civiles causas R. xj

De donatione non facienda alicui forensi R. xij

Quod prius conveniatur principalis quam fideiussor tam in civili quam in criminali R. xiij

Quod principalis liberet fideiussorem rubrica R. xiiij.

Quando quis vult hereditatem capere cum beneficio legis et inventarii R. xv

De prescriptione R. xvj.

De sapiente ponendo in civilibus causis R. xvij.

De compromissis inter coniunctos et alios fiendis R. xviij

De deductione in comuni pretium fiat ius sumarium eis R. xviiij.

De creditoribus prioribus ... R. xx.

Quod civilium ... ad petitionem ... R. xxj.

De bonis non alienandis ... rubrica R. xxij

Quod credatur libro mercatorum R. xxiij

De diebus solepnibus et festivitatibus custodiendis et celebrandis R. xxiiij.

De festo sancti nicolai et clementis R. xxv.

De muro faciendo expensis comunibus R. xxvj.

Qualiter murus vendi debeat vicino R. xxvij

De modo vendendi arbores et trabes vicinis. R. xxviij.

Quod minores possint petere divisionem bonorum R. xxviiij.

Quod habentes possessionem pro domum alicuius teneantur vendere. R. xxx.

Quod contractus facti officialibus treuui non valeant R. xxxj.

Quod ad petitiones sindici hospitalis sancti iohannis cogantur debitores. R. xxxij

Quod si dominus alienasset possessionem intelligatur reservatum ius laboratoris vel conductoris R. xxxiij.

De credito exigendo infra sex annos R. xxxiiij.

Quod officiales montis exigant pecunias montis certo tempore R. xxxv.

Quod debitores montis cogantur ad reluendum pignora R. xxxvj

De arbitrio potestatis iudicis et sociis militis procedendi in causis sumarie R. xxxvij.

Quod officiales potestatis non possint se rogare in causis civilibus sui mis tis nec de treguis nec de pace R. xxxviij

De portionibus accipiendis per officiales in executionibus. R. xxxviiij.

Quod socius militis non faciat executionem tenute nisi prius constiterit de impedimento baiuli R. xl.

Quod officiales molestare non possint de inobedientia aliquem nisi constiterit de precepto R. xlj.

Quid debeatur potestati pro decretis et testium examinatione R. xlij.

De salario officialium cuiuslibet treuui ad videndum differentias R. xliij.

Quod officiales maleficiorum nil presumant in maleficiis recipiat R. xliiij.

Cui expensis dari debeat copia petitionis et rescripti R. xlv.

Decretum domini episcopi spoletani super contractibus non faciendis diebus festivis R. xlvj.

De arbitrio castellanorum super dampnis datis et civilibus R. xlvij.

Sopra di fam. e min.

Mercedi

Ambasciatori

Liber secundus de causis civilibus

De citationibus faciendis in causis civilibus. R(ubrica) I.

Quoniam ab initiis vocando iudi
cium incohatur est de citationi
bus in causis civilibus initium
faciendum et ordinem in ipsis causis civilibus
observandum plenius inserendo. Ideoque hac
provida ordinatione et gubernatione statu
n° 1 imus et ordinamus. Quod quicumque citatus fue
rit per baiulos sive baiulum communis Trevii in cau
sis civilibus una die pro alia ad petitionem ali
cuius, si personaliter inventus fuerit teneatur et
debeat in termino citationis comparere coram
curia dicti communis ad respondendum suo adver
n° 2 sario de iure et peremptorie. Si vero non com
paruerit talis citatus et de citatione actoris
constiterit talis citatus habeatur pro contuma
n° 3 ce. Et data petitione per actorem in qua petitio
ne continuatur utrum habeat instrumentum
vel non et si aliter fieret non valeat ipso iure
procedatur per potestatem vel iudicem vel aliquem
ex notariis potestatis contra ipsum hoc modo
n° 4 scilicet. Quod iuramento prestito per actorem quod ip
sum debitum sit verum et quod ipsum non petit
[illegible] vel
alium pro ipso de dicto debito in aliquo satisfa
ctum et soluto primo duobus denariis pro libra
pro [illegible] salari
orum ipsius communis inducatur actor in tenutam
et possessionem bonorum dicti debitoris per aliquem
baiulorum dicti communis sibi executorem datum et iura
num per sententiam interloquutoriam alicuius [illegible]
[illegible] officialium pro mensura debiti decla
n° 5 rati et expensis legitimis. Quam tenutam ipse
actor si non fuerit suspecta persona et tenuta
fuerit de rebus mobilibus teneat penes se per xv.
dies infra quos si reus venerit possit suam
purgare contumaciam et refectis expensis con
tumacie et contra processus factum exinde et
dato [illegible] fideiussore [illegible] sit et in
dicto solvendo audiatur de iure suo. Si vero
n° 6 tenuta dicta fuerit de rebus immobilibus possid
eatur per ipsum actorem usque ad xv. dies et si reus
infra dictos xv. dies non satisfecerit nec compa
ruerit et suam non purgavit contumaciam fiat di
[illegible] in quibus [illegible]
dictum [illegible] pro vero debitore habeatur et pro con
fesso et convicto de debito petito et suam contu
maciam purgare non possit nec dictam tenutam
recuperare nisi solverit dicto actori quantitatem
n° 7 petitam et expensas legitimas. Et post xv.
dies elapsos factis tribus subastationibus spa
tio trium dierum pro qualibet de dicta tenuta ve
denda dicto actori per aliquem ex dictis officialibus
n° 8 licentia concedatur. Et si non fuerit emptor in
ventus adiudicetur per potestatem vel iudicem
dicto actori ipsa tenuta in solutum et pagamen
tum pro ipso debito petito et expensis et sic de
creto facta primo extimatione tenute
per duos bonos viros et communes dicte ten
ute ponendo unum pro parte dicti actoris et
n° 9 alterum pro parte dicti rei. Et quod iudex in con
tumacia dicti debitoris possit et debeat ipsum
n° 10 extimatorem ponere pro parte dicti rei. Qui
extimatores iurare primo teneantur quod debe
ant ipsam extimationem facere legaliter et bona
fide et illud quod ultra debitum et expensas va
luerit dicta tenuta per ipsam extimationem per dictam
n° 11 debitori restituatur. Si autem citatus non
fuit inventus personaliter [illegible] expensis suis
una die pro alia citatione [illegible]
ad domum veniat ad notitiam familie domus
citati vel ad notitiam vicinorum [illegible]
n° 12 pretium ipsius citati. Et si in secunda citatione non
venerit data petitione per actorem procedatur contra
ipsum per dictos officiales vel aliquem ipsorum ad re
titutionem actoris secundum formam superius declaratam
et predicta observentur ut superius est expressum.
Si vero aliqua persona citata fuit in platea
n° 13 aut [illegible] et den
at comparere ipsa die [illegible]
dicere ad bonam et si non venerit et actor com
paruerit procedatur contra ipsum
contumaciter prout superius est expressum.
n° 14 Si vero citatus comparuerit et actor non compa
ruerit solvat de facto antequam recedat de pala
tio dicti communis dicto reo citato quinque soldos denari
n° 15 orum. Et quod forenses citentur sono tube per
preconem communis et citari debeant bis in scalis
palatii dicti communis Trevii una die pro alia in
casibus quibus possint forenses Trevii conveniri
n° 16 de iure. Et ipse citationes omnes valeant et te
neant et processus inde [illegible]. Et si tales
forenses non comparuerint in terminis cita
tionum et actor comparuerit quod habeatur
pro contumacibus et procedatur contra ipsos
ut superius dictum est. Et quod tenuta capta de
bonis forensium infra octo dies a die capte

tenute debeat notificari sono tube in scalis pa
latii dicti cois et si alr fieret ipe processus et
17 tenuta no ualeat ipo iure. Et q heredes alicui
defuncti citetur bis ad domus defuncti diuer
sis diebus p [illegible] seu baiulos dicti cois uel in
audientiis et bis sono tube pmisso p preones
ipius cois in scalis dicti palatii: que citationes
ualeant et teneant pleno iure tamqm ipi heredes
18 psonalr citati essent atque requisiti: Et hec lo
cum habeat in processibus factis et faciendis: Et
si in ipis terminis uel aliquo ipor dicti heredes
no compuerint uel aliquis nolens ipos defen
dere uel pro heredibus respondere habeantur
pro cotumacibus et contra ipos procedatur p
19 ut supius est expressum. Si uo reus comparu
erit uel aliquis eius parato uel aliquis uoles
ipm defendere et debitum ab eo petitum confi
tebitur precipiatur sibi p aliquem ex officialibus
q ipe soluat ipi actori si fuit a .x. sol. infra
inde ad tres dies: si fuit a .x. sol. supra inde
ad quinque dies. elapsis q ipis diebus citato primo
ipo debitore si uult contra ipm preceptum ex
ceptionem solutionis opponere: quam exceptionem
20 opponere possit et no aliam. Si uo ipe reus no ue
nerit aut quam exceptionem no opposuerit infra
terminum sibi datum, querenti p potestatem uel iu
dicem ipm preceptum mandetur executioni conti
nuo procedendo contra ipm realr et no per
sonalr sicdem [illegible] sol. supra: et si in
ueniret tenuti [illegible] debiti sine aliqua
exceptione [illegible] salarium p coi
21 ab ipo actore ut dictum est. Si ante debitum
fuit a .x. sol. infra ipse reus cogatur psonalr
et realr ad petitionem dicti [illegible] no obstante
q inueniret tenuta debitoris sui. Si autem
22 [illegible] actione reali et citatus fuerit contu
max no precedo tunc data petitione p actore
[illegible] actor in possessionem rei petite p
aliquem baiulor dicti cois [illegible] sibi datum
et iuratum et si [illegible] pro contuma
tione [illegible] purgare contuma
ciam suam [illegible] ut supradictum est
Et sup alie cotumaciis preceptis et inistris
soluatur salarium pro coi ex duos den pro libra
23 ut supius est expressum. Si ante citatus uen
erit ad iudicium et actor fuerit psonalis: et
actor no habuerit instrumentum sue actio fuit
realis tunc procedatur ordinaria uia hoc mo
do [illegible] et termini statuatur a iudice

ad respondendum dicte petitioni: et sic ordina
te procedatur: et tpre litis cotestande soluat *circa ad prob.*
salarium pro coi bz ab actore et reo coiter et
mittatur in capso salarior cois treuii: et si alr
fieret processus no ualeat ipo iure: et iuret
de calupnia: et post calupnie iuramentum stat
uatur terminum partibus a iudice uel potestate ad
probandum de iure ipor .xv. dier utilium in
fra que possint de iure cor probare per testes
p instrumenta uo et positiones possint probare
usque ad conclusionem cause: quibus elapsis ad pro
bationem no admittant: ita demum procedatur
in causa ipa q infra quinquaginta dies a die
litis cotestate sententia proferatur nisi iusto
stetit impedimento uel fuerit de partium uo
tate. Volumus etiam q citationes facte p baiulos 24
siue tubatores cois treuii in quibus causis et
in tribunalibus ualeant et teneant pleno iure et
citare possint sine comissione potestatis et iu
dicum uel notarii. et citationes ualeant et tene
ant ut supradictum est. Et tenuta [illegible] debe 25
at infra octo dies a die pmissionis facte alr
no ualeat neque teneat: et qui cepit tenuti et
aliquem uel aliquos tenentur debeat ipam te
nutam facere notificari p [illegible]
uiatum cois treuii ad domum ipius rei uel solit
te habitatoris si psonalr [illegible] infra
octo dies a die capte tenute [illegible]
si tenuta fuerit debitoris forensis notificari
et notificari debeat sono tube ut supradic
tum est: die [illegible] notificationem facere [illegible]
actis cois treuii: q si aliter fieret no ualeat ip
so iure. Et si debitoris debitori [illegible] no 26
fuit pro tenuta capienda q tunc [illegible] eius ip
se debitor debeat exbanniri in certa quantitate
pecunie pro coi predicto ut iudici uidebitur
et in quantitate petita et expensis et terminus
assignari ei .x. dier: et si infra dictum termi
num exbannitus compuerit possit sibi purga
re cotumaciam sui exbannimenti refectis expensis
legitimis et dato fideiussore legitimo de iudi
cio sisti et iudicato soluendo. Et si infra dictum 27
terminum talis exbannitus no compuerit et
suam cotumaciam no purgauerit ut dictum est
elapso termino exbannimenti citato primo ipo
exbannito si aliquid uult opponere contra psum
exbannimentum: qui opponere possit exceptionem so
lutionis siue falsitatis aut nullitatis quam uel ali
quam ipar sibi opposuerit: et no probauerit

tunc exbannimentum mandetur executioni quod
dictum exbannitum ad petitionem dicti credito-
ris per dictum potestatem vel eius officiales perso-
naliter cogendo eum ad solutionem debiti pre-
28 ti et expensarum legitimarum. Et potestas vel sui
officiales predicta faciant observari pena .xxv.
librarum denariorum de suo salario communi Treuii applicanda. Et
quod familia ipsius domini potestatis habeat et habere
debeat pro quolibet exbannito pro civili causa
quem ceperit in castro Treuii et placia: et infor-
tiam communis duxerit pro suo salario si fuerit ex-
bannitus a .x. libris denariorum infra tres solidos denariorum: et a .x.
29 libris denariorum supra quatuor solidos denariorum. Et si ceperit
aliquem exbannitum extra placiam et castrum ha-
beat pro quolibet miliario a .x. libris denariorum infra
tres solidos denariorum: et abinde supra quatuor solidos denariorum.
30 Et si aliquis debitor recuperaverit vel reappre-
henderit aliquam possessionem alicui in tenutam
datam de bonis suis per curiam communis Treuii ex primo
decreto pro aliqua quantitate quacumque occasione
quod dictus talis debitor personaliter cogatur per pote-
statem et officiales terre Treuii ad petitionem dicti
creditoris ad solvendum illam quantitatem pe-
cunie pro qua capta fuerit dicta tenuta et ex-
31 pensas legitimas. Et si quis appellaverit ab ali-
quo gravamine precepto sive sententia quod talis
appellans debeat [illegible] appellationem prosequi
secundum formam [illegible] ducalis curie: quod si con-
traf[ecerit] in .x. libris denariorum per potestatem vel iudi-
cem summarie condempnetur que deveniant in communi
32 ad petitionem potestatis. Quam potestas sive iudex
debeat predicta executioni mandare pena .x. librarum
33 denariorum communi Treuii applicanda. Volumus etiam et presenti
statuto firmamus quod positionibus possit et debe-
at responderi usque ad conclusionem cause exclu-
sive et quod ipsis positionibus debeat responderi tam
pro parte [illegible] quam pro parte [illegible] infra terminum
unum assignatum ad respondendum ipsis positioni-
bus per dictum potestatem iudicem vel notarium dicte
terre Treuii ipsi reo vel actori: alias si infra dictum
terminum ipsis positionibus responsum non fuerit
per illum cui talis terminus datus fuerat ipse positi-
ones habeantur pro confessis: quem terminum
ipse potestas iudex vel notarius virtute presti-
ti iuramenti et pena .x. librarum denariorum communi Treuii applicanda
prout sibi videbitur prefigere debeat ad peti-
34 tionem petentis. Et volumus quod forensibus fiat ius
ut in curia dicti communis quod fit forensibus in illa
terra unde est ipse forensis qui agere vellet
in dicta curia communis Treuii tam civiliter quam crimina-
liter: quod ius ipse forensis probare debeat: et
si aliter fiat non valeat ipso iure.

**Quod procuratores et advocati non adsint respo-
sionibus articulorum. Rubrica secunda.**

Statuimus et ordinamus quod tempore responsionis
articulorum faciende super articulis et po-
sitionibus tam in civilibus quam in criminalibus sive
mistis ad tollendum omnem intricationem et pluri-
um contentiones inter procuratores: non
possit nec debeat intervenire nec adesse presentia
alicuius advocati vel procuratoris partium: sed eis
remotis tantum quod non audiant quid respondeat
clientulus sub pena .xxv. librarum denariorum de facto deve-
niendarum in communi: quod potestas iudex et curia terre
Treuii debeant subdicta pena executioni mandare.

**De modo et ordine procedendi contra pupillos vel
adultos: vel hereditatem iacentem. Rubrica III.**

Statuimus et ordinamus quod si quis vellet agere
contra minores vel minorem non habentes 1
vel non habentem tutorem vel tutricem sive curatorem
prius et ante omnia faciat ad domum solite ha-
bitationis defuncti citari per preconem communis et ...
ta voce sono tube premisso habita prius et ob-
tenta licentia a potestate sive eius iudice: quod qui-
cumque vult esse heres vel pro herede [illegible] responde-
re talis defuncti veniat et compareat [illegible]
diem proxime venturam coram dicto potestate
vel eius iudice responsurus [illegible] vel deo
suis creditoribus. Et si non aliquis legitime compa- 2
reat tunc et eo casu procedat [illegible]
porrigendo libellum sive petitionem [illegible]
procedendo usque ad sententiam inclusive. Et si 3
non nullus comparuerit in dicto termino trium
dierum accusata contumacia petat coram predicto domino
potestate vel eius iudice dictis minoribus sive
minori carentibus tutoribus vel tutore sive cura-
tore noviendo proximiores in gradu secundum
formam iuris dari debere. Et si aliquis vel aliqui 4
ex dictis vocatis a iure et de iure excluderetur
tunc cogatur alius vel alia persona proximior
in gradu succedens secundum formam iuris per potestatem
vel eius iudicem omni modo ad acceptandum tute-
lam sive curam vel eam de palatio sive ec-
clesia si fuerit femina ad penam et sub pena .xxv.
librarum denariorum solvendarum camerario communis Treuii discede-
re non permictat donec cum effectu dictam curam
sive tutelam acceptaverit. Et predicta intelligantur 5
de ascendentibus vel descendentibus a latere pa-

n° 6 terno. Et si nõ repiretur aliquis tũc citẽ
tur proximiores ex latere materno et pro
cedendo s(ecundu)m formã iuris et cogendo ut s(upra)
n° 7 sub pena predicta. Et si nõ repiret(ur) aliquis
in dictis casib(us) tunc detur et prouideatur
p(er) duos priores co(mun)is treuij tunc in officio
residentes et eligatur siue unus siue plu
res prout erit expediens in predictis: et
sic electi p(er) eos confirmẽtur p(er) dictũ d(omi)n(u)m po
n° 8 testatẽ et eius iudicẽ interponendo eorum auc
toritatẽ. Et obs(er)uatis predictis uelint ul
nolint cogãtur prout supra p(re)dictũ pote
statum sub dicta pena donec acceptauerit
n° 9 Et hoc facto fiat i(n)uentariũ bonorum dictorum
pupillorum siue adultorum: procedatur post(ea)
s(ecundu)m formã iuris et statutorum terre treuij
usq(ue) ad sententiã diffinitiuã: et si aliter fi
eret processus factus nõ ualeat ip(s)o iure: et
aliter faciens siue procedens incidat i(n) penã
xxv. libr(arum) den(ariorum) et simil(ite)r potestas et iudex si
al(ite)r p(er)mitteret in p(re)dictis procedi (ue)l aliqua
n° 10 acta corã eis ul altero ip(s)orum aliter fieri. Et
si aliquis ul aliqua persona repiretur se in
aliquo immisisse in bonis aliquorum pupillo
rum ul adultorum quocumq(ue) et qualit(er)cumq(ue) sei
missum p(er) i(n)uentariũ solepne cum decreto iu
dicis immediate de bonis dictorum pupillorum
n° 11 siue nõ fecisset p(re)dicta. Qui se inconsulte i(m)
misserunt ul aliqua habuerit cogantur per
ip(su)m d(omi)n(u)m potestatem uel eius iudicem ad accep
tandum dictam tutelam siue curam sub dicta pe
n° 12 na: Et nihilominus cogatur et cogi ualeat
ad soluendum debito proprio ex forma presentis sta
tuti p(er) potestatẽ et iudicẽ co(mun)is treuij ad petiti
onem creditorum siue creditoris de iure hre
dentis aliqua a dicto tali defuncto siue
ab heredib(us) eius omnẽ et totam quantitatem
quam dictus ul dicti creditores recipere tene
rentur: et contra eos ul eum procedere debe
ant et ualeant ac si ipsimet p(er) solepnem sti
pulationem obligati essent dictis creditori
bus: factis primo solepnib(us) probationib(us)
corã dicto potestate uel eius iudice q(uod) in
dicta hereditate se immiscuerit ul immiscue
rit ul aliqua habuerit ul habuerint de
n° 13 dictis bonis: Et omnia iura et actiones q(ue)
dicti creditores haberent contra dictos here
des ualeant cõtra p(re)dictos negotiatores et
eorum bona exhiberi agi et produci prout et
sicut contra principales: Et si contra eos n° 14
exhiberẽtur ul producerẽtur occasione p(re)
dicta potestas et eius iudex teneatur et de
beant procedere contra tales negotiatores
et sentẽtiã ferre ac si actum esset contra prin
cipales: et talis sententia ualeat et teneat
pleno iure: Excepto q(uod) si mater ul auia siue n° 15
patruus i(n)uentarium fecerint infra unũ men
sem a die sepulti defuncti: et nihil de bonis
defuncti heredib(us) eius defraudauerit q(uod) dos
et bona eorum teneat et contra eos procedi po
ssit p(er) creditores mo(do) et ordine suprascripto
In hereditatib(us) siue hereditate iacenti uel iacẽ n° 16
tib(us) p(er) creditores habere debentes talis ordo
s(er)uetur. s(cilicet) q(uod) facta petitione siue narratione
coram iudice co(mun)is treuij: et obtenta licentia
ab eo citentur et citari debeant in scalis pala
tij si quis uult esse heres uel pro heredib(us) re
spondere talis hereditatis iacentis compareat
et comparere debeat coram d(omi)no potestate ter
re treuij ul eius iudice responsurus de iure cre
ditori ul creditorib(us) p(re)dictis infra t(er)tiam die
proxime futuram: Et si nõ repiretur aliquis n° 17
et nullus comparuit in dicto termino: accu
sata prius cotumacia citentur in scalis pala
tij agnati et cognati generaliter. Et si aliquis co
paruerit legitime in termino trium dierum pro
cedatur ordinarie cum productione libelli si
ue petitionis producende corã ip(s)o potestate
ul iudice usq(ue) ad sententiam inclusiue: Et si n° 18
nullus comparuit in dicto termino tunc pe
tatur p(re)dictum siue p(re)dictos creditores coram
ip(s)o d(omi)no potestate ul iudice dari debere duos
bonos ydoneos et sufficientes uiros i(n) curato
res dicte hereditatis iacentis: de quib(us) unus
p(er) potestatem eligatur: alter p(er) duos priores ter n° 19
re treuij: Qui sic electi et nominati omnimode
cogi debeant remedijs oportunis per ip(su)m
potestatem ul iudicem ad acceptandum dictam
curam sub pena suprascripta xxv. libr(arum) den(ariorum)
potestati et iudici si nõ cogerint cum effectu.
Et nominati et positi in promptando n°
dictos curatores forma iuris s(er)uetur cum auc
toritate iudicis interpositi et dato eis cor
porali iuramento procedatur uia iuridica
et ordinaria impetendo et agendo corã ip(s)o
potestate ul iudice p(er) dictos creditores et contra
tores usq(ue) ad sententiã diffinitiuã: et si aliter
fieret nõ ualeat ip(s)o iure. Et habeant et n° 2[?]

habere debeant dicti curatores de dicta heredi
tate iacenti primo et ante omnia antequam iu
dicetur ex secundo decreto dictis creditoribus
a dictis creditoribus uel creditore den. xii. pro
qualibet libra de summa et quantitate petita per
ipsos creditores

De non contrahendo cum filiis familias et mino
ribus .xxv. annis. Rubrica. iiii.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona
ualeat contrahere cum aliquo filio fam
ilias nec cum aliquo minore .xxv. annis sine
consensu et presentia patris aui siue curatoris.
Et si careret predictis sine consensu duorum
proximiorum in gradu a latere paterno cum
auctoritate iudicis et decreti interpositione et aliter
non. Et si careret predictis tunc cum consensu duo
rum proximiorum a latere materno cum auctori
tate iudicis interposita supscripta: et si aliter
fieret non ualeat ipso iure: Et non obstante quod
renuntiasset dictus minor dicto statuto et quod
iurasset in supplementum etatis: nulla molestia
fieri debeat et ualeat per potestatem treuii uel
curiam tali minori aliter obligato in ere uel in
persona pena librarum .xxv. den. dicto molestanti
pro quolibet et qualibet uice qua contrafactum
fuerit communi treuii applicand. et pro parte sui sindi
catus auferend. Et similiter nulla obligatio
in instrumento ualeat in terminorum et minorem
.xxv. annis nisi seruato modo et ordine supscripto.

De executione instrumentorum et laudorum
Rubrica. v.

Statuimus et ordinamus quod quicumque habet
uel habuerit instrumentum publicum
contra aliquem uel aliquos alicui debiti consi
stentis in pondere numero uel mensura et
ipsum debitum peruenerit in curia communis treuii po
testas uel iudex uel notarius communis prefati et
quilibet ipsorum uiso et producto dicto instrumento si
ne libello litis contestatione et calumpnie iu
ramento summarie statuet et assignet terminum
ipsi debitori contra quem ipsum instrumentum pro
ducitur trium dierum utilium ad recipiendum co
piam instrumenti et ad opponendum contra ipsum
simul dicti instrumenti copiam: et quinque aliorum dierum
utilium ad probandum contra ipsum instrumentum
quicquid uult cum effectu et peremptorie. Si autem
infra dictos terminos aliquid non opposuerit et
non probauerit: extunc dictum instrumentum mande
tur executioni per curiam dicti communis contra ipsum
debitorem: et cogatur ipse debitor realiter et per
sonaliter sicut suo creditori uel suis heredibus
placuerit si tenuta sufficiens non inueniret
de bonis ipsius pro ipso debito et expensis ipsi
ipse reus cogatur personaliter ad uoluntatem ipsius
creditoris et suorum heredum donec soluerit de
bitum et expensas: recepto primo iuramento
a creditore uel suis heredibus quod non petat animo
calumpnie et soluto salario pro communi duobus uidelicet de
nariis pro libra ut dictum est: dummodo quod ipsum
debitum si fuerit a .xl. sol. infra ipse debitor
cogatur realiter et personaliter ad petitionem dicti
creditoris sui: Et quod tenuta data actori de
bonis ob executionem alicuius instrumenti
quod ipsa tenuta non possit recuperari nisi ipse re
us satisfecerit dicto actori debitum petitum et
expensas legitimas: Et super tenuta capta
occasione dicti debiti de bonis rei procedat
ad bannimenta et extimationem et ad senten
tiam in solutum: Si emptor inuentus non fuerit
ut supra in capitulo de citationibus continetur: et
idem modus teneatur in instrumentis laudi con
tinentibus pondus numerum uel mensuram uel
super aliquo alio liquido ex consensu partium
uel sententia testamento uel codicillo donatione
uel alio instrumento. Quod capitulum habeat
locum tam in instrumentis iuratis continentibus
in numero pondere uel mensura quam in aliis non
obstante confessione que fieret de debito in ipso
instrumento per alium procuratorem ipsius debitoris
Et quod potestas iudex uel notarius teneatur et
debeant uirtute prestiti iuramenti et pena
.xxv. librarum den. pro quolibet ipsorum communi treuii ap
plicand. predictum capitulum et contenta in ipso
totaliter obseruare: et si aliter fieret non ualeat ipso
iure aliquo capitulo statutorum in contrarium
loquente non obstante. Volumus etiam quod in instr
umentis que excedunt tempus .xx. annorum et
ultra exceptis testamentis instrumentis dota
libus non habeat locum statutum predictum: sed
super dictis instrumentis detur petitio et proce
datur ordinario iudicio: in quibus testamentis
et instrumentis dotalibus locum habeat presens
statutum.

De bonis non alienandis per mulieres siue earum
procuratores nisi certis solempnitatibus seruatis. Rubrica. vi.

Statuimus et ordinamus quod nulla mulier
siue eius procurator ualeat neque

possit alicui persone uendere permutare don
are uel aliquo alio modo alienare aliqua eius
bona immobilia sine consensu patris et ma
tris eiusdem: et carens predictis sine consensu
pariter et uoluntate duorum proximiorum consan
guineorum a latere paterno: et si careret predictis
duorum suorum proximiorum a latere materno: et
cum pariter auctoritate et decreto iudicis terre treuii
interpositis: et si aliter fieret non ualeat ipso iure.
Qui de predictis prius certioretur per notarium
talia stipulantem, quid sit et quid dicat quid
faciat et quid impetret renuntiatio beneficii
uelleiani facienda: et si aliter aliqua uenditio
permutatio siue alienatio fieret sit nulla et
nullius ualoris. Et similiter sit et esse intelligatur
si predicta uel aliquod predictorum fieret per aliquas
mulieres treuisanas extra districtum treuisii
si postmodum [illegible] uel [illegible]
[illegible] a die celebrationis dicti contractus in ciui
tate treuisii supradictis patre et matre et aliis
proximioribus superius nominatis coram iudice po
testatis treuisii interponere sua et decretum
auctoritatem et decretum. Et si predicta non fieret
in dicto termino talis contractus sit ipso iure nul
lus. Et de mulieribus non treuisanis stare uel ha
bitare non quietibus in dicta terra treuisii uel eius
districtu similiter intelligatur et obseruetur ex
cepto quod loco iudicis potestatis treuisii suffi
ciat pariter auctoritas et decretum iudicis illius
terre in qua esset uel celebraretur talis contractus
alienationis uenditionis seu permutationis uel dona
tionis supra scripte: Et aliter nec alio modo fieri
ualeat; Et si aliter fieret talis contractus sit ipso
iure nullus et nullius roboris et uirtutis. Et si mo
[illegible] contingeret quod predicta omnia
supra scripta obseruarentur et talis qui uendi
disset permutasset donasset uel alienasset posteaque
stetit in possessione predictorum bonorum sic ali
enatorum per tres menses continue uel postmo
dum transacto dicto tempore quinqueque per annum con
tinue talis instrumentum uenditionis permutatio
nis donationis uel alienationis sit et esse intelli
gatur fictitium et simulatum. Testari autem et
dispositionem causa mortis facere possint prefate
mulieres quocumque et ubicumque eis uisum fuerit
et quecumque eis placuerit sine consensu et pre
sentia predictorum tamen [illegible] forma iuris canonici
uel ciuilis statutis seu constitutionibus non obstan-

stantibus quibuscumque. De modo et ordine
mulierum dotatarum. Rubrica. vii.

Statuimus et ordinamus quod si aliqua
mulier fuerit uel esset dotata ab auo
a patre a matre a fratre a patruo uel auunculo
doti sibi date uel promisse aut ordinate uel
relicte sit et esse atque stare debeat contenta ita
quod non possit per se uel aliquam personam uel eius su
ccessores habere recursum ad hereditatem aui
patris matris fratris sororis patrui aut au
unculi uel alicuius eorum, dummodo fuerit dotata
ab aliquo ipsorum aliqua ratione uel causa. Et
dummodo remanserit aliquis masculus de pro
genie ipsius aui patris matris uel fratris uel so
roris auunculi uel patrui; Possit tamen eis et
cuilibet ipsorum ex testamento succedere et non
aliter, et si contrafaceret non audiatur per po
testatem iudicem uel aliquem officialem pena [illegible]
librarum denariorum dictis officialibus contrafacientibus
uel eis iura reddentibus. Et nihilominus quod
actum foret non ualeat ipso iure et predicti peten
tes contra dictum statutum penam mille librarum
denariorum incurrant ipso facto et infames.

De quarta parte debita uiro de bonis uxo
ris. Rubrica. viii.

Statuimus et ordinamus quod si que mulier
fuerit maritata et steterit penes ma
ritum suum uel uirum suum et postea contigerit ip
sam mori seu decedere sine filiis legitimis
ex eis et ex dicto matrimonio natis, idem ma
ritus debeat habere quartam partem dotis ma
rito date uel promisse ad cuius quarte partis
dotis restitutionem ipse maritus uel eius here
des nullatenus teneatur.

De emancipationibus registrandis. Rubrica. viiii.

Statuimus et ordinamus quod omnes emanci
pationes que fierent per quoscumque [illegible]
de ciuitate uel eius districtu [illegible]
manu cuiuscumque notarii [illegible]
statute non essent [illegible] debeant
registrari [illegible]
[illegible] in quodam libro [illegible]
infra unum mensem a die publicationis pre
sentis statuti et etiam omnes emancipationes
que fierent in futurum similiter infra unum mensem
debeant registrari in dicto libro [illegible]
[illegible] iiii dies [illegible]
inditione et [illegible]
apparuerit facta nomine et prenomine [illegible]

La pred. Ru=
brica resta
derogata, co=
me dal Breve
originale nell'
Archivio dello
[illegible] al
N.° 1048: co=
pia del quale
è la pred. qui
allegata

pantis et emancipati et nomen notarii cuius
manu dicta emancipatio scripta appareret et
nomina testium scriptorum in emancipatione. Et
nisi modo predicto emancipationes registrentur
presumatur fictitie et simulate et in fraudem
facte et non valeant nec [illegible] quo iure et pre
dictam registrationem dictus massarius facere
teneatur sine aliquo salario vel mercede ad pe
titionem cuius [illegible] petentis ad penam .xxv. librarum
denariorum.

De alimentis prestandis filio fami
lias. Rubrica. x.

Statuimus et ordinamus quod si quis filius fa
milias uxoratus propter noverciam eius non
possit habitare cum eius patre simul et vellet
de per se in alia domo tam patri spectanti quam non
cum uxore sua habitare. Quod dictus eius pater
teneatur dicto eius filio et uxori dicti sui filii
et filiis eorum alimenta prestare: [illegible] eidem dicto
suo filio assignare omnia sibi contra spectantia
et pertinentia. Et predicta locum habeant in spec
[illegible] dimore [illegible] qualitate patris et filiorum. Te
neatur insuper [illegible] predicta quilibet potesta
et officialis ad petitionem patris filium capere et
detinere [illegible] et in compedibus ponere ad
voluntatem dicti patris quotiens sibi patri visum
fuerit expedire de facto [illegible] filium detine
[illegible] pro qua
[illegible] causa [illegible] placebit.

De modo decidendi civiles causas. Rubrica. xi.

Statuimus [illegible] quod omnes cause civiles
a quinquaginta sol. infra decidantur et
determinentur per iuramentum [illegible] arbitrium po
testatis iudicis vel sociorum [illegible]. A quinquaginta
sol. supra usque ad [illegible] centum den. non detur petitio
nec lis contestetur sed in ipsa causa sufficiat unius
testis probatio summarie recepta a potestate sive
eius iudice [illegible] ex dicto eius stetur; et
[illegible] procedatur preceptum: possit
tamen actor si voluit probare dicto modo per
[illegible] testes a quinquaginta sol. infra. Si actor
voluerit dictam causam decidere per iusiurandum
cogatur reus subire [illegible] antequam discedat
de palatio [illegible] quantitatis vel cui
[illegible] fuerit [illegible] vel conditionis vel rei [illegible]
[illegible] pro confesso [illegible]
[illegible] preceptum [illegible]
[illegible] infra terminum competentem. [illegible]
[illegible] facere mentionem a centum sol.
supra [illegible] petitione porrigenda per

eius contractum coram domino potestate sive eius iudice
terre [illegible] habeat instrumentum necne
de dicto debito: quod si non fecerit debitor non
teneatur respondere super eodem libello porrecto vel
petitione: dummodo quod reus non possit cogi ad re
spondendum ipsi libello porrecto vel petitioni nisi
appareat debitum quod petitum ab actore [illegible]
[illegible] tempus debiti contracti

De donatione non facienda alicui forensi
Rubrica. xii.

Statuimus et ordinamus quod nemo de terra [illegible]
vel districtu eiusdem seu habitator dicti
castri vel eius districtu audeat vel presumat
facere aliquam concessionem seu donationem de aliqua
quantitate pecunie alicui forensi contra aliquam
personam de terra [illegible] vel eius districtu nec debeat
vendere vel donare legare vel aliquam cessionem
facere de suis bonis vel parte ipsorum bonorum alic
ui forensi vel alicui persone non supposite iuris
dictioni communis terre [illegible] sub pena .xxv. librarum denariorum com
[illegible] applicand. Et quod nullus notarius de ter
ra vel eius districtu debeat scribere nec in [illegible]
gatione deducere dictas donationes vendi[illegible]
legatum [illegible] legati seu cessiones sub dicta pena.
Et [illegible] donatio legati [illegible] ali
qua [illegible] facta [illegible]
nes venditiones [illegible] legati [illegible] cessiones
[illegible] nullius valoris [illegible]
roboris firmitatis [illegible]
et nullius valoris. [illegible] vende
tes [illegible] concedentes legantes [illegible] tes [illegible]
tenentur ipsa bona [illegible] bonis [illegible]
licet [illegible] dicto [illegible] ale
[illegible] non obstante [illegible]
[illegible] conditionis [illegible]
[illegible] que [illegible] notarium [illegible]
positis [illegible] dicti communis terre facta [illegible]
fide [illegible] aliqua adhibeatur [illegible]
[illegible] valere.

Quod prius conveniatur principalis quam fideiussor tam
in civili quam in criminali. Rubrica. xiii.

Statuimus et ordinamus quod si apparuerit duo
vel plures [illegible] alicui in solid[illegible]
obligatum ex aliquo instrumento [illegible]
[illegible] obligatione [illegible]
[illegible] vel confessus [illegible] debitum esse
[illegible] principalis debeat primo conveniri quam
fideiussor pro debito pro quo sunt in solidum
obligati [illegible] presentis [illegible]

et futuris. Volum(us) q(uod) in criminalib(us) ca
usis principalis prius conueniatur quam
fideiussor, sed sibi ibi ultissime haberi (et) conueniri
potest reus: alias cogatur ipse fideiussor per
sonaliter donec satisfecerit id pro quo satisfe
cit p(ro) fideiussit. (Et) idem modus fuerit in
criminalib(us) quemadmodum in ciuilib(us).

Q(uod) principalis liberet fideiussorem. R(ubric)a. xiiij.

Statuim(us) (et) ordinam(us) q(uod) quicumq(ue) fuit
obligatus pro aliqua persona aliau(m)
pro aliquo debito uel quacumq(ue) de causa et
de ip(s)a obligatione apparuerit seu constite
rit p(er) instrumentum confirmatoris in de p(ro)uitatis
uel alio legitimo modo uel p(er) suam confessionem
q(uod) ille ad cui(us) [illegible] fuerit obligatus tene
atur et debeat ip(su)m ab ip(s)a obligatione libe
rare et liberari facere omnib(us) suis sumptib(us) et
expensis ad petitionem ipsius obligati. Et
potestas teneatur precise p(re)dicta facere obs(er)
uari sub pena xxv. libr(arum) den(ariorum) co(mmun)i treuii appli
cand(arum).

Quando quis vult hereditatem capere cum b(e)n(e)ficio legis et inuentarij. R(ubric)a. xv.

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) si quis compa
ruerit in iudicio tamq(uam) heres, conueniat(ur)
et se esse dixerit herede(m) alicui(us) cum b(e)n(e)ficio i(n)
uentarij, p(ro)ut iudex statuat ei terminum ad
faciendum (et) producendum inuentarium [illegible]
dictum in forma publica octo dierum utilium i(n)
fra quem dictum inuentarium faciat (et) produ
cat; alioquin elapsis dictis octo dieb(us) facto
uel no(n) facto inuentario possit tamq(uam) heres a
quolib(et) conueniri et respondere cogatur lege
[illegible] constitutione aliqua no(n) obstante.

De prescriptione. Rubrica. xvi.

Statuim(us) (et) ordinam(us) q(uod) si qua persona
de treuio uel eius districtu tenuerit
et possederit aliquam rem imobile(m) pacifice (et)
quiete spatio decem anno(rum) inter p(rese)ntes et xx
anno(rum) inter absentes q(uod) habeatur pro uero et
legitimo possessore proprietario atq(ue) dno
(et) eam alicui reuendicare no(n) liceat nec per
potestatem iudicem uel alium officiale(m) dictus
actor sup(er) dicta possessione uel re possessa ut
supra ullo t(em)p(o)re audiatur sub pena centum libr(arum)
den(ariorum) co(mmun)i treuij applicand(arum) si potestas iudex u(e)l
alius officialis contrafaceret in predictis: et
hoc locum habeat in preteritis p(rese)ntibus et
futuris.

De sapiente ponendo in ciuilib(us) causis. R(ubric)a. xvij.

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) in causis ciui
lib(us) que in curia co(mmun)is treuij deuoluu(n)
tur inter spetiales p(er)sonas semp(er) detur sapie(n)s
si petatur expensis perdentis sup(er) quolibet
puncto. Saluo q(uod) si iudex medius senserit
aliquam p(ar)tium ius habere et pro ea parte sen
serit tunc detur sapiens expensis illius qui
dicto iudicis stare noluerit nec alia pars ali
quid dare compellatur. Et si causa fuerit a
xl. sol(idis) uel inde infra q(uod) pars soluat pro con
sultore quattuor sol(idos) den(ariorum) (plus) minus arbitrio iu
dicis: Si uero fuit decem libr(arum) den(ariorum) uel abinde in
fra usq(ue) in xl. sol(idos) den(ariorum) soluat quinq(ue) sol(idos) denar(iorum).
Si uero a x. libr(is) den(ariorum) supra quantacumq(ue) fuerit
quantitas soluat pars quinquaginta sol(idos) denar(iorum)
et minus arbitrio iudicis. Et in quolib(et) ca
suum p(re)dictor(um) soluat salarium consultoris plus
et minus arbitrio iudicis: (et) iudex s(ecundu)m for
mam consilij procedere teneatur. Et uolum(us)
q(uod) potestas qui erit pro t(em)p(o)re teneatur (et) debe
at sub uinculo p(re)stiti iuramenti et pena libr(arum)
L^a. den(ariorum) de suo salario [illegible] applicand(arum) p(re)
dicta integraliter obseruare (et) obseruari facere.

De compromissis inter coniunctos et alios faciendis. Rubrica. xviij.

Statuim(us) et ordinam(us): quia conueniens
est inter coniunctos materias litigandi
in quantum possibile est amputare q(uod) quotie(n)
scumq(ue) contigerit aliquam causam controuer
siam litem questionem seu contentionem esse uel
oriri inter aliquos affines coniunctos seu consan
guineos usq(ue) in tertium gradum consanguinita
tis uel affinitatis quacumq(ue) de causa uel occasione
potestas siue iudex co(mmun)is treuij qui p(ro) tempore
fuerit uinculo iuramenti et pena xxv. libr(arum) de
nariorum de suo salario co(mmun)i treuij applicand(arum):
teneatur ip(s)os tales litem uel causam uel questi
onem controuersiam uel contentionem habentes coge
re p(er)sonaliter in palatio co(mmun)is treuij et non p(er)mittere
ip(s)os uel aliquem ip(s)or(um) inde discedere donec com
promiserint uel compromissum fecerint de iure
(et) de facto in aliquem seu aliquos ip(s)or(um) consangui
neos uel concordes amicos uel affines: Qui arbitri
et arbitratores sic electi teneantur ip(s)as que
stiones uel controuersias seu contentiones dif
finire inter ip(s)as partes infra terminum com
petentem eis assignandum p(er) dictos officiales uel
aliquem ip(s)or(um) qui teneri intelligantur statutum

partibus per tres menses ad plus et supradic
tum terminum et ultra ipsum per aliquam potesta
tem iudicem uel alium officialem pertransiri non
possit sub dicta pena nisi fuerit de partium
uoluntate prorogatus sub pena .x. librarum denariorum
communi treuii applicand. Et quod dicti contrauentores
res teneatur obseruare quicquid per dictos ar
bitros seu arbitratores inter ipsos laudatum
fuerit super ipsis pena .xxv. librarum denariorum dand et
solvend de facto a parte non obseruante parti
obseruanti pro medietate et pro alia medie
tate communi predicto per officiales uel ipsorum alium au
ferend: et sub pena etiam in compromissis ap
posita. Item addendo statuimus ad tollendum
omnem materiam iurgiorum et ut lites quatenus
possibile sit tollantur ac etiam ut discordie
et scandala auferatur ut in pace uiuatur:
ordinamus et reformamus quod in causis ciuilibus
quibuscumque que orirentur inter consanguine
os uel affines usque in tertium gradum consan
guinitatis uel affinitatis secundum ius canonicum
computandum seu inter socios occasione eorum
societatis uel mercantiarum potestas seu quili
bet alius officialis dicte terre treuii teneatur
et debeat sub pena .x. librarum denariorum applicand
pro medietate apostolice camere et pro alia
medietate camere dicte terre cogere reali
et personaliter partes contendentes seu litigantes
ad compromissum [illegible] faciendum de iure et
de facto [illegible] contrauen[illegible] per
tinco partem [illegible] recusan
tem [illegible] fuit ab
altera partium seu ab aliquo litigantium et
si simpliciter uel ex petatur et quandocumque nar
retur in duos uel tres consanguineos uel affi
nes seu amicos communes neutri partium suspec
tos eorum arbitros et arbitratores et amicos
communes. Qui arbitri ad acceptandum dictum com
promissum cogantur per [illegible] potestatem
[illegible] et mulctetur [illegible]
acceptauerit. Et si pertinaces extiterint in
acceptando puniatur in .xxv. libris denariorum
pro quolibet recusante applicand pro medi
etate camere apostolice et pro alia medietate
camere dicte terre. Et qui habeant liberum
arbitrium et amplam potestatem cognoscendi ter
minandi et decidendi omnes causas uel causas
lites, seu questiones litigantium de iure, et
de facto, et omni iuris solempnitate obmissa et

sine libello et solum habito colloquio cum
partibus: et solum facti ueritate inspecta: et
sine strepitu et figura iudicii: Et a ab eorum
laudo seu arbitramento nulla possit peti re
ductio ad arbitrium boni uiri nec de nulli
tate dici nec in integrum restitutionis petitio
exhiberi: et si petatur talis petitio reductio
nullitatis dictio seu in integrum restitutionis
petitio sit nulla et nullius ualoris ipso iure.
et petens incidat in penam biginti florenorum
auri applicand ut supra. Et si dicti arbitri
fuerint discordes in laudando quod partes co
gantur eligere tertium arbitrum non suspectum
alicui eorum: et si dicte partes non concordauerint
rint in electione dicti tertii quod dictus tertius
arbitrator eligatur per potestatem qui pro te
pore erit qui una cum altero dictorum arbitrorum
tertio arbitro requisito possint laudare et
arbitrari: et eorum laudum ualeat et teneat. Item
Declarantes quod intelligatur affinitas dura
re etiam soluto matrimonio et etiam nulla pro
le superstite ex eodem matrimonio. Adiici
entes quod ubi non peteretur ab aliqua partium dic
tum compromissum quod potestas et quilibet alius
officialis ex officio teneatur sub dicta pena
dictas partes ad compromissum cogere ante
litis contestationem, uel ante terminum datum
ad probandum in causa [illegible]. Teneantur autem
dicti arbitri et arbitratores dictam causam seu
causas expedire [illegible] infra unum
mensem sub pena .xx. librarum denariorum pro quolibet eorum
sine diminutione aliqua applicand pro me
dietate camere apostolice et pro alia medietate
camere treuii. In aliis uero causis ciuilibus
in quibus non caderet compromissum predictum secundum
uertentibus inter quascumque personas [illegible]
tuimus et ordinamus quod per consilium dicte terre
[illegible] tres boni homines
[illegible] et legales et non sint procuratores uel
notarii nec litterati, unus pro quolibet
terçerio: Qui sic electi habeant arbitrium
et liberam potestatem cognoscendi terminandi
[illegible] omnes et singulas
causas seu causam et differentias inter quoscumque
[illegible] usque in quantitatem [illegible] librarum
denariorum seu in [illegible]
[illegible] sine [illegible]
solemnitate et sine libello et sine aliquo or
dine iudiciario [illegible]

aliquem procuratorem nec aduocatum sub pe
na triginta libr. den. pro quolibet ipsorum contra
facientium applicand. ut supra. Teneantur autem
dicti electi dictas causas seu causam coram eis de
uolutas siue et interiectas expedire componere
seu finire uel concordare infra unum mensem a die
quo fuerint requisiti ab aliquo litigante seu
litigare uolente uel a die quo coram eis fuerit
causa deuoluta sub pena quinquaginta librarum
den. applicand. ut supra. ¶ Adicientes etiam quod
a sententia decisione compositione uel concordia
lata uel facta per predictos non possit per aliquem appel
lari uel de nullitate dici seu in integrum restitu
tio postulari. et appellans seu de nullitate dicens
uel alr. reclamans uel in integrum restitutionem
petens non audiatur per aliquem officialem et incidat
in penam centum libr. den. de facto applicand. ut supra.
Et nihilominus talis appellatio uel nullitatis
aut in integrum restitutionis petitio non ualeat ipso
iure et mandetur executioni id quod declaratum
et factum fuerit per dictos electos nulla audita
uel admissa exceptione. ¶ Adicientes quod offici
um predictorum durare debeat per annum unum et an
no finito per [illegible] eligantur alii tres si
miles modo [illegible] dicta auctoritate ut dictum est ut sic per
tuo duret tale officium. Et priores qui pro
tempore erunt teneantur et debeant in quolibet kal. ie
narii publicare et eligere in dicto consilio di
ctos homines sub pena triginta libr. den. pro
quolibet applicand. ut supra. ¶ Item statuimus
et ordinamus quod predicti tres electi teneantur et
debeant omnes et singulas personas inimicitias
[illegible] inter quas [illegible] inimicitie acciderent
uel in presenti essent inimicitiam reducere ad pacem
et concordiam. et in predictis habeant arbitrium
et liberam potestatem constringendi [illegible] et
multandi in quacumque quantitate den. et incar
cerari et multari faciendi omnes et singulas
personas inimicitias que pacem facere recusaverit.
Ac etiam potestas et quilibet alius officialis dicte
terre treuii debeat prestare auxilium et fauorem
in predictis dictis electis sub pena triginta libr.
den. pro quolibet [illegible] contrafecerint. et
[illegible] possint et teneantur dictas personas in
imicitias multare uel incarcerare donec pacem
fecerint cum effectu et de pace faciant instrumen
tum ualidum cum clausulis necessariis et consuetis
et [illegible] adiectione et bonorum obligatione in
forma ualida. Declarantes quod si dicti electi circa

dictas paces faciendas et dictas inimicitias
sedandas fuerint negligentes puniantur
in quinquaginta libr. den. pro quolibet applic
and. pro medietate camere apostolice et pro alia
medietate camere dicte terre.

De conductoribus prouentuum comunis fiat ius summarium. Rubrica xviiii.

Statuimus et ordinamus ad hoc ut iura comunis
treuii non fraudentur sed ab occupantibus
illa dicto comuni penitus relaxentur. quod potestas ter
re treuii qui nunc est et pro tempore fuerit eiusque
officiales et quilibet eorum teneantur et debeant
diebus feriatis et non feriatis ad petitionem cuiusque
conductoris iurium seu prouentuum comunis uel sin
dici dicti comunis facere summarium ius sine strepitu
et figura iudicii contra omnes et singulos dictas
iurisdictiones uel iura uel aliquod uel aliquem
ipsorum indebite tenentes. quod si non fecerint dictus
potestas et quilibet alius officialis comunis treuii uel
in hoc negligens uel delinquens fuerit in l. libr.
den. debeat condempnari per sindicum qui erit ad
sindicandum eosdem. ¶ Adicientes quod nulla bona
comunis treuii mobilia uel immobilia [illegible] alie
nari possint nisi factis tribus solempnibus banni
tis. et si aliter fieret non ualeat ipso iure dedan
do uel concedendo plus offerenti.

De questionibus per priores terminandis intra certas personas uertentibus. Rubrica xx.

Statuimus et ordinamus quod quicumque de tra
[illegible] potestas comunis treuii aliquam
questionem habuerit cum aliquo treb. non autem
[illegible] ipsa questio [illegible] audiatur et ter
minetur per priores comunis treuii qui erunt tunc tem
poris coram [illegible] potestatem uel eius officiales
nec coram eis [illegible] ius debeat reddi [illegible]
[illegible] et reddatur ut redditur aliis trebanis
secundum ius et formam statutorum comunis treuii. Et dicti
priores habeant iurisdictionem et non [illegible]
ssint ponere quem uoluerint recipiendo salari
um secundum formam statutorum comunis treuii ad scribe
dum super ipsa questione et si aliter fieret non ua
leat ipso iure.

Quod quilibet cogatur ad petitionem camerarii. Rubrica xxi.

Statuimus et ordinamus quod quicumque teneretur
aliquid dare et soluere alicui [illegible]
de treuio qui emerit fructus et prouentus com
unis camerarii comunis treuii occasione alicuius emp
tionis uel emptionum ipsorum prouentuum uel occa
sione camerariatus officii quod potestas et iudex quod

[p]ro tempore fuerit et quilibet eorum teneatur et
debeat pena periurii iuramenti et centum libr. den.
de suo salario com. treuii applicand. ad petitionem ca
merariorum et cuiuslibet ipsorum capere et constringere
et capi et constringi facere in palatio dicti com.
ipsos debitores et quemlibet ipsorum sumarie et de facto
sine strepitu et figura iudicii omni iuris solepnita
te pretermissa diebus feriatis uel non feriatis et ipsos
debitores detinere constrictos ut dictum est donec
ipsi camerario totius quod ei debetur et dicti
[illegible] fuerit integre satisfactum. De rebus non
alienandis potentioribus. Rubrica. xxii.

Statuimus et ordinamus: quia frequenter fie
ri et factas fore comperimus alienationes
fictitias et simulatas per quamplures de treuio et
eius districtu de rebus litigiosis uel que per nec
[illegible] pacifice non [illegible] iis ius non habent [illegible]
de quibus lites et questiones sunt uel esse sperantur
et per nobiles et potentes de treuio et aliunde et ali
quando in aduocatos et procuratores et alias
personas per quas iura debilium subuertuntur et op
primuntur indebite. Ideo uolentes huiusmodi
fraudibus et iniustitiis obuiare statuimus et ordi
namus quod nulla persona de treuio uel districtu eius
dem cuiuscumque status uel conditionis existat au
deat uel presumat donare uendere uel permutare
seu quocumque alio alienationis titulo transferre
aliquam seu aliquas res seu bona mobilia seu i
mobilia iura uel actiones sibi uel eis competentes uel
spectantes in quibuscumque bonis uel hereditate seu
in [illegible] quibus ipsorum aliquo sit uel esse possit
uerisimiliter lis uel questio seu controuersia uel con
tentio inter aliquem uel cum aliqua persona uel
collegio uel uniuersitate quorum seu cuius pacificam
possessionem [illegible] se non habuerit in aliquem seu a
liquos nobilem seu nobiles et potentes uel alias
personas de treuio uel eius districtu uel etiam aliunde
seu qui uulgariter pro nobilibus habentur uel
[illegible] nobili progenie seu non subiecti iurisdic
tioni com. treuii [illegible] uel alicui ipsorum uel
alicui eorum [illegible] sine expressa licentia pote
statis terre treuii qui nunc est uel pro tempore
fuerit et consilii generalis dicte terre [illegible]
[illegible] lx. consiliarii quorum nomina scrib
ant in licentia apparere que licentia apparere
debeat uel obtineri debeat ad secretum scrutinei
cum ad bussulos et pallottas per duas partes dicti
consilii ipsis nisi primo deliberatum et obtentum
fuit in dicto consilio modo et ordine predictis: et
per officium xviii qui tunc erunt declaratam alienati
onem non fore fictitiam et simulatam uel dolosam.
Nec etiam possint alienationes fieri de rebus
litigiosis in aduocatos uel procuratores uel alias
personas uel personam uel aliquem eorum seu aliquos
nisi secundum formam predictam: et si quis contrafecerit
in predictis uel aliquo predictorum uel aliter seu alio
modo alienauit ipso iure contractus non ualeat sed
sit nullus et nullius roboris uel momenti: et
ex ipso contractu ius aliquod non acquiratur. immo
ipso facto uendens donans uel alienans aliquo titu
lo alienationis cum iure et actione quod et quam
haberet seu pretenderet in ipsis uel ipsa totaliter ca
dat et sit priuatus: et applicentur aduersario
seu aduersariis contra quem seu quos dicta ma
chinatio uel contractus fuit attentatus uel factus.
Et nihilominus tam uendens uel alienans quam
emens uel alio titulo alienationis recipiens ipso
facto penam quinquaginta libr. den. incurrat et
potestati et eius curia de facto exigenda [illegible]
suo officio et ad requisitionem cuiuscumque persone.

Quod credatur libro mercatorum. Rubrica. xxiii.

Statuimus et ordinamus quod credatur [illegible] scriptis
scripture librorum siue libri cuiuscumque mer
catoris de treuio et dicte scripture reperte in ipsis
libris dictorum mercatorum siue alicuius ipsorum habeant
plenam fidem usque in quantitatem xl. sol. den. et
non ultra sed et ipsa scriptura pro uera et legitima
habeatur quemadmodum esset confectum publicum
instrumentum. Et sic fuerit approbate per Magnificos
xviii in eorum consilio detur fides in omnem quan
titatem que approbatio anno quolibet fieri debe
at per Magnificos xviii qui tunc in officio per
manebunt et per ipsos diligenter uideantur et exa
minentur annuatim non obstante quod semel uidis
sent et approbate essent: et si aliqua fraus re
periretur per ipsos Magnificos xviii debeant re
probari et nihilominus per potestatem treuii puniri
ualeat secundum formam iuris et statutorum terre treuii
loquentium de falsitate.

De diebus solepnibus et festiuitatibus custodien
dis et celebrandis. Rubrica. xxiiii.

Statuimus et ordinamus quod dies dominicales dies
natiuitatis domini cum tribus sequentibus diebus
dies festiuitatum beate Marie [illegible]
festiuitatis beati Martiani martiris dies pascatis [illegible]
duobus sequentibus diebus dies ascensionis domini dies
omnium apostolorum euangelistarum et bruneture [illegible]
Iohannis baptiste et sancti laurentii et dies omnium

sanctorum et dies ueneris de mense martii: dies penthecosten cum duobus sequentibus diebus: sancti antonii de mense ianuarii: sancte crucis de mense maii et sancti angeli de mense septembris: sancte marie magdalene: sancte caterine: sancte lucie: et corporis christi custodiantur reuereantur et celebrentur ab omnibus personis: Et quod nulla persona de treuio uel eius districtu audeat uel presumat magna uel parua opera diebus predictis uel aliquo predictorum laborare uel aliquod laboritium facere nec sarcinam nec trasimum ducere uel trahere aliquo colore quesito: et contrafacientes in x. sol. den. pro uice qualibet puniatur: et quilibet possit denumptiare et accusare et habeat tertiam partem banni et teneatur in credentia et stetur sacramento accusatoris: Et nihilominus teneatur potestas mittere suam familiam his diebus festiuis per contratas rimando pro contrafacientibus. Liceat tamen unicuique aquam herbam ligna paleas fenum et uinum deferre sine pena et banno: Et quod potestas faciat bannire in uigilia cuiuslibet festiuitatis pena x. libr. den. de suo salario comuni treuii applicandorum pro quolibet festo et uice qualibet: Qui dies omnes sint feriati et in eis ius reddi non (?) in quolibet non debeat nec aliquis actus his diebus factus in quolibet causa ualeat ipso iure: Sint etiam prefati officiales obligati seruare dies uendemiarum prout deliberatum fuerit in consilio generali dicti comunis: Sit etiam feriatum a prima die iulii inclusiue usque ad festum beate Marie de mense augusti: quibus diebus feriis in quolibet causis omnis iudiciorum strepitus conquiescat. Excepto quod forenses et suspectus et fugitiuus his diebus iudicari possint secundum formam iuris: et non aliter nec alio modo: quod autem factum fuerit contra predictam formam in dictis feriis appositum non ualeat nec teneat ipso iure.

De festo sancti nicolai et clementis Rubrica xxv.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona de balia uel ditione cuiuscumque conditionis existat audeat uel presumat in diebus festiuitatis beati nicolai et beati clementis uel aliquo ipsorum laborare nec sarcinare uel aliquod laboritium facere sub pena x. sol. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet uice: et quilibet possit contrafacientes denumptiare et accusare et habeat tertiam partem banni et stetur et credatur sacramento accusatoris.

De muro faciendo expensis comunibus. Rubrica xxvi.

Statuimus et ordinamus quod si quis de treuio uel eius districtu habuerit aliquam domum diuisam cum aliqua persona que non esset clausa inter eos quod fiat murus comuniter et comunibus expensis inter eosdem de dicta domo inter eas ad petitionem petentis: Et si aliquis ipsorum habuerit talem domum et uoluerit facere fieri dictum murum modo predicto et unus ipsorum dictum murum facere noluerit quod ille qui uoluerit facere dictum murum et edificare in suo solo seu tereno comuni facere possit et expensas quas fecerit alius consors debeat facienti dictum murum reficere et satisfacere medietatem expensarum secundum extimationem faciendam per duos magistros comuniter ponendos infra mensem postquam factus fuerit dictus murus: et ipsam medietatem teneatur reficere dicto facienti infra dictum terminum declaratum. Et potestas obseruet predicta et obseruari faciat ad petitionem cuiuscumque petentis de facto sine strepitu et figura iudicii sub uinculo prestiti iuramenti: et ad penam .L. libr. den. de suo salario comuni treuii applicandam.

Qualiter murus uendi debeat uicino. Rubrica xxvii.

Statuimus et ordinamus quod si aliqua persona uoluerit edificare aliquam domum in castro treuii pladia uel eius districtu iuxta domum alicuius teneatur uicinus suus habens murum infra domum suam et domum predictam edificandam uendere medietatem ipsius muri dicto edificanti pro iusto pretio secundum extimationem faciendam per duos homines ab eis comuniter eligendos: ita quod super ipso muro edificare possit ut sibi placuerit oportunum.

De modo uendendi arbores et terram uicinis Rubrica xxviii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque habet aliquam arborem seu arbores super tereno alicuius teneatur uendere domino pro iusto pretio faciendo extimari per duos uicinos comuniter electos unum pro parte domini arboris et alterum pro parte domini terre alias ipsam uel ipsas incidere teneatur et quicumque habet arbores pendentes super tereno alicuius teneatur ipsam arborem uel arbores incidere ad petitionem domini terre: quod si non fecerit elapso termino assignato per dominum terre competenti

quilibz possit ipam uel ipas arbores incidere
et desiccare sine pena et bano et quicumqz
habet tria staria terre ul infra in loco in quo
vicinus teneat siue possideat a tribz laterib
q talis qui habet tria staria terre ul minus
teneatur et debeat dare uendere et tradere
illi qui a tribz lateribz ul pluribz possidet p
iusto pretio sm extimatione duoz hominu
proneoloz coiter pipos. Et potestas teneatur
et debeat predicta facere obsuari uiculo iur
amenti.

Q minores possint petere diuisionem bonoz. Rubrica. xxviiij.

Statuimus et ordinami q minores
etate possint petere diuisionez bonoz
quozcuqz cum aucte suoz tutoz uel curito
ruz et ipam diuisionez bonoz facere siuidi
ei uidebitur fore utilez pro dicto minore.

Q habentes possessionez prope domuz alicui teneatur uendere. Rca. xxx.

Statuim et ordinam q quicumqz ht
aliquaz possessionez prope domuz ali
cuius extra terraz treuij et dns dicte posses
sionis no habuerit domuz in dca possessione
q dns dicte possessionis teneatur et debeat
uendere habenti domuz iux ipam possessio
nez mediuz stariuz ad plus iux domuz ipius
qui habet dictaz domuz sm extimationez fa
ciendaz p duos hoies eligendos vz vnuz pro
parte domuz hntis et alteruz pro parte posses
sionez hntis. Et si dicti duo homines sic electi
no essent concordes q p iudice ul notariuz
terre treuij ponatur tertius: et potestas tene
atur facere obsuari pdicta ad petitione cuiuz
qz petentis ad penaz .x. libr den de suo sala
rio coi treuij applicand.

Q cotractus facti officialibz treuij non ualeant. Rubrica. xxxi.

Statuim et ordinam q instrumenta
facta siue cotractus facti officialibus
cois ul alicui persone dum eet in officio came
rariatus cois treuij tam depositi qz mutui p
aliquaz psonaz a .xx. annis citra et p ipm tps
mandato potestatis ul alicui officialis cois
treuij aut causa accusationis ul inquisitois
alicuiusque fieret contra euz unde appareret
aliqua solutio uel processus que no appareat
in actis sint cassa et irrita aucte pntis statu
ti: Et talis camerarius ul eius hredes nulla
actione habeant ad petenduz ratione dicti co
tractus. Et potestas iudex ul notarius uel
alius officialis cois no audiatur supr tali
instrumento imo ipm instrumentuz ad petitio
nez cuiuslibz petentis debeat facere cancellari
et cogere notariuz ad ipm instrumentuz cance
llandum.

Q ad petitionē sindici hospitalis sci Johis cogantur debitores. Rubrica. xxxij.

Statuim et ordinam ad hoc ut bona et
iura hospitalis sancti iohanis noui de
treuio no fraudentur: et q sindicus dicti ho
spitalis dicta iura sollicite procuret: q potesta
qui nuc est et pro tpre fuerit siue ei iudex
teneatur et debeat uinculo sacramenti et pena
Lta. libr den dicto coi applicand ad petitionez
dicti sindici cogere et constringere realiter
et psonalr omes et singlos homines et psonas
debentes aliquid dare deuere in dicto hospita
li quibuscuqz de causis et ipos detinere ad uo
luntatez dicti sindici donec satisfecerint dco
sindico integralr recipienti pro ipo hospitali
totuz id quod deuere dicto hospitali soluere
tenerentur: Et pdicta omia et singula pdicti
dns potestas et iudex obsuent et faciant su
marie sine strepitu et figura iudicij et oblati
one libelli. Et de pdictis dictus dns potestas
ul iudex sindicetur p sindicuz qui eos sindi
cabit et repertos culpabiles punire et condep
nare teneatur sm formaz capituli supdicti
Et q sindicus dicti hospitalis qui nuc est ul
pro tpre fuerit no possit nec debeat de bonis
dicti hospitalis in coptimare nec in coptimaui
facere nisi pro uno ano tantuz absqz licentia
concilij gnalis cois treuij et concilij maioris
extimationis: et antequz dicta bona icoptime
tur banniantur ipa bona pluribz uiciorz et die
bus:

Q si dns alienasset possessionez intelligatur reseruatuz ius laboratoris ul conductoris. Rubrica. xxxiij.

Statuim et ordinam q si quis conduxe
rit aliquaz possessione siue terrenuz
ab aliquo ad laborandum uel ad coptimuz uel
domuz: et durante tpre laborerij uel coptimi
siue conductois possessionis terreni ul domus
dns illius possessiome uel domus in aliu ali
enaret quocuqz gne alienatois appareret no
ualeat nec aliquo quesito colore teneat in pre
iudiciuz laboratoris possessionis ul terreni
ul coductoris domus: si sint ipo iure fienct

ex pars laboratoris et coptumaioli servati etiam si
in instrumento alienationis non fuisset facta aliqua
mentio reservati et pro reservatis ipso facto habeantur
liganimi et expelli de possessione non possint
nisi primo ipsos fructus scilicet partem tangentem
laboratori vel coptumaiolo ipsi habuissent. In
simili modo quando conductor domus vel apote
ce solvisset aliquid pro pensione vel expensas in
ipsa domo fecisset necessarias possit retinere domum
vel apotecam usque ad integram satisfactionem illius
quod plus solvisset vel impendisset in necessitate
dicte rei conducte.

De credito exigendo infra sex annos. Rubrica. xxxiiij.

Statuimus et ordinamus adiungendo statuto
posito sub rubrica quod credatur libris merca
torum quod mercatores et unusquisque artifex habeat
terminum ad exigendum eorum credita a debitoribus
eorum sex annorum a die facti et contracti crediti et
debiti alias elapso dicto termino sex annorum
minime audiantur sed presumatur esse solutum
et satisfactum integre et si quis post terminum
predictum exigere tentaret presumatur dolo exi
gere velle.

Quod officiales montis exigant pecunias montis eorum tempore. Rubrica. xxxv.

Statuimus et ordinamus quod officiales montis
pietatis teneantur et debeant exigisse pe
cunias mutuatas impignoribus infra tempus eorum
officii et si elapso tempore deputato ut supra non
redimeretur vel non exigerent pecuniam mutuatam
non debeant habere aliquam mercedem si mercedes
sit ingetis et incidant in penam [illegible] contenta.

Quod debitores montis cogantur ad reluendum pignora. Rubrica. xxxvj.

Statuimus et ordinamus quod officiales mon
tis pietatis debeant constringere et
cogere et constringi et cogi facere debitores di
cti montis per officium potestatis terre et eius
curie illos qui infra tempus non redimerint pi
gnora ad illa redimenda et illa mercedes que
de iure tangerit depositarius montis debeat
reddere ad utilitatem dicti montis pro sua mer
cede et officialis curie potestatis faciens exe
cutionem cum effectu habeat medium sol. pro quo
libet floreno expensis illius qui habet pignora.

De arbitrio potestatis iudicis et socii militis procedentium in causis summariis. Rubrica. xxxvij.

Statuimus et ordinamus quod potestas vel ate
ralis sive iudex eius vel similes terre tre
vii et quilibet ipsorum de per se possint et valeant
cognoscere terminare decidere et diffinire
omnes et singulas causas lites et differentias
coram eis vertentes inter aliquas personas terre
predicte et a luide usque ad summam libr. den. xxv.
et ab inde infra summarie de plano sine strepitu
et figura iudicii sola facti veritate inspecta di
ebus feriatis in utilitatem hominum et non feria
tis cum scriptura et rogatione notarii si aliqua
partium voluerit exequendo de facto et omni
solepnitate obmissa constituto de veritate. Ab inde
vero supra ordinarie secundum formam iuris et
statutorum dicte terre.

Quod officiales potestatis non possint se rogare in causis civilibus sive mistis nec de treguis nec de pace. Rubrica. xxxviij.

Statuimus et ordinamus quod in huiusmodi
causis summariis extraordinariis vel
ordinariis et de treguis et pacibus nullus offi
cialis potestatis terre trevii nec alius forensis
possit scribere et rogare nec se rogatum facere de
aliquo actu vel scriptura et si contrarium appare
bit talis rogatio et scriptura sit ipso iure nulla
et nullius valoris roboris efficacie vel mome
nti nullamque fidem faciat. Et nihilominus quilibet pre
dictorum contrafaciens incidat in penam xx. libr.
den. pro quolibet eorum et ita de predictis sindica
ri possit.

De portionibus accipiendis per officiales in executionibus. Rubrica. xxxviiij.

Statuimus et ordinamus quod for[illegible] vel similes et
quilibet alius officialis quibus permissa
est auctoritas faciendi executiones in causis civi
libus teneatur et debeant facere omnes et singulas
executiones reales et personales in causis civili
bus et criminalibus et mistis ad instantiam cuius
cumque petentis habentis interesse in rebus liqui
dis et claris. Et habeant et habere debeant pro
quolibet floreno den. si executionem fecerit intra
[illegible] et plateam medium sol. in [illegible]
[illegible] non sol. unum pro singulo floreno et
non ultra. Et de condepnationibus criminalibus
pro quolibet libra sol. unum id est sol. quinque pro
quolibet floreno. In aliis debitis communis ad instan
tiam [illegible] ut supra et executionem facere
non possit nisi prius cum effectu creditori fuerit
satisfactum de tota summa pena cuilibet contrafa
cienti libr. x. den. pro qualibet vice et credatur
solventi contra dictam formam et contra officiales
usque in sol. x. den. et ab inde supra cum iuramento te
stes usque in omnem quantitatem cum iuramento solvens

et teneantur dicti officiales restituere in duplū
Inceteris autē fuetur statutū de portionib͡ꝫ
accipiendis etc̄.

Q̄ socius miles nō faciat executionē tenute n̄ prius cōstiterit de ī pedimēto baiuli · R͡x · xl ·

Statuimus et ordinam͡ q̄ tam socius miles potestatis q̄ quicūq; alius officialis potestatis nō possit accedere ad faciendū aliquā tenutā cōmissā pro debito ciuili uel alio debito misto nisi prius cōstiterit p relationē baiuli nō potuisse facere executionē p aliquā resistētiā alicui psone: nec possit percipere aliquid p iuramēto ul' cōmissione tenute nisi solū ut in precedentib͡ꝫ capitulis [illegible] et sufficientē fecerit executionē.

Q̄ officiales molestare nō possint de ī obediētia aliquē nisi cōstiterit de p̄cepto · R͡x · xli ·

Statuimus et ordinam͡ ad releuadū oppressos ab officialib͡ꝫ q̄ in preceptis spretis aliquis officialis cōis treuij nō possit aliquā exigere penā ab aliqua psona nisi prius constet in actis de dicto precepto [illegible] p relationem baiuli ul' p unū testē fidedignū sub pena · x · libr̄ deñ pro quolib͡ꝫ et qualib͡ꝫ uice cōi treuij applicand: et nihilominus sub[illegible] facta fuerit non ualeat.

Quid debeatur potestati pro decreto et testiū examinatione · R͡x · xlij ·

Statuimus et ordinam͡ q̄ si potestatē uel [illegible] oportuerit extra palatiū ad interponē dū auctē in aliquo cōtractu ad requisitionem alicuius psone nō possit exigere nisi duos bol'. et si in pladia tres bol'. et si in palatio unū bol'. et si secus fecerit incidat in penā · xxv · librā deñ qualib͡ꝫ uice: Et pro examinatione cuiuslibet testis habere debeat tam in ciuilib͡ꝫ q̄ in criminalib͡ꝫ bol' duos pro se et pro notario cause tantū.

De salario officialiū euntiū extra treuiū ad uidendū differētias · R͡x · xliij ·

Statuimus et ordinam͡ q̄ si potestas iudex ul' alius officialis de curia potestatis terre treuij esse[illegible] psonali ad uidendū terminādū ul' sedandū litem questionē [illegible] differentiā aliquā ad instantiā alicuius psone extra [illegible] treuij [illegible] habere debeat bol' quatuor p qualib͡ꝫ parte et qualib͡ꝫ uice: et plus [illegible] sim distantia loci arbitrio et declaratione dominorum priorū dicte terre: et ultra quis nō possit [illegible] ad solutionē quod salarium post factam suā declarationē habere debeat p non aliter

nec ante. Item pro sigillo ponendo in aliqua scriptura ul' precepto nil habere debeat: et in quolib͡ꝫ casuū predictorū si plus ul' ultra reciperet incidat in penā · xl · sol' pro quolib͡ꝫ et qualib͡ꝫ uice et credatur soluenti usq; in quātitatē · x · sol'. abinde uō supra cū iuramēto suo et uni testis fidedigni.

Q̄ officiales maleficiorū nil pro responsionē ī maleficijs recipiant · Rub͡ca · xliiij

Statuimus et ordinam͡ q̄ officialis maleficiorū nō possit aliquid exigere ab aliquo pro responsionē et datione fideiussoris in maleficijs ul' mistis sub pena centū sol' deñ pro qualib͡ꝫ uice et credatur soluenti usq; in sol' decem deñ applicand cōi treuij

Cum expensis dari debeat copia petitionis et rescripti · Rubrica · xlv ·

Statuimus et ordinam͡ ad tollendū omnē altercationē inter causidicos et procuratores cōtendentes sepenumero expensis quarum petitionū et rescriptorū copia dari debeat an actoris an rei. Q̄ copia cuiusq; prime petitionis p rescripti primo impetrati in principio cause fiat uel in eo cōtinentur summa et extimatio [illegible] libr̄ deñ: et abinde infra detur expensis [illegible]. Abinde uō sup expensis producentis: Et predicta intelligantur de primo libello siue petitione et primo rescripto impetrato in causa: non autē de alijs petitionib͡ꝫ libellis et rescriptis [illegible]. Idem dicim͡ in rescriptis moratorie scilicet q̄ intelligatur q̄ in principio nō fuisset facta aliqua alia petitio [illegible] receptū productū nisi illud quod esset [illegible] [illegible] eodem modo dicim͡ de copia petitionis sup executione instrumētorū q̄ si contineret in se summā [illegible] libr̄ deñ et infra detur copia expensis petentis [illegible] rei. Abinde uō supra expensis producentis instrumentū. Copia uō misti detur expensis petentis copiā. Item dicim͡ de [illegible] illud idem [illegible] recusus [illegible] attendatur summa in eis apposita prout supra in alijs petitionib͡ꝫ et rescriptis.

Decretū dñi Epi Spoletani sup cōtractib͡ꝫ nō faciendis dieb͡ꝫ festiuis · Rub͡ca · xlvi ·

Statuimus et ordinam͡ q̄ decretū R͡mi dñi Epi Spoletani infrascriptū prohibens notarijs treuani dieb͡ꝫ festiuis in ipso decreto descriptis nō possint se rogare de aliquo instrumēto nec cōtractu [illegible] adunque et [illegible]

et per omnia: cui quidem decreti tenor talis est
videlicet. ¶ Jesus. Constantinus
dei et apostolice sedis gratia Episcopus Spoletanus
Salutem in domino et nostrorum immo verius apostolicorum
mandatorum obedientiam: Cum omnis potesta[s]
a domino data sit: et in preceptis sit: eius imi
tari vestigia: et ab omni specie mali precipiat
apostolus abstinere: Cum quod plurimorum veridi
ca relatione perceperimus quod in terra treuij et
eius comitatu nostri episcopatus in diebus festi
uis in honorem dei ordinatis quedam perver
sa consuetudo sit exorta: quod quasi omnes con
tractus et instrumenta notarij dicte terre po
tius in his diebus festiuis conficiunt in quibus
data est quies: et oratio deo fundi debet quam
in alijs diebus: et nullus a contrahendo in dic
tis diebus festiuis se abstinet. Nos igitur qui
curam pastoris habemus ne lupus oues nostras
perdat et mactet postquam cognita sunt adversus
ea oportunis remedijs occurrere cupientes
per has nostras patentes litteras precipimus et
mandamus una premissa monitione canoni
ca premissa sub pena excommunicationis et decem
ducatorum auri camere nostri episcopatus applicand[orum]
pro quolibet et qualibet vice. Quod nullus no
tarius cuiuscumque conditionis et privilegij et au
ctoritatis existat audeat vel presumat ali
quo quesito colore vel ingenio conficere ali
quem contractum vel instrumentum in dicta terra
et eius comitatu nec se roget de aliquo genere
et spetie contractuum seu instrumentorum nec aliam
scripturam publicam scribat nec dictet nec in
iudicio ostendat diebus festiuis in preceptis
ab ecclesia datis custodiendis infrascriptis
dumtaxat. videlicet diebus dominicalibus die natiuita
tis domini cum tribus sequentibus diebus. Epyphanie
festiuitatum beate Marie virginis: die festiui
tatis sancti Miliani martiris: die pascatis re
surrectionis domini cum duobus sequentibus diebus: die
ascensionis domini: diebus omnium apostolorum et euange
listarum: die sancti Johannis baptiste: sancti La
urentij: die omnium sanctorum: die pentecosten cum
duobus sequentibus diebus: sancte crucis de mense
maij et sancti angeli de mense septembris et
sancti francisci: exceptis dumtaxat testamentis
codicillis et donationibus causa mortis dum solum
in mora periculum immineret: Ac etiam exceptis
treguis pacibus et compromissis: ex quibus
solent oriri concordie: et hec etiam dum esset
periculum in mora alias secus: ac etiam in matri
monijs siue sponsalitijs. Excepto etiam quando
notarius fuisset requisitus ab aliquibus qui
reciperet iniustitiam ab officialibus et periculum
esset in mora et alio die recuperari non possit: quod
tunc quilibet notarius possit rogari de prote
statione et appellatione. Exceptis officialibus
forensibus deputatis ad eorum officia tantum: ex
ceptis causis mercatorum et detentorum in palatio
qui exire non possunt absque pena. Item in su
spectis et fugitiuis: et etiam excepto quando no
tarius fuisset requisitus in concilio vel in con
gregationibus baliarum quando congregantur
ad aliquod bonum publicum: Et simili modo in
congregatione artium que fit diebus festiuis
quod tunc in pune notarius quisque trebanus possit ro
gari: et exceptis causis ecclesiarum et hospitali
um et piorum locorum: et excepto in sindicatu of
ficialium. Et contractus instrumenta et scripturas
illa et illas contra nostra mandata et decreta
facta et factas et rogationes si reperiretur de
cernimus esse ab excommunicatis confecta et confectas
et esse nullas et nulla et nullius valoris.
Mandantes insuper universis et singulis
plebanis prioribus prepositis canonicis et ec
clesiarum rectoribus guardianis et predicatori
bus ad quos presentes venerint sub eadem pena
Quatenus infra missarum solepnia diebus dominicis
et alijs festiuis in ipsorum ecclesijs moneant un
umquemque ut a predictis se abstineat: et mand
ent et precipiant euitari sub dictis penis
Et si secus factum fuerit post notificationem
huius nostri mandati et decreti sententiam excom
municationis ipso facto volumus incurrere: et
infra solepnia missarum denuptient excomunica
tos: Nulli ergo post hanc notificationem de
cetero liceat has nostras litteras nostre voluntatis
et decreti infringere vel eis ausu temerario
contraire. Si quis autem hoc attemptare presump
serit in dictis penis ipso facto volumus incurrere.
Et in volumine statutorum per cancellarium dicte
terre sub eadem pena registrari mandamus.
Date in episcopali palatio spoletano die penulti
mo mensis octobris. Mcccclxxviij. et ob
misso sigillo sic legi poterat. Scipio. Gratis
pro deo: deinde sic die ultima octobris M
ccccolxxviij. ¶ Ego frater petruspaulus de
fulgineo ordinis minorum vicarius conuentus
sancti francisci de treuio infra solepnia mis

saz in dicta ecclia die dnico notificaui et
monuj ut supra cotinetur: et in fidez pre
missoz manu ppria scripsi et subscripsi:
Die prima nouebris M cccc lxxxviij. Ego
donus sanctes prior sancti Miliani feci hac
monitionez in dicta ecclia sancti miliani i
fra solepnia officia et die festo oiuz sanctoz
prout et sicut in supradictis litteris cotinet
et in fidem propria manu scripsi.

De arbitrio castellanoz super dapnis datis et ciuilibus. Rubrica. xlvij.

(De arbitrio castellanoz super dapnis datis et ciuilibus. 47.)

Statuimus et ordinamus: quod castellani sci Johanis possint cognoscere p totam baliam sancti Johanis sup dapnis datis et penas exigere cum capitulis cosuetis: et sup ciuili causa possint cognoscere et termi nare usq; in. x. libr den: et quod potestas et alij officiales terre treuij teneatur prestare eis auxiliuz et fauorez et eoz officialibus ad requisitionez cuilibz hntis interesse sb pena. xxv. libr den pro qualibz uice qua potestas renuerit ul retardauerit coi tre uij applicand.

Tabula tertij libri

De inimicitijs inuestigandis et pace facienda R. j.
De citatoibz faciendis i maleficijs et causis criminalibz R. ij.
De pena blasfemantis deuz: btam uirginē mariaz ul sanctos R. iij.
De cospiratoibz et proditoibus nō faciendis R. iiij.
De rumore nō faciendo i platea ul in terra treuij R. v.
De pena homicidiuz comittētiuz R. vj.
De pena coducentis ul detinentis res siue bestias derobbatas R. vij.
De pena cofitientis ul fieri mādātis falsum instrumētuz R. viij.
De pena producētis falsos testes & testis qui falsuz testimoniuz tulit R. viiij.
De pena facientiuz furtuz uel robbariam R. x.
De pena comitētis incendiuz seu combustionez R. xj.
De re nō emenda ab aliqua psona infamata R. xij.
De insultu sine armis uel cū armis rubrica R. xiij.
De percussione manu uacua sine sāguine ul cuz sanguine et de pena percutiētis cuz armis R. xiiij.
Quod dnī peoz seruitoribz teneātur rubrica R. xv.
De pena offendētis ul iniuriatis facto ul dcō priores siue potītez rubrica R. xvj.
De pena corrūpentis potestatez ul suos officiales R. xvij.
De pena comitētis scelus sodomiticuz R. xviij.
De pena cognoscētis virginem ul maritataz R. xviiij.
De pena sfortiātis ul demonasterio exeūtis moniales R. xx.
De pena ueneficātis ul facientis maliaz R. xxj.
De pena negantis filiuz maritiuz ul aliquez officialez ul notiuz R. xxij.
De nō apphendendo uias cōis ul uicinales auctē ppria R. xxiij.

De pena edificantis iuxta muros comunis R. xxiiii.
De pena deguastantis clausuram molendinorum R. xxv.
De pena prohicientis lapides vel alia arma contra aliquem R. xxvi.
De pena prohicientis lapides vel alia arma de muro contra aliquem R. xxvii.
De pena prohicientis lapides in domum alicuius R. xxviii.
De pena extimantis possessionem R. xxviiii.
De pena turbantis aliquem in possessione sua R. xxx.
De pena apprehendentis possessiones comunis Treuisii R. xxxi.
De pena se spergiurantis R. xxxii.
De pena interficientis sive vulnerantis bestias grossas sive minutas R. xxxiii.
De pena dicentis alicui notarium falsum R. xxxiiii.
De pena dicentis alicui verba iniuriosa vel recuperantis iniuriam R. xxxv.
De pena committentis vindictam in personam alterius R. xxxvi.
De pena ponentis cornua vel alia inhonesta ad domum alicuius R. xxxvii.
De pena intrantis aliunde quam per portas vel rumpentis muros R. xxxviii.
De pena mulieris intrantis in palatium comunis R. xxxviiii.
Quod filius familias possit in maleficiis respondere R. xl.
Quod mulieres possint testificari in maleficiis R. xli.
De maleficiis commissis inter mulieres R. xlii.
De pena non observantis pacem R. xliii.
Quod filius carceretur ad petitionem patris R. xliiii.
De pena facientis in strata scalas vel pilastram R. xlv.
De pena petentis debitum solutum R. xlvi.
De pena forensis percutientis trevisanum rubrica R. xlvii.
De pena laboratorum possessiones forensium non solventium datias R. xlviii.
De eo qui declinavit iurisdictionem comunis Treuisii R. xlviiii.
Quod potestas non possit aliquem gravare in pignoribus R. L.ma
De pena facientis hostium quod aperiatur versus viam R. Li.
De sententiis dandis in consilio generali R. Lii.
Quod nemo cogatur ad se excusandum nisi prius accusa sive inquisitio fuerit registrata R. Liii.
Qualiter committens maleficium cogatur ad confitendum R. Liiii.
De domibus et muris non destruendis rubrica R. Lv.
De pena forensium ementium de proventibus comunis R. Lvi.
Quod potestas possit punire de similibus ad similia R. Lvii.
De diminutione penarum R. Lviii.
De duplicatione penarum R. Lviiii.
Infra quantum tempus debeat terminari processus R. Lx.
De illis qui non tenentur ad penam in maleficiis R. Lxi.
De testibus cogendis in maleficiis R. Lxii.
De pena imponenda per officiales R. Lxiii.
De penis exigendis sine lata sententia R. Lxiiii.
De arbitrio potestatis puniendi in maleficiis R. Lxv.
Quod potestas valeat procedere per inquisitionem diebus feriatis et non feriatis et non vitietur processus sive sententia ratione solepnitatis obmisse R. Lxvi.
De recosignatione librorum potestatis R. Lxvii.
De pena frangentis carceres R. Lxviii.
De pena aperientis hostia domorum occulte R. Lxviiii.
De pena dicentis vel facientis aliquod inhonestum alicui mulieri R. Lxx.
De pena turbantis officium domini potestatis vel suorum officialium R. Lxxi.
De pena facientis aliquam coadunationem et arma capientium R. Lxxii.
De bonis hospitalis sancti Johannis non fraudandis R. Lxxiii.
Quod officiales non faciant novitatem in palatio R. Lxxiiii.
Quod nullus presentet potestati R. Lxxv.
Quod nil detur aut donet potestati R. Lxxvi.
Quod potestas teneatur facere custodiri carceres R. Lxxvii.

De cassecto petitionum R. lxxviij.
Quod potestas teneatur facere inquisitionem de rebus communis R. lxxviiij.
Quod potestas et sui officiales teneantur observare omnia statuta R. lxxx.
Quod contumaciter condempnatis solventibus infra x. dies condempnationis diminuatur quarta pars. R. lxxxi.
Quod platea communis sit libera et expedita rubrica R. lxxxij.
De pena officialium carcerantium aliquem iniuste vel tormentantium sine licentia dominorum priorum. R. lxxxiij.
De pena receptantium exbannitos et committentium homicidium et auxilium prestantium R. lxxxiiij.
Quod nullus dicat viva la parte guelfa ne gebellina R. lxxxv.
De pena negantis pignus R. lxxxvj.
De pena prestantis opem vel consilium malefitio R. lxxxvij.
Quod quilibet prioratus teneatur fabricari facere duas perticas muri R. lxxxviij.
De pena offendentis dictum vel fratres hominis castri sancti iohannis occasione iam facte separationis R. lxxxviiij.
De pena temptantis vel procurantis auferre vel separare castrum sancti iohannis a comitate trevij et eius obedientia R. lxxxx.
De pena plorantium in funeribus et vociferantium extra domum R. lxxxxi.
De arbitrio Magnificorum dominorum priorum terre trevij R. lxxxxij.
Quod potestas teneatur incohare processus infra x. dies a die commissi mallefitij R. lxxxxiij.
De pena offendentis castellanos sancti iohannis R. lxxxxiiij.
De arbitrio castellanorum sancti iohannis in maleficijs R. lxxxxv.
De pena castellani qui intromictit aliquem in turrim sancti iohannis R. lxxxxvj.
Pena castellanis quando admin[istrant] duo non sunt in roccha de die et tres de nocte rubrica R. lxxxxvij.
Quod si privilegiatus non suppositus iurisdictioni trevij dederit aliquam cum supposito penam non solvit sic etiam suppositus non solvat R. lxxxxviij.
Quod trebani in penis pecuniarijs delinquens contra forenses puniatur etiam pro terminum R. lxxxxviiij.
Quod maleficium sufficiat referri per unum ex capitaneis in eius temporis R. C.
De forensibus piscatibus et aucupantibus in territorio trevij R. Cj.
Quod quicumque commiserit maleficium per defensione iurium et confinium terre trevij vel in prestando auxilium non teneatur ad penam contra forenses R. Cij.
Quod trebano liceat contra forensem venientem in territorium trevij causa offendendi trebanum vocare amicos et consanguineos. R. Ciij.
Quod mulieres male fame contra voluntatem vicinorum non possint stare in convicinia R. Ciiij. — Donne di mala vita a req. del vicino li levi
De pena vendentis terrenum maxime prope confines alicui non supposito communi trevij: et de pena notarij camere silentiantis de catasto R. Cv.
De pena extrahentis granum de camera communis vel domo molendinorum sine bullecta dominorum priorum R. Cvj.
De pena facientium madium R. Cvij.
De pena capitaneorum non assignantium possessiones forensium non solventium datias R. Cviij.
De non solvente datiam vel aliud debitum communi R. Cviiij.
Quod Cancellarius non possit eligi vel refirmari nisi per sex menses et debeat habere florenos sex sive tinet notarium: alias quinque: et qui non fuit custodie debeat habere pro cera et attramento florenum unum: et teneatur ostendere scripturas sine pretio cuilibet petenti: et non possit retinere officialem illum qui stetit sex preteritis mensibus: et teneatur obedire dominis prioribus: et solutio salarij cancellarij debeat apparere manu notarij camere et non manu cancellarij R. Cx.
Quod camerarius non solvat aliquid nisi delicentia Magnificorum dominorum priorum R. Cxj.

Liber tertius de maleficiis

De inimicitiis investigandis et pace facienda. Rubrica prima

Statuimus et ordinamus quod potestas qui pro tempore erit vel fuerit ad regimen communis Trevii teneatur et debeat precise per se et suam curiam inquirere et investigare omnes et singulas inimicitias preter quam de homicidio que essent inter quoscumque Trevanos et ipsis inventis cogere inimicantes inter se pacem firmam facere ad petitionem cuiuscumque petentis. Et siquis dictorum inimicantium pacem facere recusaverit expresse ipsum vel ipsos de Trevio et districtu longe per .xx. miliaria ad minus ad confinia ponere et ibi ipsum vel ipsos stare faciat et morari et non permittat quod inde discedat nisi primo cum adversario pacem fecerit: et nihilominus ipsum vel ipsos qui pacem recusaverit in centum libr. den. communi Trevii condempnetur. Et nihilominus dictus potestas ab ipso vel ab ipsis qui pacem facere recusaverit recipere debeat bonos et ydoneos fideiussores de quingentis libr. den. cort. et pluribus sicut sibi videbitur de non offendendo aliquem toto tempore sui regiminis. Et qui contra fecerit, pro vice qualibet in quingentis libr. denariorum cort. et pluribus sicut sibi videbitur communi Trevii condempnetur. Et siquis occasione predicta [illegible] [illegible] appellationis causa expensis [illegible] defendatur. Et depredictis inimicitiis [illegible] vel inquirendis potestas [illegible] mense post introitum sui officii inquirere teneatur. Et si potestas vel sua curia predicta non fecerit vel negligens fuerit perdat de suo salario centum libr. den. cort. que remanere debeant in communi. Et qui dictas inimicitias potestati dixerit in credentia teneatur: nisi quod potestas si contra fecerit absolvi non possit. Et siquis consulerit quod absolvatur ab aliquo predictorum in .xxv. libr. den. cort. condempnetur. hoc modo [illegible] quod potestas et sua curia teneatur et debeat cogere et cogi facere quatuor homines de proximioribus consanguineis quos habuerit ille qui cum suo adversario pacem facere recusaverit et eos detinere possit in palatio vel alibi prout sibi videbitur expedire et facti negotio suadebit: et quilibet possit talem pacem facere et recusantem offendere sine pena.

De citationibus faciendis in maleficiis et causis criminalibus. Rubrica secunda

Statuimus et ordinamus quod quecumque persona masculus vel femina de Trevio vel eius districtu esset de aliquo maleficio accusata denuptiata vel contra eam per inquisitionem ex officio curie processum fuerit debeat ex parte potestatis vel iudicis semel citari vel requiri personaliter vel bis ad domum eius solite habitationis quod veniat et compareat infra primam diem post citationem de ea factam coram iudice potestatis ad se excusandum de his de quibus accusata vel denuptiata est vel contra eam ex officio curie inquiritur. Et si dicta persona citata in termino citationis legitime non comparuerit ad se excusandum de contentis in processu formato contra eam elapso dicto termino possit et debeat poni in banno usque in quantitatem in qua condempnari deberet si dictum maleficium contra eam legitime probatum esset: et in ipso bannimento et banno assignetur ei terminus trium dierum infra quem possit et ei liceat comparere ad se excusandum et defendendum: Et si infra dictum terminum et bannimentum predictum non venerit ipsa nec alius pro ea legitime qui eam excuset sive legitime eam defendat elapso termino bannimenti ei assignato condempnetur in quantitate et pena que imponeretur ex forma statutorum pro dicto maleficio sive maleficiis tamquam si de maleficio constaret contra eam et dicta persona esset convicta et testibus superata. Si vero autem persona accusata denuptiata sive inquisita fuerit forensis extra terram et districtum Trevii citetur bis sono tube in scalis palatii dicti potestatis spatio trium dierum quod compareat coram dicto iudice ad se excusandum de his de quibus contra eam proceditur. factis dictis citationibus ponatur in banno. In quo banno terminus quinque dierum dicto accusato assignetur infra quem possit et sibi liceat comparere ad se excusandum: quibus terminis elapsis: et ipsa non comparente per se vel per alium legitime possit et valeat et debeat condempnari ac si de maleficio constaret contra eam. et dicta persona esset convicta per testibus legitime superata: Si vero dicta persona forensis sive terrigena sive districtualis dicte terre comparere voluerit et legitime se excusare coram iudice dicte terre per se excuset confitendo vel negando terminus eidem assignetur quinque dierum predictum

iudicez ad omnez suaz defensionē faciendā
de contentis in processu formato contra eā.
qui terminus sit et habeatur pro legitimo
capitulo et lege aliqua nō obstante: Et tene
antur potestas iudex et notarius ad petitionē
inquisite persone accusate uel denuptiate an
responsionē et excusationē ipsius legere totū
processum inquisite persone accusate ul' denūp
tiate p̄nte suo aduocato ul' procuratore et su
as legitimas exceptiones recipere et defensi
ones et eidez petenti copiaz totius processus
dare sine aliquo pretio ul' mercede: et donec
copia detur accusato ul' denūptiato ul' inq
sito eidez terminus et tp̄us ad defensionē datus
nō currat. Et infra terminuz defensionis da
tuz iudex denūptiate debeat exceptiones ob
stare ul' nō obstare prout sibi derire uideat
uel eidez in processu cause reseruare: et tp̄re
responsionis aduocatus dicte persone uel p
curator ipsius possit interesse predicte ex
cusationi et iudex teneatur et debeat obser
uare et obseruari facere ad penaz libr. xxv.
den̄ de eius salario pro qualibz uice: cuius
pene medietas sit dicti cōis et alia psone
accusate denūptiate ul' inquisite: Et te
neatur dicti dn̄i potestas et iudex eius a
dicta persona recipere tp̄re excusatoīs ydo
neos fideiussores de stando et parendo i
mandatis curie et de soluendo omnez con
depnationez de eo factā ul' faciendaz: Et
dictus dn̄s potestas suiqz officiales et fam
uli uel aliquis ipōz nō possint nec debe
ant aliquaz psonaz de treuio ul' eius distric
tu carcerare uel in carcerē ponere nec etiaz
in turri uel in alio loco tenere occasione ali
cuius maleficij commissi per eū nec ob aliaz ca
usaz si ipa dederit ul' dare uoluit cum eff
ectu ydoneos fideiussores de soluendo con
depnationez faciendaz de eo et de parendo i
mandatis curie: Et si predicta psona pred
ictos fideiussores dare noluerit liceat et lici
tuz sit dn̄o potestati et suis officialibz ipāz
ponere in carceribz et eam donec soluerit re
tinere. Et predicta dicti dn̄s potestas officia
les et famuli et quilibz ipōz obseruare tenean
tur ad penaz .Lta. libr den̄ pro qualibz uice cōi
treuij applicand: dūz tamē q predcā se nō ex
tendant bz q nō possint carcerari in furibz
latronibz homicidiarijs falsarijs et illis
qui personalr' puniri deberent.

De pena blasfemantis deuz beatā uirginē Mariaz uel sanctos. Rubrica. iij.

Quia continue gratias et laudes dn̄o
nr̄o yh̄u xp̄o referre debemus et ag
ere quas nec mens nr̄a potest concipere nec
lingua proferre. Nam multas quidē a deo
meruim' largitates et īnumerabilia circa
nos bn̄ficia cōsequimur pro quibz nihil
dignuz nos egisse confidim'. Ideo statuim'
et ordinam' q si qua persona blasfemauit
deuz ul' uirginē mariaz eius matrē pro quo
libz ipōz et qualibz uice in .xxv. libr den̄
cōi treuij condepnetur: Si uero alia uerba
uituperosa ul' īiuriosā in obprobriuz di
xerit bz a donta de dio et della uirgine
maria ul' alia uerba his similia in .x. libr
den̄ uice qualibz cōi treuij condepnetur: Si
uō sanctos ul' sanctas dei uel aliquez ipōz
blasfemauit in .x. libr den̄ uice qualibz et
p quolibz cōi treuij condepnetur: et cuilibz
sit licituz accusare et habeat tertiaz partem
bān̄i et habeatur in secretuz et eius sit pro
legitima probatione sup predictis blasfe
mantibz probatio uni' testis de auditu et
alterius testis de publica uoce et fama. Si
uero iurauerit sanguinez dei ul' uirginis ma
rie in .xx. sol' den̄ cōi treuij condepnetur.
Si uō iurauerit sanguinez alioz sanctoz ul'
sanctaz in .x. sol' den̄ pro quolibz et quali
bet uice condepnetur: et eandez penā incur
rat si iurauerit p[illegible] ipsius uel [illegible] ul' aliqd
mēbruz supradictū [illegible] et eradatur
sacramēto accusatoris. Et potestas teneatur
et debeat tales blasfemantes et iurantes pu
nire et penas exigere sub pena .xxv. libraz
den̄ cōi treuij applicand. Item addendo p
dictis et melius et ualidius extendendo et
reformādo declaram' et statuim': cū deum
et sanctos eius toto corde ore et opere lau
dare teneamur: et multis diabolici seducti te
ptationibz cōtrariuz faciūt blasfemādo: q
obrem ut saltim metu pene cōpescātur hic
est: Q si quis deuz blasfemauerit dicendo
maledicto sia dio: p lo sconficto uel p lo male
dicto aut p lo scorticato dio et his similia ip̄o
facto incidat in penaz .xv. libr den̄: cui' pene
quarta pars sit accusatoris qui teneatur in
secreto: quarta pars sit officialis executionis

De pena blasfemantis deum beatam uirginem mariam ul' sanctos R. iij.

facientis et relique due partes sint montis
pietatis: et credatur de predictis sacramento
accusatoris cum uno teste ydoneo et fidedigno
et non aliter nec alio modo. Item siquis maledi
xerit beatam uirginem dicendo maledicta sia la
uirgine maria uel alia membra beate uirginis
uituperose nominando uidelicet pannum puuluam
beate uirginis marie iurauerit ipso facto incurrat
et incidat in penam .xv. libr. den. applicand. ut
supra: et similiter credatur sacramento accusatoris
cum uno teste ydoneo et fidedigno et non aliter
nec alio modo. Item siquis maledixerit sanctum
Iohannem baptistam uel aliquem apostolorum uel sanctum
Mi(ch)ilianum protectorem populi dicte terre dicendo
maledicto sia aut ad dispecto uel per lo maledecto
uel his similia ipso facto incidat in penam .x. libr.
den. applicand. et exigend. ut supra. Item si
quis blasfemauerit ut supra alios sanctos uel
sanctas dei ipso facto incidat in penam .l.ta sol.
Cuius pene quarta pars sit accusatoris quarta
officialis executionem facientis et relique sint
montis pietatis et credatur sacramento accus
atoris uel officialis inuentoris cum uno teste
ydoneo et fidedigno et non aliter nec alio modo.
Qui officiales seu potestas coram quo fieret ta
lis denumptiatio uel accusatio teneatur sub pena
.x. libr. den. de suo salario tempore sui sindicatus
retinend. eadem die uel sequenti mittere copiam
ad cameram talis denumptie accusationis siue in
uentionis facte per officiales predictos non nomi
nando accusatorem uel denumptiatorem sed nomen
accusati denumptiati uel inuenti ut supra blas
femare et similia et qualitatem delicti et diem
et locum dicti commissi delicti. Item siquis in
iuriauerit per corpus uel per sanguinem uel per aliquod
membrum dei uel uirginis marie puniatur ut
supra: si dictorum sanctorum uel sanctarum dei ipso
facto incidat in penam .xx. sol. applicand. et
exigend. ut supra procedendo. Et siquis di
xerit per dio per la fede de dio per la uirgine mar
ia per la nostra donna et his similia non teneatur
ad aliquam penam.

De conspirationibus et proditionibus non faciendis. R(ubrica) .iiij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque haberet
faceret uel pertractaret in terra et distri
ctu treuij aliquem tractatum uel conspirationem
dictam terram subuertendo uel aliquod eius castrum
siue fortillitium occupando et quietem et bonum
statum pacificum status popularis perturbando si
in fortiam communis peruenerit uel peruenerit per dic
tam terram treuij trahinetur ad caudam asi
ni usque ad locum iustitie: postquam furcis laqu
eo collo suspendatur siue suspendatur itaque
penitus moriatur: Et omnia eius siue eorum bona
dicto communi publicentur et confiscantur: et in predictis
ordinamentis et quolibet eorum uolumus et mandamus
masculinum genus concipere femininum legibus
seu constitutionibus in contrarium disponentibus non obstan
tibus quibuscumque.

De rumore non faciendo in pla tea uel in terra treuij. Rubrica .v.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cu
iuscumque conditionis existat tam terrigena
quam forensis audeat uel presumat in platea communis
treuij siue in dicta terra facere uel concitare ali
quem rumorem per quod bonus et pacificus status
terre treuij perturbari possit pena libr. .cc. den.
Et intelligatur dictum pacificum statum pertur
bari posse quando in predictis apotece artificum
existentes circum circa plateam clauderentur et
arma caperentur. Et similiter si in dicta terra homines
dicte terre eorum negotia derelinquerent et arma
caperent ad rumorem trahendo. Si uero aliquem ru
morem facerent ad quem curreret homines aliqui
quod supra in .xxv. libr. den. communi treuij condempnetur
uel condempnetur.

De pena homicidium committentium. R(ubric)a .vj.

Statuimus et ordinamus quod quicumque in terra
treuij uel eius territorio dolose et appensate
homicidium commiserit et in fortiam communis peruenerit
si fuerit in personam alicuius terrigene uel de terri
torio dicte terre treuij absque redemptione ali
qua capite puniatur itaque penitus moriatur.
et eius bona communi treuij applicentur et confiscantur.
Siquis uero mandauerit aliquod homicidium
fieri et mandatum homicidij perfectum fuerit tam
mandans quam mandatarius simili pena puniantur.
Siquis uero mandauerit homicidium fieri
et mandatum sibi commissum non fecerit sed per
ipsum non stetit quin dictum maleficium commit
teretur tam mandans quam mandatarius in libr.
trecentis den. condempnetur. Siquis uero alie
ni homicide dederit uel prestiterit assistendo
auxilium consilium et fauorem ut homicidium
aliquod committeretur et predictum homicidam
executioni mandaretur et mitteretur in libr.
quingentis den. puniatur: quam penam si non
soluerit infra decem dies a die late sententie
contra eum uel eos capite puniatur itaque peni

tus moriatur· Siquis uero non ex proposito nec
dolo aliquod homicidium in personam alicuius tre
bani uel de districtu treuij commiserit uel fecerit
sed ex aliqua culpa in libr. ducentis den. com. conde
pnetur si pacem habuerit a propinquioribus dicti
occisi quocumque ante latam sententiam: Si autem pa
cem non habuerit et aperte probatum fuerit quod non
ex proposito uel dolo dictum homicidium commisit
sed ex aliqua culpa in libr. trecentis den. condepnet.
Si uero homicidium per aliquem de treuiso uel eius di
strictu in personam alicuius forensis commissum fuerit
puniatur committens pena qua puniretur ciuis uel
terrigena illius ciuitatis uel terre uel loci unde
esset talis occisus si aliquem in illa ciuitate ter
ra uel loco forensem occidisset: Et si dictus oc
cisus esset distans per centum miliaria et ultra
quod sciri non posset quis uel qualis cognetur esset in
libr. quadringentis den. puniatur. Et simili
pena siquis dictum homicidium fieri mandau
erit uel mandasset siue consilium auxilium uel
fauorem dicto homicide ut dictum homicidium
habilius committeretur prestitisset assistendo in
libris trecentis den. puniatur. Si uero in dicta
terra treuij uel eius territorio forensis forensem
uel trebanum occiderit et in manu communis peruenerit
sine aliqua remissione pena capitis puniatur
itaque penitus moriatur et eius bona com. treuij
extunc sint penitus confiscata. Siquis uero ali
quem homicidam in domo sua propria uel conduc
ta receptauerit in libr. quinquaginta den. com.
treuij condepnetur uice qualibet: Siquis uero
aliquem alium exbannitum et condepnatum communis
treuij receptauerit uel retinuerit in domo pro
pria uel conducta et dictus talis exbannitus
uel condepnatus esset exbannitus uel conde
pnatus in centum libr. den. uel ultra receptans
in xx. libr. den. com. treuij condepnetur: Si uero
talis exbannitus et condepnatus esset exbanni
tus uel condepnatus in .L.ta libr. den. uel ultra
usque ad centum libr. dictus talis receptans in
ducentis sol. den. com. treuij condepnetur: Si
uero dictus exbannitus et condepnatus esset ex
bannitus et condepnatus in .xxx. libr. den. et
abinde supra usque in .L.ta libr. den. dictus talis
receptans in centum sol. den. com. treuij condepnet.
Et si dictus talis esset exbannitus et condepnatus
a .xxx. libr. infra in centum sol. den. condepnet.
com. treuij. Et in quolibet predictorum casuum tene
atur quis exbannitum receptasse quando una
die exbannitum uel una nocte in domo retinue
rit uel secum stare uisus fuerit: Et potestas
qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur et de
beat sub uinculo prestiti iuramenti et pena .L.ta
libr. den. com. treuij applicand. contra predictos
et quemlibet ipsorum inquirere et repertos culpabi
les ut supra condepnare.

De pena conducentis uel detinentis res siue besti
as derobbatas · Rubrica · vij ·

Statuimus et ordinamus quod nulla persona
cuiuscumque gradus uel conditionis existat
de treuiso uel eius districtu audeat uel presumat
aliquo tempore uel sub aliquo quesito colore por
tare uel portari facere siue conducere uel condu
ci facere intra treuij uel eius districtu aliquas
res siue bestias derobbatas extra territorium et
districtum treuij pena libr. xxv. den. com. treuij
applicand. si dicte res siue bestie furate fuerint
ualoris et communis extimationis libr. xxv. den. et
abinde infra. Abinde uero supra incidat in
penam libr. centum den. com. treuij applicand: et
in quolibet dictorum casuum condepnetur ad re
stitutionem siue ad emendationem dictarum rerum
furatarum dapnum passo. Et simili et eadem pena
puniatur detinens siue receptans si predicta
sciuerit et aliter non: et si fuerit forensis in du
plum dicte pene puniatur et in restitutione
predicta dapnum passo condepnetur: Et si dic
tus forensis dictam minorem penam soluere non
poterit infra decem dies a die late sententie
contra eum fustigetur et fustigari debeat per
totam terram treuij et perpetue exbanniatur de di
cta terra et eius districtu in amputatione ma
nus eius sinistre sibi amputande si quo te
pore peruenerit in fortiam communis treuij: Et si
penam maiorem soluere non poterit infra dictum
terminum decem dierum a die late sententie con
tra eum fustigetur et fustigari debeat per totam
terram treuij et bulletur in fronte eius ferro
ignito signo communis treuij et perpetue exbanniatur
de dicta terra treuij et eius districtu pena fur
carum.

De pena conficientis uel fieri mandantis
falsum Instrumentum · Rubrica · viij ·

Statuimus et ordinamus quod siquis confecerit
aliquod instrumentum falsum uel alias scrip
turas uel siquis fieri fecerit uel siquis usus fuit
uel falsificauerit in libr. cc. den. com. treuij con
depnetur et in perpetuo sit infamis: Siquis autem
plura instrumenta uel scripturas falsas confecerit

ul' fieri fecerit ul' falsificauerit uel usus fuerit in lib. ·ccc· den̄ co͞i treuij condepnet' et mitrietur et fustigetur p terram treuij: & dedicta terra et eius districtu soluta prius pena expellatur et ppetue exbannatur de dicta terra et eius districtu sub amputatione eius manus dextre sibi amputāde si quo tpre postmodum in fortiam co͞is deuenerit: et in quolibȝ predictorum teneatur et ꝯdepnetur parti lese de dapnis et int'esse et expensis in duplum si ipsa pars lesa uoluerit et sibi placebit.

De pena producentis falsos testes: et testis q falsum testimonium tulerit. R. viiij.

Statuim' et ordinam' q si quis produxerit falsos testes contra aliquam personam in aliqua causa ciuili pro quolibȝ falso teste in ·xxv· lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnetur. Et talis testis qui falsum testimoniū tulerit in centum libr den̄ co͞i treuij condepnetur. Si quis uō in causa criminali produxerit contra aliquam psonam falsos testes pro quolibȝ teste in ·L· lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnetur. Et testis qui in causa criminali falsū testimoniū dixerit in centum lib. den̄ comunis treuij ꝯdepnetur: et in quolibȝ casu producēs teneatur parti lese ad dapna & interesse et expensis in duplum: in quo duplo debeat ꝯdepnari p potestatē ul' ei iudicem talis producens quando potestati ul' iudici legitime de expensis ul' int'esse cōstiterit. Si quis uō priuatam scripturam falsificauerit que scriptura contineret aliquid dari ul' fieri in ·Lta· lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnetur: et sit ipō iure infamis. Et in quolibȝ casu dicti falsificatores dictarum scripturarum teneantur parti lese ad dapna expensas et interesse in duplum. Et si predicti circa predicta ul' aliquod predictorum delinquētes dictam penam nō soluerint īfra ·xv· dies a die late sententie contra eos nūandos et postq in fortiam co͞is treuij deuenerint. q dn̄s potestas qui nūc est et p tpre fuerit habeat plenum et liberum arbitrium in puniendo eos prout sibi uidebitur inspecta qualitate criminis & persone penā cum quarto nullatenus remittendo.

De pena facientis furtum uel robbariam. Rubrica ·x·

Statuimus et ordinam' q si quis uel si qua furatus ul' furata fuerit alicui aliquam rem ualoris ·x· sol' ul' infra ī centū sol' den̄ co͞i treuij condepnetur: Si uō fuerit ualoris ·xxx· sol' in ·xv· lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnetur: Si uō fuerit ualoris ·xx· sol' in ·x· libr den̄ co͞i treuij ꝯdepnetur: Si uō supra ualorē ·xl· sol' den̄ usq in tres libras ul' a triginta sol' supra usq in ·xl· sol' in ·xx· lib. den̄ co͞i treuij condepnetur. Si uero fuerit ualoris centum sol' den̄ in ·xxx· libr den̄ co͞i treuij condepnetur: & simili pena condepnetur si fuerit a ·xxx· libris den̄ supra usq in centum sol'. Si uero fuerit ualoris a centum sol' supra usq in ·x· lib. den̄ ī quinquaginta lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnet'. Et simili pena ꝯdepnetur si fuerit ualoris ·x· lib. den̄. Si uō abinde supra puniatur arbitrio potatis usq in ducentas libr den̄ inspecta qualitate rei furate ul' subtracte & conditione persone & tpris: Si uero p uim aliquis rem aliquam alicui derobbauerit ul' furatus fuerit et dicta res fuit ualoris ·xx· sol' den̄ ul' infra in ·x· lib. den̄ co͞i treuij cōdepnetur: Si uō fuit ualoris a ·xx· sol' sup usq in ·xxx· sol' ul' abinde sup usq in ·xl· sol' den̄ in ·xx· lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnet'. Si uō fuit ualoris abinde supra usq in centum sol' den̄ in ·Lta· lib. den̄ co͞i treuij ꝯdepnetur: Si uō abinde sup puniatur arbitrio potatis usq in ducentas lib. den̄ inspecta qualitate psone & quantitate et conditione loci et tpris: Si uō dicte res subtracte ul' derobbate fuerint maioris extimationis ·xxxv· lib. den̄ tūc dn̄s potestas qui nūc est et p tpre fuit habeat plenum et liberum arbitrium contra predictos fures & derobbatores ī procedendo inquirendo et sententiādo īspecta qualitate rei subtracte seu derobbate conditione psonarum loci cōmissi criminis et qualitate tpris dūmō pena nō sit minor penis suprascēptis. Et in similibȝ penis incidat graduatim qui talia furta receptaret siue auxilium consilium ul' fauore prestaret. Et q publici et famosi fures et latrones & stratarum derobbatores furcis laqueo suspendantur itaq moriantur oīno. Et illi intelligantur publici & famosi fures et latrones et stratarum derobbatores qui tria furta

siue tria latrocinia siue tres derobbationes
diuersis horis et temporibus commiserint exce
dentia in totum ualorem .xl. libr. den.: de quibus
futurorum potestatum dicte terre conscientias
oneramus. De pena comictentis incendium
seu combustionem R. .xi.

Statuimus et ordinamus quod si aliqua combus
tio uel incendium factum fuerit in aliqua
domo cappana area uel paleari uel barcharea
bladi paleis comburens domum in terra treuii
uel eius districtu aut combustionem faciens con
depnetur quemadmodum si homicidium commisi
sset et prout in capitulo de homicidio continetur.
et dictum dapnum patienti emendare in duplum
et in predictis debeat condepnari: Et si in pa
leari meta uel barcha ignem miserit in .xxv.
libr. den. dicto comuni condepnetur et dapnum patien
ti emendet: Si autem in alijs rebus incendium
uel guastum commissum fuerit in treuio et distric
tu eius: pena simili puniatur: Et si ille cui
incendium uel guastum factum datum seu commis
sum fuerit ignorauerit malefactorem iurando
ad sancta dei euangelia malefactorem ignorare
uilla contrata seu terçeria in qua talia commissa
fuerint dapnum patienti emendare teneantur.
Si autem extimatio rei excederet quantitatem
.xl. sol. den. tota terçeria in qua commissum fue
rit tale maleficium emendare teneatur: sal
uo quod homines castri uel pladie ad emenda
tionem dicti dapni nullatenus teneantur: Et
si aliqua dapna data fuerint uel incendia
et ignoraretur malefactor tunc super ipsis dap
nis et incendijs datis et quibuslibet eorum co
gnoscendis et inuemendis talis ordo seruetur.
videlicet Quod cui uel quibus dapnum datum fuerit ta
lis offerat petitionem suam iudici uel notario
seu alijs officialibus curie et intentionem in
qua contineatur dapnum suum uel eius extim
ationem et res que sibi fuerit deguastate et
super ipsa intentione iuret de ueritate dicenda
Et super hoc sindicus de terçeria in qua fuerit
datum dapnum si uoluerit aliquid dicere uel
ostendere dummodo non habeat aduocatum: et
detur sibi terminus ad probandum dictam inten
tionem et extimationem dapnorum predictorum
uocando duos homines de propinquioribus
uicinis ad ipsius dapnum quos ipse producat
in testes qui possint testificari de uisu uel cre
dulitate quorum extimationi stetur et fides

plenissima habeatur: dummodo probet dapnum
patiens suas fuisse res laxas: et in ipsa causa
summarie procedatur et decidatur non obstan
te si iuris ordo fuerit pretermissus: dummodo pro
ipso dapno et extimatione ipsius fiat diui
sio contratarum hoc modo videlicet. Quod ponçe et radi
cosa mancianum cum eorum pertinentijs sit una
contrata: populus sancti nicolai: sancti clemen
tis: sancte Marie de preti bono: et sancti do
nati sit una contrata: Contrata siue populus
sancte marie ad ualles: sancti iohannis de cliano
sancti angeli de barbiciano: et sancti andree
sit alia contrata. Contrata sancti martini: sancti
petri a ppecteri: sancti seuerini: sancti bartoli
sit alia contrata. Villa pelani a spori et uilla
castarum una contrata: villa pittini et rugosic
chi una contrata. lapidia una contrata. bouaria
cum suis pertinentijs una contrata. porcaria cum
suis pertinentijs una contrata. fracta goti cum suis
pertinentijs una contrata. fracta fussaricorum alia
contrata. fracta episcopi alia contrata: et quod sindicus uel
capitaneus terçerie ubi commissum fuerit dic
tum dapnum incendium siue combustio uel ali
quis de dicta terçeria probare poterit per duos
testes de uisu uel quinque bone fame de publica
fama ipsum incendium dapnum uel combustionem
factam fuisse per aliquam specialem personam quod ipsa
terçeria uel contrata ad ipsam emendationem nu
llatenus teneatur: non obstante quod dictum
dapnum substinens iurauerit ignorare ma
lefactorem: dummodo declaret nomen dicti ma
lefactoris. De re non emenda ab aliqua
persona infamata. Rubrica .xii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque e
merit aliquam rem ab aliqua persona
infamata de furto uel alijs criminibus infamibus
seu maleficijs infamibus scienter pretium et rem
perdat et rem domino restituat: scito primo quod res ipsa
furata uel subtracta sit: Si uero conditionem rei uel
ueditorum ignorauit rem restituere teneatur dum
modo dictus emptor probet dictam rem emptam fecis
se publice recepto pretio a domino dicte rei.
De insultu sine armis et cum armis. Rubrica .xiii.

Statuimus et ordinamus quod si quis uel si qua
insultum fecerit contra aliquam personam
mouendo se de loco ad locum eundo contra eam
irato animo uel impetuose si sine armis in centum
sol. den. comuni treuii condepnetur: Si uero cum armis
siquidem cum spata nuda uel cultello feritorio nu

do ul' falcione lancea ferrata uel falcastro
in . x . libr den com treuij condepnetur : Si uero
cum alijs armis in . viij . libr den com treuij
condepnetur . Si uero insultator tempore insultus
percusserit insultatum pena insultus confundatur
in percussione si ex percussione maior pena quam
de insultu ex forma statutorum imponatur alias
non . Si uero insultus factus fuit contra aliquem
ad domum habitationis eius ul' ad possessionem
eius propriam ul' conductam si sine armis in . xv .
libr den com treuij condepnetur : Si cum armis
ut sicut spata nuda cultello feritorio falcione
lancea ferrata ul' falcastro in . xxv . libr den
com treuij condepnetur : Si uero cum alijs armis
in . xx . libr den com treuij condepnetur : Et in
quolibet casuum predictorum sit licitum insulta
to seipsum defendere cum moderamine inculpa
te tutele : Si uero aliquis miserit manus ad ar
ma et non extraxerit contra aliquem in centum sol'
den com treuij condepnetur : de insultu : si insul
tum fecerit nihilominus condepnetur .

De percussione manu uacua sine sanguine uel cum sanguine . et de pena percutientis cum armis Rubrica . xiiij .

Statuimus et ordinamus quod si quis ul' si qua
percusserit aliquam personam manu uacua
in facie ipsius a collo supra sine sanguine pro qua
libet percussione in xv . libr den com treuij condep
netur : Si uero pugnum in capite dederit uel per
capillos iuvenem ceperit ul' manu uacua alio
modo percusserit pro qualibet uice in . x . libr den
com treuij condepnetur . Si uero ex percussione fa
cta sanguis exierit in . xx . libr den com treuij
condepnetur : Si uero a collo infra cum pugno cal
ce ul' alio modo manu uacua sine sanguine per
cusserit ul' impinxerit pro qualibet percussione
ul' impinta in . C . sol' den com treuij condepne
tur . Si cum sanguine percusserit in . x . libr den
com treuij condepnetur . Si uero impinxerit et in
terram cadere fecerit ul' cum pede calcauerit iter
ram et sine sanguine in . x . libr den com treuij
condepnetur : Si cum sanguine in . xx . libr den
com treuij condepnetur . Si uero per terram strasin
auerit in . xxv . libr den com treuij condepnetur .
Si quis ul' si qua percusserit aliquam personam
cum cultello spata falcione lancea ferrata falca
stro manaria lapide uel cum alijs armis Si qui
dem in collo et a collo supra in capite cum sangui
nis effusione pro qualibet percussione in . xl .
libr den com treuij condepnetur : Si uero in facie
siue uultu in . l^a . libr den com treuij condep
netur . Si uero ex percussione facta in facie siue
uultu esset signum ibidem perpetuo apparente cicatr
icem perpetuo remansuram in . C . libr den com
uni treuij condepnetur . Si uero ex ipsa percussio
ne ul' propter ipsam percussionem oculum perderet ul'
lumen oculi perderet ul' priuatus fuit in . CC .
libr den com treuij condepnetur . Si uero ex per
cussione ul' propter percussionem dentem ul' dentes
ul' partem ipsorum cadere fecerit pro quolibet den
te ultra penam percussionis predictam in . x . libris
den com treuij condepnetur . Si uero auriculam ul'
partem ipsius amputauerit sibi in . L . libris den
com treuij condepnetur . Si uero percusserit sine
sanguine sicut liuore in . xxv . libr den com
treuij condepnetur . Si uero os fregerit in
C . libr den com treuij condepnetur . Si uero
a collo infra percusserit sicut sanguine uel
sanguinis effusione pro qualibet percussione in
xxx . libr den com treuij condepnetur : Si uero
percusserit et uulnus atrox magnum cum sangui
ne fecerit in . L . libr den com treuij condepnetur .
Si uero membrum ut manum ul' pedem sibi ampu
tauit in . C . libr den com treuij condepnetur .
Si uero debilitauerit adeo quod debilitatum rema
neat in . lx . libr den com treuij condepnetur . Si
uero digitum amputauerit in . xxv . libr den
com treuij condepnetur : Et nihilominus condepne
tur de percussione ut supradictum est et digitus
in nullo casu intelligatur pro membro de iure
quia officium est membri et non membrum : Si uero
percusserit et sanguis non exierit in . xv . libr
den com treuij condepnetur pro qualibet per
cussione . Si uero adminauit et non percusserit
in . x . libr den com treuij condepnetur pro qua
libet adminatione . Si quis non ceperit per per
sonam aliquem irato animo extrahendo seu cum
tirando pannos eidem de dorso dilaniauerit
in . x . libr den com treuij condepnetur : Si uero
per personam cum cepit irato animo in . C . sol' den
com treuij condepnetur . Si uero capuceum de
capite alicuius ceperit ul' de capite alicuius cadere
fecerit in . L . sol' den com treuij condepnetur .
Volumus etiam et presenti statuto firmamus quod in
omnibus et singulis maleficijs commissis et com
ictendis de quibus in hoc capitulo uel alijs capi
tulis huius statuti non fieret mentio uel si fie
ret non esset certa pena imposita : quod potestas

ul' eius iudex uel notarius possit et possint ac debeant procedere de similibus ad similia et eis et cuilibet ipsorum liceat imponere penas et condepnationes delinquentibus prout imponuntur ex forma presentis statuti in similibus delictis uel quasi similibus.

Quod domini priores pro servitoribus teneantur. R. xv.

Statuimus et ordinamus quod domini teneantur pro eorum servitoribus et famulis forensibus si publica uox et fama esset quod ipsi famuli et servitores fecissent maleficium de ipsorum suorum dominorum uoluntate. Et si ipsi domini guerras aut inimicitias habuerint cum aliquo trebano et servitores habuerint forenses talis serviens si percusserit aliquem presumatur fecisse de sui domini uoluntate: et quod nullus de treuio et eius districtu audeat uel presumat aliquem forensem in sua domo tenere sine licentia potestatis: quam ipse potestas dare possit cum licentia Magnificorum dominorum priorum qui pro tempore fuerint: et qui contrafecerit in .xxv. libr. denariorum communis treuij condepnetur.

De pena offendentis uel iniuriantis facto uel dicto priores siue potestatem. Rubrica. xvi.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat de treuio uel eius districtu audeat uel presumat offendere siue iniuriam inferre facto uel dicto cum armis uel sine priores terre treuij siue potestatem uel aliquem ipsorum dum starent in officio uel ad sindicatum sub pena quatrupli aliarum penarum a statuto permissarum in trebanos et trebanos sibi inuicem offendentes siue uerbis iniuriantes: Nec audeat uel presumat offendere uel iniuriare dicto uel facto aliquem ex nuntiis .xviij. uel iudicem potestatis terre treuij sub pena tripli aliarum penarum ut supra a statuto permissarum: Et si quis offenderit uel iniuriauerit dicto uel facto ut supra socium uel militem potestatis terre treuij uel aliquem ex suis officialibus durante officio siue sindicatu existerent uel cancellarium camerarium uel massarium communis treuij uel aliquem alium officialem dicti communis pena dupli aliarum penarum a statuto permissarum puniatur. Et potestas terre treuij tam de iniurijs seu offensionibus sibi et suis officialibus factis prelatis quam alijs cognoscere procedere et condepnare possit et ualeat omnino. Et processus inde facti et sententie in late ualeant et teneant pleno iure.

De pena corrumpentis potestatem uel suos officiales. R. xvij.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque gradus uel conditionis existat tam terrigena quam forensis audeat uel presumat corrumpere uel corrumpi facere potestatem siue iudicem siue alios officiales eius dum dum in officio permanebunt pecunijs uel exenijs ut ipse potestas siue iudex uel officiales eius in aliqua causa sint eis fauorabiliores pena libr. xxv. denariorum communis treuij applicand. totiens quotiens fuerit uel esset per aliquem contrafactum: Et si dictus potestas siue iudex uel officiales dicti potestatis uel aliquis ipsorum se corrumpi permiserit incidant in penam libr. L. denariorum communis treuij applicand. quam tempore eorum sindicatus auferendi totiens quotiens per eos uel aliquem ipsorum se corrumpi permiserint: Nec recipiant dicti officiales seu potestas aliquod exenium aliquo quesito colore sub penis predictis singula singulis referendo.

De pena committentis scelus sodomiticum. Rubrica. xviij.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat uel presumat in terra treuij uel eius districtu uitium sodomie committere pena libr. xxv. denariorum communis treuij applicand. pro quolibet committente a .xviij. annis infra. Ab inde uero supra usque ad annos .xxv. tam agens quam patiens si fuerint dicte etatis incidant in penam libr. quinquaginta denariorum communis treuij applicand. ... de eis uel altero ipsorum esset publica uox et fama quod essent sodomite arbitrio potestatis siue iudicis usque in libr. centum denariorum puniatur. a .xxv. annis supra usque in .xxx. annos in libr. centum quinquaginta denariorum communis treuij condepnentur et pluribus arbitrio potestatis siue eius iudicis usque in libr. ducentas denariorum considerata conditione persone et fama eorum uel alterius ipsorum. Ab inde uero supra in libr. trecentis denariorum communis treuij condepnetur. et si de ipsis esset publica uox et fama uel altero ipsorum quod esset uel essent sodomite et dictam penam soluere non potuerint infra decem dies a die late sententie igne comburatur. Et si maior cum minore predicta committeret pena maiori supra scripta graduatim puniatur et similiter minor: Et si aliquis in aliquem deuastaret malo modo ... a latere posteriori capite puniatur ita quod ex nitus moriatur: Et in predictis omnibus supra scriptis casibus sufficiat probatio .xij. hominum terre treuij examinandorum per potestatem siue

concordat cum statutis 59 tit. 4

eius iudicem siue eius curiam de predicta pu
blica uoce et fama probanda. Et in pred
ictis et quolibet predictorum potestas terre
treuii siue eius iudex uel curia eius ua
leant inquirere et per inquisitionem proce
dere contra predictos predicta committentes.

de pena cognoscentis uirginem uel maritatam R. xviii.

De pena cognoscentis uirginem uel maritatam Rubrica .xviii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque non coniugatus siue uxoratus ui aliquam uirginem carnaliter cognouerit eam in uxorem accipere teneatur quam de bonis suis uel dicti uiri dotare teneatur secundum facultatem et podere patris ipsius uirginis uel suorum. Et si predicta obmiserit et facere recusauerit infra .xv. dies a die commissi delicti uel unum mensem si fuerit de consensu patris dicte uirginis uel propinquorum suorum in capite puniatur: et nihilominus pater dicti delinquentis siue ipse delinquens de bonis eorum uel alterius ipsorum dictam uirginem dotare teneatur secundum facultatem et podere patris predicte uirginis uel suorum. Siquis uero uirginem ui per personam ceperit et eam carnaliter non cognouerit set animo et intentione ipsam cognoscendi carnaliter cepisset in libris centum denariorum cum treuii condempnetur tam coniugatus quam non. Si uero maritatam ui carnaliter cognouerit in libris ducentis denariorum cum treuii condempnetur: quam penam si soluere non poterit infra .x. dies a die late sententie capite puniatur: et semper in predictis intelligatur ui fecisse quando uirgo uel maritata alta uoce clamassent: uel uociferassent. Si uero maritatam uiolenter ceperit causa cognoscendi eam carnaliter et non cognouerit in libris quinquaginta denariorum cum treuii applicandis condempnetur: Siquis uero coniugatus uirginem carnaliter cognouerit ui in libris ducentis denariorum cum treuii condempnetur: Et nihilominus pater dicti coniugati siue coniugatus de bonis ipsorum uel alterius eorum dictam uirginem strupatam in libris ducentis denariorum dotare teneatur. Quod si predicta non fecerit uel neglexerint siue recusauerint infra unum mensem a die commissi delicti uel duos menses si processerit de partium uoluntate tam patris siue propinquorum dicte uirginis alter dictus delinquens capite puniatur. Committentes autem incestum tam masculus quam femina penis libris puniatur. Si uero predicta delicta uel aliquod predictorum de consensu utriusque partis commissa essent tunc et eo casu potestas siue eius iudex siue eius curia de predictis se nullo modo intromittere ualeant: teneatur namque ad denuntiationem faciendam siue per accusam in predictis procedere si denuntiatio uel accusatio facta fuerit a patre uel matre fratre carnali uel consobrino uel marito dictarum mulierum talia committentium. Et nihilominus dicta mulier maritata suas dotes amittat quas uiro suo applicetur et in libris centum denariorum cum treuii condempnetur: quam penam si soluere non poterit infra .x. dies a die late sententie contra eam per terram treuii fustigetur: et similiter dictus delinquens. Si uero fuit uirgo uel uidua simili pena puniatur.

Vide

de pena sfortiantis uel de monasterio extrahentis moniales R. xx.

De pena sfortiantis uel de monasterio extrahentis moniales. Rubrica .xx.

Statuimus et ordinamus quod siquis sfortiauerit siue per uim aliquam monialem uel carceratam carnaliter cognouerit uel de monasterio per uim extraxerint causa eam carnaliter cognoscendi capite puniatur. Siquis autem carnaliter agere habuit non ui set sponte cum aliqua moniali sacrata in libris .ccc. denariorum condempnetur uel quod ipsorum et fustigetur per totam terram treuii quod de ipsa terra et eius districtu perpetuo banniantur et in banno ponatur sub dicta pena: Siquis autem monialem non sacratam set oblatam carnaliter non ui cognouerit in libris .cc. denariorum condempnetur uterque. Simili et eodem modo de incarceratis intelligatur: quam penam si soluere non poterint dictus delinquens siue delinquentes infra .x. dies a die late sententie computandos per totam terram treuii fustigentur: Siquis autem laycus repertus fuit cum aliqua moniali uel carcerata colloquium habere ad monasterium in libris .x. denariorum pro quolibet et uice qualibet puniatur. Saluo et reseruato si habuisset et obtinuisset licentiam a domino potestate terre treuii siue eius iudice. Siquis uero non laycus set regularis ad dictum monasterium siue monasterium cum dictis monialibus uel aliqua earum colloquium haberet conducatur inhoneste coram potestate terre treuii: quod si dicto potestati uidebitur conuenire tales religiosum sonari faciat a familia eius cum tubis pulsantibus usque ad domum eius solite habitationis: Et hoc locum

nō habeat qn̄ accessissꝫ causa celebrandi diui
nuꝫ officiuꝫ: ⁊ celebrato tamē sine aliqua mo
ra recedere teneatur. De pena ueneṅatis
ul' facientis maliaꝫ. R̄ꝫ. xxi.

Statuim' et ordinam' q̄ si quis pparaṙ
aliquod genus ueneni alicui psone:
postq̄ ei in cibo uel potu daret. talis delinquēs
in libr̄ mille den̄ condepnetur: si ille ul' illi cui
datuꝫ fuerit dictuꝫ ueneuꝫ nō moriret: q̄
penaꝫ si soluere nō poterit infra. x. dies a die
late sententie cōputandos manus ei dextra
amputetur et de dicta terra et eius distric
tu ppetue banniatur. Et si aliquis ex dicto
ueneno dato moriretur ⁊ talis delinquens
in fortiaꝫ cōis deuenerit p totam trām treuij
trahinetur ad caudaꝫ asini usq ad locuꝫ iu
stitie consuetuꝫ postq̄ igne comburat': et
omia eius bona cōi treuij applicetur et con
fiscantur. Si uō aliquis aīo aliquē uenenā
di uenenuꝫ pparassꝫ et nō dedissꝫ: et hec prob
ari possꝫ p duos testes ydoneos et fidedignos
in libr̄ centuꝫ den̄ condepnetur: quaꝫ penaꝫ
si soluere nō poterit infra. x. dies a die late
eius sententie computandos p totam terraꝫ
treuij fustigetur et de dicta terra et eī distri
ctu ppetuo exbanniatur. Si qua uō psona ti
maris q̄ femina fecerit alicui persone aliquā
malias ita q̄ in aliquo persona illius cui fa
cte essent dicte malie de natura eius euanare
tur ul' aliquo alio mō dapnificaretur siue usū
nature eius consuetuꝫ nō exerceret et pro
bari poterit p duos testes fidedignos ul' p ex
decēꝫ de publica uoce et fama bone cōditōis
uite et fame in libr̄ quigentis den̄ puniat'.
quaꝫ penaꝫ si soluere nō poterit infra. x. di
es a die late sententie computandos igne
cōburatur ita q̄ penitus moriatur.

De pena negantis filiuꝫ marituꝫ ul' aliquē
officialeꝫ uel notariuꝫ. R̄ca. xxii.

Statuim' et ordinam' q̄ quicūq̄ ne
gauerit iudicio coraꝫ potate ul' aliis
officialib; cōis treuij aliqueꝫ ēē ul' fuisse ma
rituꝫ filiuꝫ uxoreꝫ patreꝫ matrē fratrē soro
reꝫ auuꝫ auiaꝫ iudiceꝫ ul' notariuꝫ publicū
potestateꝫ iudiceꝫ notariuꝫ ul' aliuꝫ officialeꝫ
cōis treuij ul' respondendo positionib; ul' ali
is interogatoib; dixerit se nō credere ipsū fi
liuꝫ marituꝫ uxoreꝫ patrē matrē fratrē so
roreꝫ auuꝫ auiaꝫ iudiceꝫ ul' notariū publicū
potestatē iudicē notariuꝫ uel aliuꝫ officialē
cōis treuij esse ul' fuisse dū id publice appar
eat per famaꝫ publicaꝫ ēē uel fuisse dictos no
minatos ul' aliqueꝫ ipoꝝ in. x. libr̄ den̄ cōi tre
uij condepnetur. et ista talis negatio postq̄
constiterit de predictis alicui nocere nō possit
Et iudex dicti cōis qui pro tpre erit siue pote
stas ul' eius officiales pena prestiti iuramenti
et. xxv. libr̄ den̄ debeat et teneatur totuꝫ istud
capitulum legere et bulgari sermone eideꝫ tali
qui respondere debet positionib; ul' interoga
tionib; predictis: et repertuꝫ culpabileꝫ puni
re et condepnare scdm formaꝫ statutoꝝ.

Respondere alle Positioni

De nō apphendendo uias cōis ul' uicinales
auctoritate propria. R̄ca. xxiii.

Statuimus ⁊ ordinamus q̄ quicūq̄
auctē ppria inuaserit occupauerit ul'
apprehenderit aliquaꝫ uiaꝫ publicaꝫ uel ui
cinaleꝫ in treuio uel eius districtu uel ꝑ parte
ipius teneatur ⁊ debeat pena libr̄ xxv. den̄
cōi treuij applicand ipām uiaꝫ uel ptem ipi
relassare et reducere in pristinuꝫ statuꝫ infra
x. dies proxime sequituros a die dc̄e inuasi
onis uel occupationis computandos.

De pena edificātis iux̄ muros cōmunis.
Rubrica. xxiiii.

Statuim' et ordinam' q̄ nulla persona
audeat uel presumat neq; possit edi
ficare siue edificiuꝫ facere iux̄ muruꝫ cōis
treuij a latere interiori p mediaꝫ perticaꝫ: et
qui contrafecerit in libr̄. lta. den̄ cōi treuij
condepnetur: et a latere exteriori nullus
edificare ualeat iux̄ dictuꝫ muruꝫ per octo
perticas sub dicta pena: Et nihilominū dc̄a
edificia in quolib; predictoꝝ casuuꝫ sub di
cta pena eleuare teneatur sine aliqua contra
dictione. De pena deguastantis clausurā
molendinoꝝ. Rubrica. xxv.

Statuimus et ordinam' q̄ quicūq̄ de
guastauerit ul' deguastari fecerit ali
quaꝫ clausaꝫ uel aliquod paramentuꝫ de ca
tasta molendinoꝝ cōis treuij quominꝰ aqua
fluens equaliter et apte decurrat ad ipā mo
lendina puniatur p potestateꝫ in. xxv. libr̄
den̄ cōi treuij applicand. Et quicūq̄ degu
astauerit ipa molendina uel aliquod pa[illegible]
mentū libr̄ den̄ puniatur et cōe eligat unū
suprastiteꝫ ad manutenēduꝫ ipa molendina.

De pena prohicientis lapides vel alia arma contra aliquem. R. xxvi.

Statuimus et ordinamus quod siquis de tre-
uio uel eius districtu proiecerit con-
tra aliquem bastonem lapidem uel his simil-
ia et non percusserit in centum sol. coi. treuij con-
depnetur pro quolibet lapide siue bastone
et qualibet uice. Si uero cultellum feritorium
nudum spatam lanceam ferratam dardum man-
naresem et his similia proiecerit et non percus-
serit in .x. libr. den. uice qualibet coi. treuij con-
depnetur. Si uero percusserit soluat bannum con-
tentum in capitulo de predicta materia loquente.

De pena prohicientis lapides vel alia arma de muro contra aliquem. R. xxvij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque pro-
iecerit aliquem lapidem uel aliquod ali-
ud iniuriose de muro castri et pladie contra
aliquem uel aliquos in aliqua rissa siue de ali-
qua domo vel turri de treuio et eius districtu
in .L^ta. libr. den. coi. treuij condepnetur et do-
mus vel turris de qua proiectum fuerit funditus
destruatur. Si predicta proiectio facta fuerit de
mandato domini domus vel alicuius de sua domo
vel familia aliter autem destrui non debeat. Si
proiector soluere teneatur .L^ta. libr. den. Et si p[ro]-
iciendo aliquem percusserit cum expulsione ali-
quod membrum percussi vel perdiderit talis pro-
iector soluat illam penam que continetur in sta-
tuto de hoc loquente. Si uero aliquis de pala-
tio uel turri cois proiecerit subiaceat illis pe-
nis superius enarratis. Non tamen quod turris uel
palatium cois destruatur. Saluo quod si aliquis
de turri vel palatio cois treuij mandato pote-
statis vel iudicis uel vicarij vel notarij cois tre-
uij proiecerit uel proiciendo utilitate et
bono et pacifico statu dicti cois quod in tali ca-
su proiciens non teneatur ad penam et hoc ca-
pitulum sit precisum et penitus obseruetur.

De pena prohicientis lapides in domum alicuius. Rubrica. xxviij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque mas-
culus vel femina maior .xiiij. annis
proiecerit lapidem in domum alicuius vel inte-
rim ipsius domus situm de die in .x. libris
den. Si uero de nocte in .xx. libr. den. pro uice
qualibet condepnetur. Et de predictis potestas
teneatur facere inquisitionem ad petitionem
cuiuslibet petentis.

De pena exterminantis possessionem. R. xxviiij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque
exterminauerit terras siue terram
siluam uel alias possessiones siue terminum
unum vel plures euulserit sua auctoritate sine requi-
sitione uicinj contigui siue possessioni dummodo
fraudulenter fecerit condepnetur in libris
den. .xxv. pro quolibet termino euulso et
qualibet uice qua contrafecerit et dapnum pa-
tienti emendet. et teneatur nihilominus
sub eadem pena reponere in pristinum statum
et locum infra breuem terminum arbitrio curie
potestatis statuendum. Si uero aliqua persona
coram potestate iudice vel curia cois treuij quere-
lam fecerit quod terminus unus vel plures appa-
rerent euulsi vel euulsus siue eius possessio
appareret esse exterminata inter suam possessi-
onem et illam uicini et non constaret per quem
factum fuit tunc et eo casu si petitum foret ab
illo qui haberet interesse coram potestate vel iudi-
ce vel eius curia ut huiusmodi termini unus vel
plures antiqui vel moderni qui debuerunt esse
inter ipsas possessiones reponeretur denouo
et conuicinus vel alius recusaret predicta vel alter
contradiceret. quod talis recusans uel contradicens
presumatur esse in culpa. et reputus culpabilis
indicta pena condepnetur et dapnum emendet.
Et nihilominus potestas iudex et curia cois tre-
uij teneatur ex officio suo aut per se ipsos uel
per senatales vel alios eligendos communiter per partem
facere reponi et remitti et terminationem fa-
ciant prout ipsi potestati vel iudici et curie
vel dictis prenominatis uidebitur iustitie et equ-
itati conuenire et qui non obedierit iudicio et
terminationi predictorum incidat in dictam penam
et potestas possit procedere ex officio per inquis-
itionem denuntiam et querelam et omni alio me-
liori modo quo melius de iure fieri potest.

De pena turbantis aliquem in possessione sua. Rubrica. xxx.

Statuimus et ordinamus quod nullus inuadat
vel apprehendat tenutam alicuius datam vel
occupare presumat rem inmobilem vel tenu-
tam quam aliquis haberet contra aliquem
auctoritate curie cois treuij pro causa ciuili vel alia
quacumque de causa. et qui contrafecerit in tribus
libr. den. coi. treuij condepnetur. Et siquis
alia bona propria alicuius inuaserit vel per aliquem
aliquo legitimo titulo aliquo tempore possessa

apprehendiderit uel propria auctoritate tur
bando aliquez in possessione intrauerit in
x. libr. den. com. treuii condepnetur. Et in quo
libet casuum predictorum tenutam uel aliquam posse
ssionem restituere teneatur de facto.

De pena apprehendentis possessionem communis treuii
Rubrica .xxxi.

Statuimus et ordinamus quod nullus de treuii
uel eius districtu uel forensis audeat uel
presumat apprehendere uel aliquam nouitatem
facere in possessione siue communantiis communis treuii
ubicumque positis nec de iuribus dicti communis aliquid ad
iudicare et qui contrafecerit in x libris den.
dicto com. debeat condepnari. Et potestas dicti
communis predictas faciat obseruari. et quod dominus potestas
prefatus in fra unum mensem post introitum sui
officii dictas possessiones dicti communis debeat term
inare. Et ad hec facienda in consilio generali dicti
communis eligi faciat duos homines pro qualibet
tercia ad predictas seruitutes faciendas sub iura
mento prestiti iuramenti. Et debeat inquirere quo
libet mense similiter generaliter si contra predicta
fieret aliquo capitulo non obstante dummodo ius ali
quod non fuerit in la ... et canali. Sed
sint ... treuii libera et absoluta et dicto com. li
bere appliceantur. Quicumque autem apprehendide
rit uel nouitatem fecerit in predictis officiales
... communis treuii in x. libris den. pro qualibet
uice com. treuii condepnetur. Et in qualibet contrata
communis treuii duo homines eligantur ad recipie
ndum dictas seruitutes.

De pena se speriurantis. Rubrica .xxxii.

Statuimus et ordinamus quod quotiens apparu
erit aliquem se sperurasse quando sibi
aliquid preceptum seu peritum fuerit ab aliquo
post sacramentum, constiterit se sperurasse per teste
s uel aliam legitimam probationem quod talis sperju
rans in x. libr. den. com. treuii condepnetur. Et
nichilominus quantitatem petitam soluere teneatur.
Et quod potestas siue iudex teneatur et debeat
facta probatione predicta dictum talem se sperju
rantem condempnare in x libr. den. et in quantita
te petita ad petitionem cuiuscumque petentis et ipsam
condempnationem exigere et executioni mandare
sub pena .xxv. libr. den. pro qualibet uice de
suo salario com. treuii applicand. cuius pene me
dietas sit communis treuii et alia medietas sit peten
tis debitum supradictum.

De pena interficientis siue vulnerantis bestias
grossas siue minutas. Rubrica .xxxiii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque inter
fecerit aliquam bestiam grossam uidelicet bouem
uaccham uitulum equum mulum asinum et his
similia incidat in penam .xxv. libr. den. com. tre
uii applicand. et in emendatione bestie occise.
Si quis uero sagittauerit uel uulnus atrox
fecerit in libr. .xv. den. com. treuii condepnetur
et in emendatione dampni et interesse dampnum
passo. Si quis uero interfecerit capram porcum
pecudem et his similia in .x. libr. den. com. treuii
condepnetur et in emendatione dicte bestie
occise. Si quis uero uulnerauerit siue stroppiaue
rit in sol. centum den. condepnetur. Si quis uero
interfecerit ocham gallinam et his similia in
sol. xx. den. com. treuii condepnetur et in emenda
tione dampni dampnum passo. De pena dicentis
alicui notarium falsum. Rubrica .xxxiiii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque dixerit
alicui notario de treuio uel districtu eius
falsum uel falsum scripsisse seu negauerit ipsum esse
notarium publicum et postmodum probatum fue
rit esse publicum notarium per testes uel per publicum
instrumentum notarie ipsum esse publicum notarium.
Et ad probationem ipsum esse publicum notarium
sufficiat probatio trium testium de fama. et si
opposuerit non ualeat ipsum ... et si dixerit fal
sum seu falsum scripsisse ... bannum .xxv. li
bram den. dicto com. applicand. et in x. libr. den.
si opposuerit ipsum non esse notarium publicum
et probatum fuit legitime ipsum esse notarium pu
blicum per dominum potestatem qui pro tempore fuit debe
at condepnari dicto com. Et potestas qui pro
tempore fuerit predicta obseruare teneatur pena .xxv.
libr. den. dicte com. de suo salario applicand.

De pena dicentis alicui uerba iniuriosa uel
reimproperantis iniuriam. Rubrica .xxxv.

Statuimus et ordinamus quod si qua persona
dixerit alicui uerba iniuriosa pro quo
libet uerbo et qualibet uice in .x. sol. den. com. tre
uii condepnetur et pluribus usque in .xl. sol.
ad arbitrium domini potestatis inspecta conditione
personarum dicentium et cui dicantur et uerborum
qualitate et loci ac etiam temporis. Et si qua per
sona reimproperauerit alicui iniuriose homicidium
illatum sibi factum in persona sui patris uel ma
tris uel alterius sui consanguinei dicendo non
fuit mihi mortuus pater uel frater uel mater
uel alius consanguineus uel quare non uendica

mortez talis tui consanguinei uel alia uerba his similia in .L. libr den coi treuij condepnetur. Si uo reimpperauerit uulnus sicuz armis et sanguine illatuz ul' uulnus illatuz patri ul' fri ul' alicui suo consanguineo in .xxv. libr den uice qualibz coi treuij condepnetur. Si uo reimpperauit aliaz pcussione sine sanguie factaz sibi ul' alicui suo consanguineo in .x. libr den coi treuij uice qualibz codepnetur du tame legitime constet curie illum dequo talia uerba reimpperata alicui dictoz suoz consanguineoz fuisse mortuuz qui mors fuerit reimpperata ul' uulneratu qui uulnus fuerit reimpperatuz ul' pcussu qui pcussio fuerit reimpperata. Si uero aliquis alicui dixerit o homicida o fur o falsarie rauaglose derobbator in centuz sol' den coi treuij condepnetur. et simili & eadez pena puniatur siquis dixerit alicui mulieri honeste puttana ribalda et his similia simili pena complectatur. Si quis autez dixerit blassemando che ti ueghi la rabia carboncello & his similia in sol' .xx. den coi treuij condepnetur.

De pena q mictentis uindictaz in personam alterius. Rubrica. xxxvj.

Statuim' et ordinam' q nulla persona de treuio ul' aliude audeat ul' presumat in treuio nec eius districtu facere uindictaz seu ultione pro aliqua iniuria facta sibi uel suis consanguineis q aliquaz psonaz nisi tantuz contra illaz que sibi dr fecisse iniuriaz: et qui cotra fecerit i soluat noie pene dupluz illius pene quam soluere teneretur pro illo maleficio sm formaz statutoz cois treuij loquentuz de ipo maleficio: que pena et bannuz debeat in coi treuij deuenire.

De pena ponetis cornua uel alia inhonesta ad domuz alicuius. Rca. xxxvij.

Statuim' et ordinam' q si qua persona posuerit aliqua cornua ad hostiuz alicuius persone ul' mebra designata uel alia inhonesta depinserit uel posuerit in libr. xxv. den coi treuij codepnetur pro quolibz cornu uel re inhonesta ul' pictura & uice qualibz.

De pena itrantis aliude q p portas l' rumpentis muros. Rca. xxxviij.

Statuim' et ordinam' q nullus seu nulla persona audeat ul' presumat intrare castruz ul' pladiaz treuij aliude q p portas ul' portaz cois treuij de die ul' de nocte: et siquis contrafecerit in ducentis libr den coi treuij condepnetur. Siquis uo uel siqua fregerit ul' ruperit muruz cois in aliquo loco ul' foramen i muro cois fecerit in trecentis libris den coi treuij condepnetur Et in predictis et circa predicta potestas terre treuij habeat arbitriuz in procedendo q depnando et condepnationez predcoz exequendo & executioni mandando auctoritate pntis capituli.

De pena mulierus itratis in palatuz cois. Rubrica. xxxviiij.

Statuim' et ordinam' q nulla mulier de treuio possit intrare aliqua cameraz palatij potestatis ul' coquinaz de die: et si citata fuerit pro aliquo p bauiluz cois intret p palatij hostiuz uersus plateaz et non aliude et que contrafecerit in centuz sol' den coi treuij condepnetur et pro qualibz uice Et nulla mulier cogi possit in palatio cois Sed cuz iusta causa acciderit cogi possint mulieres in ecclia sancti iohannis noui de treuio: Saluo q in homicidio mebri mutilatione et in combustione dom' ul' mete bladi ul' furto excedente sumaz .xl. sol' den & excepto prodimento q pdictuz statutuz non uendicet sibi locuz in predictis mulieribus Et potestas ul' eius officialis in .xxv. libr den si contrafecerit coi treuij codepnetur.

Q filiusfamilias possit in maleficijs respodere Rubrica. xl.

Statuim' et ordinam' q filij familias maiores .xiiij. annis possint i maleficiis respondere no obstante si no interuenerit consensus patris: et processus factus ualeat et teneat et quicquid fit: no obstante l. iij. c. qui legitimaz psonam: et l. cuz no soluz. c. de bonis que libris Idem aute obseruetur in his qui patrez non haberent.

Q mulieres possint testificari in maleficijs Rubrica. xlj.

Statuim' et ordinam' q mulieres possint i maleficijs accusationu inquisitionu reddere testimoniu et ipaz testimoniu pro legitima probatione habeatur: no obstante .c. foris .§. testes .ex. de uer.

signi. et aliis quibuscumque.

De maleficiis commissis inter mulieres et mulieres. Rubrica. C xlii.

Statuimus et ordinamus quod in omnibus maleficiis que committerent inter mulieres et mulieres facto vel dicto immediate pene in statutis maleficiorum contente et descripte puniatur. Salvo de veneno homicidio furto proditione et malia.

De pena non observantis pacem. Rubrica. xliii.

Statuimus et ordinamus quod omnes paces facte habite et celebrate de quibuscumque maleficiis sint firme et rate: et potestas et alii officiales communis trevii debeant facere ab omnibus observari: et si aliquis fregerit pacem factam de aliquo maleficio cum sanguinis effusione cum armis frangens dictam pacem in ducentis libris denariorum communi trevii condempnetur. Si vero de aliquo alio maleficio quocumque modo facta fuerit pax: frangens talem pacem in .L. libris denariorum communi trevii condempnetur. que locum habeant si pacem talis trebanus per testes probare poterit vel etiam per publicum instrumentum et quilibet possit eum offendere sine pena et banno.

Quod filius carceretur ad petitionem patris. Rubrica. xliiii.

Statuimus et ordinamus quod si aliquis filius familias deviare contigerit quod potestas teneatur ad penam centum librarum denariorum de suo salario communi trevii applicandam ad petitionem patris vel alterius cuius potestati subiectus sit vel suppositus fuerit ipsum capere detinere et carcerari prout sibi placuerit.

De pena facientis in strata scalas vel pilastram. Rubrica. xlv.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat facere vel fieri facere in aliqua strata in castro trevii aliquas scalas vel pilastram que aliquod impedimentum prestaret vel redderet in dictis stratis vel alicui persone pena .x. librarum denariorum et potestas teneatur de predictis inquirere ex suo officio vel ad petitionem cuiuslibet petentis et scalas vel pilastram factam facere elevari.

De pena petentis debitum solutum. Rubrica. xlvi.

Statuimus et ordinamus quod quicumque petierit alicui aliquod debitum de quo sibi vel alii pro eo de eius voluntate vel mandato fuisset satisfactum in centum solidis denariorum communi trevii condempnetur: et nihilominus duplum illius quantitatis quam petierit solvere teneatur: cuius pene medietas sit communis trevii et alia illius a quo petierit.

De pena forensis percutientis trebanum. Rubrica. xlvii.

Statuimus et ordinamus quod si aliquis forensis si acciderit quod absit in trevio vel eius districtu aliquem trebanum percutere cum armis vel sine cum sanguine vel sine: quod puniatur pena dupli qua puniretur trebanus si alium trebanum offendisset: et si trebanus offenderit forensem puniatur illa pena qua puniretur forensis in terra illius offensi.

De pena laborantium possessiones forensium non solventium datias. Rubrica. xlviii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque forensis habuerit aliquas possessiones in trevio vel eius districtu teneatur expresse pro ipsis datiis solvere sicut alii trebani. Et quod laboratores rerum sive terreni pro bono iure forensium solvant datias pro rebus forensis: et dictus laborator possit et sibi liceat fructus retinere donec datiam pro ipsum laboratorem solutam et etiam expensas legitimas si aliquas fecerit integre rehabeat. Et si dictus forensis laboratorem molestaret expensis communis trevii defendatur: et si predictus laborator predicta non observaverit in .xxv. libris denariorum communi trevii condempnetur: et quod nemo audeat vel presumat laborare possessiones alicuius forensis nisi primo promictatur camerario communis trevii solvere omnes datias contingentes dictis possessionibus forensis quas laboraverit pena .x. librarum denariorum pro qualibet petia terre quam laboraverit. Et quod bannatur semel in mense: et quod potestas teneatur vinculo iuramenti et pena librarum .xxv. denariorum de suo salario communi trevii applicandam facere solempnem inquisitionem contra laboratores predictos qui promissionem non fecerint camerario communis trevii de solvendo datiam contingentem possessionibus dictorum forensium. Et si aliquis reperietur dictam promissionem non fecisse dicto camerario in dictis .x. libris denariorum debeat per dictum potestatem communi trevii condempnari.

De eo qui declinaverit iurisdictionem communis trevii. Rubrica. xlviiii.

Statuimus et ordinamus quod si quis de trevio vel eius districtu vel aliunde

fuerit denuptiatus ul' inquisitus ul' accusatus occasione alicui' maleficij siue excessus siue alicui' dapni et dictus talis denuptiatus accusat' uel inquisitus cessauerit siue declinauerit iurisdictionem cois treuij et officialium eiusdem quod potestas et notarius di priorum datorum ul' alij officiales cois treuij teneatur et debeant eo ipso quod fuerit declinata ipsa iurisdictio coram eis uel aliquo ipsorum notificare ipm maleficium siue dapnum datum dnis prioribus terre treuij. Qui priores vinculo iuramti teneatur et debeant iura cois defendere et manutenere in qualibet curia tam ecclesiastica quam seculari. et nihilominus potas et eius officiales teneatur et debeat procedere contra dictum declinatem uel declinates iurisdictionem cois treuij de his que per ipm declinantem uel declinantes obmissum est ul' contrafactum et plus in libr. xxv. den coi treuij applicand ob declinationem iurisdictois pdce. De quibus potestas siue alij officiales cois treuij procedentes et qui processissent contra tales ul' tales declinates dictam iurisdictionem ad sindicatum eius ul' eorum minime teneatur nec de predcis ualeant sindicari: et talis declinans offendi possit ab omnibus sine pena: et ipso iure sit priuat' in coi treuij offitio et beneficio in eternum.

Q potestas no possit aliquem grauare in pignoribus. Rca. L.

STatuim' et ordinam' quod potestas cois treuij ul' aliquis suus officialis non possit aliquem trebanum grauare in auro ul' i argento ul' pignoribus occasione alicui' accusationis ul' inquisitois ul' processus qui fieret contra ipm occasione alicui' maleficij ul' excessus facti uel comissi p ipm. Si uo accusatus ul' inquisitus noluerit ydoneam cautionem dare seu fideiussores ydoneos de sua condepnatione soluenda et deparendo mandatis curie cois treuij. Q camerarius cois treuij qui p tpre fuerit uel aliqua alia persona no audeat ul' presumat recipere aliquod depositum i auro ul' in argento aut pignoribus aliquo mo ul' aliquo quesito colore pena xx libr den coi treuij applicand: et quilibet possit cotrafacientes accusare et habeat tertiam partem banni: et quod potestas qui pro tpre fuerit teneatur et debeat ad petitionem cuiuscumque petentis sup pdictis inquirere et procedere et reptos culpabiles de aliquo pdictorum punire et condepnare pena xxv libr den de suo salario coi treuij applicand: de quibus dcus potas debeat sindicari.

De pena facientis hostium quod aperiatur uersus uiam. Rubrica. LI.

STatuim' et ordinam' quod nulla psona in castro treuij uel pladia habeat ul' faciat in domo sua ppria uel conducta aliqd hostium iux uiam publicam quod apriendo uoluatur uersus uiam sed uoluatur uersus domum suam et qui contrafecerit in x libr den coi treuij condepnetur: et dictum hostium p dnm ipius dom' eleuetur addictam penam.

De sententijs dandis in concilio gnali. Rca. LII.

STatuim' et ordinam' quod potestas qui nc est et pro tempore fuit teneatur et debeat uinculo iuramti et pena xxv libr den de suo salario coi treuij applicand ferre condepnationes et sententias in gnali concilio dicti cois in causis criminalibus pnte notario siue massario librorum et massaritiarum camere dci cois. Et de ipsis sententijs facere duos libros et fieri facere p ipm notarium unum in cartis bombicinis et aliud in cartis pecudinis in publicam formam redactos: et ipsis auscultatis et inuentis concordibus et lectis statim consignare et tradere ipi massario siue notario librum dictarum sententiarum in cartis pecudinis factum. Alius uo in cartis bombitinis penes ipm dnm potatem remaneat. Quas condepnationes et librum condepnationum ipse massarius ad cameram dicti cois deferat et penes ipm massarium ponat.

Q nemo cogatur ad se excusandum nisi prius accusa siue inquisitio fuit registrata. Rca. LIII.

STatuim' et ordinam' quod potestas qui nc est et pro tpre fuerit uel aliquis eius officialis non possit nec debeat cogere aliquem accusatum ul' inquisitum nisi primo ipa accusatio ul' inquisitio fuit registrata uel scripta i actis et autenticis libris accusationum uel inquisitionum cois treuij et citatus fuit dictus accusatus ul' inquisitus nisi pro tali maleficio ueniret imponenda pena personalis ul' menbri abscisionis pena xxv libr den de suo salario coi treuij applicand: et si secus fieret non ualeat quod actum fuerit ipso iure: et quod omnes accusationes ul' inquisitiones notarius cui porrecte fuerint teneatur scribere in dcis libris

ea die uel sequenti die pena .xxv. libr den coi applicand. **Qualr comictens maleficiu cogatur ad confitendu3 . R. Liiij.**

Statuim et ordinam q si quis accusat denuptiatus ul inquisitus eet in curia cois treuij occasione alicui malefici et ipsu3 maleficiu3 se excusando negauerit et postmodu3 ipm maleficiu3 probatu3 fuerit per unu3 testem bone conditionis et fame deuisu omi exceptione maiore3 uel p aliquod inditiu3 sufficiens ad torturaz q ipe talis accusatus uel inquisitus uel denuptiatus debeat semel citari psonalr uel bis ad domu3 diuersis dieb q ueniat ad confitendu3 dictu3 maleficiu3 cora3 curia dicti cois : et si in aliquo termino dictar citationu3 no uenerit habeatur pro confesso et conuicto maleficij supdicti : et q sententia contra eu3 ferri debeat tamq si fuisset confessus dictu3 maleficiu3 de quo eet accusatus denuptiatus ul inquisitus et ualeat ipa sna pleno iure si fratur. **De domib et muris non destruendis . Rubrica . Lv.**

Statuim et ordinam q nullus de treuio ul eius districtu siue forensis hns domu3 in castro treuij uel pladia treuij infra muros castri uel pladie possit lapides ul muros ipius domus alicui uendere uel alienare causa destruendi ul q ipe destruat ad pena3 L . libr den pro qualib uice qua contrafecerit Et potestas teneatur quolib mense inquirere de predictis sub pena .xxv. libr den coi treuij applicand. **De pena forensiu3 emetiu3 de prouentib cois . Rubrica . Lvj.**

Statuimus et ordinam q nullus forensis cuiuscumq conditionis existat possit uel sibi liceat aliquo colore quesito emere uel emi facere p se uel interpositam psona3 aliquid de prouentib spectantib coi treuij ul in ipis ul aliquib ipor habere partem ul ipos prouent colligere pena centu3 libr den pro qualibet uice coi treuij applicand . et si secus fecerit ipa emptio non ualeat ipo iure aliqua ratione : et sibi nullu3 ius in ipa emptione acquiratur : et q sindicus qui electus fuerit p conciliu3 gnale dicti cois treuij ad pdicta uendenda no possit nec debeat aliquid de dictis prouentib uendere ipi forensi : et q si contrafecerit in pdcis soluat bannu3 uice qualib qua contrafecerit .xxv. libr den : et q nullus treuanus possit p aliquo forense emere aliquid de dictis puentibus nec aliquem forense3 recadmittere in ipsa emptione pro aliqua parte ad dictam pena3 coi treuij applicand. Et potestas qui p tpre erit infra .xv. dies post introitu3 sui officij faciat & facere teneatur solepne3 inquisitione contra delinquntes i predictis a quatuor anis citra et p tpm tpus : et ipos reptos culpabiles puniret et condepnare sm forma3 dci statuti in pena in ipo 9tenta pena .xxv. libr den de suo salario coi treuij applicand. **Q potestas possit punire de similib ad similia . Rubrica . Lvij.**

Statuim et ordinam q de omi eo quod statuta ordinationes et reformationes no loquerentur dns potestas terre treuij siue eius iudex possit punire de similib ad similia et illud sit simile quod dicto dno potti siue eius iudici uidebitur conuenire. **De diminutione penar . Rca . Lviij.**

Statuimus et ordinam q si quis fuerit accusatus denuptiatus uel inquisitus in curia cois treuij de aliquo maleficio et comparuerit coram ipa curia et maleficiu3 de quo ipse accusatus denuptiatus ul inquisit sponte confessus fuerit quarta parte sue condepnationis minus debeat condepnari et si infra dece3 dies a die excusationis ipius pacem habuerit cu suo aduersario et ex ipa pace apparuerit publicum instrumtu3 et infra alios decem dies ipm instrumtu3 produxerit coram ipa curia quarta pte residui sue condepnationis minus debeat condepnari . Et si infra decem dies a die late sne condepnatoriie contra ipm condepnatione3 de ipso factum soluerit camerario cois treuij pro ipso coi recipienti alia quarta pars residui dce condepnationis sibi debeat relexari . Et hoc locum in homicidijs habere no pmittim Et si quis condepnatus fuerit sna condepnatoria et pena3 infra dece3 a die late sententie camerario dicti cois no soluerit q quarta parte3 plus ipius condepnationis soluere teneatur . **De duplicatione penar Rca . Lviiij.**

Statuim et ordinam q omes et singule pene quorucumq maleficior de quibus in statutis cois treuij fit mentio et alior qor cumq duplicentur et duplicate ee intelligantur in quibuscumq maleficijs que ipostea comittentur in infrascriptis locis et quolib eorum in

infrascriptis temporibus et quolibet eorum videlicet in palatio potestatis terre treuii: in palatio populi terre treuii in quo consules dicte terre et notarius reformationum et camerarius communis predicti moram faciunt seu facere consueuerint: in platea communis treuii: in qualibet ecclesia terre treuii et eius districtus uel ante: in macello communis: et in qualibet congregatione que fieret pro communi uel capitaneos contratarum et in corrupto faciendo uel mortuo sepeliendo: in maleficijs commissis ad domum propriam uel conducti offensi uel minatis non inceptorum risse et in possessione ipsius: Et in diebus quibus treuiani consueuerint aliquam adunantiam uel monstram facere: et in maleficijs commissis uel committendis noctis tempore videlicet post sonum campane que pulsatur de sero ad laudes usque ad sonum campane que pulsatur de mane pro die: et in festo beati Miliani et in die natiuitatis domini nostri yhesu christi: et in festo pascatis penthecosten: et in die ueneris sancti: et in festo pascatis resurrectionis: et in festo sancti eugidij: Et quicumque in dictis locis uel dictis temporibus uel aliquo eorum dederit maleficium aliquod fecerit uel commiserit condempnetur delinquens dupla pena qua puniri deberet si alio loco uel tempore maleficium seu maleficia commisisset: Et idem dicimus in domo molendinorum et in nundinis et intra portam lacus et ultimam portam platee pena duplicetur.

Infra quantum tempus debeat terminari processus. Rubrica. LX.

Infra quantum tempus debeat terminari processus R. lx

Statuimus et ordinamus quod potestas qui pro tempore fuerit siue sui officiales teneantur et debeant in quolibet eorum de omnibus et singulis accusationibus denuptiationibus inquisitionibus et processibus per ipsum faciendis et quos factos reperiret per predecessorem pendentes in actis recipere bonos et ydoneos fideiussores de condempnatione soluenda tempore computationis ipsorum accusatorum denuptiatorum uel inquisitorum si dictos fideiussores ydoneos datos non comperuerit coram predecessore: et finire et terminare processus criminales infra .xxx. dies ab inceptione dicti processus: et processus quos inuenerit pendentes a die assignationis librorum sibi facte et infra alios .xxx. dies condempnationes de ipsis factas executioni mandare et ad camerarium dicti communis facere peruenire: et si non fecerit dicte condempnationes in suo salario compensentur: Et si aliquis fuerit contumaciter exbannitus et de suis bonis inueniret quod ad manus dicti camerarij faciat deuenire: et si non fecerit quod in dicto suo salario compensentur et computentur. Et si non inueniretur quod debeat fieri quolibet mense solempnis inquisitio de bonis exbanniti predicti in contrata unde fuerit predictus condempnatus siue exbannitus: et si non fecerit ut supra compensetur in suo salario: et per sindicum dicti communis debeat sindicari de predictis sub pena .L. librarum denariorum et pena sit et esse intelligatur potestati pro quolibet processu non diffinito nec terminato infra dictum tempus .xxx. dierum .L. librarum denariorum. Et consules qui pro tempore fuerint debeant dicto sindico protestari predicta sub pena .xx. librarum denariorum.

De illis qui non tenentur ad penam in maleficijs. Rubrica. LXI.

De illis qui non tenentur ad penam in maleficijs R. lxi

Statuimus et ordinamus quod delinquentes seu maleficia committentes in treuio uel eius districtu in casibus infrascriptis uel aliquo eorum non teneantur ad penam: et pro ipsis maleficiis et delictis non possit contra delinquentes per potestatem uel aliquem eius uel alium officialem procedi quando maleficium uel maleficia fieret seu committeretur uel facta uel commissa essent ad sui delinquentis defensionem primo insultati ab offenso uel quando offensor et offensus essent de una et eadem familia adinuicem ignem et adinuicem panem morantes: et maleficium inter ipsos commissum fuerit sine morte uel membri abscisione uel debilitatione uel faciei inturpatione cum euidenti signo uel cicatrice perpetuo remansura: In quibus tribus casibus mortis uel membri abscisionis uel debilitationis uel inturpationis faciei possint delinquentes media pena pro qua alii puniri deberent. Et quando maleficium seu maleficia facta seu commissa essent non studiose uel quod esset offendens minor .xij. annis: dummodo predicta probentur saltim per unum testem de uisu in casibus quo ad defensionem uel non studiose si plures non adessent: Et in alijs predictis casibus uel aliquo ipsorum ad penam delinquentes nullatenus teneatur: Et hic locum non habeat in filijs percutientibus patrem uel matrem siue tium uel amitam: quo casu dicti delinquentes pena tripli puniantur secundum formam statutorum maleficiorum.

De testibus cogendis in maleficijs. Rubrica. LXII.

De testibus cogendis in maleficijs R. lxij

Statuimus et ordinamus quod si aliquis uel aliqua esset

eēt uel essent dati in testes occasione alicu⁹
maleficij: et recepto iuram̄to de ueritate
dicenda nollent dicere ꝑ testificari ueri
tatē de his que uidissent: ꝙ potestas siue ei⁹
iudex ualeat detinere tales testes ī palatio
cōis ꝑ tres dies cōtinuos: et si eēt femina
in ecclia sancti iohānis uł in aliquo mona
sterio: ꝑ masculis siue masculo deducto in
testem transactis dictis trib; dieb; potestas
siue eius iudex debeat tali testi siue testib;
ponere timorē ligando eū sup bancaꝫ uel
ad funeꝫ: nō tamē ualeat ip̄os tormētare si
ne licentia dn̄oꝝ prioꝝ: et si reperiret post
modū dictos testes malificos fuisse ꝑ cō
fiteri noluisse potestas siue iudex ualeat ip
sos punire de periurio.

De pena īponenda p officiales. Rub. lxiij.

Statuim⁹ et ordinam⁹ ꝙ potestas treuij
eiusq; iudex et notarius ꝑ socius mi
les et quilib; eoꝝ possint eisq; et cuilib; eoꝝ
liceat exeoꝝ uel alicui ip̄oꝝ officio pro execu
tione seu exercitatione ip̄oꝝ uł alicui⁹ ipsoꝝ
officij imponere penaꝫ seu penas cuicūq; per
sone et quibuscūq; ꝑsonis eisdeꝫ uł alicui ip
soꝝ nō parentib; uel obedientib; usq; ī quanti
tateꝫ .x. libr deñ in diem et quolib; die et nō
plus: dū tamē nō possint pro uno et eodeꝫ
facto facere nisi unuꝫ preceptuꝫ indic uni ꝑ
sone inter oīes: et indictas penas possint
exigere contrafacientes postq̄ de inobedien
tia constiterit prout eis uisuꝫ fuīt conueni
data competenti dilatione ad min⁹ uni⁹ diei.
Et pro eodeꝫ negotio siue facto nō possint
ultra quīq; precepta fieri: et si ultra fierent
nō ualeant ip̄o iure. saluis alijs penis insta
tuto cōtentis.

De penis exigendis siue lata sententia. Rubrica. lxiiij.

Statuim⁹ et ordinam⁹ ꝙ quotiescunq;
contigerit ꝑ inquisitioneꝫ uł accusa
tioneꝫ ꝑ potestateꝫ uł curiaꝫ terre treuij con
tra terrigenaꝫ uel forenseꝫ procedi occasionē
alicui⁹ maleficij uel excessus ꝑ eum cōmissi ꝙ
postq̄ constiterit de ip̄o maleficio uel excessu
in actis curie ꝑ confessionē delinquētis uel
legitimaꝫ probationē testiuꝫ potestas uł eius
officiales possint et debeant auferre penaꝫ
usq; in quantitateꝫ .C. sol̄ deñ ꝑ abinde ī.
de facto nō obstante ꝙ nō fuerit lata senten
tia ꝑ ip̄m dn̄ꝫ potestateꝫ uł suos officiales

contra talem delinquēteꝫ dūm̄o ꝙ ip̄e ꝓcess⁹
non excedat penaꝫ centuꝫ sol̄ deñ.

De Arbitrio potestatis puniēdi in maleficijs. Rubrica. lxv.

Statuim⁹ et ordinam⁹ ꝙ potestas siue ei⁹
iudex possit et ualeat procedere de
oīb; et singlis maleficijs cōmissis añ in
tuꝫ sui officij ꝑ sex menses et nō ultra: exce
ptis proditione ueneratione homicidio fal
sitate combustione domoꝝ bladi ꝑ his simi
lib; factūris mēbri mutilatione et furtis de
quib; procedi possit ꝑ ipsos uel altrū ip̄oꝝ us
q; ad trienniuꝫ a die cōmissi maleficij compu
tanduꝫ non obstante aliquo statuto lege uł
reformatione in cōtrariuꝫ disponēte: nec nō
contra oīes et singulos qui se appellassent ī
criminalib; et appellationes eoꝝ nō essent ꝓ
sequuti.

Q potās ualeat procedere per inquisitionē dieb; feriatis et nō feriatis et nō uitietur processus siue sententia rōne solēpnitatis obmisse. Rca. lxvi.

Statuim⁹ et ordinam⁹ ꝙ ī oīb; et sin
gulis maleficijs et processib; penden
bus p̄ntib; et futuris in procedendo cogno
scendo et sententiando oīes ꝑ singuli dies
habeantur et intelligātur ac etiaꝫ sint iuridi
ci et indictis dieb; possit procedi cognosci et
sn̄ari nō obstante .l. oīs dies. et .l. dies fe
stos .C. de ferijs. et .C. cōnquestus extra de
ferijs uel quibuscūq; alijs legib; statutis uel
capitulis in cōtrariuꝫ loquentib;: et citatio
cognitio ꝑ sententia quibuscūq; dieb; facte
siue facta late siue lata ualeant et teneant
pleno iure: et processus facti et faciendi et
sentētie late uel ferende in quib;cūq; causis
criminalib; nō possint tolli uł cassari uł im
pugnari uel aliquo m̄o uitiari dicta de causa
uel ic circo ꝙ reus nō esset citatus ꝑemptorie
ad sn̄iaꝫ audiendaꝫ uel ex eo ꝙ reus nō essꝫ
citatus ad opponenduꝫ contra processuꝫ et
ad dicenduꝫ et allegand uꝫ in causa quicqd
uult d iure suo. Et processus facti ꝑ facien
di et sententie ferende in causis criminali
bus ualeant et teneāt ꝑ intelligantur rite
et de iure facti et late ac etiam sint non ob
stante ꝙ in eis uł aliquo ip̄oꝝ ordo iuris si
ue solēpnitas uł substantialitas iuris eēt
obmissa uł nō suata siue pretermissa ī totuꝫ
uł in partem dūm̄o de maleficio constet ꝑ

d arbitrio potatis puniendi i maleficijs R. lxv.

de pena iponenda p offitiales R. lxiij.

q potās ualeat procedere p inquisitionem diebus feriatis et nō feriatis et nō uitiet processus siue sn̄ia rōne sol. intrana obmisse R. lxvi.

de penis exigendis sine lata sn̄ia R. lxiiij.

confessionem ul' p aliquam probationem legiti mam testium ul' instrumentorum. Exceptis tamen etiam infrascriptos dies tantum in quibus iudi cialem strepitum conquiescere volumus videlicet diem natiuitatis dñi nri yhu xpi diem pascatis resurrectionis eiusdem diem epyphanie: diem ascensionis: pentecosten: diem natiuitatis sci Johannis baptiste: et dies festiuitatum omnium bte Marie virginis gloriose et etiam dies festiui tatum omnium aplorum et diem festiuitatis bti Milia ni quos tantum dies volumus esse in criminalibus causis feriatos in quibus etiam nullis debemus voluptatibus occupari nec ullis exactionibus p phanari uel uexari: possit tamen inquisitio for mari et citatio fieri et processus dictis diebus

De recosignatione librorum potatis. Rubrica. lxvij.

Statuimus et ordinamus quod potestas cois tre uij reassignet et reassignari faciat per notarios suos in concilio gñali omnes libros factos et scriptos in dicto officio octo diebus ante finem sui officij: et ipsos libros abinde in antea habere nec reuidere non possit p se nec p aliquos suos officiales aut alicui concilij. Et si aliqua scriptura ul' processus aliquis ul' aliqua de nouo occurrerit infra octo ultimos dies faciat fieri nouos libros: quod si potestas non fecerit in .xxv. libr. den. coi treuij condepne tur.

De pena frangentis carceres. Rubrica. lxviij.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat ul' presumat frangere seu fran gi facere carceres cois treuij et qui contrafecerit in predictis ul' aliquo predictorum soluat camerario cois treuij pro ipso coi recipienti noie pene cen tum libr. den.: Et omnes et singuli prestantes seu dantes auxilium consilium ul' fauorem illis seu illi qui dictos carceres fregerit seu frangi fe cerit subiaceat dicte pene. Et nihilominus illi qui in dictis carceribus essent detenti seu ille qui detentus esset pro coi seu spalibus psonis in dictis carceribus dare et soluere teneatur omnes et singu las quantitates pecunie quas dicto coi seu spalibus psonis soluere tenerentur: in quibus quantitatibus et omnibus predictis p dictum potatem ul' qui p tpre fuerit dicto coi debeant condepnari: et quod potestas siue eius iudex et quilibet officialis potestatis terre treuij pro eorum officio exercendo possint et ualeant quotiens et quando eis ul' alicui eorum uidebitur assignare p carceribus palatium

residentie ipius dñi potestatis: et quilibet te neatur stare et inde non discedere sine licentia talis officialis seu potestatis sub dicta pena centum libr. den.

De pena aperientis hostia domorum occulte. Rubrica. lxviiij.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat uel presumat aperire hostia sui hostium domus alicui persone occulte sine licen tia dñi domus pena libr. den. decem uice qua libet qua contrafactum fuerit: et hoc locum non habeat in proximioribus [illegible] in secundum gra dum sibi attinentibus: et credatur dño cum eius iuramento et cum uno teste de fama etiam si ille testis esset attinens dñi dicte domus et hoc si non intrauerit in dictam domum. Si uero occulte intra uerit sine licentia dñi domus in libr. .xxv. den. condepnetur. Et hoc intelligatur contra uelle dñi domus quando quis de domo euaderet ul' pos tmodum querelaret et credatur iuramento domi ni domus cum tribus testibus de fama examinan dis p dictum dñm potatem ul' eius iudicem et ad mictendis p ipm dñm potatem uel eius iudicem si eis uidebitur et placebit inspecta conditio ne psonarum non obstante quod ipi testes essent atti nentes dño dicte domus: et sententia inde lata p ipm dñm potatem et eius iudicem ualeat et teneat pleno iure non obstante quod esset negatum p illum contra quem procederetur ac etiam esset contradictum testibus predictis.

De pena dantis dicentis ul' facientis aliquod inho nestum alicui mulieri. Rubrica. lxx.

Statuimus et ordinamus quod nulla psona cuiuscumque conditionis existat audeat uel presumat aliquo modo in aliqua corea siue festi uitate nec in aliquo alio loco in terra treuij ul' eius districtu aliquem actum siue uerbum inho nestum facere ul' dicere alicui mulieri contra uelle ipius mulieris pena libr. decem den. coi treuij applicand. et credatur soli uerbo dicte mulieris ul' mariti sui cum duobus testibus de fa ma admictendis p ipm dñm potatem uel eius iudicem si eis uidebitur conuenire inspecta con ditione psonarum: et sententia inde lata ualeat et teneat pleno iure ac si dictum delictum fuisset sine aliqua contradictione p delinquentem con fessatum.

De pena turbantis officium dñi po testatis ul' suorum officialium. Rubrica. lxxi.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat audeat ul'

presumat aliquo mō ul' quesito colore turba
re inquietare aut turbari ul' inquietari facē
nec fauorē alicui prebere dicto uel facto offi
ciū potestatis treuij ul' suoꝝ officialium quocū
q; et qualicūq; p eos ul' alteꝝ ipoꝝ dicto l'
facto fieret ul' exerceretur officium siue prec
peretur in treuio uel eius districtu pena libr
centū deñ pro quolibz et qualibz uice qua
cōtrafactū fuīt cōi treuij applicand. Et hec
si fuerit potestas ul' eius iudex eoꝝ officium
exercentes. Si uō fuerit socius similes in libr. l.
deñ. Si uō fuerint alij officiales in libr. xxv.
deñ. et quilibz teneatur pstare dictis officia
libz ul' alij ipoꝝ auxiliū consiliū ul' fauorē
totiens quotiens quis fuīt requisitꝰ sub pena
& ad penā xxv. libr deñ sine aliqua dimin
utione pro quolibz inobediente & uice qua
libz & credatur & stetur relationi dictoꝝ offi
cialiū ul' alius ipoꝝ: nō obstante aliquo
statuto lege constitutione ul' reformatione
in ctrarium disponete.

De pena facientiū aliquā coadunationē et arma capientiū. Rubrica. lxxij.

Statuim' et ordinam' q̄ nulla persona
cuiuscūq; status ul' conditōis existat
audeat ul' presumat aliquo mō ul' quesito
colore ex aliqua iniuria uel offensa sibi ul' fēi
suo siue propinquo facta ul' illata uel que
diceretur facta fuisse facere ul' fieri pmittere
aliquā congregationē suoꝝ proximioꝝ ul'
alioꝝ cum armis ul' sine nec consentire uel
ordinare pro defensione sue psone ul' ex ali
qua alia causa in domo sua ppria ul' conduc
ta nec in aliqua alia domo uel loco in terra
treuij uel eius districtu pena libr. l. deñ pro
quolibz & qualibz uice qua cōtrafactū fuerit
sine licentia dn̄i potestatis terre treuij dicto cōi
applicand. Saluo et reseruato nisi esset ul' essēt
fratres carnales siue consobrini in scdo gra
du a latere paterno tantū. Et simili et eadē
pena puniatur ille ul' illi qui ultra dictū mo
dū arma caperent pro defensione alicui' sui
ppinqui ul' amici uel beniuoli aut cōgregati
oni adire in loco aliquo occasione predicta
siue sequelā facere aut auxiliū ul' fauorē
prebere cū armis uel sine. et si fuīt forensis
i duplū dicte pene puniatur. et de predictis
quilibz possit accusare et habeat tertiā ptē
dicte pene. et nomē eius teneatur i secretum.

Et de predictis omībz et singulis potestas t're
treuij ul' eius iudex qui nūc est uel p tpe
erit ualeant p inquisitionē procedere et et
p publicā uocē et famā que probari possit
p quatuor testes fidedignos recipiendos &
examinandos ac etiā admictendos p ipsum
dn̄m potatem ul' eius iudicē prout eis uide
bitur cōuenire inspecta qualitate facti et cōdi
tione psonaꝝ sumarie et de plano sine strepi
tu et figura iudicij & sententia in lata ualeat
et teneat pleno iure: nō obstantibz statutis re
formationibz et aliis quibuscūq;

De bonis hospitalis sancti iohānis non fraudandis. Rubrica. lxxiij.

Statuim' et ordinam' q̄ quicūq; subtra
xerit seu abstulerit aut fraudauerit
de bonis et rebz hospitalis sancti iohis noui
de treuio in. C. libris deñ p potatem cōis tre
uij dicto cōi condepnetur: et nihilominꝰ ad
restitutionē dicte rei subtracte ablate ul' frau
date ipi hospitali condepnetur. et p potatem
predictū et de ablatione seu subtractione ip
sius rei stetur sacramto duoꝝ testiū suma
rie receptoꝝ uel quiq; de publica uoce et fa
ma. Et potestas pdictus teneatur omīa et sin
gula supradicta obsuare et obsuari facere sub
pena centū libraꝝ deñ dicto cōi de suo salario
applicand. Et illud idem intelligatur de sind
ico dicti hospitalis ul' de subtractione et abla
tione bonoꝝ dicti hospitalis. Qui sindicus te
neatur et debeat reddere rationē de introi
tibz et exitibz et gestis et de bonis dicti hospi
talis dn̄is prioribz dicte terre singulis duobz
mensibz.

Q officiales nō faciant nouitatem in palatio. Rubrica. lxxiiij.

Statuim' et ordinam' q̄ potestas t're tre
uij uel eius officiales uel famuli uel
aliquis ipoꝝ non possint nec debeant facere
seu fieri facere aliquā nouitatē in palatio
cōis treuij sine deliberatione consilij gnalis
dicte terre sub pena xxv. libr deñ cōi treuij
applicand pro quolibz et qualibz uice. Et si ca
merarius cōis pdicti soluerit aliquā pecunie
quantitatē contra formā pntis statuti de
suo pprio soluisse intelligatur. et nō de pecunia
cōis.

Q nullus pntet potati. Rubrica. lxxv.

Statuim' et ordinam' q̄ nulla psona de
treuio uel eius districtu audeat ul' pre
sumat mittere aliquod enseniū potestati ul'

alicui suo officiali ul' famulo nec etiã alicui forensi qui ueniret ad ipm̃ potestatẽ ul' staret cũ ipõ in palatio dicti cõis: et qui contrafecerit in recipiendo dictũ ensenium ĩ libr x. deñ de predictis et quolibz pdictoz per sindicũ qui erit pro tpr̃e ad sindicandum dictũ potitẽ cõi treuij debeat condep̃nari sub dicta pena et quilibz possit accusare cõtrafacientes et denuptiare: et stetur sacramento accusatoris uel denuptiatoris sine aliqua probatione.

Q nil detur aut donetur potestati. Rubrica. lxxvj.

Statuim' et ordinamus q nullus prior dicti cõis audeat ul' p̃sumat p̃ponere ĩ aliquo conclio dicti cõis q aliquid detur aut concedatur alicui officiali dicti cõis de bonis dci cõis ul' sp̃aliũ p̃sonaz nisi salariũ eidẽ promissũ pena. C. libr deñ cõmuni treuij applicand cuilibz ex prioribz p̃positam facientibz uel deliberantibz. Et quicũqz consiliarius consuleret in pdictis in xxv. libr deñ cõdep̃netur cõi pdicto et ĩ eandẽ penã incurrat notarius qui p̃positam scripserit et si fieret nõ ualeat ipõ iur. Et contra delinquẽtem teneatur potestas inquirere ad petitionẽ cuilibz petentis pena xxv. libr deñ de suo salario: et hoc capitulũ sit precisũ q tolli nõ possit consilio ul' arẽga.

Q potestas teneatur facere custodiri carceres. Rubrica. lxxvij.

Statuim' et ordinam' q potestas cõis treuij qui nũc est et pro tpr̃e fuit teneatur et debeat custodire et custodiri facere carceres cõis treuij: et carceratos seu detentos qui sunt in ipis carceribz ul' pro tpr̃e erũt ul' mittentur seu detinebũtur in ipis sine aliquo salario ul' mercede om̃i suo resico piculo et fortuna et carceratos et carcerandos eosdem saluare donec satisfecerint et soluerint quantitates uel res alias pro quibus detinẽtur capitulo aliquo in p̃nti uolumine infra ul' sup̃ posito seu cõtento ĩ aliq' nõ obstante. Que seu quod inquãtũ pdictis esset ul' eẽnt contraria uolum' esse cassa irrita nulliusqz ualoris. Statuentes etiã q campane que sũt ĩ turri dicti cõis si uidebitur & placebit dñis prioribz et xviij. bonis hõibz de dicta tr̃a electis pro d̃cto statu dicti cõis idem potestas p̃ suos familiares q pulsentur faciat ad consilia et alia occurrentia ul' oportuna dicti cõis suo resico & fortuna sine aliquo salario ul' mercede ad penã C. libr deñ de suo salario in quibz cõdep̃nari debeat p sindicũ qui erit ad sindicandũ eũdem pro qualibz uice qua contrafecerit ĩ predictis uel aliquo pdictoz: et nihilominus cõe et sp̃ales p̃sonas consuuare teneatur idẽ pñes.

Volumus etiaz et firmam' p̃nti statuto: q liceat dictis dñis prioribz et xviij. si eis placuerit prouidere de alio homine pro pulsando campanas pdictas prout eis uel maiori pti ipoz uidebitur cõuenire: et de illo q debeat claues dicte turis cõis tenere: dũ tñ salariũ illis qui pulsaret dictas campanas nõ possit excedere quoquo mõ quãtitatem xxx. sol' in mense: et dictus talis qui eligetur ul' deputabitur ad pulsandũ dcãs canpanas prestare debeat fideiussores ydoneos prout pdictos priores & xviij. fuit declaratum.

De cassecto petitionũ. R. lxxviij.

Statuim' et ordinam' q camerari cõis qui pro tpr̃e fuerit teneatur & debeat de pecunia dicti cõis quoddã cassectũ emẽ quod sit et esse debeat clausũ cũ duabz clauibz una quaz sit et eẽ debeat penes guardianũ fratrũ minoz: alia penes camerariũ cõis treuij cũ quodã foramine ex parte superiori: et ipm̃ cassectũ poni in ecclia loci fratrũ minoz de treuio: et in fine officij potestatis et alioz officialiũ dicti cõis sit licitũ cuilibz p̃sone mittere petitionẽ in dictũ cassectũ quã dare uult contra dictũ potestatem et eius officiales et alios quoscũqz dicti cõis: sup quibz petitionibz audiẽdis et uidendis sit et esse debeat sindicus qui erit ad sindicandũ pdictos officiales: Qui sindicus sup petitionibz missis & iuentis in dicto cassecto debeat procedere sumarie nõ obstãte q nõ sit appositũ nomẽ denuptiantis: et bñ et legaliter sindicare debeat dictũ potestatem et eius officiales et alios quoscũqz dicti cõis de omibz p eos ĩ iuste cõmissis et ipos cõdep̃nare s̃m peccatũ p ipos ul' eũ cõmissum s̃m formã statutoz dicti cõis. Quod cassectũ debeat apiri mane et sero dũ potestas et eius officiales et alij quicũqz steterint ad sindicatũ. Et priores qui pro tpr̃e fuerint si p̃mitteret q predicta nõ fieret nõ possint habẽ in cõi ali

quod officiuz usque ad decem annos deinde co(m)pletos: et nihilomin(us) quilibz dictor(um) prior(um) soluat bannu(m) .xxv. libr den.

Q(uod) potestas teneatur facere inquisitionez de rebus co(mun)is. R(ubric)a. lxxviiij.

STatuim(us) et ordinam(us) q(uod) potestas co(mun)is treuij in principio sui regiminis faciat et fieri faciat solepne(m) inquisitione(m) de balistis confalonib(us) et bendonib(us) et alijs rebus et massaritijs dicti co(mun)is: quib(us) reinuetis ip(s)as massario dicti co(mun)is debeat facere reassignari

Q(uod) potestas et sui officiales teneat(ur) obs(er)uare o(mn)ia statuta. R(ubric)a. lxxx.

STatuim(us) et ordinam(us) q(uod) potestas terre treuij et officiales eius teneat(ur) et debeant executioni mandare o(mn)ia et singula statuta ordinam(en)ta et reformationes conciliarior(um) co(mun)is treuij facta et facienda iux(ta) suu(m) posse que no(n) essent contra iurisdictione(m) et libertatez ecc(lesi)e: et si potestas no(n) obs(er)uauerit u(e)l executioni mandauit uel fuerit negligens u(e)l remissus perdat de suo salario .l. libr den que deueniant in co(mun)i. Si u(er)o iudex no(n) s(er)uauerit p(er)dat de suo salario .xxv. libr den: Si u(er)o notarius no(n) s(er)uauerit soluat .x. libr den. pro quolib(et) et qualib(et) uice: Que o(mn)is sup(ra)dicte pene deueniat in co(mun)i predi(cto): saluis alijs penis in statutis (con)tentis.

Q(uod) co(n)tumaciter (con)de(m)pnatis soluetib(us) .i(nfra). x. dies: (con)de(m)pnato(n)is diminuat(ur) qua(r)ta p(ar)s. R(ubric)a. lxxxi.

STatuim(us) et ordinam(us) q(uod) delinque(n)tes et p(er) co(n)tumaciaz condepnati uel exba(n)niti si uoluerint soluere condepnatione(m) .i(nfra). decez dies a die late sententie q(uod) possint cu(m) diminutione quarte p(ar)tis condepnato(n)is de ip(s)is u(e)l ip(s)o facte: et b(e)n(e)ficiuz solutio(n)is cu(m) diminutione quarti infra decez dies habeat et habere possit capitulo aliquo no(n) obsta(n)te

Q(uod) platea co(mun)is sit libera et expedita. R(ubric)a. lxxxij.

STatuim(us) et ordinam(us) q(uod) platea co(mun)is treuij que est ante palatiu(m) ip(s)ius co(mun)is et populi a muris domor(um) intus existentiu(m) circ(a) cuz ip(s)am plateaz sit libera et expedita sine impedimento et ingombram(en)to spetialiuz p(er)sonar(um) ita q(uod) nulli liceat i(n) muris ip(s)ar(um) domor(um) nec an(te) ip(s)as domos habere aliquaz banca(m) u(e)l assidem que egrediatur extra uersus plateam ad penaz centuz sol den co(mun)i treuij applic

and: et hoc capitulu(m) banniatur infra unu(m) mensem post introituz potestatis. **De pena offici aliuz carceratiuz aliquem i(n)iuste et tormentantiuz sine licentia d(omi)nor(um) prior(um). R(ubric)a. lxxxiij.**

STatuim(us) et ordinam(us) q(uod) potestas terre treuij no(n) audeat nec presumat nec i(n) alius suus officialis retinere aliquem i(n) carcer(e) uel in camera uel alio loco palatij uel i(n) cappis uel compedib(us) pro aliqua ciuili causa uel criminali uel mista nisi pro causa legitima et honesta. et requisitus potestas u(e)l eius officialis de causa debeat cuilib(et) amico et attinenti u(e)l intercedenti pro carcerato dicere causaz sue retentionis et carcerationis ad hoc ut nil occultuz fiat co(n)tra iustitiaz: et si potestas uel eius officiales inco(n)tine(n)ti recusaret predicta facere p(re)sumatur i(n)iuste retinere. Et in hoc casu et alijs a iure p(er)missis possit agi actione i(n)iuriar(um): Si uero aliquis amicus consanguineus uel affinis obtulerit pro carcerato et retento dare fideiussorez de parendo mandatis curie et facere o(mn)ia ad que de iure teneret(ur) occasione dicte carceratio(n)is: et potestas u(e)l officialis alius renuerit p(re)dicta facere u(e)l relassar(e) tu(n)c possit contra euz agi actione i(n)iuriaruz Et nihilomin(us) incidat in penaz .l. libr den pro quolib(et) sic retento et qualib(et) uice co(mun)i treuij applicand. Et predicta fideiussio no(n) habeat locuz in casib(us) ubi pena e(ss)et p(er)sonal(is) uel in corpore u(e)l corporis afflictiua: Item q(uod) potestas u(e)l sui officiales no(n) possint aliquem tormentare nisi de licentia Magnificor(um) d(omi)nor(um) prior(um) terre treuij sub d(i)c(t)a pena.

De pena receptatiuz exba(n)nitos et (com)mictetiuz homicidiu(m) et auxiliu(m) p(re)statiuz. R(ubric)a. lxxxiiij.

STatuim(us) et ordinam(us) q(uod) infrascripta o(mn)ia et singula capitula decreta et ordinam(en)ta confirmata et approbata ut .i(nfra). adunguz et in o(mn)ib(us) et p(er) o(mn)ia iniolabilit(er) obs(er)uentur: quor(um) tenor talis est u(idelicet). Jesus.

IN dei Nomine amen Anno d(omi)ni Millesimo quatricentesimo octuagesimo tertio Indictione prima t(em)p(o)re Sanctissimi in (Christ)o p(at)ris et d(omi)ni n(ost)ri d(omi)ni Sixti diuina prouidentia pape quarti et die tertia mensis aprelis.

Nos honofrius antonij pepe de urbe hon(orabilis) potestas terre treuij. Lucas antonij: paulus martinj et Ceteronius ciccaglie priores an

positi dicte terre treuij: dñs Natimbene de ualentibus .v. J. doc. dñs Mattheus augustinj. Gaspar Santorij. magr Johannes francisci medicine doctor. Gregorius antonelli palmutius ieronimj: Gaspar bonanni: per iacobus ciutij et palmutius marci de dicta terra treuij homines deputati et electi per prefatos dños priores ex remissione concilij siue arenghe generalis et uacantes et cum diligentia et accurata sollicitudine attendentes circa remissionem nobis factam per prefatum concilium siue arengham generalem ut ne in dicta terra et eius comitatu committantur homicidia in futurum ita de facili et leuiter. Ideo unanimiter et concorditer nemine discrepante pro honore et statu Sanctissimi dñi nostri: Sancteque romane ecclesie: nec non pro statu pacifico et quieto dicte terre treuij ad perpetuam deuotionem prefati Sanctissimi dñi nostri et sancte romane ecclesie prefate ac etiam Rmi in xpo patris et dñi dñi L. patriarche anthiochie perusij etc. cum potestate legati de latere Umbrie dignissimi et ad reprimendam nequitiam insolentiamque homicidarum. Idcirco in perpetuum hac ualitura sanctione et lege. Statuimus et ordinamus quod de cetero nemo de treuio uel eius comitatu aut habitator in dicta terra uel eius districtu audeat uel presumat scienter receptare seu recipere aliquem banitum seu condempnatum capitaliter et ad mortem in domo habitationis uel in cappanna uel in agro uel in alio loco sub pena uigintiquinque florenorum pro quolibet et qualibet uice de facto et intelligatur receptasse eo ipso quod dñs talis domus uel habitator seu stans in aliquo alio loco non adclamauerit alta uoce et sepe sepius adeo quod circumstantibus uerisimiliter possit audiri alliladri allasissinj et similia donec poterit uidere dictum condempnatum ut supra et tali casu non puniatur receptans: et quando pater familias esset absens alij de domo teneatur sub dicta pena. Item quod nemo ut supra audeat uel presumat per se uel alium dare seu mittere alicui cibum seu potum nec aliquod commertium cum aliquo ex dictis exbanitis in domo sue habitationis sub dicta pena. Item quod quilibet loquens uel commertium habens scienter cum aliquo ex dictis exbanitis in domo sue habitationis uel in aliquo alio loco etiam si non esset paterfamilias sed esset de familia talis habitatoris domus uel possessionis uel alterius loci uel etiam conductoris incidat ipso facto in penam predictam: et paterfamilias teneatur pro quolibet de sua familia in tali casu. Item quod nemo audeat alibi loqui cum aliquo ex dictis banitis ad penam decem florenorum. Item quod quilibet uidens aliquem ex dictis banitis teneatur statim alta uoce uociferare et clamare alliladri et allasisinj et similia et quilibet teneatur occurrere et pro posse capere talem banitum sub pena quinque florenorum pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Item quod quilibet possit impune et sine pena aliqua offendere uulnerare et interficere talem banitum ut supra. Item quod quilibet interficiens seu capiens aut capi faciens et consignans curie treuane aliquem ex dictis banitis ut supra premietur et laudetur hoc modo videlicet. Quia si talis interficiens uel capiens et consignans dicte curie aliquem ex dictis banitis ut supra esset banitus ad mortem uel aliqua minori pena quod intelligatur ipso iure et sine aliqua declaratione esse rebanitus et restitutus et liberatus et absolutus ab omni pena in qua fuisset banitus. Et si talis interficiens uel consignans ut supra non esset banitus quod ipse possit nominare quemlibet alium banitum et talis sic nominatus habeat dictum priuilegium scilicet quod ipso iure intelligatur liberatus et absolutus ab omni eius condempnatione ut supra: hoc intellecto quod dictus talis habens priuilegium predictum si non habet pacem cum aduersarijs quod sit paratus eam facere et reficere heredibus interfecti dampna et interesse ad declarationem potestatis et priorum dicte terre: et quod pro uno homicida interfecto non possit liberari et absolui nisi unus. Et quod dictum priuilegium liberationis banni non intelligatur quo ad supradictos Amicutium et filios et miliani de castro fabri qui nuperrime crudeliter interfecerunt filios ciccaglie. Item quod de cetero immediate potestas et priores cum confalonerijs et confalone et toto populo congregando ad sonum campane more solito ad larme teneatur ire ad domos et possessiones omnes cuiuslibet qui aliquem seu aliquam de treuio uel eius districtu uel habitatorem interficeret in territorio dicte terre uel etiam extra eius districtum dummodo interfectus uel interfecta sit de dicta terra treuij uel habitator uel eius districtu et funditus ruere demoliri inuadere et deradicare et in uastum deducere domos possessiones et arbores in eis existentes dicti homicide

et etiam igne comburere si comode fieri po
test: Et in casu quo potestas aut priores essent
negligentes: et quod incontinenti quando casus
accideret non exequeretur predicta quod quilibet
et pro qualibet vice incidat ipso facto in penam
quinquaginta florenorum auri de auro pro ter
tia parte applicanda comuni Trevii alia tertia offi
ciali facienti executionem et altera tertia fabri
ce sancti Martini. ¶ Item quod ad capiendum dic
tos homicidas et ad faciendum dictum guastum
quilibet teneatur obedire mandatis dicti domini
potestatis dominorum priorum et cuilibet officialis sub
pena unius ducati auri pro quolibet et qualibet
vice et quolibet mandato auferenda a contrafa
ciente de facto. ¶ Item quod potestas Trevii et eius
officiales pro posse teneantur persequi et capere
omnes homicidas et ad mortem condempnatos et
de eis facere iustitiam et pro quolibet tali homi
cida seu condempnato ad mortem qui caperet seu
in capiendo interficeretur ab ipso potestate vel
eius familia habeat dictus potestas pro quoli
bet decem ducatos auri de bonis comunis Trevii:
Quos priores qui pro tempore erunt teneantur
pro posse recuperare de bonis dicti homicide.
Item et quia posset succedere quod expediret dicte
comunitati quod per aliquos loqueretur dictis bannitis ideo
statuimus quod quicumque loqueretur seu conversare
tur cum dictis bannitis de licentia Gubernatoris
seu potestatis aut dominorum priorum dicte terre sit li
ber et exemptus a dictis penis. ¶ Item quod quili
bet mandans seu consulens fieri homicidium
seu ex proposito vel studiose daret favorem vel
opem ad homicidium committendum habeatur et
intelligatur verus homicida et condempnetur et
puniatur ut verus et proprius homicida: et omnes
leges et statuta et presentes ordinationes et decre
ta supradicta et infrascripta habeant locum et
intelligantur in talibus auxiliantibus consulentibus
et dantibus auxilium et opem ut in vero et proprio
homicida non obstante aliquo statuto vel refor
matione in contrarium loquente. ¶ Item quod quilibet
paterfamilias teneatur pro suo filio quando com
micteret homicidium pro una legitima cum dimi
dia alterius dimidie: et in bonis dicti patrisfami
lias usque ad dictam legitimam cum dimidia debeat
fieri dictum guastum et demolitio et eradicatio.
Et dictus paterfamilias teneatur incontinenti pre
fatis potestati et prioribus consignare tantum de bo
nis suis quod ascendat ad dictam legitimam cum
dimidia: et si dictus paterfamilias predicta re
cusaret quod in universalitate fiat guastum in bonis suis.

Nos Baptista de Linariis. Confirmatio
de Rachaneto J. V. doc. et comes palatinus
Reverendissimi domini patriarche Anthiochieni Perusii Fulgi
nii Trevii et cetera cum potestate legati de latere
Gubernatoris generalis locumtenens generalis: De spetiali
mandato prefati domini suprascriptas omnes et
singulas reformationes et capitula in preceden
ti et presenti folio supra et infra scriptas confirma
mus et approbamus tamquam honestas et licitas et
mandamus eas inviolabiliter observari: Datum Ful
ginii sub impressione nostri maioris sigilli die
iiij. aprilis M. cccc. lxxxiij. obmisso sigillo
sic legebatur. B. de Sarnano. ¶ Item quod si conti
gat homicidium fieri per aliquem ex fratribus comuniter vi
ventibus quod tali casu frater seu fratres innocentes de
dicto homicidio debeant incontinenti eorum bona
dividere equaliter et proportionabiliter: et potestas
et priores cum confaloneriis possint eligere et
eligant portionem pro dicto homicida: et illa
portio sic electa demolietur et deguastetur ut
supra. ¶ Item quod omnia supradicta habeant locum
in homicidiis et auxiliantibus et consulentibus
studiose et non in committendis casualiter et non ex
proposito. ¶ Item quod omnes dicte pene exigantur
de facto et sine strepitu et quilibet possit accusa
re tales delinquentes: et quarta pars dictarum pe
narum sit accusatoris et teneatur eius nomen se
cretum et credatur tali accusatori cum iuramento
et cum uno teste fidedigno et omni exceptione
maiore: et alia quarta pars sit officialis exe
cutionem facientis: alia quarta ecclesie sancti Martini
et alia quarta comunis Trevii: Et quia frustra
fierent leges nisi essent legitimi exequutores
ideo statuimus quod dominus potestas dicte terre qui nunc
est et qui pro tempore fuerit valeat et debeat in omnibus
predictis procedere condempnare et exequi de fa
cto et sine processu et extraiudicialiter etiam cum
carceratione et tortura: et quod de hoc non sindice
tur. Et ad corroborationem omnium suprascriptorum
capitulorum infrascripta sunt brevia Sanctissimi
domini nostri pape Sixti quorum tenor infra sequitur videlicet
a tergo. Dilectis filiis prioribus antepositis et
Concilio generali terre nostre Trevii: Intus vero sic
Sixtus pp. iiij. Dilecti filii Tenor brevis:
salutem et apostolicam benedictionem: Supplicari nobis humiliter
fecistis: Quod cum vos quedam capitula seu refor
mationes contra homicidas edideritis dignare

mur illa pro quiete et bono uro regimine edita et p ven fratrem . L . patriarcham anthiocheum Gubernatorem uestrum ofirmata & aplica auctte adma[i]ius robur cofirmare . nos qui tranquillitatem et comodum uestrum pro peculiari nra i uos caritate desideram9 hui9 modi supplicationibus inclinati tenore pntium capitula seu reformationes huiusmodi quaten9 iusta et rationabilia sint et in preiudicium camere nre aplice no tendat apli ca auctte approbam9 et cofirmam9 : illaq3 ab omnibus ad quos spectat sub penis in eis appositis obseruari debere decernim9 et declaram9 in otrarium facientibus no obstantibus quibuscunq3 : Datum Rome apud Sanctu petrum sub anulo piscatoris die . xij . aprilis . M . cccc lxxxiij . pontificat9 nri ano duodecimo deni sequitur littere altius man9 sbscripte vz . L . Grifus obmisso sigillo pontificali :-

Sixtus pp . iiij . Vniuersis Tenor breuis et singulis Gubernatoribus Locutenentibus potestatibus Capitaneis Iudicibus bariscellis officialibus alijs nris et sce Ro . ec . mediate ul immediate subditis ad quos presentes littere puenerint S . et aplicam ben . Accepimus cum animi molestia quosdam antonellum et mathiam ac menecutium eorum patrem nec no Emilianum petri de castro fabbri districtus terre nre treuij ducatus spoleti diabolico spu ductos comisisse nup atrox et orrendum facinus in pierdominicum et lucianum impuberes natos ecclam bruscaglie de dicto castro que alias idem antonellus proditorie interfecerat : ipos enim impuberes tamq3 patris eorum necem no ptenti crudeliter interfecerunt : Quare cum talia no sint oculis comuuentibus tolleranda quippe que mali exempli existunt : Volentes sup his debite animaduertere omnibus et singulis supdictis spaliter uo Dilectis filijs Nobili uiro Iulio cesari de barano domicello camerinen ac Guidoni et Rodulfo de balionibus de perusia tenore pntium pro quanto gratiam nostram eram habent et indignationem cupiunt euitare mandam9 Quaten9 latori pntium omnibus oportunis fauoribus consilijs et auxilijs assistant : quibus mediantibus dicti antonellus et mathias ac menecutius et emilianus capiantur et put lator ipe pntium ordinabit consignentur omni excusatione exceptione et tergiuersatione cessante Ita q iuxta ipsius latoris relatione possim9 intelligere omnem promptitudinem et necessaria operam in hoc punimque q3 fuisse adhibitam . Datum Rome apd Sanctu petrum Sub anulo piscatoris die . viij . aprilis . M . cccc . lxxxiij . pont . nri ano duodecimo . obmisso sigillo pontificali extra litteras et in fine litterarum pdictarum est subscriptio sic . L . Grifus . demum erat publicatio notarij sic vz Et ego Antonius iohis de gualterutijs de Sarnano publicus imperiali auctte notarius et nunc Cancellarius et notari9 reformationum comis et hominum terre treuij supscriptis oibus reformatoibus et capitulis ut supra legitur dum sic agerentur et fierent interfui et pns fui et ea rogatus quia alijs impeditus negotijs alij notario mihi fido scribere comisi et publicauj Et ad fidem et testimonium predictorum signum meum apposui consuetum : et obmisso notarij signo sic legebatur . Signum mei antonij cancellarij et notarij suprascripti .

Q nullus dicat viua la parte guelfa ne gebellina . Rubrica . lxxxv . q nullus dicat viua la parte guelfa ne gebellina . R . 85 .

STatuim9 et ordinam9 quia iura ciuiles sanctiones que de nouo emergunt nouo indigent auxilio et ut omis scandalorum materia tollatur : q nulla persona tante presumptionis et audacie existat ut in dca terra treuij uel eius comitatu & districtu aliquo quesito colore directe ul indirecte audeat ul presumat se ul alium seu alios facere guelfum seu gebellinum seu aliquam partialitate seu ali noiando dictas ptes ul earum alteram nec alicui reimpperare dictas partialitates uel alteram earum seu dicere qualecuq3 i futuro tpre : et si quis cotrafecerit puniat9 i ducatis uigintiquinq3 sine aliqua diminutione applicandis pro medietate camere aplice et pro alia dimidia camere dicte terre treuij & habeat de facto et statim quinq3 tractus corde : qd potestas statim facere teneat9 sub dca pena . Et si potestas qui pro tpre fuerit negligens fuerit in puniendo reptus culpabilem in predictis ul aliquo pdictorum puniat9 in . xl . libris den retinend de suo salario tpre sui sindicatus applicand pro medietate dicte camere aplice et pro alia medietate dicte camere dicte terre treuij

De pena negantis pignus. Rubrica. lxxxvi.

Statuimus et ordinamus ad refrenandum versutiam et superbiam ac temeritatem quorundam superborum et temerariorum quod nulla persona cuiuscumque status conditionis et preheminentie fuerit de Trevio vel eiusdem districtu et comitatu et etiam aliunde audeat vel presumat aliquo colore quesito vetare vel prohibere vel denegare baiulo vel baiulis vel aliis familiaribus vel terruariis vel aliis officialibus et personis terre Trevii missis vel destinatis mandato curie domini potestatis cancellarii vel Magnificorum dominorum priorum vel mandato alicuius officialis communis Trevii pignus vel pignora vel tenutam pena x. librarum denariorum de facto auferenda. Si quis autem vel si qua persona pignus acceptum vel tenutam per baiulum vel baiulos vel alios officiales vel familiares reacciperet et abstulerit auctoritate propria si officiali penam xxv. librarum denariorum ipso facto incurrat. Si baiulo vel baiulis vel aliis terruariis vel familiaribus vel aliis personis penam xx. librarum denariorum ipso facto incurrat. Si qua autem persona se paraverit personaliter baiulo vel baiulis vel aliis familiaribus vel terruariis et officialibus vel aliis personis non parendo mandatis contra voluntatem predictorum volentium ipsam pignorare vel tenutam capere: si officiali penam predictam xxv. librarum denariorum incurrat. Si aliis xx. librarum denariorum ipso facto incidat. Quam penam potestas vel officiales de Trevio de facto persolvi faciat: et nihilominus si personaliter haberi possit tales delinquentes in palatio domini potestatis vel cippis vel carceribus communis Trevii immittant et cogantur prout domini potestatis vel officialis processerit voluntate: et inde talis delinquens non discedat donec debitum pro quo pignus capiebatur vel tenuta cum omnibus expensis dampnis et interesse partis ad petitionem cuius talia fiebant integre et sine diminutione aliqua effectualiter persolverit in pecunia numerata de quibus omnibus ex suo officio et ad petitionem cuiuscumque petentis potestas et alii officiales terre Trevii executionem faciant sub pena dupli quantitatis xxv. librarum denariorum si negligentes fuerint.

De pena prestantis operam vel consilium maleficio. Rubrica. lxxxvii.

Statuimus et ordinamus adicientes statuto posito sub rubrica de pena frangentis carceres ipsum confirmando: quod quicumque dederit alicui vel aliquibus auxilium consilium vel favorem ad perpetrandum aliquod maleficium dicto vel facto eadem pena puniatur qua punitur ille principalis malefactor: si hoc non vendicet sibi locum in homicidiis in quibus servetur statutum loquens de homicidio.

Quod quilibet prioratus teneatur fabricari facere duas perticas muri. Rubrica. lxxxviii.

Statuimus et ordinamus quod quilibet prioratus teneatur et debeat pena x. librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice facere fieri et fabricari tempore ipsorum officii duas perticas muri ad minus in muris communis Trevii ubi magis necessarium fuerit et quod sub eadem pena camerarius communis Trevii non possit neque debeat alicui ex prioribus dictam quantitatem x. librarum denariorum solvere nisi dictum murum fabricari fecerint cum effectu: si penes se retinere teneatur: et si aliter solverit intelligatur solvisse de suo proprio: et dominus potestas Trevii teneatur in predictis favere dictis dominis prioribus et camerario sub eadem pena et faciens executionem de predictis penis habeat quartam partem de quibus cancellarius communis Trevii teneatur et debeat nuntio xviii. notitiam facere et intimare in eorum introitu.

De pena offendentis dicto vel facto homines castri Sancti Johannis occasione iam facte separationis. Rubrica. lxxxviiii.

Statuimus et ordinamus animadvertentes ut castrum et homines sancti Iohannis manuteneantur: et ad tollendum materiam omnem scandali et erroris: cupientes pro posse predictis obviare: et ut unusquisque terminos iuris et iustitie non excedat: quod hinc in posterum nulla persona cuiuscumque status dignitatis conditionis et preheminentie existat audeat vel presumat publice vel occulte directe vel indirecte inferre alicui persone de dicto castro comitatus Trevii verbo vel facto aliquam iniuriam occasione separationis dicti castri et hominum eiusdem a communitate Trevii predicti: nec reimproperare aliquid ex quo verisimiliter coniecturari possit ex causa predicta sub pena quatrupli illius pene in qua veniret quis puniendus ex forma statutorum Trevii alicui alteri trebano contra aliud trebanum predicta committenti vel dicenti: et si non esset pena determinata tunc et eo casu procedatur de similibus ad similia semper animadvertendo ad quatruplum quod pro simplo semper habeatur: et duplicari possit dicta pena

si duplicanda uenit s(e)c(un)d(u)m formaz statuto(rum). Et similit(er) nulla p(er)sona p(re)dicta audeat dicere alicui persone de dicto castro p(rese)nti uel etiam absenti ti hauimo ricomparato ouero no(n) fui mai ricomparato como tu aut dicere cui aliq(ui)s non ne hauimo comparato san Johanni s(u)b pena quatrupli predicti.

De pena teptantis uel p(ro)curatis auferre uel separare castruz sancti Iohannis a co(mun)itate treuij et eius obedientia. R(ubri)ca lxxxx.

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) nulla persona cuiuscumq(ue) status conditionis dignitati(s) et preheminentie sit ul(e) fuerit audeat ul(e) presumat quocumq(ue) et qualicumq(ue) aliqua ratione occasione ul(e) causa uel quocumq(ue) quesito colore attemptare dicere operari uel ordinare directe ul(e) indirecte publice ul(e) occulte q(uod) castruz s(an)c(t)i Iohannis homines eiusdez uel eius p(er)tinentie et iurisdictio ullo umq(uam) t(em)p(o)re separetur a co(mun)itate et iurisdictione et dominio terre treuij: et illa persona que quocumq(ue) et qualicumq(ue) seu alio q(ue)sito colore ratione occasione uel causa attemptauerit preparauerit diceret faceret opraretur ul(e) ordinaret directe ul(e) indirecte exquo p(ro)cerari uel excogitari p(osse)t uel similit(er) q(uod) dictuz castruz homines iurisdictiones et p(er)tinentie p(re)dicte amplius a dicta co(mun)itate treuij et eius dominio separent(ur) seu tollerentur incidat et incidisse intelligatur in penaz amputationis capitis et confiscatione o(mn)iuz ipsius bono(rum) qui teptauerit diceret faceret prepararet ordinaret uel p(er)mitteret se ut supra. Et qui p(re)dicti ul(e) aliquod p(re)dicto(rum) reuelauerit sit semp(er) eius p(er)sona immunis ab o(mn)ib(us) personalib(us) factionib(us) et habeat tertiaz partem bono(rum) confiscato(rum): et si so(ci)us criminis fuerit primus ad reuelandu(m) sit penit(us) absolutus a pena predicta: et nihilomin(us) consequatur dictuz aliud premiuz. et hec lex sit p(er)petuo ualitura. et pro statuto quod tolli no(n) possit aliquo alio statuto ul(e) reformatione quod si secus fieret pro nullo quod fa(ctu)m erit habeatur.

De pena ploratuz in funerib(us) ul(e) uociferantuz extra domuz. R(ubri)ca. lxxxxi.

Statuim(us) et ordinam(us) ad tollenduz mala(m) consuetudine(m) et inhonestos mores mulier(um) q(uod) hinc i(n) poster(um) nulla mulier terre treuij ul(e) aliunde in funeralib(us) audeat uel presumat aliqua occasione ul(e) causa uel quesito colore exire extra domuz defuncti ad plorandu(m) p(rou)t hactenus consuetum extitit nec ibidez stare s(ed) stent et stare debeant in domo p(re)dicta durantib(us) dictis funeralib(us) sub pena et ad penaz libr(arum) x. den(ariorum) pro qualib(et) muliere contrafaciente auferend(a) de facto applicand(a) pro quarta parte officiali facienti executionez et pro alia parte d(i)c(t)e pene camere co(mmun)is treuij s(ed) solum liceat hominib(us) masculis ante domos defuncto(rum) stare honeste tame(n) no(n) uociferando nec exclamando sub pena predicta. Nec possint dicte mulieres cu(m) funeribus ire ad eccl(es)ias sub dicta iam pena applicand(a) ut supra. Et potestas qui pro t(em)p(o)r(e) erit et eius officiales exordinarij teneantur et debeant s(u)b pena xxv. libr(arum) den(ariorum) de eo(rum) salario retinend(a) p(er) camerariuz co(mmun)is terre treuij et applicand(a) mo(n)ti pietatis treuij de p(re)dictis inquirere et i(n) ip(s)is p(ro)cedere et executioni mandare ut sup(ra). Et p(ate)r familias dom(us) mulieris contrafacientis p(re)dicte pro dicta muliere ad dictam penaz teneatur. qd(quod) statutuz et reformatio sit p(er)p(e)tuo ualitura: et solum militet inter trebanos et habitantes in terra treuij et non in comitatu.

De arbitrio Magnifico(rum) d(omi)no(rum) prio(rum) terre treuij. Rubrica lxxxxii.

Statuim(us) et ordinam(us) ad tollenduz et reprimenduz audaciaz imo temeritatem inobedientiuz Magnificis d(omi)nis priorib(us) d(i)c(t)e terre pro t(em)p(o)r(e) existentib(us): q(uod) ex nunc p(re)fati M(agnifi)ci d(omi)ni priores habeant arbitriuz au(ctori)tatez potestatemq(ue) o(mn)imodaz pro exequendis reb(us) p(er)tinentib(us) ad co(mmun)e treuij et ad eo(rum) officiuz imponendi pena(m) inobedientib(us) eo(rum) mandatis p(re)dictis libr(arum) x. den(ariorum) cuilib(et) inobedienti et ip(s)am penaz de facto exigendi et exigi faciendi sine aliquo p(ro)cessu uel dilatione p(er) potestatez terre treuij seu eius officiales pro t(em)p(o)re existentes: qui p(re)dictis d(omi)nis priorib(us) parere et obedire teneantur (et) debeant. Quod statutuz habeatur p(er)p(etu)o pro lege ualitura: alijs in co(n)trariuz facientib(us) no(n) obstantibus que pena limitari possit p(er) predictos d(omi)nos p(ri)ores.

Q(uod) potestas teneatur inchoare p(ro)cessus i(n)fra x. dies a die co(m)missi malefitij. R(ubric)a lxxxxiii.

Statuim(us) et ordinam(us) q(uod) cum in p(re)teritu(m) potestas et iudices terre treuij pigri tardi et remissi fuerunt in formando processus (et) aliq(ua)n(do) p(er) menses a die co(m)missi maleficij: adeo q(uod) multa maleficia intermissa et i(m)punita remanserunt: cu(m) nulla instantia prefixa sit potestati (et) iudici ad incohanduz p(ro)cessus sui inquisitionum

Marginal notes:

d(e) pena teptantis ul(e) p(ro)curantis auferre ul(e) separare castru(m) s(ancti) Johannis a co(mmun)itate treuij et ei(us) obedientia. R(ubrica) lxxx

d(e) pena ploratu(m) i(n) funerib(us) ul(e) uociferantiu(m) extra domu(m) R(ubrica) lxxxxi

d(e) arbitrio mag(nifico)r(um) d(omi)no(rum) prio(rum) terre treuij. R(ubrica) lxxxxii

Adest con(firmati)o p(rese)ntis statuti in filo litterar(um) M(agnificorum) D(ominorum) priorum de anno 1604

q(uod) potestas treuij incohare processus i(n)fra x dies a die comissi maleficij R(ubrica) lxxxxiii

unde uolentes huic morbo salubrē adhibere medelam reformam̄ q̄ quilibet potestas et iudex teneatur et debeant incohare processus siue inquisitiones formare contra delinquētes occasione cuiuscumque delicti pp̄etrati infra .x. dies a die commissi siue pp̄etrati delicti sub pena .xx. libr den̄ pro quolibet ipsorum et quolibet maleficio.

De pena offendētis castellanos sc̄i Johannis. Rubrica . lxxxxiiij.

Statuim̄ et ordinam̄ q̄ si aliquis offenderit castellanos ul' castellanum castri sc̄i iohannis ul' eius famulum uerbo uel facto occasione eorum officii puniatur ac si offendisset potestatem terre treuii.

De arbitrio castellanorum sancti Johannis i maleficiis . R . lxxxxv.

Statuim̄ et ordinam̄ q̄ castellani castri sancti iohannis habeant et habere intelligantur arbitrium auctem et potestatem et baliam ratione et cā eorum officii exercendi imponēdi penam et de facto exigendi usque in quātitatem xxv. libr den̄ . Et priores qui pro tp̄re erunt habeant auctem mitigandi penam p̄dictam usque ad .x. libr den̄ . cui pene quarta pars sit dc̄i castellani imponētis dictam penam et alia quārta pars sit officialis exigentis penam et residuum sit cōis treuii . Teneatur tamē potestas et eius curia ad requisitionē dn̄orum priorum et dictorum castellanorum fauere dicto castellano in aictis ptinētibus ad officium castellanorum . et si opus erit et dn̄is prioribus et castellanis uidebitur carcerandi pignorandi et psonalit capiendi prout facti necessitas et honor officii postularet.

De pena castellani qui intromictit aliquē i turrim sancti Johannis . R . lxxxxvi.

Statuim̄ et ordinam̄ q̄ nullus castellan̄ turris sc̄i iohannis audeat ul' presumāt intromittere in turrim sancti iohis comitatus terre treuii aliquē treuanum ul' forensem sine expressa licentia Mag̃ificorum dn̄orum priorum que debeat apparere in scriptis manu cancellarii et cum sigillo cōis pena .xxv. ducatorum auri et priuatione officii et perditi salarii . et cuilibet liceat accusare et denūptiare castellanum c̄t dictam formam facientem et credatur iuramento accusatoris uel denūptiatoris cum uno teste de uisu . et nomē accusatoris ul' denūptiatoris teneatur secretum et habeat quartam partem dicte pene sine diminutione aliqua de qua nō possit fieri gratia . aliam quartam ptem habeat officialis faciens executionem . et residuum ueniat in cōi.

Pena castellanis qn̄ admin' duo nō st̄ in rocha de die et tres de nocte . R . lxxxxvii.

Statuimus et ordinam̄ q̄ duo ex castellanis de die continue debeant stare in turri castri sancti iohannis . et de nocte ipi duo castellani et famulus sub pena .xxv. ducatorum auri ut supra exigend et applicand . et alium substituere nō possint nisi de expressa licentia et uolūtate dn̄orum priorum pro modico tp̄e sub dicta pena . et pro magno tp̄e nullus castellano possit sūire pro substituto nisi iustum et euidens steterit impedimētum qua tunc talis substitut' debeat eligi in concilio cōis treuii sb' dicta pena et cuilibet liceat denūptiare ut sup' et habeat quartam ptem pene ut sup' in p̄ximo precedenti capitulo.

Q' si priuilegiatus nō suppositus iurisdictioni treuii de rixa cū supposito pena nō soluerit . sic etiam suppositus non soluat . R . lxxxxviii.

Statuim̄ et ordinam̄ q̄ si i posterum contigerit aliquem de treuio ul' eius districtu deuenire ad rixam uerbo uel facto quolibet cum aliquo ul' aliquibus nō suppositis et non subiectis iurisdictioni potestatis treuii eius curie siue cōis treuii cum percussionibus et sanguinis effusione ul' sine quocumque et qualicumque aliquo quesito priuilegio existētis per potestatem terre treuii et eius curiam nec p quoscumque alios officiales dicte terre nullatenus procedatur ad aliquam penam contra huiusmodi rixantes cum nō suppositis et nō subiectis iurisdictioni predicte . adeo q̄ si nō soluat talis nō suppositus cōi treuii soluere nō teneatur q' fuit suppositus terrigena ul' districtualis ut premictitur . Simili mō et forma dicimus in delatione armorum quia solent multi priuilegiati ferre arma qui habent inimicitiam cum terrigena . q̄ si terrigena huiusmodi portauit arma nō teneat' ad penam in qua isto tamē contra priuilegiatum quia quod quis i iuris statuit eodē iure utat'.

Q' treuanus in penis pecuniariis delinquēs contra forensem puniatur tertia parte minus . Rubrica . lxxxxviiii.

Statuim̄ et ordinam̄ q̄ si contingat aliquē terrigenam terre treuii ul' in dc̄a terra ul' eius comitatu habitantem pro continuo habitādo et onera cōis treuii substinētem offendere forensem aliquē i treuio ul' ei' comitatu nō habi

tantem in dicta terra: seu habitantes et onera cois nō substinētes sicut originales trebanj substinēt si homicidiū cōmisit puniatur sicut qmisit in psonā trebani: Si uō altr citra morte ul' debilitatione mēbrorum offenderit tertia pte min' pene qua puniretur treban' offendens trebanū puniat.

Q' maleficiū sufficiat referri per unū ex capitaneis īfra certū tpūs. R'ca. C.

Statuim' et ordinam' q' maleficiū et delictū quod tenetur referri potestati sufficiat fuisse relatū p unū ex capitaneis et debeat dare testes et alia inditia que possūt haberi: et maleficia cum sanguīe habeant terminū sex dierū: alia uō infra .xv. dies nō obstante alio statuto in qtrariū loquente.

De forensib; piscantib; et aucupātibus in territorio treuij. R'ca. C.I.

Statuim' et ordinam' ad euitandum scandala et errores qui quotidie eueniut et euenire possunt inter nr̄os homīes trebanos et nr̄os cōuicanos p̄ uenationē et piscationes: q' de cetero nullus forensis cuiuscūq; status aut conditōis existat audeat ul' presumat aliquo quesito colore mō uel forma in territorio treuij piscare ul' aucupare siue aliquā uenationē aut aucupatioē facere ad penā .x. libr̄ den̄ pro quolib; et qualib; uice et sub pena amissionis retium et cuiuscūq; instrumēti: cui' pene et rerū amissarū medietas sit cōis treuij: alia medietas sit officialis executionē facientis: que medietas nō possit aliquo pacto tolli nec auferri p aliquod conciliū: Et unusquisq; de treuio et suo comitatu teneatur et debeat fauere officiali in predictis uerbo et facto: et si quis trebanus aliquod cōmiserit maleficiū qt ipsos forenses fauendo et iuuando officiali ad predicta ul' aliquod predictorū ī nullā penā incurrat nō obstantib; quibuscūq;. Simili mō si trebanus prestaret auxiliū officiali qui exerceret suū officiū contra forenses ex alia causa: et forensis uellet supare et resistere contra officialem si in tali rixa contingeret cōmicti aliquod maleficiū: trebanus nō teneatur ad penam.

Q' quicūq; qmisit maleficiū pro defensione iuriū et qfiniū terre treuij ul' ī prestando auxiliū nō teneatur ad penā cōtra forenses. R'. C.II.

Statuim' et ordinam' adiicientes ad predicta in precedenti caplo cōtenta q' si aliqua questio ul' rixa initiaretur ī territorio treuij p aliquē uel aliquos forenses qt aliquē trebanū liceat ī pune cuilib; trebano contra dictū forensē prestare auxilium consiliū et fauorē: Et teneatur unusquisq; de treuio et eius comitatu accedere ire et currerē et in dicto rumore et surgente rixa fauendo trebano mō aliquo percusserit ipsū forensē citra tamē homicidiū non incurrat in aliquā penā. Simili mō et forma dicim' et ordinam' q' quicūq; cuiuis status et conditionis existat se oprans pro defensione et statu et manutentione iuriū iurisdictionū et confiniū territorij cōis treuij: et aliquod casualr̄ cōmiserit maleficiū excessū uel delictū dicta occasione usq; ad mortē īclusiue contra occupare aut diminuere ul' aliquo q'sito colore causa ul' forma ledere iura iurisdictiones et qfinia siue cōfines dicte terre treuij uolentes et attēptantes ī nullā penā īcurrat nec subici possit nec incurrerē presumat quibuscūq; in cōtrariū facientib; nō obstātib;.

Q' trebano liceat cōtra forensē uenientē ī territoriū treuij causa offendendi trebanū uocare amicos et qsanguineos. R'. C.III.

Statuim' et ordinam' q' quicūq; forensis temptaret uenire ul' ueniret ad offendendū aliquē trebanū in districtū et comitatū treuij ul' in terrā treuij liceat cuilibet trebano predicto uocare et congregare consanguineos et affines et amicos: dum mō q' hec nō fiat fictitio mō et constet ex prospiciuis ī ditiis de p̄dictis possit ī pune a quolib; predictorū offendi.

Q' mulieres male fame contra uolūtatē uicinorū nō possint stare in cōuicinia. Rubrica. C.IIII.

Statuim' et ordinam' q' mulieres male conditionis et fame morā trahentes in aliquo uicinato potestas iudex et ceteri officiales terre treuij in cōtinenti teneātur et debeant uinculo iuramēti et pena .xxv. libr̄ den̄ pro quolib; infra terminū quatuor dierū ad querelā uicinorū de facto dictas mulieres ul' mulierē expulisse: et si mandatis p̄fatorū officialiū ul' alicui eorū parere dicta mala mulier recusauerit possint eam puniū expellere carcerare et multare in psona ul' rebi usque

ad summam libr. L. den. ita et taliter quod penitus recedat de illa conuiana.

De pena uendentis terrenum maxime prope confines alicui non supposito communi Treuij et de pena notarij camere si leuauit de catasto. R. C.v.

Statuimus et ordinamus quod nullus de Treuio uel eius districtu uel quevis alia persona cuiuscumque conditionis existat audeat uel presumat uendere uel alienare alicui forensi uel alij persone collegio uel uniuersitati non supposite iurisdictioni communis Treuij aliquod genus terreni maxime prope confinia terre Treuij per medium miliare: et si secus fieret non ualeat ipso iure sub pena centum florenorum applicanda communi Treuij: et pro pena sit obligatum communi predicto terrenum huiusmodi uenditum: et nihilominus uendens uel alienans teneatur ad datias et ad collectas pro dicto terreno. Et notarius camere pena .xxv. librarum den. non possit de catasto illius uendentis uel alienantis dictum terrenum leuare et cassare et alteri non subiecto communi predicto ponere.

De pena extrahentis granum de camera communis Treuij uel domo molendinorum sine bulletta dominorum priorum. Rubrica. C.vi.

Statuimus et ordinamus quod nullus massarius grani siue quecumque alia persona cuiuscumque conditionis uel preeminentie existat audeat uel presumat de camera grani communis Treuij uel de domo molendinorum dicti communis extrahere granum mixture uel granum existens in dicta camera sine bulletta dominorum priorum manu cancellarij cum sigillo dicti communis sub pena .xxv. libr. den. pro quolibet et qualibet uice qua contrafactum fuerit: et teneatur ad restitutionem grani in duplum: Simili modo et forma tam molendinarij qui illi deputati ad portandum granum a molendino ad cameram pro communi predicto uel quacumque alia persona non possint mensurare granum in molendino alicui nec prioribus nec potestati nec camerario sub dicta pena. Et cuilibet liceat denumptiare et accusare contrafacientes et credatur ei iuramento cum uno teste ydoneo: et talis accusator habeat quartam partem pene: et officialis faciens executionem habeat aliam quartam partem: reliquum uero sit communis Treuij: et denumptiator teneatur secretus.

De pena facientis madium. R. C.vii.

Statuimus et ordinamus ad tollendum omnem materiam scandali quod solet euenire in faciendo et extollendo madium tam in kalendis maij quam alio tempore: quod nulla uniuersitas cuiuscumque conditionis existat audeat uel presumat in aliquo loco in terra uel comitatu Treuij facere et extollere uel ponere siue erigere quod uulgo dicimus el magio uel paruum aut magnum quocumque dici possit in loco publico sub pena libr. L. den. pro quolibet et qualibet uice applicanda uidelicet pro quarta parte accusatori uel denumptiatori secreto cui credatur cum iuramento et uno teste ydoneo: pro alia quarta parte officiali facienti executionem et pro residuo communi Treuij: Et intelligatur uniuersitatem in dictam penam incidisse tunc et quando tres uel plures de quacumque uniuersitate poneret madium uel extollerent in aliquo loco publico: et quod nullus forensis possit in alieno incidere madium nec alio portare sub pena libr. xxv. den. applicanda ut supra.

De pena capitaneorum non assignantium possessiones forensium non soluentium datias. Rubrica. C.viij.

Statuimus et ordinamus quod capitanei contratarum teneantur assignare possessiones forensium sindico deputando ad recolligendum fructus possessionum forensium pro datijs non solutis in communi de eorum possessionibus uel pro alia quacumque causa ex qua ipse forensis esset obligatus communi aliquid dare: ad hoc ut sindicus predictus possit et debeat fieri facere executionem per potestatem et eius curiam contra dictos forenses. Qui capitanei teneantur tempore fructuum messium et uindemiarum assignare dicto sindico infra octo dies antequam dicti fructus de dicta possessione exportentur. Et potestas et eius curia debeat facere executionem ad requisitionem dicti sindici siue exactoris deputandi ad exigendum dictos fructus contra dictos forenses et eorum laboratores pena dicto potestati et sue curie libr. L. den. et pena dictis capitaneis et sindico negligentibus predicta obseruare libr. xx. den. pro quolibet et qualibet uice et quilibet requisitus a potestate uel eius curia debeat prestare auxilium et fauorem potestati et sue curie ad faciendum dictam executionem contra forenses si renitentes fuerint contra dictum potestatem.

De non soluente datiam uel aliud debitum communi Treuij. Rubrica. C.viiij.

Statuimus et ordinamus quod ille qui tenetur soluere datiam uel focularem in communi Treuij uel condempnationem siue aliud debitum ciuile uo

Vide supra ad folium 12 ... de officio Canc.

incidatur in civil. nec in criminali sive mista causa donec non solverit.

Q. cancellari non possit eligi vel refirmari nisi per sex menses: et debeat habere florenos sex si retinet notarium alias quinque: et qui non fuit custodire debeat habere petra et attramento florenum unum et teneat ostendere scripturas sine pretio cuilibet petenti: et non possit retinere officialem illum qui stetit sex preteritis mensibus: et teneatur obedire dominis prioribus: et solutio salarii cancellarii debeat apparere manu notarii camere et non manu cancellarii. Rubrica. c x.

Statuimus et ordinamus adiicientes statuto de electione cancellarii quod cancellarius communis trevii habeat et habere debeat pro suo et sui officialis salario sex florenos pro singulo mense et non ultra ad rationem quadraginta bolignenorum pro singulo floreno: et de ipso officio non possit fieri aliqua electio nec refirma alicui dari nisi pro sex mensibus tantum idest de sex mensibus in sex menses et non ultra. Et si fieret [illegible] non valeat nec teneat: et cuilibet [illegible] aut scribenti secus sit pena [illegible] aureorum camere apostolice applicanda. Et habeat [illegible] carta et attramento et oleo qui fuit [illegible] florenum unum et dimidio [illegible] salarium. Item [illegible] custodire [illegible] non [illegible] habeat solum unum florenum. Et [illegible] teneatur et debeat finita [illegible] libros [illegible] camerarii in autentica forma [illegible] libr. den. quilibet [illegible]. Item [illegible] cancellarius et eius officialis ostendere et [illegible] opus fuit cuilibet [illegible] et eius districtus [illegible] et refirmationes factas et faciendas [illegible] trevii [illegible] camere de subeadem pena. Item ipse cancellarius teneatur [illegible] refirma [illegible] notarium [illegible] a terra trevii ad [illegible]. Item dictus cancellarius non valeat recipere aliqua [illegible] salarii [illegible] causa sine [illegible] et licentia [illegible] dominorum priorum [illegible] libro camerarii solvent [illegible] quod si appareret in manu cancellarii presumatur fraus et incidat in penam cancellarius ipso facto x. libr. den. pro qualibet vice et qualibet partita. Item quod cancellarius et eius officialis in omnibus et per omnia teneantur et debeant parere et obedire mandatis Magnificorum dominorum priorum dicte terre trevii quantum ad custodiam. Et similiter vero et singulis casibus debeat parere prout in statutis et refirmationibus dicte terre disponitur et prout arbitrium dominorum priorum prefatorum disponit et permittit non obstante aliqua consuetudine [illegible] vel inducenda contra predicta vel aliquod predictorum. Sed semper dictus cancellarius debeat singula predicta observare: et tempore quo notarium non retineret non habeat cancellarius nisi florenos quinque pro singulo mense pro suo salario.

Q. camerarius non solvat aliquid [illegible] de licentia Magnificorum dominorum priorum. Rubrica. c xi.

Statuimus et ordinamus [illegible] statuto loquenti de officio [illegible] camerarius non possit neque valeat aliquid solvere de pecunia communis alicui persone [illegible] ex ordinatione sine expressa licentia et voluntate dominorum priorum terre trevii et si solverit [illegible] pro solutis [illegible] incidat in penam dupli illius quod solverit. Et nihilominus cancellarius si scripserit [illegible] camerarius [illegible] incidat in eadem penam in quam incidit camerarius et [illegible] cancellarius non teneatur admictere nec admictant [illegible] pena [illegible] trevii applicanda.

Tabula Quarti libri

De pena reponentis arma alicui in apotecis diebus festivis R. i.
De pena arma portantium R. ii.
Decretum domini Episcopi Spoletani contra clericos laycales nolentes subire onera et portantes arma R. iii.
De pena ludentium ad ludum taxillorum cartarum vel admirarum et de pena dantium eis receptum R. iiii.
De pena ludentis intra sanctam sancti Johannis extra terram Trevii cum casco vel cuturello R. v.
De pena euntis post tertium sonum campane R. vi.
De turri comunis aptanda R. vii.
De apotecis comunis locandis R. viii.
De marco et ponderibus comunis Trevii R. viiii.
De ponderatione florenorum R. x.
De pena non mesurantis cum passo sigillo comunis sigillato R. xi.
De pena non mesurantis cum mesuris sigillo comunis sigillatis R. xii.
De pena tabernariorum vinum vendentium cum mesuris non sigillatis R. xiii.
Quod vinum non vendatur nisi fuerit infrascripte conditionis R. xiiii.
De pena vendentis vinum diebus veneris martii ad sanctam mariam de pede Trevii R. xv.
De pena facientis tabernam in moledino R. xvi.
De pena macellariorum carnes vendentium R. xvii.
De assectatione carnium R. xviii.
De pena pizzicaiolorum non habentium pondera et mesuras iustas R. xviiii.
De pena fornariorum panem non bene coquentium R. xx.
De pena textricium non texentium pannum certo pretio R. xxi.
De pena mactonariorum non iurantium et non facientium mactonos certo pretio R. xxii.
De pena mesuratorum lapidum R. xxiii.
De pena mesurantium diebus festivis R. xxiiii.
Barili non sigillati — De pena victoralium non habentium barilia sigillata R. xxv.
De pena cestaiolorum non portantium cestas ad terram Trevii R. xxvi.
De pena habentis foveas iuxta murum comunis R. xxvii.
De pena ingomborantium vias R. xxviii.
De foveis et letamine non tenendis in certis viis. R. xxviiii.
De pena prohicientium letamen in foveis R. xxx.
De pena prohicientis et excorticantis bestiam morbosam R. xxxi.
De pena mesurantis terras et domos nisi prius recepto sacramento R. xxxii.
De pena euntis cum corpore mortuo extra terram Trevii R. xxxiii. — Morti istraere
De pena extrahentis aliquid de capite mortui R. xxxiiii.
De pena non euntis ad laboritia comunis Trevii R. xxxv.
De pena euntis ad guaitam de nocte R. xxxvi.
De pena moledinariorum non dantium vicem R. xxxvii.
Quod moledinarii de mense iulii augusti et septembris non possint macinare alicui nisi unam salmam grani per qualibet septimana R. xxxviii.
De pena moledinariorum non permanentium continue in moledino sine substituto et de emendatione grani R. xxxviiii.
De impedimento elevando de viis R. xl.
De non prohiciendo impedimentum in viis R. xli.
De pena ingomborantium viam olim massaricti R. xlii.
De pizzicaiolis vendentibus in platea R. xliii.
De modo vendendi animalia R. xliiii.
Quod fiat forum bestiarum et aliarum rerum et que res possint extrahi die fori R. xlv.
De modo vendendi calcinam R. xlvi.
De muro comunis fracto reparando R. xlvii.
De aqueductu coperiendo R. xlviii.
De via aqueductus comunis R. xlviiii.
Quod xv dies de mense maii et xv de mense augusti sint feriati R. l.
De festivitatibus custodiendis R. li.
De pena retinentis ultra duos porcos rubeica R. lii.
Infra quos confines capre balie custari possint retineri R. liii. — capre
De immunditiis non faciendis in platea nec in stratis publicis R. liiii.
De pena retinentium latrinas et alia reddentia fetorem circa plateam et alia loca terre Trevii R. lv.
De pena retinentis vegetes vel alia impedimenta sub voltas palatii priorum et in platea comunis R. lvi.

Vie

Q(uod) uie in terra treuii et pladia inuidentur R. lvii.

Q(uod) uie aptentur p(er) d(omi)nos et habitatores domor(um) R. lviii.

Q(uod) uie ext(ra) t(er)ram treuii aptentur p(er) d(omi)nos et colonos possessionu(m) R. lviiii.

De modo cauandi flumina et eoru(m) manutentione R. lx.

Q(uod) uia noua aptetur p(er) co(mun)e treuii rubrica R. lxi.

Ponti

De manutentione pontiu(m) R. lxii.

Q(uod) uie et fouee aptentur a strata infra uersus flumen R. lxiii.

Q(uod) laboratores t(er)rar(um) cu(m) uicinis teneantur facere foueas inter possessiones R. lxiiii.

De arboribus prestantibus i(m)pedim(en)tu(m) domui uel possessionibus R. lxv.

De pena facientis turpitudine(m) in fontibus u(e)l cisternis R. lxvi.

De pena extrahentis bladu(m) R. lxvii.

De pena retinentis capras R. lxviii.

De pena retinentis porcos et da(m)pnum dantis cum ipsis R. lxviiii.

De pena retinentis porcu(m) intra treuii R. lxx.

De pena prohicientis i(n) gomboramtu(m) prope muros co(mun)is R. lxxi.

Q(uod) ordinentur massarii custodituri pignora et q(uod) officiales u(e)l baiuli infra sed(ecim) dies co(n)signent pignora R. lxxii.

Q(uod) salma uini u(e)l musti intelligatur de portarectia R. lxxiii.

Q(uod) mensura terrar(um) i(n)telligatur ad mensura(m) s(e)c(undu)m miliari R. lxxiiii.

De pena mittentis canapa(m) u(e)l linum i(n) aquis co(mun)is R. lxxv.

De pena prohicientis terrenu(m) p(ro)pe muros co(mun)is p(er) decem pedes R. lxxvi.

De pena molendinarior(um) oliuar(um) no(n) retinentiu(m) coctos & stanga(m) R. lxxvii.

Q(uod) moneta falsa possit frangi i(m)pune R. lxxviii.

Q(uod) laboratores t(er)rar(um) foresiu(m) pro d(omi)nis forensibus soluat datia R. lxxviiii.

Pedes

De forma pedu(m) pertice siue cane et manus R. lxxx.

De pena extrahentis granu(m) l(ra) grassia R. lxxxi.

granlezza delle strade

De amplitudine uiar(um) et strataru(m) et ear(um) latitudine R. lxxxii.

Q(uod) nulla persona possit grauari nisi fuerit p(er) baiulu(m) citat(us) u(e)l p(er) officiale(m) monit(us) primo R. lxxxiii.

Q(uod) debentibus recipere a co(mun)i non currat quartu(m) R. lxxxiiii.

Q(uod) om(ne)s de treuio possint emere domos i(n) castris t(er)ritorii treuii R. lxxxv.

De pena tabernarii no(n) claudentis hostiu(m) taberne de nocte et receptantis ludu(m) R. lxxxvi.

De pena receptantis trebanu(m) de nocte i(n) tab(er)na u(e)l hospitio R. lxxxvii.

De pena cedentis prouent(us) co(mun)is u(e)l apotecas debitoribus co(mun)is R. lxxxviii.

Q(uod) qui co(n)duxerit p(ro)uent(us) u(e)l apotecas co(mun)is debeat fideiubere R. lxxxviiii.

Q(uod) om(ne)s forenses possint libere emere et uendere in die fori R. lxxxx.

Contra frangentes et occupantes ripas fluminis: et q(uod) priores non possint licentia(m) co(n)cedere R. lxxxxi.

De pena no(n) p(ro)hicientis luti i(n) ripas flumiu(m) q(ua)n(do) q(ui)s fouet p(ro)pter sua(m) R. lxxxxii.

Marogna

Q(uod) h(abe)ntes t(er)renu(m) iux(ta) marogam teneat(ur) face(re) fouea(m) iiii pedu(m) R. lxxxxiii.

Q(uod) nulli liceat siccare flume(n) sin(e) licentia d(omi)nor(um) prior(um) R. lxxxxiiii.

Q(uod) officiales mictat copia(m) ad camera(m) de o(m)nibus i(n)uentionibus accusis et denuptiis R. lxxxxv.

Q(uod) nullus de curia potatis possit esse accusator u(e)l denuptiator secretus R. lxxxxvi.

Q(uod) nome(n) accusatoris secreti debeat manifestari camerario co(mun)is R. lxxxxvii.

Q(uod) pars tange(n)s officiali debeat solui a camerario & no(n) a bacarsato R. lxxxxviii.

De pena becharii retinentis castratos ultra nu(meru)m sibi co(n)cessu(m) R. lxxxxviiii.

macinat fuori

De pena eu(n)tis ad macinandu(m) extra territoriu(m) treuii R. C.

Q(uod) idem ius fiuetur uicinis i(n) extractione grani recollecti i(n) territorio treuii q(uo)d fruatur trebanis in eor(um) loco R. Ci.

Q(uod) priores possint dare licentia(m)

IIII

Vendendi vinui adminutuz R. CII.
De pena prioz fraudatiuz comune et de pena nō obsuātis statuta R. CIII.
Q sindicus cōis possit facere pacē pro forense offenso ab hnte cuz consensu prioz R. CIIII.
De pena cancellarij portanarij turiste et baiuloz non parentiuz priorib R. CV.
Q officiales habeant quartā ptē penaz in extraordinarijs R. CVI.
Q fiat īuentariuz in turri matildie sancti Johānis: fabri: in palatio: et martigliaria R. CVII.
Q indultuz sup electione collateralis potestatis ualeat et nō possit tolli R. CVIII.
De modo et forma uendendi legumina et cerusia R. CVIIII.
Q official habeat quartaz partez extraordinarioz R. CX.
De pena uēdentis vinuz forēsib cuz barilib nō sigillatis R. CXI.
Q emptores gabelle sigilloz debeant adustare barilia R. CXII.
De pena trebanoz redeūtiuz ab officijs et intrantiuz in treuiuz ultra numeruz sex peditiuz R. CXIII.
De pena facientiuz turpitudinē ī statutis et de pena potatis non facietis executionez R. CXIIII.
Statuta sup duana et gabella ul pedagio cōis treuij R. CXV.
De pena extrahentis ciancaz R. CXVI.
Ordinamēta ponderz et staterie cōis R. CXVII.
Q forenses teneātur soluere duanaz de fructib extrahendis R. CXVIII.
De duana surchi R. CXVIIII.
De pena fraudantis duanaz R. CXX.
De pena fraudantis pedagiuz R. CXXI.
Capitula pedagij R. CXXII.
Aliud statutuz ɔtra fraudantem pedagiuz R. CXXIII.
Aliud statutū sup eodē negotio R. CXXIIII.
Tabula pedagij R. CXXV.
Capitula pedagij R. CXXVI.

Liber quartus de extraordinarijs.

De pena reponentis arma alicui ī apotecis diebus festiuis. Rubrica prima.

De pena reponentis arma alicui in apotecis diebus festiuis R. prima

Statuimus et ordinamus q nullus qui habitauerit circa plateam cōis treuij aut ppe ipām plateam de die dominico: de die iouis in festo sancti uenture: in festo natiuitatis dñi et resurrectōis: in festo sancti miliani uel in alijs festiuitatib que cōiter custodiuntur audeat receptare uel reponere alicui aliquod genus armoz pena .x. libr deñ: et potestas qui pro tpre fuerit teneatur pdcā facere obsuari sub pena predicta.

De pena arma portantiuz. Rubrica scdā.

De pena arma portantiuz R. ii

Statuim et ordinam q nulla psona terrigena ul forensis audeat uel presumat deferre seu portare p terraz treuij siue pladiaz dicte terre aliquod genus armoz offendibiliuz ul defendibiliuz exceptuato corecto pançeria et gorgerio: contrafaciens qlibet puniatur pro quolib et qualib uice in pena ī frascripta vz pro cultello feritorio in trib libris deñ: pro spata seu stoccho in tantumdez: pro quatrilecto acute et malitioso in .x. libr deñ. et pro quolib alio gnē armorum offendibiliuz in quatraginta sol deñ. et qualib uice: et pro quolib gnē seu spetie armoz defendibiliuz in .xx. sol deñ puniatur. Excepto tabulaccie pro quo quilibet et qualib uice puniatur in .x. sol deñ. exceptis priorib et .xviii. terre treuij quib durante eoz officio et p quatuor añōs postea custodib dicte terre liceat īpune arma portare. Que pene omēs et singule in festo sci miliani et die precedenti et sequenti quib delinquētib duplicentur etiam portātib dicta arma ul aliquod predictoz de nocte: Que pene exigantur et exigi debeant et possint p potestatem qui pro tpre fuerit et eius officialem et ad manus camerarij dči cōis qui pro tpre fuit facere deuenire de fco sine strepitu et figura iudicij: liceat tamen quib libet in eundo et redeundo ex tram treuij arma portare p terraz treuij rectam uia ad domuz suam propriam uel conductaz seu hospitiuz uel domuz aliam in qua uelit arma reponere: dum mō dicta arma ligata deferat et palam: Que etiaz pene omēs et singule exigantur de facto sine aliqua diminutione statu

to aliquo in contrarium loquente non obstante: et quod potestas faciat scrutari et inquiri per officiales et famulos suos quolibet die et stetur et credatur relationi famuli cum iuramento per dictum famulum si dubitaretur prestando ad postulationem illius quem dixit deferre arma. Et quod omnibus et singulis quibus concederetur licentia portandi arma per potestatem et consilium communis trevii pro bono statu et custodia communis portare liceat impune cum apodissa que eis dabitur per potestatem vel eius officiales quam apodissam secum portare continue teneatur. Et dictum capitulum bandiatur ad hoc ut homines nullam pretendere possint ignorantiam: Et potestas qui nunc est et pro tempore fuerit observet et observari faciat omnia et singula contenta in dicto capitulo ad penam .xxv. libr. den. communi trevii applicand. ¶ In super declarantes ad tollendam extremitatem officialium circa inventionem portantium arma quod decetero cultellum acutum sine rotunditate in punta sive iux punta dicimus malitiosum: si vero esset longior palmo uni tertii bracchii panni lane in quibus casibus teneatur inventus ad penam statuti: si non esset acutus et malitiosus sine apparentia rotunditatis in punta vel iux puntam cultelli minor palmo dicti tertii bracchii panni predicti non teneatur ad penam sed liceat officiali illum expuntare. si vero non esset longior dicto palmo tertii bracchii panni et esset in punta sive iux puntam rotundus seu cum aliqua apparente rotunditate ut est ferri pane et non malitiosus ut supra possit unusquisque portare impune. si vero esset longior aliquantulum uno palmo predicto dictus cultellus cum dicta rotunditate et non malitiosus liceat officiali expuntare illud plus. et ille inventus portare non teneatur ad penam. Et hoc statutum servetur in ceteris partibus et capitulis ipsius. et illi tantum privilegiati excusentur a portatione armorum nominati supra in quibus non includuntur castellani sancti iohannis fabri et turris matidie quibus prohibitum sit arma portare intus terram trevii tantum. **Decretum domini Episcopi Spol. contra clericos laycales nolentes subire onera et portantes arma. Rubrica .iii.**

Statuimus et ordinamus quod infrascripta capitula et decreta domini episcopi Spoletani observentur inviolabiliter in qualibet eorum parte: quorum capitulorum et decretorum tenor talis est videlicet:

Constantinus dei et apostolice sedis gratia episcopus Spoletanus: fidedigna relatione percepimus quod non nulli incole et habitatores terre trevii suique comitatus et districtus Spoletane dioces. clericali munere sive caracthere insigniti tam coniugati quam soluti laycaliter vivetes artem et negotia secularia publice exercentes vel quorum plurimi in bussulis sive libris comitatus ipsius terre descripti existant: et ad honores et comoda et officia eiusdem terre sicut ceteri layci suo tempore eliguntur et illis utuntur et gaudent: tamen dum ad solutionem collectarum et impositionum aliaque onera ipsius comitatis subeunda requiruntur, volentes privilegio clericali se tueri. collectas et impositiones predictas dictaque onera subire temere contradicunt et recusant in ipsius comitatis preiudicium et iacturam ac scandalum plurimorum: proinde nos ipsius terre quietem ac comoda maxime cupientes iustitiamque equitatem honestatem insequentes domino potestati dicte terre pro tempore existenti committimus et licentiam impartimur huiusmodi clericos laycaliter viventes et in sacro ordine non existentes compellendi ad solutiones predictas et alia prefata onera iuris remediis oportunis. Et pariter eidem domino potestati quatenus si opus est licentiam impartimur ut in causis civilibus clericorum coniugatorum possit et valeat libere procedere et iustitiam ministrare eiusque sententias in eorum bonis mobilibus et immobilibus exequi prout decuerit: personali carceratione excepta. ¶ In super quia similiter accepimus dictos clericos laycaliter viventes ac alios in sacro ordine constitutos clericali honestate contempta in et per dictam terram trevii arma publice deferre: rixasque et contentiones et alia fore facta et delicta committere. Eidem domino potestati committimus et facultatem concedimus tollendi et auferendi dicta arma et de illis disponendi prout in statutis dicte terre continetur. Dictosque publice portantes et quovismodo delinquentes capiendi et detinendi: donec vocato domino priore ecclesie sancti emiliani eiusdem terre solverint penas propterea incursas vel de solvendo ydonee caverint: que pena pro duabus partibus applicanda sit opere dicte ecclesie et pro alia tertia parte officiali exequenti: Ac etiam similiter illos detinendi donec de non offendendo cautionem ydoneam dederint aut presti

trint sicut fieri consueuit et iustum fuerit
oportunum: Et predictis omnibus et singulis ad
nostrum beneplacitum duraturis. Et ad fidem pre
missorum nostri sigilli impressione muniri fecimus
Dat treuii die xxvii augusti. Anno cccc lxx
xxiiii. Joachinus de Spoleto Bernardo: obmis
so sigillo episcopali.

De pena ludentium ad ludum taxillorum cartarum uel admurram et de pena dantis eis receptum. Rubrica iiii.

de pena ludentium ad ludum taxillorum cartarum uel ad admurram et de pena dantis eis receptum. Rubrica iiii.

vide infra ad folium 60 statutum contra ludentes

Statuimus et ordinamus quod nullus audeat
uel presumat ludere ad ludum azardi ad
fabas lumachectas uel ad alium ludum similem
in terra treuii uel eius districtu sub pena et
ad penam librarum quinque denariorum communi treuii applicand
pro quolibet lusore et qualibet uice. et in libris
denariorum tribus qui steterit ad uidendum: et nulla per
sona audeat uel presumat in domo propria uel
conducta receptare aliquem ad ludendum nec
retinere ad aliquem ludum suprascriptum de no
cte pena librarum xv denariorum dicto communi applicand pro
quolibet ludente et de die librarum x denariorum et quili
bet possit accusare et credatur ei cum uno teste
fidedigno uel saltim cum tribus de publica uo
ce et fama et habeat quartam partem pene et de
condepnationis a camerario communis et nomen eius
teneatur secretum per dictum camerarium et potesta
tem pena librarum xxv denariorum communi treuii applicandorum
Et si constiterit quod aliquis maior xxv annis
luderet cum aliquo minore de die uel de nocte
in aliqua domo siue grucia uel in alio loco
secreto inter ipsos et minor perderet: postquam
uenerit ad notitiam officialis quod ille maior con
stringatur de facto per dominum potestatem siue eius iu
dicem ad dandum et restituendum omne id et
totum quod uicisset dicto minori pena potestati
librarum x denariorum applicand si cum effectu predicta ex
ecutioni non mitteret: Et potestas et iudex siue
eius officiales suprascriptam penam de facto deue
nire faciant in communi treuii per apodissam ad ma
nus camerarii sine aliquo processu faciendo
contra dictos lusores: et admittatur eis bene
ficia confessionis et solutionis ante terminum
distribuendum in apodissa per ipsos soluendum et da
dam dictis lusoribus per dictum potestatem siue
iudicem uel officiales eiusdem: Ad tabulas autem
et scacchos quilibet ludere possit sine pena aliqua.
Addicientes quod quicumque luderet ad aliquem
ludum et maxime ad murram in ecclesiis terre tre
uii uel eius comitatu et in earum cimiteriis in
cidat in penam x librarum denariorum et cuilibet liceat accu
sare et denumptiare et credatur suo iuramento
cum dicto unius testis et teneatur secretus et ha
beat quartam partem pene: aliam quartam partem
habeat officialis facientis executionem: residu
um sit communis treuii: et hec ultra penam in statutis
contentam. Insuper addendo predictis reformamus
quod nullus audeat uel presumat in terra treuii
uel eius comitatu et districtu palam uel occulte
ludere ad aliquod genus ludi cartarum uel taxill
orum: et si quis contrafecerit incidat ipso facto sine ali
qua diminutione in penam x librarum denariorum pro quoli
bet et qualibet uice qua contrafecerit: Et si quis
scienter receptum dederit in domo apotheca ca
pana uel alio loco dictis sic ludentibus incidat
in penam xxv librarum denariorum ipso facto: et cuilibet lice
at accusare et denumptiare dictos ludentes
et receptum dantes et credatur eius iuramento
cum uno teste et habeat quartam partem pene
et nomen eius teneatur secretum: alia quarta
sit officialis facientis executionem: De quibus
penis nulla possit fieri gratia. Item reformamus
quod nullus audeat retinere cartas nec taxillos cum
quibus luditur ad uendendum aliquo [illegible] co
lore sub pena x librarum denariorum pro quolibet et quali
bet uice. Et liceat officiali et cuilibet alteri per
sone cartas et taxillos huiusmodi auferre in con
tinenti frangere et lacerare sub dicta pena. si au
ferret et non frangeret uel lacearet.

De pena ludentis in terrasana sancti Johannis et per terram treuii cum caseo uel cuturello. Rubrica v.

de pena ludentis in terrasana [illegible] cum caseo uel cuturello. R.

Statuimus et ordinamus quod nullus audeat
ludere ad pilam in terrasana sancti iohannis
nec per terram treuii ludere cum caseo siue ad cutu
rellum uel cum aliquo instrumento lapideo uel lig
neo sub pena et ad penam quinque librarum denariorum pro quo
libet et qualibet uice qua quis contrafecerit.

de pena euntis post

De pena euntis post tertium sonum campane Rubrica vi.

Statuimus et ordinamus quod nullus audeat
uel presumat ire per castrum siue plateam
treuii post tertium sonum campane que pulsatur
de sero usque ad sonum campane que pulsatur de
mane pena x solidorum denariorum possit tamen quilibet ire
cum lumine in manu sine pena siue igne eundem
sine pena et banno: et stare possit prope suam dom
um propriam uel conductam in qua habitaret per
tres domos proximiores ipsius domus sine lumi
ne uel igne sine pena et banno. Et potestas uel

sui officiales predicta faciant obseruare ui
culo iuramenti et pena .x. libr. den. de suo
salario coi treuij applicand.

de turri cois aptanda. R. vij

De turri cois aptanda. Rca. vij

Statuimus et ordinamus ad hoc ut cā
pane cois que sunt in turri cois tre
uij manuteneatur et conseruetur q dicta
turris cooperiatur et aptetur ita et taliter q
dicte campane sint et permaneant illese ex
pensis cois predicti prout et sicut melius
uidebitur dnis prioribus dicte terre treuij
cum magistris quos conducere uoluerint
uel uidebitur conuenire: Et q potestas et
priores qui pro tempore erunt teneatur fa
cere fieri dictum opus et copritionē pena libr
xxv. den. pro quolibet ipsorum de suo salario coi
treuij applicand. Et camerarius qui p tpre
fuerit possit expensas facere pro dicto opere
faciendo sine aliqua alia deliberatione: et
habeantur pro legitimis expensis.

de potest. cois locandis R. viij

De apothecis cois locandis. Rca. viij.

Statuimus et ordinamus q potestas qui
pro tpre fuerit teneatur et debeat os
claues omnium apothecarum in domo palatij ppli
existentium iuxta plateam et iuxta stratam a parte
inferiori ipsius palatij recipere et apud se
deuenire facere: et ipsis rehabitis banniri fa
ciat tam in platea cois treuij q in concilio
gnali dicti cois q quicumque uult ipsas apote
cas siue domos uel aliquam ipsarum ad pensio
nem pro uno anno proxime uenturo ueniat
coram ipso dno potestate et promictat pensi
onem qm plus offerenti dabitur cum consilij
cois treuij aucte. Que apotece et domus de
tur ad pensionem plus offerenti per sindicum
cois treuij ad hoc spāliter electum in concilio
gnali: in quo concilio sint et esse debeant
ad min. lx. consiliarij electi et iurati: et si
aliter fieret nō ualeat ipso iure: dummodo q dca
locatio nō possit dari alicui ex nobilibus dce
terre uel alteri pro eis. Et aliquis conductor
dictarum apothecarum siue domorum ul alicui ipsarum
ipsam apothecam siue domum retineret post an
num dicte locationis teneatur et debeat soluerē
camerario dicti cois pro ipso coi recipienti il
lam quantitatem pensionis quam soluit uel sol
uere promixit anno tunc proxime preterito: et
q nullus conductor dictarum apothecarum a parte
superiori uersus plateam possit retinere i ipsis
apothecis aliquem porcum siue bestiam ul bru
cturam ibi facere et proicere in plateam cois
pena centum sol. den. pro quolibet coi treuij ap
plicand. et quilibet possit accusare et habeat
tertiam ptem bāni et teneatur in credentia.

de marco et ponderibus cois treuij R. viiij

De marco et ponderibus cois treuij. Rca. viiij.

Statuimus et ordinamus: q camerarius
cois treuij qui nuc est et pro tempore
fuerit teneatur et debeat uinculo iuramēti
et pena .x. libr. den. de suo salario coi treuij
applicand. de pecunia et ere dicti cois emere
unum marcum ponderis .x. libr. ad min. ad
iustum pondus lucen.: et ipsum massario camē
dicti cois assignare quem in dicta camera de
beat retinere cum quo marco debeant scagu
mari et adiustari omnia et singula pondera
cum quibus ponderatur in dicta terra treuij.
Et q omnes et singuli mercatores pizzicaio
li macellarij et quilibet alia persona de treuio
ul eius districtu teneatur et debeant in eorum
apothecis et macello et alijs locis ubi eorum ar
tem exercent habere et tenere pondera primo
adiustata cum dicto marco: et nulla alia pon
dera siue nullum aliud pondus aptum siue ap
ta ad ponderandum in dictis domibus apotecis
macello et alijs locis ul aliquo eorundem debeat
retinere nisi adiustata cum marco predicto
predicti nec aliquis ipsorum exercentes artem sui
artes predictas ad penam centum sol. den. pro
quolibet et qualibet uice: nec uendere ul emē
cum aliquo pondere nisi cum pondere adiusta
to ad penam predictam pro quolibet et qualibet ui
ce qua contrafecerint in predictis uel aliquo
predictorum ipsi uel aliquis ipsorum: Quam adiu
stationem dicti tales ementes et uendentes
debeant adiustari facere anno quolibet in
fra .xv. dies a die introitus dicti anni ad ma
cum predictum dicti cois: Et potestas qui
nuc est et pro tpre fuerit teneatur et debe
at quolibet mense bis ad minus de predictis
inquirere et mittere ex suis notarijs unum
pro predictis et repertos culpabiles punire
in dictis penis quas solui faciat de facto sine
aliqua alia condempnatione ul sententia et
ad manus camerarij dicti cois papodissam
facere deuenire teneatur. Et potestas tenea
tur omnia et singula supradicta obseruare et
obseruari facere ad penam .xxv. libr. den. di
cto coi applicand.

De ponderatione florenorum. Rubrica. x.

Statuimus et ordinamus quod per camerarium comunis Trevii ematur et emi debeat expensis dicti comunis unum pesonem cum bilancis aptum ad ponderandum florenos causa ponderandi florenos adiustatum cum pesone comunis Fulginei: Quod peson retineatur per massarium comunis Trevii in camera dicti comunis et per ipsum massarium debeat retineri et servari: et quilibet de Trevio et eius districtu habens seu habentes pesonem seu pesones debeant ipsos adiustasse cum dicto pesone comunis Trevii pena .x. librarum denariorum pro quolibet qui repertus fuerit habere pesonem non adiustatum cum dicto pesone dicti comunis. Et predictum pesonem emat et emere teneatur dictus camerarius sub pena .xxv. librarum denariorum comuni Trevii applicanda. Et potestas teneatur inquirere et inquiri facere de predictis qualibet septimana et repertos culpabiles de predictis in dictam penam comuni Trevii debeat condempnare: quod si non fecerit in .xxv. libris denariorum comuni Trevii debeat condempnari per sindicum qui erit ad sindicandum eundem.

De pena non mensurantis cum passo sigillo comunis sigillato. Rubrica. xi.

Statuimus et ordinamus quod omnes vendentes pannos de lana in Trevio et eius districtu teneantur et debeant habere passum de ferro ad passum civitatis Spoleti sigillatum ad sigillum comunis Trevii; et vendentes pannum de lino sive pannum de canepa in Trevio et eius districtu debeant habere bracchium comunis solitum sigillatum sigillo comunis Trevii: et qui contrafecerit puniatur in centum solidis denariorum pro qualibet vice qua inventus fuerit: Et potestas debeat quolibet mense inquirere et banniri facere primo mense sui regiminis sub pena .xxv. librarum denariorum comuni Trevii applicanda.

De pena non mensurantis cum mensuris sigillo comunis sigillatis. Rubrica. xii.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat vendere vel vendi facere sive emere vel emi facere in Trevio vel eius districtu nisi cum cuppa mecçenga quartuccio vel qualibet alia mensura sigillata sigillo comunis Trevii pena centum solidorum denariorum pro qualibet vice et qualibet mensura defecta per potestatem auferenda. Et cuilibet liceat contrafacientem accusare et habeat tertiam partem banni: et quod camerarius dicti comunis qui pro tempore fuerit teneatur habere unam cuppam iustam sigillatam sigillo comunis Trevii cum qua debeat signare omnes alias cuppas et mensuras ad mensurandum pena .x. librarum denariorum de suo salario comuni Trevii applicanda.

De pena tabernariorum vinum vendentium cum mensuris non sigillatis. Rubrica. xiii.

de pena tabernariorum vinum vendentium cum mensuris non sigillatis R. xiii

Statuimus et ordinamus quod tabernarii et vinum vendere volentes in Trevio et eius districtu teneantur et debeant habere et retinere continuo omnia et singula vasa sigillata sigillo comunis Trevii videlicet petictum medium tertium foglietam et vasa plumbata: et cum ipsis et non cum aliis vasibus mensurare: que vasa debeant esse integra et sine aliqua fractura ex qua capacitas dictorum vasuum vel alicuius ipsorum non impediatur infra dictorum vasuum vel alicuius ipsorum. Et quod nullus tabernarius vel vinum vendens in Trevio vel eius districtu audeat vel presumat per se vel alium dare vel dari facere vinum vinum pro alio et cum ipso vino aquam miscere: et teneatur et debeat dictus vendens dare et implere omnia et singula vasa sigillata plena. Et quod nullus predictorum possit vendere vinum ad minutum absque licentia notarii dapnorum datorum dicte terre qui licentiam dare teneatur cuilibet petenti ad penam centum solidorum denariorum de suo salario comuni Trevii applicanda secundum modum et formam statutis loquentibus de dictis tabernariis contentam et qui contrafecerit in predictis vel aliquo predictorum solvere teneatur camerario dicti comunis pro ipso comuni recipienti nomine pene xl solidos denariorum pro qualibet vice qua contrafactum fuerit: et potestas qui erit pro tempore teneatur et debeat sub vinculo iuramenti et pena .xxv. librarum denariorum de suo salario facere de predictis solempnem inquisitionem semel qualibet ebdomada: que pena deveniat in comuni: et hoc statutum volumus observari et nullo possit consilio vel arenga tolli.

Quod vinum non vendatur nisi secundum infrascripte conditiones. Rubrica. xiiii.

Statuimus et ordinamus ad hoc ut vinum quod est in terra Trevii et eius districtu non deveniat ad manus paucorum et ne ultra quam deceat vendatur vel in ipsius vini venditione modi illiciti teneantur quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat audeat

uel presumat emere ul' emi facere seu icop
timare aliquaz quantitatez vini magnaz l'
p[ar]uaz post[qua]m repositum fuit in uegete ul' car
rato causa reuendendi ad penaz cuilibz c[on]tra
facienti et pro qualibz uice et pro qualibz ue
gete ul' carrato .L. libr den. Et q[uod] nullus cui'
cu[m]qz status existat audeat ul' presumat aliqua[m]
qu[an]titatez vini uendere alicui p[er]sone ul' aliquo
alienationis titulo in aliquez transferre qui ul'
que presumatur causa reuendendi emere uel
recipere ad dictaz penaz pro quolibz c[on]trafacie[n]
te et qualibz uice. Et p[otes]tas qui pro t[em]pore
fuit et eius iudex teneatur et debeant uinculo
iuramenti et pena centuz libr den de predictis
inquisitionez facere quolibz mense sup[er] qua
examinet ad minus .xx. testes: et c[on]trafacie[n]
tes punire penis p[re]dictis. Et q[uod] nullus uen
dat vinuz ad minutuz pro aliqua persona
sine licentia potestatis et prior[um] antepositor[um]
treuij tu[n]c in officio residentiuz ad penaz .x.
libr den pro quolibz et qualibz uice: Possit
tame[n] hospitatores morantes in burgo eme[re]
vinuz ad uendenduz ad minutuz vnaz salm
am p[ro] ...cez sine uitio et no[n] ultra, donec illaz
salmaz sic emptaz uendiderint: qua uendita
possint aliam emere. Nec possint dicti hospi
tatores uel tabernarij ad burguz mora[n]tes ue[n]
dere vinuz ad minutuz alicui trebano ul[tra]
qu[an]titatez ul' pretiuz pro quo uenditur tre
uij. nec forensibz ultra vnuz denariuz p[ro] fo
glie[c]taz plus q[ua]m uendatur treuij pena centum
sol' den pro quolibz contrafaciente et qualibet
uice. De pena uede[n]tis vinu[m] diebz ueneris
martij ad s[an]c[t]az maria[m] de pede treuij. Rx. xv.

Statuim' et ordinam' q[uod] nulli liceat nec
possit portare nec uendere seu tene[re] ui
nuz diebz ueneris de mense martij nec aliqua
die ip[s]or[um] dier[um] ueneris ad ecc[lesi]az sancte marie d[e]
pede treuij nec alibi in stratis publicis ul' uici
nalibz campis ul' possessionibz preter ad burg
um treuij nec in alijs festis dicte ecc[lesi]e ad pena[m]
centuz sol' den co[mun]i treuij applicand: et quilibet
possit accusare contrafacientes et habeat t[er]tiaz
partez banni et credatur sacram[en]to accusatoris cu[m]
uno teste de uisu. De pena facie[n]tis tabernam
in molendino. Rubrica. xvi.

Statuim' et ordinam' q[uod] nulla persona
audeat ul' presumat tabernare uel ta
bernaz facere prope molendina aque co[mun]is treuij
p[er] triginta p[er]ticas ad iustaz perticaz co[mun]is p[re]dc[t]i.
Et potestas teneatur p[re]dicta facere obs[er]uari
pena .xxv. libr den de suo salario co[mun]i treuij
applicand. De pena macellarior[um] carnes
uendentiuz. Rubrica. xvij.

de pena macellarior[um] carnes uendentium Rx. xvij.

Statuim' et ordinam' q[uod] potestas co[mun]is tre
uij faciat co[n]gregari om[n]es macellarios
de castro treuij et ip[s]os iura[re] faciat sequi man
data ip[s]ius d[omi]ni potestatis et sue curie. Inter quos
macellarios eligantur duo capitanei de eoruz
arte: Qui capitanei debeant inter om[n]es ip[s]os ma
cellarios diuidere bancas macelli: et ip[s]i macel
larij faciant custodiri macelluz ne in ip[s]o nec i[n]
parte ip[s]ius fiat aliqua turpitudo: et siquis c[on]
trafecerit in .xx. sol' den co[mun]i treuij c[on]dep[n]netur.
Et siquis macellarius partem non habens in
macello uoluerit macellare et soluere pro
rata possit in dicto macello macellare. Et
non possint nec debeant aliquaz bestiaz mo[r]
bosam granellosaz uel morticinaz macellare
nec portare uel mittere per se ul' aliuz intus p[or]
tam carbonarie noue: liceat tamen ip[s]is ma
cellarijs extra dictaz portaz macellare. Et q[uod]
nullus aliquaz porcaz ul' pecudez nec aliquaz
aliam bestiam morbosaz macellare nec uend
ere in macello co[mun]is nec vnas carnes pro alijs
et contrafacientes pro qualibz uice et pro qua
libet bestia in centuz solidis den co[mun]i treuij con
dep[n]netur et pro quolibet et de facto accipian
tur et camerario co[mun]is sol... et cuilibz sit
licituz denu[n]ptiare et accusare et habeat tertia[m]
partez banni et teneatur in credentia: et nihilo
minus inde ad unuz annuz completuz no[n] pos
sit macellare nec macelluz facere in macello
co[mun]is treuij sub dicta pena quotiens c[on]trafecer
it. Liceat tame[n] extra portaz nouaz lacus et por
tam iux[ta] domuz miliani morici in ip[s]is macellis
macellare et uendere carnes porcheete ul' pecud
inas ul' alias carnes non sanas: Et q[uod] macellarij
colligere debeant sanguinez in aliquo uase
ita q[uod] no[n] cadat in terraz nec in bancaz dci mac
elli et ip[s]um sanguinez in c[on]tinenti extra castru[m]
treuij portare. Et in conalio maioris extim
ationis primo uitantibz om[n]ibz conciliarijs ad
... eligatur unus ydoneus sup[er]stes cu[m]
salario p[er] dictuz conciliuz ordinando qui no[n] sit
de macellarijs: Qui sup[er]stes teneatur et debeat
uinculo iuramenti et pena centuz sol' den de suo
eidem auferend p[er] potestatem dicte terre qualibz

uice qua contrafecerit ibidē omnes et singulas
bestias interficiendas et macellandas ĩ macel
lo cōis anteqʒ interficiantur uidere et cercare
si sint sane et bone · et ipsis bonis et sanis ĩuẽtis
occidi permittere et ipsis mortuis ipsas sigillare
et qualibʒ ipaꝝ in quolibʒ pede bestie macellan
de sigillo eidē dando et assignando pꝫcōe tre
uij uel conciliũ supradictũ anteqʒ bestie uel
bestia macellande seu macellanda diuidatur · s · pe
cus et anteqʒ bestie decorietur · Et ad faciendũ
omnia et singula supradicta obseruari idē super
stes iusta causa eidem possit aliũ loco sui sub
stituere in predictis. Et potestas teneatur ĩqui
sitionē facere bis in mense ad minꝰ vʒ · xv · dieb
singulis tam contra superstitē pdictũ qʒ contra
macellarios in predictis uel infrascriptis aliqua
liter delinquentes et ipsos uel ipm ĩ aliquo repertos
culpabiles penis debitis punire et maxime sub
dicta pena · Et nihilominus p unũ ex suis nota
rijs quotidie pquiri facere et rimari cōtra dcos
macellarios et superstitem et etiam nō pmictere
qꝫ dicte bestie uendantur uel occidantur p ma
cellarios uel aliquē ipsoꝝ nisi primo uise et
sigillate fuerint p suũ notariũ ut est cōsue
tũ · Et qꝫ bance macelli debeant esse quinqʒ ad
minus de quatuor pedibꝫ una : et qꝫ macellarij
habentes bancas in dicto macello uel partem
teneātur soluere pro qualibʒ banca cōi treuij
xl · sol den̄ annuatim · Et qꝫ dictũ macellum
remaneat dicto cōi liberũ et absolutũ : ita qꝫ
nullus dictoꝝ macellarioꝝ in ipso macello ius
acquirat · Et qꝫ dictũ macellũ fieri et actari
debeat post palatiũ dicti cōis residentie dn̄i po
testatis dicte terre in loco solito et ibi expensis
cōis treuij fieri debeat quedā trasan̄a coperta
de cuppis que capiat medietatē claustri pala
tij predicti in quo consueuit macellũ fieri
et fiat ex parte uersus domũ olim miliani ale
necte : Quod opus dn̄s potestas terre treuij
qui nũc est et priores dicte terre qui tũc erũt
teneātur et debeant uinculo iuramẽti et pe
na centũ libr den̄ potestati de suo salario et
dictis prioribꝫ et cuilibʒ ipsoꝝ · xxv · libr den̄
auferend̄ p dictũ dn̄m potestatem de facto fieri
facere cum effectu pdicta teneātur · Et came
rarius qui pro tpr̄e fuerit pro dicto cōi tenea
tur et debeat uinculo iuramenti et pena · L
libr den̄ expensas decentes in dicto et pro di
cto opere occurrentes ad requisitionē et man

datum dicti dn̄i potestatis de quacũqʒ pecu
nia dicti cōis soluere sine aliqua alia delibe
ratione consilij : sʒ solum habita apodissa
a dictis dn̄o potestate et prioribꝫ · Et si cō
tigerit qꝫ ipam pecuniā nō haberet penes se
de pecunia cōis : qꝫ teneatur ipam inquirere
expensis dicti cōis : et ut ipam rehabere possit
ex nũc dicta pecunia imponatur et iponi debe
at in prima collecta ĩponẽda pro salario po
testatis : Que omnia dictus potestas sub dcā pe
na faciat adimpleri · Et qꝫ omnes et singuli
macellarij : et qui soliti sunt macellũ facere
cogantur in dicto loco macellare et macellũ
facere : et alibi macellare seu macellũ facere
nō possint sub pena · xxv · libr den̄ p quolibʒ
et uice qualibʒ eisdē p dn̄m potestatē dcē tr̄e
de facto auferend̄ · Et qꝫ quilibʒ macellarius
de treuio et eius districtu et quilibʒ alius ma
cellarius qui macellũ facere habeat habere de
beat et teneatur in banca in qua macellũ facit
infrascripta pondera et quodlibʒ ipsoꝝ vʒ med
iam librā de ferro unā librā duas libras tres
libras et quatuor libras de ferro iustas et sigil
latas sigillo cōis treuij cum quibꝫ debeat carnes
uendendas ponderare : Et qꝫ nullus macella
rius possit ponderare usqʒ in quatuor libras cā
niũ cũ statera pena · xl · sol den̄ pro quolibʒ et
qualibʒ uice · Ab inde uō supra possit cũ state
ra iusta quilibʒ macellarius ponderare sine pe
na · Et si aliquis dictoꝝ macellarioꝝ ponderau
erit uel inuentus fuerit habere in banca macelli
pesam uel staterā nō iusti ponderis uel cũ ipis
pesis uel statera ponderare in centũ sol den̄ p
potestatē dicte terre pro quolibʒ et uice quali
bet et qualibʒ pesa uel statera nō iusta cōi treuij
condepnetur de facto auferend̄ · Volũꝰ etiā
qꝫ dicti macellarij uel aliquis ipsoꝝ nō possint
ponderare uel ad pondus uendere caput uel pedes
alicuiꝰ bestie illis qui uoluerint emere uel emerit
carnes : Et debeant dare uendere et ponderare
carnes cuilibʒ petenti et emere uolenti de illo
loco et membro qꝫ dicto tali ementi et emẽ uolẽti
placuerit pena · xl · sol · et cuilibʒ sit licitũ ac
cusare et denũptiare et habeat tertiā partē
banni : et credatur sacramẽto ipsius vʒ de ponder
atione capitis uel pedis · In alio uō casu qꝫ recu
sauerit dare carnes de illo loco et membro quod
peteretur sacramẽto accusatoris credatur uel de
nũptiatoris cũ uno teste testificante clement

tate uisus et auditus: Et q͂ dc̄i macella
rij debeant dare et taghare carnes usque
ad funduȝ ṽȝ deschina porci uel lardum
usq͂ȝ in funduȝ: ac etiaȝ de uētresca petenti et
uolenti emere: et qui contrafecerit soluat
de facto camerario cōis treuij .xl. sol' deñ.
Et q͂ nullus macellarius uel aliquis ip̄oꝝ
audeat uel presumat per se uel aliuȝ īflare
carnes uel inflari facere aliquaȝ bestiaȝ nec
implere argnoses alicui' bestie de aliqua re
et qui contrafecerit camerario cōis treuij et
soluat de facto .xx. sol' deñ pro qualibȝ be
stia et qualibȝ uice qua contrafecerit: et qui
libȝ possit accusare ip̄os et habeat tertiā ptē
banni et stetur sacramento accusatoris: et
idem modus s'uetur ī macellarijs uendēti
bus carnes ꝯtra terraȝ treuij in districtu
eius qui s'uatur in alijs macellarijs de treuī.
Et potestas qui pro tp̄re erit debeat p̄dicta
omīa et singula que in dc̄o capitulo ꝯtinent'
obs'uari facere sub penis iam dictis: et pena
L. libr deñ de suo salario cōi treuij applicand
Et si accideret in futuꝝ q͂ aliquis macella
rius renūptiaret artem macelli q͂ talis renū
ptians teneatur et debeat promictere came
rario cōis treuij pro ip̄o cōi recipienti et dare
ydoneos fideiussores de nō operando in treuio
uel eius districtu dictaȝ artem macelli inde ad
.xxv. annos et si contrafecerit talis promictēs
condēpnetur in centuȝ libr deñ cōi treuij ap
plicand per potestatē dicte terre. Et q͂ potas
dicti cōis qui pro tp̄re fuerit infra .xv. dies ab
introitu sui officij uinculo iuram̄ti et pena li
braꝝ .xxv. deñ de suo salario cōi treuij applican
doꝝ teneatur et debeat facere gn̄aleȝ inquisiti
oneȝ contra om̄es et singulos macellarios q
renūptiar: et artem macelli facere in treuio et
eius districtu camerario dicti cōis pro ip̄so
cōi recipienti. Et si inuenerit ip̄os qui ren
ūptiassent ul' aliqueȝ ip̄oꝝ macellasse a tp̄re
dicte renūptiatōis citra et contra dictaȝ eoruȝ
renūptiationeȝ fecisse punire et condēpnare
teneatur et debeat s'm formaȝ dicti statuti
et q͂ de dicta tali renūptiatione fiat instru
mentuȝ p notariuȝ reformationuȝ dc̄e terre

de assectatione carnium R. xvij

De assectatione carniuȝ. R. xvij.

Statuimus et ordinam' cuȝ sit in cōue
niens q͂ quolibȝ mense sup assectati
one carniuȝ fiat ꝓpositio in concilio gn̄ali
q͂ priores et antepositi treuij qui pro tp̄re
fuerint teneātur et debeant qualibȝ septi
mana mittere ad ciuitateȝ fulginei et spole
tuȝ ad exploranduȝ pretia pro quibȝ in dc̄is
ciuitatibȝ carnes castratine et porcine uēdū
tur: et sicut īuenerint uendi in dictis ciuita
tibȝ ul' aliqua ip̄aꝝ in qua minoris uenderē
tur faciant p becchariōs seu macellarios tre
treuij dari et uendi detracto denario gabel
le: cuȝ in terra treuij nulla gabella soluatur
ad penaȝ .x. libr deñ cuilibȝ dictoꝝ prioꝝ et
antepositoꝝ predc̄a nō obs'uantiuȝ. Qui et
macellarij de treuio debeant dictās carnes ue
dere et dare pro dicto pretio ad penaȝ centuȝ
sol' deñ pro quolibȝ contrafaciente et quali
bet uice.

De pena pizzicaroloꝝ nō hn̄tiuȝ pondera et mesuras iustas. R. xviij.

de pena pizzicarolorum nō hn̄tium pondera et mesuras iustas. R. xviij

Statuim' et ordinam' ad hoc ut emēti
bus et uendentibȝ debita iustitia mē
suretur et ponderet': q͂ om̄es et singuli pizz
caroli et alia quecūq͂ p̄sona uendens ul' ue
dentes carnes siccas larduȝ caseuȝ et his simi
lia debeant habere causa p̄sandi predc̄a medi
am libraȝ unaȝ libraȝ duas libras tres libras
et quatuor libras sigillatas sigillo cōis treuij
et dictas carnes caseuȝ et larduȝ uendere sin
gula libra uendere ad mensuraȝ et moduȝ qui
bus uenduntur in ciuitate fulginei detracta
gabella et nō aliter: et qui contra predicta ul
aliquod predictoꝝ fecerit soluat nōie pene ca
merario cōis treuij pro ip̄o cōi recipienti .xl.
sol' deñ pro quolibȝ et qualibȝ uice et quolibȝ
casu capituloꝝ predc̄oꝝ: et cuilibȝ sit licituȝ
accusare et habeat tertiaȝ parteȝ bañi: et cred
atur sacramento accusatoris sine aliqua prob
atione: quaȝ penaȝ potestas qui pro tp̄re fuerit
teneatur et debeat a delinquente camerario cō
munis treuij sine strepitu et figura iudicij su
marie et de facto solui facere. Et q͂ predicti et
quilibȝ predictoꝝ habeant et habere teneātur
et debeant causa uendendi oleuȝ in eoꝝ do
mibȝ mesuras ad scaguinuȝ et mensurā cōis
spoleti sigillatas sigillo cōis treuij: et qui con
trafecerit soluat pro quolibȝ et uice qualibet
penaȝ supius notataȝ. Et quicūq͂ repertus
fuerit habere et teneī in sua domo ul' apoteca
nō iusta pondera ul' mesuras ul' cuȝ ip̄is uel
ip̄oꝝ aliquo uendere ponderare ul' mensurār
pro quolibȝ et uice qualibȝ centuȝ sol' deñ

communi treuii condempnetur et cuilibet sit licitum contrafacientes uel contrafacientem accusare et denumptiare et habeat tertiam partem banni et suo iuramento credatur cum uno teste testifficante de uisu de falsis ponderibus: In aliis uero casibus supradictis stetur et credatur suo iuramento: Que omnia et singula potestas treuii teneatur facere obseruari et qualibet septimana semel ad minus unum de suis notariis cum aliquibus de sua familia mittere ad rimandum et inquirendum de predictis ad apothecas et domos pizicaroliorum et repertos culpabiles punire in predictis pena potestati predicta non obseruanti pro qualibet uice .xxv. librarum denariorum. Et quod priores qui pro tempore erunt ad penam predictam in quolibet mense mittant pro assectu predictorum quando mittunt pro assectu carnium recentium.

de pena fornariorum panem non bene coquentium R. xx

De pena fornariorum panem non bene coquentium: Rubrica .xx.

Statuimus et ordinamus quod omnes fornarii siue fornarie de treuio et eius districtu teneantur et debeant furnos proprios uel conductos sollicite habere aptatos cum bono solo et omnibus instrumentis et panem cuiuslibet generis et cuilibet persone uicem primo petenti coquere et gubernare et exercere bene et legaliter fideliter et diligenter. Quibus fornariis et cuilibet ipsorum pro eorum fornatico salario et mercede satisfiat in hunc modum uidelicet quod quando contigerit cuppam grani ualere .xxx. sol. uel abinde infra dicti fornarii et quilibet ipsorum qui panem coqueret possint eisque liceat accipere pro fornatico et eorum salario et mercede pro qualibet fornata panis de grano de .xxx. panibus unum panem tantum et non plus in totum esto quod plures essent fornarii ad unum furnum et de pane de mistura de .xx. panibus unum panem tantum. Et si contigerit cuppam grani ualere .xl. sol. uel abinde supra usque in .l. sol. liceat eis accipere pro fornatico et eorum salario et mercede de .xl. panibus unum panem et de .xxx. panibus misture unum panem de mistura tantum et non plus. Et si contigerit cuppam grani ualere tres libras tunc sit in potestate domini panis uel illius qui dictum panem ad furnum portauerit dare sibi fornaticum de pane ad rationem predictam uel soluere pro coquitura et gubernatura panis ad rationem duorum sol. denariorum pro qualibet cuppa panis uel farine unde facti sunt dicti panes soluendo pro rata ad dictam rationem pro quantitate panis uel farine ad rationem cuppe. Et dicti fornarii et quilibet ipsorum sint et esse debeant tanti et contenti dicto fornatico salario et mercedi ut dictum est secundum tempora supradicta et secundum uoluntatem et electionem dominorum panis: et ultra uel aliter nihil recipere possint percipere uel habere per se uel alium seu alios aliqua ratione uel causa aliquo quesito colore: Et non possint nec debeant ligna petere uel recipere nec aliquid aliud sub pena prestiti iuramenti et ad penam centum sol. denariorum pro quolibet et qualibet uice qua contrafecerint in predictis uel aliquo predictorum: quam penam potestas qui pro tempore fuerit teneatur ad petitionem cuiuscumque petentis exigere de facto a contrafacientibus sine strepitu et figura iudicii et ad minus camerarii facere deuenire ad penam .xxv. librarum denariorum de suo salario communi treuii applicandam et sub pena prestiti iuramenti: de quibus potestas debeat specialiter sindicari per sindicum qui erit ad sindicandum eundem de predictis et infrascriptis idem potestas qualibet septimana semel ad minus inquisitionem generalem facere teneatur: et notarium suum ad furnos mittere ad inquirendum et ueritatem perquirendum per sacramentum tam a fornariis quam a portantibus panem ad coquendum. Et quod dicti fornarii et quilibet eorum teneatur dictos panes pro dicto fornatico salario et mercede bene et legaliter coquere et stasionare et gubernare. Et si panis pateretur aliquem defectum uel dapnum dicti fornarii de eorum proprio emendare teneantur secundum dictum et declarationem faciendam per dominum siue dominam panis uel persone portantis panem ad furnum cum iuramento cuius uel quorum et cuiuslibet ipsorum dicto et declarationi stetur et credatur. Et si quis uel si qua ad aliquem furnum aliquem uel aliquos panem uel panes amiserit: amictens possit ab ipsis fornariis panem reaccipere suum amictum sine pena et banno usque in congruam satisfactionem et credatur dicto petentis: et cuilibet liceat contrafacientes accusare uel denumptiare et accusator uel denumptiator habeat tertiam partem banni. Et potestas et sui officiales teneantur uinculo iuramenti et pena .xxv. librarum denariorum facere iurari in principio sui officii siue sui regiminis omnes et singulos fornarios et fornarias de eorum domibus a .xiiii. annis supra omni mense quod predicta obseruent per totum annum

Et de predictis idem potestas et sui officiales omni mense teneatur facere solepnem inquisitionem per omnes contra dictorum fornariorum durante suo officio ad dictam penam communi treuii applicandam. Et quod potestas teneatur et debeat ipsis fornariis solutis furnum facere seu fieri facere ipsos furnos notum facere quod si aliquis fornarius ipsum furnum facere noluerit teneatur et debeat ipsum furnum dare ad pensionem illi qui voluerit ipsum furnum pro illo pretio quod placuerit dicto domino potestati qui pro tempore fuerit et prioribus terre treuii pena xxv librarum denariorum dicto communi applicanda.

De pena texitricum non texentium pannum certo pretio. Rubrica xxi.

De pena texitricum non texentium pannum certo pretio R. xxi.

Statuimus et ordinamus quod omnes et singule texitrices de treuio et in treuio comorantes teneantur et debeant omni occasione et exceptione remotis texere telam panni cuiuscumque conditionis existat pro duobus denariis ligamen et plus accipere non possint et dare vice prima petenti ad penam centum solidorum denariorum et cuilibet sit licitum accusare et habeat tertiam partem banni et teneatur in credentia.

De pena mactonariorum non iurantium et non facientium mactonos certo pretio. Rubrica xxii.

De pena mactonariorum non iurantium et non facientium mactonos certo pretio R. xxii.

Statuimus et ordinamus quod omnes et singuli mactonarii vel cuppos facientes in districtu treuii teneantur et debeant quolibet anno iurare ad sancta dei evangelia ac etiam promittere camerario communis treuii pro ipso communi recipienti et specialibus personis eiusdem facere cuppos lateres sive mactonos ad illum modum et formam que eis videbitur et a quolibet ipsorum dabitur et assignabitur per camerarium dicti communis qui pro tempore fuerit et ipsos cuppos et mactonos vendere cuilibet volenti emere videlicet miliare dictorum cupporum pro duodecim libris denariorum et miliare laterum sive mactonorum pro septem libris denariorum et non pluris pena x librarum denariorum pro quolibet ipsorum et qualibet vice qua contrafecerint. Et camerarius qui pro tempore fuerit teneatur eis dare dictum modum et formam. Et notarius dampnorum datorum duabus vicibus in mense ad minus teneatur per se et suos famulos accedere ad dictas fornaces et inquirere et repertos culpabiles condempnare et exigere penam xxv librarum denariorum de suo salario dicto communi applicandam penam incurrat si contrafecerit. Item adicientes predictis validi reformamus quod quilibet fornaciarius faciens et vendens lateres sive mactonos et cuppos de cetero non possit vendere mactonos sive lateres ultra florenos duos cum dimidio pro quolibet miliari et cuppos florenos quinque pro quolibet miliari ad plus sub pena et ad penam centum solidorum pro quolibet miliari et qualibet vice. Abinde vero infra vel supra pro rata pretii predicti. Et quod dicti fornaciarii facientes mactonos sive lateres predictos et cuppos debeant habere formas ordinatas et deputatas per commune sigillatas et approbatas saltim per dominos priores et potestatem terre treuii et contrafaciens incidat in penam pro decem centum solidorum et in ea dicisse intelligatur pro quolibet et qualibet vice et qualibet forma non iusta nec adiustata. Et cuilibet liceat accusare et denuptiare et credatur eius iuramento cum dicto unius testis et eius nomen in secreto teneatur et habeat quartam partem pene de qua gratia fieri non possit. Et alia quarta pars sit officialis executionem facientis. Reliquum autem sit communis treuii.

De pena mesuratorum lapidum. Rubrica xxiii.

De pena mensuratorum lapidum R. xxiii.

Statuimus et ordinamus quod mesuratores lapidum mensurent ita quod de nove centinariis lapidum fiat una pertica muri ad penam xl solidorum denariorum pro qualibet vice. Et lapides sint actati ad murandum. Et dicti mensuratores iurent dictam mensuram et officium exercere bona fide et legaliter. Aliter omnino mensurare non debeant. Et possint et debeant habere pro ipsorum salario pro quolibet centinario lapidum a parte qualibet duos denarios. Et si dicta nove centinaria lapidum non sufficerent in una pertica muri mensurator de suo proprio adimpleat et subiaceat dicte pene.

De pena mensurantium diebus festivis Rubrica xxiiii.

De pena mensurantium diebus festivis R. xxiiii.

Statuimus et ordinamus quod omnes mensuratores terrarum et possessionum murorum et lapidum non audeant nec presumant mensurare ac terminare aliquam terram vel possessionem vel lapides sive muros diebus dominicis vel aliis festivitatibus in statutis contentis seu prohibitis ad penam xl solidorum denariorum. Et idem intelligatur de senatoribus communis treuii. Et quilibet possit accusare contra facientes et habeat tertiam partem banni et teneatur in credentia.

De pena victoralium non habentium barilia sigillata. Rubrica xxv.

De pena victoralium non habentium barilia sigillata R. xxv.

Statuimus et ordinamus quod victorales vel quicumque vinum seu mustum deferre voluerit ad vecturam teneantur deferre et portare et habere barilia sigillata de tresdecim quartis ad minus

et cum ipsis debeat vinum et mustum portare et non cum aliis et ipsa barilia sint bona et boni odoris et sint sigillata sigillo comunis: et si plurius essent capaces quam xiiii quartis et illud plus signetur in illis barilibus: Et quicumque non habuerit aut contrafecerit solvat nomine pene x sol. den. et dampnum emendet conductori pro emptori vinum vel mustum et hoc capitulum bandiatur. Et potestas teneatur et debeat vinculo iuramenti et pena x libr. den. de suo salario tempore vendemie mittere unum ex suis notariis rimando pro contrafacientibus et repertos culpabiles punire in dicta pena et stetur relationi ipsius notarii: et quolibet mense de predictis ipse potestas teneatur facere generalem inquisitionem: Et quod in consilio generali eligatur ad brevia unus bonus homo et legalis qui debeat sigillare dicta barilia de mense septembris.

De pena cestaiolorum non portantium cestas ad terram Trevii. Rubrica xxvi.

Statuimus et ordinamus quod quilibet qui faceret cestas vel panarias in Trevio vel eius districtu teneatur et debeat apportare ad plateam comunis Trevii illas cestas et panarias quas eis iniunctum fuerit per rectorem eorum: dummodo quod notarius dampnorum datorum teneatur mittere qualibet ebdomada pro rectore predicto et sibi iniungere quod debeat precipere illis qui faciunt dictas cestas et panarias quod qualibet ebdomada apportent illas cestas et panarias que predictum notarium fuerint declarate ad vendendum scilicet volentibus emere pro tanto pretio: et qui contrafecerit solvat de facto camerario comunis predicti pro qualibet vice qua contrafecerit xx sol. den. Qui notarius teneatur plateam discutere pro predictis: et de facto contrafacientes condempnare in x libr. den. de dicti notarii salario si secus fecerit condempnetur comuni Trevii applicand.

De pena habentis foveas iuxta muros comunis. Rubrica xxvii.

Statuimus et ordinamus quod nemo audeat vel presumat retinere nec habere foveas iuxta muros comunis intus vel extra terram Trevii nisi letamen seu fimum proicere vel tenere in ipsis foveis ad penam centum sol. den. pro quolibet contrafaciente et qualibet vice: et notarius dampnorum datorum qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur quolibet mense scrutari pro predictis et inquisitionem facere et in actis reducere virtute prestiti iuramenti et pena libr. x den. de suo salario comuni Trevii applicand: et sindicus qui erit ad sindicandum eundem de predictis debeat sindicare et repertum culpabilem punire et condempnare in dicta pena.

De pena ingomborantium vias. R. xxviii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque habet possessiones iuxta vias per totum districtum Trevii teneatur incidere sepes arbores et muros arlevare qui impedimentum prestarent in dictis viis hominibus euntibus per dictas vias et ipse vie per adiacentes dictarum possessionum manuteneant et aptentur: et quilibet facere teneatur infra xv dies post bannimentum sub pena centum sol. den. comuni Trevii applicand: et potestas de predictis quolibet mense inquirere teneatur.

De foveis et letamine non tenendis in certis viis. Rubrica xxviiii.

Statuimus et ordinamus quod in via qua itur a porta Ceci ad ecclesiam sancti Stephani de pladia usque ad portam sancti Fabiani nec in aliqua alia via in pladia Trevii nulla persona audeat vel presumat habere vel habeat nec facere possit nec debeat foveam letaminis vel aliud ingomboramentum et contrafacientes pro qualibet vice per notarium dampnorum datorum in quinque sol. den. comuni Trevii condempnentur et possint accusari et accusatori in credentia teneatur.

De pena proicientium letamen in foveis. R. xxx.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat vel presumat proicere vel habere letamen vel aliquod impedimentum iuxta a porta Lacus usque ad terram que fuit olim Marti Vegaroni nec prope dictam viam per duas perticas nec etiam in carbonariis comunis scilicet a porta Lacus usque ad portam Ceci et a porta Lacus usque ad portam sancti Stephani: et a porta Ceci in via usque ad carcerem qui vocatur carcer ampiczule nec in via per quam itur a porta Lacus usque ad domum filiorum Çaccari nec in via qua progreditur a porta sancti Stephani versus Fulgineum usque ad clusuram filiorum magistri Angelibertoni nec etiam in aliquo fosso comunis: et si quis in predictis vel aliquo predictorum contrafecerit puniatur qualibet vice in centum sol. den. comuni Trevii applicand. Et potestas qui pro tempore fuerit teneatur et debeat semel in mense ad petitionem cuiuslibet petentis pena x libr. den. de suo salario inquirere et predicta bannimenti facere primo mense sui regiminis et quilibet possit contrafacientes de predictis accusare et accusator habeat partem tertiam banni

de pena proicientis et excorticantis bestias morbosas R. xxxi

nec terraz uel renaz cauare sb dcā pena.

Depena prohicientis et excorticantis bestiaz morbosaz. Rubrica. xxxi.

Statutum et ordinatum qd nullus de treuio ul eius districtu ul aliunde audeat ul presumat aliquaz bestiaz morbosaz prohicere nec excoriare int muros et murum cōis nec prope p. xx. perticas et contrafaciens in. xx. sol den cōi treuij condepnetur: cui bāni tertia pars sit accusatoris et teneatur in credentia: et cuilibz sit licitu accusare.

de pena mensurantis terras et domos nisi prius recepto sacramento R. xxxii

Depena mēsurantis terras et domos nisi prius recepto sacramento. R. xxxij.

Statutum et ordinatum: qd nullus de treuio uel eius districtu audeat ul presumat mensurare terras domos muros casalena ul lapides nisi primo de ipō officio et mensuratione fidelr coraz potestate et suis officialibz corporalr prestiterit sacramētuz et de ipō sacramēto apparuerit publicuz instrumētuz. Post dictuz uō sacramētuz possit suuz officiuz publice et libere exercere pro mercede infrascripta scilicet pro quolibz modiolo terre pugillo lastaz pugillo casalem mensuratis pcuz. xij. den accipere debeat ad plus in quo salario computetur ipsius uiaticuz et missio terminorz. et si contrafecerit pro qualibz uice in. xl. sol den cōi treuij condepnetur. Et omnes mensurationes terraz possessionuz lapiduz et aliaz reꝝ que solite sunt mēsurari debeant mēsurari ad iustaz perticaz cōis treuij et pedez sancti miliani et cōis treuij: et sialr fieret ipā mensura et mēsure omnes et singule et cōtractus qui fierent alicui uenditōis donationis ul cōcessionis occasione ul alicuius rei aliter qz ad dictaz mēsuraz nō ualeant nec teneant ipō iure: Et qd mēsuratores qui soliti sūt mensurare et qui mensurarēt teneantur et debeant omnia et singula obsuare et etiaz iurare ad sancta dei euangelia corporalr tactis scripturis coraz notario qui fuūt rogatus de uenditione, donatione ul cessione predcā et coraz notario reformationū cōis treuij infra octo dies post introitum ipius notarij pena. xxv. libr den si secus fecerit. Et quilibz possit cōtrafacientes accusare et habeat tertiaz ptem bāni. Et predcā potestas faciat banniri infra octo dies post introitum sui officij et facere obseruari pena. x. libr. den: et qd mensuratores aliquaz mēsuraz signare nō possint nisi ad dcām perticā sci miliani ad dictaz penaz.

de pena euntis cum corpore mortuo extra castrum treuij R. xxxiii

Depena euntis cuz corpore mortuo extra terraz treuij. Rubrica. xxxiij.

Statutum et ordinatum qd nulla persona habitatrix in castro treuij uel eius pladia audeat uel presumat ire extra portaz ul portas dicti castri uel pladie cuz aliquo corpore mortuo ad penaz. x. sol den pro qualibz uice: liceat tamē octo hominibz ire cuz dcō corpore ad sepeliendum ipm tantuz et hominibz uillaz si uenerint: dumodo nō intrent p portaz dicti castri uel pladie.

de pena extrahentis aliquid de capite mortui R. xxxiiii

Depena extrahentis aliquid decapite mortui. Rubrica. xxxiiij.

Statutum et ordinatum qd omnes homines de treuio ul eius districtu qui ibūt cuz aliquo mortuo ul mortua ad ecclaz ipso corpore deposito in ecclia debeant statim redire et nullus audeat ul presumat aliquid extrahere de capite nec capitium nec birretuz calfardaz uel infulam nec ipas res abscindere nec panos de dorso dilaniare nisi panos quibus ante mortē utebat portare in die luctus: et nulla mulier audeat ul presumat ire cum mortuo ad ecclaz nec stare ad domuz alicuius mortui scapigliata nec tpre luctus stare scapigliata ul alibi in die luctus: excepta matre uxore filia et sorore: et idem intelligatur in masculis qui nō subiacent dicte psone in ferius denotate. Et nulla mulier que attineat in tertio gradu dicto mortuo audeat uel presumat ire in die oblationis ad ecclaz ubi mortuus fuerit sepultus nec ad aliquaz ecclaz occasione oblationis mortui: liceat tamē mittere familiam ul famulos cuz oblationibz sine aliquo rumore clamore ul luctu: et qui cōtrafecerit in predictis ul aliquo pdictoꝝ soluat pro qualibz uice. xx. sol den. Liceat tamen quattuor hominibz ad dictaz ecclaz pmanere ad sepeliendum mortuuz et alia misteria faciendū sine aliqua pena. Et nulla mulier que de domo mortui recesserit dicta die ul sequēti ad domuz mortui iterato uadat et nulla psona ipsa die mortis ul luctus et die qua fuūt luctus siue oblatio presumat in domo mortui et ad ipāz domuz ire ul stare ad comedendum nisi

tantuz illi de familia mortui nec facere ali
quod uestimentuz denouo pro aliquo mo
tuo: excepta uxore mortui que possit uestes
uiduales habere: Et nulla persona possit ire
ad petenduz licentiaz a potestate et sua curia
q faciat contra pns statutuz uel aliquod pre
dictoz pena .xx. sol' den. Et nulla mulier
in die oblationis debeat se scapigliare ad eccl
esiam seu luctuz ul' rumorez facere ul' clamo
rem et que contrafecerit in pdictis ul' aliquo
predictoz pro uice qualibz subiaceat dce pene
Et nullus audeat ul' presumat ad plateam
cois accedere ad faciendz aliquod coruptuz
occasione alicui' mortui ul' mortue: liceat
tamen cuilibz mortuuz ul' mortuaz p ipsam
plateam deferre et cum ipso transire nullaz
faciendo moraz: et qui contrafecerit in pre
dictis ul' aliquo predictoz in .xx. sol' denar
coi treuij condepnetur: Et predicta omia et
singula faciat obseruari potestas terre treuij
et inquirere tpre luctus. Nec potestas con-
tra predicta ul' aliquod pdictoz licentia pos
sit concedere: et ad predicta inuenienda unu
ex suis notarijs mittere teneatur p castruz
et plaiam treuij: et potestas teneatur iura
re facere capitaneuz contrataz q denuptiet
contra facientes et accuset et relationi uni'
ul' duoz ul' pluriuz fides plenissima adhibe
atur. et si no accusaret subiaceat ipi pene
Et hoc capitulu potestas post introitu sui
officij publice infra otto dies banniri facere
teneatur. Et nulla mulier audeat ul' presum
at in oblationibz alicui' mortui cu aliqua
offerta uel pane ad domuz mortui ire: sed
oms mulieres que ire uoluerint cu oblatio
nibz pro anima defuncti ad eccliaz accedat
sine aliquo clamore ad penaz .x. sol' den pro
qualibz ipaz et qualibz uice. Et potestas q
pro tpre fuerit teneatur et debeat supdicta
omia et singula et quodlibz eoruz obseruar
et obseruari facere sub pena quinquaginta libr
den. de suo salario coi treuij applicand.

...na no euntis ad laborita ... treuij R. xxxv

**De pena no euntis ad laboritia cois tre
uij. Rubrica .xxxv.**

Statuim' et ordinam' q quicuq no
iuerit ad laboritia cois treuij ad peti
tionez potestatis ul' suprastitis operis copella
tur: qui potestas uel suprastes habeat potesta
tem faciendi pignorari et omia faciendi que
sibi uidebitur ad hoc ut opus melius compleat.

d pena euntis adguaitam d nocte R. xxxvj

De pena euntis ad guaitaz de nocte. R. xxxvj.

Statuim' et ordinam' q nullus masculus
maior .xiiij. anis audeat uel presumat
ire de nocte ad aliquam guaitaz alicui' mulier
is in fantate, sub pena et ad penaz .x. sol' den
pro quolibz et uice qualibz coi treuij applicand.

d pena molendinarioz no dantiu uice R. xxxvij

De pena molendinarioz no dantiuz uicem R. xxxvij.

Statuim' et ordinam' q
Omnes molendinarij de treuio debeant
dare uicez primo euntibz et petentibz ad maci
nanduz et multuraz sibi accipere secundum
ordinamentuz de hoc factuz et non plus et cuz
mensuris eis assignatis p coe treuij: et ipsas
mensuras deferre in ea magnitudine in qua
fuerint a principio et omia et singula faciat
et obseruent bona fide sine fraude: et si secus
fecerint pena centuz sol' den uolum' incurrere
ipso facto in qua debeant condepnari. et nihi
lominus inquiri debeat contra oms semel ime
se si contra predicta ul' aliquod pdictoz fecerit
et ipos omi mese iurare faciat et iurare ad pre
dicta obseruanda et potestas et sui officiales hc
faciant obseruare: Et potestas etiaz qui nunc e
et pro tpre fuerit teneatur et debeat obseruare
et obseruari facere omia et singula in dicto capi
tulo contenta ad penaz .xxv. libr den de suo sala
rio coi treuij applicand. Et q ipi molendi
narij et quilibz ipoz accipiant et accipere de
beant pro multura pro qualibz cuppa grani
quaz macinauerit unuz ramaioluz grani du
modo q cuppa grani sit capax .xxx. ramaio
loz misture et de mistura pro qualibz cuppa
unuz ramaioluz cu mo q dicta cuppa sit capax
xx. ramaioloz misture. Et dicti ramaioli sit
et esse debeant sigillati sigillo cois treuij: et si
dicti molendinarij predicta no obseruaret in
centuz sol' den pro quolibz et qualibz uice qua
contrafecerint coi treuij condepnent: et q fari
naioli qui farinaz recolligunt debeant recipere
pro qualibz cuppa farine qua recolligerint a
dno farine pro suo labore unuz denariu tm
et no aliud. et qui contrafecerit in .x. sol' den
coi treuij condepnetur. Et quandocumq iens ad
macinanduz ad dicta molendina bladuz ami
serit q molendinarij dictoz molendinoz te
neatur et debeant sine strepitu et figura iudi
cij emendare et restituere dictuz bladuz illi
qui amiserit et stetur et credatur sacramento

illius qui amiserit usque in quantitatem unius cuppe grani et duarum cupparum alterius bladi: et potestas et sui officiales teneantur facere observari antequam molendinarii discedant de palatio sub dicta pena.

Quod molendinarii de mense julii augusti et septembris non possint macinare alicui nisi unam salmam grani per qualibet septimana. R. xxxviii.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona de trevio vel eius districtu a decem bucchis infra per menses julii augusti et septembris cuiuslibet anni in futurum possit nec debeat macinare ultra unam salmam grani in molendinis comunis trevii pro qualibet ebdomada. et a decem bucchis supra duas salmas grani pro qualibet ebdomada penam unius floreni in singulis casibus predictis et qualibet vice incidat qui macinaverit contra voluntatem molendinarii: et in eandem penam incidat molendinarius si consenserit quod macinaret contra dictam formam. Et quilibet possit accusare et denumptiare et credatur ei iuramento cum uno teste et accusator habeat quartam partem pene predicte et aliam quartam partem habeat officialis faciens executionem et reliquum sit comunis trevii. Et predicta intelligantur quando macine erunt occupate ex multitudine macinantium.

De pena molendinariorum non permanentium continue in molendino sine substituto et de emendatione grani

Statuimus et ordinamus quod R. xxxviiii. de cetero omnes molendinarii deputati per comune trevii ad macinandum granum in molendino comunis predicti teneantur et debeant continue quilibet eorum stare in dictis molendinis tempore quo macinatur granum et habere debeant curam et omnimodam diligentiam in macinando granum prout quilibet diligens et peritus molendinarius habere debet et omne dampnum quod insurgeret in grano vel farina per suam impericiam et malam curam teneatur ad dictam penam et interesse dampnum patienti. Et similiter modo si granum assignatum in molendino amitteretur vel defraudaretur in totum vel in partem teneatur molendinarius sive ille molendinarius cui fuit assignatum restituere domino grani: et credatur iuramento illius qui assignavit granum amissum vel deterioratum et fraudatum cum iuramento unius testis et nullus possit facere per substitutum pena xx sol. pro qualibet et qualibet vice qua fuerit inventus vel denumptiatus facere per substitutum: et quilibet officialis curie potestatis trevii et cancellarius teneatur inquirere per omnem meliorem modum quo melius potest et habeat inveniens quartam partem pene quam pervenire fecerit cum effectu in comuni.

De impedimento elevando de viis. Rubrica xl.

Statuimus et ordinamus quod potestas comunis trevii qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur sub virtute prestiti iuramenti facere tolli et removeri omne impedimentum de viis publicis et vicinalibus de castro trevii et placia et toto districtu trevii ad petitionem cuiuscumque petentis: et hoc potestas in principio sui officii infra octo dies publice bandiri faciat ut veniat ad notitiam singulorum et in ipso banno assignetur terminus octo dierum ad elevandum impedimentum predictum: et quicumque impedimentum predictum non elevaverit potestas faciat inquisitionem contra illum qui tale impedimentum posuerit et illum punire et condempnare debeat in tribus libr. den. comuni trevii applicand. Et nihilominus dictum impedimentum elevare teneatur et tertiam partem banni habeat accusator et sit licitum cuilibet accusare: et quod nulla persona prohiciat aliquod impedimentum vel turpitudinem faciat in aliqua via castri vel placie trevii pena x sol. den. pro qualibet vice: et quod dicte vie debeant reduci per adiacentes ad modum consuetum et prout hactenus fuerunt. Et notarius qui pro tempore fuerit teneatur predicta facere bandiri pena xxv libr. den. comuni trevii applicand.

De non prohiciendo impedimentum in viis. Rubrica xli.

Statuimus et ordinamus quod potestas faciat exgomborare omnes et singulas vias de trevio et eius districtu. et nullam personam prohiciat de die aquam a proangulo in aliquam stratam publicam et qui contrafecerit solvat bannum comuni x sol. den. Et sit licitum cuilibet accusare et accusator habeat tertiam partem banni: et hoc capitulum bandiatur: et similiter locum habeat de nocte usque ad tertium sonum campane que pulsatur de sero. Et potestas qui pro tempore erit et notarius reformationum debeant super predictis inquirere sub pena x libr. den. pro quolibet dicto comuni applicand.

De pena ingomborantium viam olim massarictí

Statuimus et ordinamus quod Rubrica xlii. via qua itur ab angulo macelli et vadit ante domum massarictí angeloni et murum veterem comunis et exit ad domum olim petri ballexis sit libera et nulla persona faciat immunditiam vel impedimentum et qui contrafecerit solvat bannum x sol. den.: et cuilibet sit licitum accusare.

de pizzicaiolis uendentibus i platea xliij

De pizzicaiolis uendentibus i platea. Rca xliij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque uoluerit stare et morari in die iouis uel aliis diebus in platea comunis treuij ad uendendum olera poma panem salem oleum saginem uel alias res ad pizzicaiolos seu pizzicaiolas spectantes siue pertinentes: et qui soliti sunt stare in dicta platea ad uendendum teneatur et debeant annuatim soluere camerario comunis treuij pro ipso comuni recipienti xx. sol' den': et intelligatur etiam de pizzicaiolis et panifacolis et fogliaiolis utriusque sexus existentibus in dictis locis: et etiam panifaculi siue panifacule ubicumque stabunt in treuio et eius districtu teneatur annuatim soluere pro quolibet xx. sol'. Et potestas faciat banniri infra tres dies post introitum sui officij: et in dicto banno assignet terminum certum dierum infra quem debeant se facere ascribi: quod si non fecerint in xl. sol' den' pro quolibet et qualibet condepnetur: et quod panifacule facientes panem ad uendendum in castro uel pladia treuij teneatur et debeant stare et morari ad uendendum panem in platea comunis treuij singlis diebus dominicis et diebus iouis pro qualibet et quolibet die quo non steterint in dictam penam incurrant Et quod potestas teneatur et debeat pena x. libr' den' et uinculo iuramenti dictis diebus unum ex suis notarijs mittere ad rimandum et inquirendum de predictis et repertos culpabiles punire et condepnare in dicta pena et stetur relationi dicti notarij.

uendendi animalia Rca xliiij

De modo uendendi animalia. Rca xliiij.

Statuimus et ordinamus quod quicumque habuerit aliquod animal ad uendendum illud animal non uendat nisi primo ipsum animal duxerit ad uendendum uel causa uendendi tribus diebus iouis ad castrum treuij et qui contrafecerit in xx. sol' den' comuni treuij condepnetur: et eligatur unus notarius ad scribendum animalia omnia que ducitur ad uendendum in foro treuij: qui sit et esse debeat de notarijs bance qui pro tempore fuerint: et scribere debeat ipsa animalia sine aliquo salario uel mercede et contrafacientes cuilibet sit licitum accusare et teneatur in credentia: et habeat tertiam partem banni.

... forum bestiarum et aliarum rerum et que res possint extrahi die fori Rca xlv

Quod fiat forum bestiarum et aliarum rerum: et que res possint extrahi die fori. Rca xlv.

Statuimus et ordinamus pro bono et pacifico statu terre treuij: quod in terra treuij sit et esse debeat forum bestiarum de quolibet genere bestiarum secundum formam statutorum et ordinamentorum loquentium de foro habendo in terra treuij posito sub rubrica superscripta: quod statutum uolumus uigere et perpetuam firmitatem habere statutis siue ordinamentis uel reformationibus in contrarium loquentibus non obstantibus. Et quod potestas qui nunc est et pro tempore fuerit teneatur et debeat dictum statutum siue ordinamentum facere obseruari ad penam xxv. libr' den'. Et quod nulla persona de treuio uel eius districtu portet uel extrahat de territorio terre treuij aliqua uictualia nisi illa portauerit et remiserit in die iouis in terra treuij: et contrafaciens ipso facto in xl. sol' den' penam incurrat pro quolibet et qualibet uice. Saluo quod pro pullis caseo et ouis extractis seu portatis contra dictam formam sit pena x. sol' den' pro quolibet contrafaciente et qualibet uice. Que pena per potestatem auferatur eisdem sine diminutione aliqua: Et potestas teneatur de predictis inquirere et suam familiam mittere. liceat tamen quibuscumque personis de dictis uictualibus excepto blado et uino emere diebus iouis in foro treuij: et illa quo uoluerint portare sine pena.

de modo uendendi calcina R. xlvj

De modo uendendi calcinam. Rca. xlvj.

Statuimus et ordinamus quod calcina semper uendatur ad culmum ad iustam mensuram comunis treuij: et quod cuppa calcine lapidum non setate uendatur sex den' et non pluris: et uenditor qui plus acciperet in centum sol' den' comuni treuij condepnetur: et uolumus quod nullus laycus possit nec debeat uendere calcinam alicui persone que non sit supposita iurisdictioni comunis treuij nisi ad minutum: et ipsam mensurare debeat bona fide sine fraude. et qui contrafecerit subiaceat dicte pene.

treuij ... fracto reparando R. xlvij

De muro comunis fracto reparando: Rubrica. xlvij.

Statuimus et ordinamus quod ubicumque esset uel inueniretur murus comunis fractus in castro treuij uel pladia ruptus uel modo aliquo deuastatus: talis murus comunis treuij reaptetur: Et potestas de mense ianuarij proxime uenturo debeat ire ad uidendum dictos muros: et ubi essent rupti uel guasti facere reaptari sub pena l. libr' den' de suo salario: in qua pena per sindicatorem comunis qui eum sindicabit debeat condepnari inuentus culpabilis. Et notarius reformationum teneatur uinculo iuramenti et pena xxv. libr' den' de suo salario omni ebdomada dictos muros reuidere et ubi fractos inuenerit sollicite facere reparari una cum dicto potestate.

de aqueductu coperiendo R. xlviij

De aqueductu coperiendo . R. xlviij.

STatuim' et ordinam' q potestas qui
pro tpre fuerit et quodlib3 officium
prioratus terre treuij teneatur et debeant sb
pena . xxv . libr den pro quolib3 coi treuij ap
plicand singulis duob3 mensib3 coru3 dur
ante officio facere fieri et coperiri aqueduc
tu3 cois et actari tres perticas uolte muri si
expedierit et coperiatur desup de tanta tera
ut uia possit ire sup ipo aqueductu et incipi
atur a capite ipius aqueduct . et desubtus
remudari et aptari prout expedierit : et q
nulla arbor possit ee prope ipm aqueductu
p duas pticas ad hoc ut radices ipar arbor
non deguastent ipm aqueductu3 : Et nulla
mulier a ualle sancti romerij ultra possit laua
re pannos lane uel quasuis res pena centu3 sol
den : Et potestas et notarius dapnor dator
qui sunt et pro tpre erunt teneatur uinculo
iuramti de predictis et quolib3 predictor omi
mense facere inquisitione et contrafacientes
condepnare in dicta pena et etia3 punire : ad
que probanda sufficiat unus testis de uisu
uel saltim tres bone conditionis et fame de
publica fama .

De uia aqueduct cois R. xlviiij

De uia aqueduct' cois . R[e]ca xlviiij .

STatuim' et ordinam' q uia que uadit et
incipit in aqueductu cupi cois treuij
aptetur et remudetur usq3 ad dictu3 fonte3
cupi expensis cois treuij et q nulla persona
de treuio uel eius districtu uel aliunde aude
at ul' presumat facere in dicto aqueductu &
fonte aliqua turpitudine ad pena3 centu3 sol'
den pro quolib3 et qualib3 uice dicto coi ap
plicand . Et quilib3 contrafacientes possit ac
cusare et accusator habeat quarta3 ptem bani
et nome eius in credentia teneatur : Et si tal'
malefactor non iueniretur q illa cotrata in
qua facta fuit dicta turpitudo uel impedim
tum teneatur soluere illa3 pena3 et pecunia3
Et q notarius custodie qui nuc est et pro
tpre fuerit teneatur et debeat ire quolibet
mense scrutando pro predcis una uice : et
si no fecerit incurrat pena3 centu3 sol' denar
de suo salario coi treuij applicand : Et nihil
omin' ipe notarius quolib3 mense facere ban
niri predca teneatur ad dcam pena3 . Et nul
la persona possit in dicto aqueductu lauare
panos nec prope quatuor perticas nec d aqua
dicti aqueduct' extrahere nisi per fontes i ipo
existentes pena . x . libr den : et potestas & no
tarius dapnor dator qui pro tpre erut ten
eatur inquirere de predictis et repertos cul
pabiles punire et condepnare in dicta pena .

Q xv . dies de mense maij et xv . de mese augusti sint feriati R. L.

Q . xv . dies de mense maij et . xv . d' mese
augusti sint feriati . R[e]ca . L .

STatuim' et ordinam' ad hoc ut aluei et
alia laboritia cois treuij magis utilia
deducatur ad effectu3 et q omis occasio pote
stati et alijs officialib3 tollatur q . xv . dies
de mense maij : et . xv . dies de mense augusti
continuj ad petitione potestatis sint feriati : &
q nullus de treuio uel eius districtu dictis
dieb3 faciat aliquod laboritiu3 nisi laboritia
cois que fuerint deliberata p conciliu3 dicti
cois : et qui contrafecerit in laborando soluat
. v . sol' den pro pena : et dictu3 capitulu3 bani
atur : Et q potestas teneatur et debeat predi
cta obseruare et obseruari facere sub pena pres
titi iuramti et quinquaginta libr den de suo
salario coi treuij applicand : et hoc capitulu
sit precisu3 quod tolli no possit concilio uel
arenga. De festiuitatibus custodiendis

STatuimus et ordinamus R[e]ca . Lj
cum ex precepto omnipotentis dei tenea
mur festiuis dieb3 nullu3 seruile opus facere
Q de cetero nulla persona tam terrigena qu
forensis uel iudei in die natiuitatis dni cu3
duob3 sequetib3 : in die corporis xpi : in die pa
scatis resurrectois et pentecosten cu3 duobus
sequentib3 : in die ascensionis dni : in die anu
ptiationis dne : in die natiuitatis eiusdem : i
die assuptionis eius : et in omib3 dieb3 dnicis
audeat ul' presumat foru3 siue mercatu fa
cere : id est : uendere aliquod genus mercim
onie : et hoc intelligatur no solum in dca tra
treuij s3 etiam p totu3 territoriu3 eius : & ma
xime prope ecclesiam sancte marie de plano tre
uij et prope ecclesiam sancte marie de lacerna
in quib3 omib3 locis solummo liceat emere ul'
uendere ea que necessaria sunt ad comeden
du3 et bibendu3 pro illa die solummo . Et qui
contrafecerit tam uendens q3 emens ipo fco
incidat in pena3 triu3 libr den : et simil' inci
dat in dicta3 pena3 qui fecerit aliquod seruile
opus in dictis dieb3 . Excepto q si aliquod di
ctor festor uenerit in die iouis saltim ad pe
na3 p dicta3 teneatur usq3 ad expletione officij

et decantationis misse et non alr. ¶ Item i
(contra macellarios) dictis dieb; et omib; ab ecclia preceptis: nu
llus macellarius uel macellator uel quiuis
alius de terra treuij uel eius comitatu neq;
forensis audeat uendere carnes publice ul'
occulte sub pena triu; libr den defacto per
officiale; exigend: et hec intelligatur usque
ad meridie; dictor; die; festiuitatu; predic
(contra tabernarios) tar; ¶ Item tabernarij nullo mo possint nec
debeant eor; tabernas aptas tenere in aliquo
festo ab ecclia precepto anteq; compleat pre
dicatio si predicatur ul' ante inceptione de
cantatois misse ¶ Et simil' post sonu; camp
ane de sero sub pena triu; libr den ipso facto
(contra aromatarios) ab officiali auferend. ¶ Item q aromatarij
no possint in dieb; festiuis ab ecclia pceptis
eor; apotecas apertas tenere ad aliquid ue
dendu;: contrafacientes aute; id est uende
tes aliquid sine infirmor; necessitate ipso
facto incidant in pena; triu; libr den ¶ Ite;
(contra barbitonsores sutores cerdones et alios artifices) barbitonsores: sutores: cerdones: et alij ar
tifices cuiuscu; artis in dieb; festiuis ab ecclia
preceptis teneatur dicta festa custodire inci
piendo ab hora pulsationis campane ad sa
lutatione; angelica; in sero uigiliar; dictar;
festiuitatu; sub pena triu; libr den. ¶ Item q
(contra terrarum cultores et ...) nulla persona cuiuscu; conditois existat ta
terrigena q forensis audeat uel presumat
mo aliquo publice ul' occulte tam in dicta
terra treuij q; in eius comitatu laborare ne
q; laborari facere neq; terras colere neq; sal
mas portare neq; t'asinu; ducere neq; aliud
simile opus facere in festis aplor; et in alijs
festis ab ecclia preceptis nisi ad pias causas
et tempore incursus gentiu; armor;: quibus
casib; pena; aliqua; no incurrat: et qui con
trafecerit ipo fco incidat in pena; .xxx. sol' den.
¶ Hoc autem limitato et expresse declarato: q i
omib; alijs dieb; festiuis ab ecclia preceptis p
terq; in dieb; contentis in primo capitulo et in
dieb; aplor; quilib; possit uinu; et oleu; ue
dere et emere et etiam portare et portare li
gna facta herbas paleas et fenu; a terra ad do
mu; pprias: aqua; uinu; a terra i comitatu
granu; ad molendinu; et farina; exinde ex
portare et pane facere sine pena et banno ali
quo: ¶ Et in alijs quide; dieb; licet festiuis
ab ecclia tame no preceptis et indictis qui
libet possit et ualeat sua exercitia laudabilite

exercere ipune: qua; penar; in supradictis
capitulis de festiuitatib; omib; contenta;
quarta pars sit officialis inuenietis et exe
cutione; facientis: et relique ptes sint cois
(contra tabelliones) treuij ¶ Item q in celebratione istrumetor;
p tabelliones fiuctur decretu; Revdi dni dni
C. epi olim spol'l sup inde emanatu; et in
pnti uolumine statutor; insertum in omib;
et p omia sub penis et censuris in eo contentis
quas penas de facto potestas auferre possit
a contrafacientib; ¶ Item cum festiuitates
ab ecclia indicte sint ad laude; dei dedica
te et ut fideles agant ipi deo gratias de tot
i nuabilib; bnficijs et etiam ut sancti quor;
festa celebratur pro nobis apud dei clemen
tiam intercedere dignetur et nos nra igra
titudine ludis comessationib; et ebrietati
bus in illis sacris dieb; deo dedicatis deu;
et ipos sanctos magisq; in alijs dieb; ad ira
cundia; prouocem. Quapp ¶ Statuim' et
(contra ludentes) ordinam' q in terra treuij et in ei comitatu
nulla persona cuiuscu; status seu coditionis
existat audeat ul' presumat ludere ad ali
quod genus ludi taxillor; cartar; siue tab
ular; sub pena triu; libr den defcto auferend'
a quolib; contrafaciente. ¶ Et receptatores
taliu; ludor; publice ul' occulte scienter i
duplu; dicte pene ipo facto puniatur sine
ulla remissione: et receptatores intelliga
tur tenentes domos quocu; iure ul' titu
lo: qua; penar; quarta pars sit accusatois
et teneatur in secreto: quarta officialis in
uentoris ul' executione; facientis: et relique
(contra hebreos) partes sint cois treuij ¶ Item q nullus iu
deus audeat ul' presumat apparere i publi
cum id est extra domos a die cene dni idest
a dimissione son' campane usq; ad hora; ter
tia; dnice resurrectois sub pena trigintatriu
libr den: et sex ictus torture ¶ Item q in oi
bus dieb; festiuis supradictis uenientes et po
rtantes fructus et alia comestibilia cu; bestia
uel sine aduenienda in terra treuij et eius
comitatu et ementes no teneatur ad aliqua
pena;. ¶ Et ego Antoni iohanis de gualte
rutijs de Sarnano publicus impiali auctori
tate notarius et nuc cancellarius et nota
rius reformationu; cois et hominu; terre
treuij pdictis omib; et singlis du; sic age
rentur et fierent interfui et pns fui et ea

rogatus scribere scripsi et publicavi et ad fidem et testimonium premissorum signum meum apposui consuetum; et obmisso signo notarii sic legebatur. Signum mei antonii cancellarii et notarii suprascripti. deinde diversa manu legebatur confirmatio predictorum capitulorum sic Confirmatio

Nos Baptista de luna[rii]s de Rachaneto i. v. doc. et comes palatinus R[everendissi]mi domini Patriarche Anthiocheni perusii fulginii trevii etc. cum potestate legati de latere generalis gubernatoris etc. locumtenens generalis. De speciali mandato prefati domini suprascripta omnes et singulas reformationes et capitula in precedenti presenti folio supra et infrascripta confirmamus et approbamus tamquam honestas et licitas et mandamus eis inviolabiliter observari. Dat. fulginii sub impressione nostri maioris sigilli die iiii aprilis M cccc lxxxiii et obmisso sigillo sic legebatur B. de Sarnano. De pena retinentis ultra duos porcos. Rubrica. Li

Statuimus et ordinamus quod ad evitandum omne scandalum et errorem Nullus de terra vel eius districtu aut ibidem habitans possit neque valeat in dicta terra et eius districtu sive sua domi habere neque retinere ultra duos porcos sub pena et ad penam institutis presentis. Salvo tamen privilegio mercatorum et quilibet possit contrafacientes accusare et habeat tertiam partem pene et similiter officialis cognitionem et executionem fecerit: et si ipse officialis negligens fuerit in exequendo tam accusationes contra contrafactas quam inventiones factas per eum vel aliquem officialem ditionis incurrat penam viginti quinque librarum denariorum et quilibet possit officiales de sua negligentia in predictis possit accusare et similiter tertiam partem pene lucretur et hec reformatio vim habeat stabiliter et perpetuo observetur aliquibus in contrarium non obstantibus. Frater patritius tempore Sacietar. fulginii trevii etc. Gubernator

Quoniam elapso dicto consilio Confirmatio

Cum per homines terre trevii quandam advitam devenerat notitiam factam reformationem quod nullus in territorio et districtu trevii possit extra domum retinere ultra duos porcos penis institutis dicte terre contenta: salvo privilegio mercatorum et quilibet contrafacientes valeret accusare et haberet tertiam partem pene et si officialis fuerit negligens in exequendo eam penam ipso facto penam xxv. librarum incurrat quibus ut latius constat manu

cancellarii dicte terre sub die xxi mensis augusti presentis anni. Nos igitur bonum publicum dicte terre et pacem dicti populi cupientes volentes erroribus insuper obviare pro bono publico et ipsius populi concordia et pace auctoritate apostolica camere reformationem approbamus et affirmamus et presentis scripture patrocinio communimus omni modo et cetera. Dat. trevii die xxvii augusti M cccc lxiii. S. molfus etherius. Infra quos confines capre balie cistarum possint retineri. Rubrica. Liii.

Statuimus et ordinamus ad declarationem senatarum et ampliationem confinium infra quos capre ville cistarum possint impune pascere: quod dicti confines expressi sint hii videlicet incipiendo a termino antiquo videlicet a saxo asperi veniendo et capiendo totum montem asperi et descendat ad caput vinee francisci et martini fieri et veniat de directo per montem caprilis usque ad domum androctii et quod per dictum montem caprilis et planum in pede dicti montis prefati homines dictarum villarum cistarum habeant auctoritatem et licentiam cum eorum capris et animalibus ire ad potandum dicta animalia ad fontem diani ita tamen quod dampnum alicui non inferant. Recedendo ab dicta domo androctii que est in pede montis caprilis in valle diani et vadat dicta senaita de directo ad semitam sive viam in monte supra dictos valles diani et eundo per dictam viam usque ad caput vinee sive possessionis olim domini nardi [?] et eundo per dictam viam per medium olim vinee sive possessionis heredum giliuni usque ad viam que sursum vadit per ipsum montem et eundo a puteo dicte vie in qua dicta via se insimul coniungit vadat de directo in pede vinee olim ... possessionis heredum marinutii hermanni et incapite possessionis iohannis petri pauli et intrat dicte senaite viam per eam in pede possessionis colangeli cole et mirande per saltum per possessionem dicti colangeli predictam usque ad caput possessionis ... francisci mugnoni et veniendo in capite alterius possessionis iohannis petripauli de directo eundo ad caput possessionis miliani covegne intrando viam in pede possessionis iohannis anchicti supra cavam lapidum et transeundo viam que venit a cistis trevium intret caput possessionis heredum marinutii hermanni et protendat per cistam sancte catarine ad caput clausure iohannis caldesii et protendat ad possessionem olim pieri antonii antonii magsii a capite et vadat de directo per viam conductus

usque ad possessionem heredum [illegible] iohannis penne et eundo de directo ad confinia antiqua ubi est terminus antiquus dicte senaite et hic sit finis dicte senaite predicte.

De inmunditiis non faciendis in platea nec in stratis publicis. R(ubrica). Liiii.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona audeat uel presumat aliquam turpitudinem uel inmunditiam proicere nec ponere uel uegetes tenere ligna lapides uel alia impedimenta facere in platea communis nec in stratis dicte terre publicis et magis frequentatis et maxime in uia per quam itur a platea communis ad ecclesiam fratrum minorum sub pena x sol. den. communi treuii applicand(a). Et hoc capitulum potestas teneatur [illegible] infra unum mensem post introitum sui officii.

De pena tenentium latrinas et alia reddentia fetorem circa plateam et alia loca terre treuii. R(ubri)ca. Lv.

Statuimus et ordinamus quod nemo debeat habere latrinas siue necessaria iuxta plateam communis treuii per que redderetur fetor transeuntibus et conuersantibus in platea. qui uero [illegible] habet chiassum cloacam uel necessarium in terra treuii [illegible] quod redderet fetorem transeuntibus et [illegible] debeat ipsam uel ipsum ita claudere et aptare quod non reddat fetorem aliquem sub pena [illegible] lib. den. communi treuii applicandorum. Et potestas siue iudex et eius curia ex suo officio et ad petitionem cuiuscumque pretendentis interesse quolibet et qualitercumque procedere inquirere terminare et mandare teneatur et debeat illi habenti necessarium siue latrinam uel chiassum siue cloacam ex quibus procederet talis fetor ut infra x dies debeat remouere uel remoueri facere talem fetorem et [illegible] causam [illegible] et alii transeuntes uel intrantes predicte [illegible] non [illegible] fetorem sub dicta pena. et potestati et iudici et eorum curie negligentibus predicta executioni mandare sit pena [illegible] lib. den. applicanda communi treuii.

De pena retinentis uegetes trabes uel alia impedimenta sub uoltas palatii priorum et in platea communis. Rubrica. Lvi.

Statuimus et ordinamus ad decorem et utile ornamentum platee communis quod nulla persona cuiuscumque conditionis et preheminentie existat audeat uel presumat aliquo quesito colore uel causa ponere nec retinere in platea communis treuii uel subtus uoltas palatii magnificorum dominorum priorum dicte terre uegetes trabes ligna calanam lapides lateres siue mactonos uel aliquid aliud simile impedimentum facere nec aliquam inmunditiam siue [illegible] ponere retinere siue retineri facere pena [illegible] sol. den. pro quolibet et qualibet uice qua contra factum apparuerit. cuius pene quarta pars sit denumptiatoris secreti [illegible] et ipsius denumptiatoris alia quarta pars officialis et reliquum sit communis treuii. Et nihilominus cuilibet liceat impune dictas uegetes trabes ligna calanam lapides lateres et similia elapsis octo diebus a die inmissionis in dictis locis [illegible] auferre et in suum usum [illegible] prout sibi placuerit [illegible] pena [illegible] et hoc [illegible] quem contra [illegible] non possit aliquam noxiam inferre uel facere. Et nihilominus priores uel potestas uel alius officialis terre treuii non possint dare licentiam, et data non ualeat [illegible].

Quod uie in terra treuii et pladie mundentur. Rubrica. Lvii.

Statuimus et ordinamus quod omnes uie [illegible] treuii et pladie [illegible] septimana uel saltim [illegible] mense [illegible] mundentur per dominos patronos uel habitatores domorum et possessionum circumstantium [illegible] ad penam xx sol. den. [illegible] et mundentur dicte uie [illegible] officialis [illegible] penas centum sol. den. [illegible] communi treuii applicand(as).

Quod uie aptentur per dominos et habitatores domorum. R(ubri)ca. Lviii.

Statuimus et ordinamus quod omnes uie dicte terre et pladie aptentur per dominos et patronos uel habitatores domorum et possessionum circumstantium bene et diligenter ita quod [illegible] habiliter et bene transiri possit [illegible] etiam penam [illegible] aptetur [illegible] expensis communis [illegible] et [illegible] officialis predicti [illegible] fieri [illegible] et [illegible] requisitione cuiuscumque petentis [illegible] pena centum sol. den. [illegible] debeat sindicari [illegible].

Quod uie extra terram treuii aptentur per dominos et colonos possessionum. Rubrica. Lviiii.

Statuimus et ordinamus quod omnis vie extra terram Trevii in quibuscumque vocabulis situate similiter padiacentes et patronos et dominos acque colonos possessionum circumstantium debeant adminus omni mense semel emundari et aptari itaque quilibet cum salmis et sine habilliter pertransire possit sub dicta pena et prefatus officialis extraordinariorum sub dicta pena centum sol. den. ad requisitionem cuiuscumque petentis de facto executionem faciat. Siquis autem vias dicti communis vel aliquam vicinalem vel ipsarum partem occupaverit de facto penam viginti quinque libr. denar. incurrat ab ipso quod exigatur de facto per dictum officialem. et via in formam pristinam reducatur. Et prefatus officialis extraordinariorum ad petitionem cuiuscumque petentis executionem faciat de predictis cognita veritate sub dicta pena aliquibus aliis statutis vel statuto de predicta materia loquentibus non derogande.

Demodo cavandi flumina et de eorum manutentione. Rubrica. LX.

Statuimus et ordinamus quod flumen molendinorum Sportella marrogia tatharena et rigucciani cavetur et aptentur ipsa et quolibet ipsorum per totum territorium Trevii per commune Trevii et homines Trevii quarumcumque baliarum prout ordinatum fuerit per ipsum commune et superstites eligendos cavetur et aptentur. et quelibet balia teneatur partem suam dictorum fluminum manutenere et conservare ad penam xxv. libr. den. pro qualibet balia si contrafecerit et quilibet de Trevio ad petitionem sui superstitis sive capitanei sive caput decem prout fuerit ordinatum cavare et aptare debeat dum fuerit requisitus per baiulum vel bannimentum ad penam xx. sol. den. pro vice qualibet et sub dictis penis xxv. libr. den. official. dicti domini potestatis qui pro tempore fuerit ad petitionem dicti superstitis capitanei vel illius ad hoc deputati de facto executionem faciat de predictis omni exceptione remota: et omnia alia flumina alvioli et forme nisi ordinata fuerint per commune Trevii in generali consilio dicti communis quod cavetur et emundentur et conservetur padiacentes ipsorum fluminum alvioli et forme.

Quia via nova aptetur per commune Trevii. R. LXI.

Statuimus et ordinamus quod via nova cavetur aptetur et conservetur per commune Trevii quia magistra est: et etiam via qua itur spoletum versus molendinum beroiti et arborem beroiti quia regalis et magistra est: et in dictis viis tempore quo aptantur quilibet suam partem facere teneatur sub dictis penis. xx. sol. den. et sub dicta pena centum sol. den. official. predictus executionem faciat ad hoc deputat.

Demanutentione pontium. Rubrica. LXII.

Statuimus et ordinamus quod commune Trevii teneatur et debeat facere fieri manutenere et conservare suis expensis pontes fluminis novi molendinorum marrogie sportelle tatharene et rigucciani: alios autem pontes faciant et conservent adiacentes ipsorum pontium: et etiam illa balia que fecit pontem in dictis viis: et quelibet balia adminus teneatur facere et conservare unum pontem in viis illis quas aptaverit cum dictis adiacentibus dictis pontibus sub pena x libr. den. pro qualibet balia et xx. sol. den. pro quolibet adiacente et vice qualibet qua contrafecerint in non servando predicta de quibus prefatus officialis addeat pena executionem faciat.

Quod vie et fovee aptentur a strata infra versus flumen. Rubrica. LXIII.

Statuimus et ordinamus pro conservatione viarum dicti communis Trevii quod a strata publica infra versus flumen quilibet habens possessionem vel laborator alicuius possessionis iuxta aliquas vias teneatur et debeat pena. xl. sol. den. cavare et cavari facere aptare conservare et manutenere foveam latitudinis in fundo quatuor pedum manus adminus ab omni latere dictarum viarum et maiorem partem terre per hicere super viam ad hoc ut conservetur vie predicte super quibus prefatus officialis diligenter examinationem ac executionem faciat ad predictam penam. xl libr. den.

Quod laboratores terrarum cum vicinis teneantur facere foveam inter possessiones. Rubrica. LXIIII.

Statuimus et ordinamus pro conservatione terrarum et possessionum terre Trevii a strata infra qua itur fulgineum et pissignanum versus planitiem Trevii ubi opus fuit quilibet laborator alicuius possessionis et petii terre teneatur et debeat facere circum circa possessionem suam insimul cum vicino suo laboratore qui ad infrascripta cogi possit omnino si recusaret foveam latitudinis trium pedum manus in fundo et profunditatis totidem ad hoc

Ponti

Strade e Fossa

ut aqua de dictis possessionibus et pratis trans-exire possit et cursum habeat per dictas foveas. Et predictus officialis de facto ad penam predictam ad petitionem cuiuscumque petentis executionem faciat de predictis pena .xx. sol. den. pro quolibet et qualibet vice.

De arboribus prestantibus impedimentum domui vel possessionibus. R. lxv.

Statuimus et ordinamus quod si qua arbor prestaret impedimentum in domo alicuius vicini vel in possessione alicuius vicini qui per dictum impedimentum suam possessionem habiliter laborare non posset vel supradictam domum vel possessionem rami vel frondes caderent quod aquam per tempus habiliter labere non permitteret, ad requisitionem dicti vicini infra .x. dies post dictam requisitionem dictam arborem vel ramos ipsius dominus incidere teneatur, ita quod non prestet impedimentum. Et si infra dictum tempus .x. terminum .x. dierum non fecerit dominus dicte arboris liceat dicto vicino dictam arborem incidere pro suo libito voluntatis absque pena et banno vel emendatione aliqua. Si autem aliqua vitis arborem alicuius vicini occupaverit vel ascenderit vel apprehenderit, volumus quod dicta vitis sit domini dicte arboris in qua permanet et gubernatur: dominus autem vitis nullatenus contradicat pena centum sol. den. de facto auferenda. Et si dominus dicte vitis eam inciserit puniatur ea pena qua si vitem alicuius incidisset, videlicet pena centum sol. den. sine diminutione aliqua, et tantundem compellitur dare domino dicte arboris pro emendatione predicta.

De pena facientis turpitudinem in fontibus vel cisternis. R. lxvi.

Statuimus et ordinamus quod in fonte communis Trevii in platea nec in aliis fontibus sive in cisternis sive puteis existentibus in territorio Trevii nec in conductibus ipsius communis et maxime in conductu quo labitur aqua ad fontem platee non possit per aliquam personam fieri vel poni vel proici aliqua turpitudo vel lavari iuxta per .x. pedes prope, ad penam centum sol. den. communi Trevii applicandam. Et quod nulla persona permittat vel immittat aliquod impedimentum quominus aqua labi possit habiliter per dictum conductum nec ipsum vel ipsius muros vel pretium ipsorum murorum rumpat vel aquam deviet quin libere prout dicitur. Et quod iuxta dictum conductum nulla persona aliquam arborem plantet per .x. pedes sub pena .x. libr. den. a contrafaciente auferenda; et quilibet ipsam arborem incidere et evellere possit absque pena et banno: et quod semper dictus conductus, fonticella, fons platee, cisterne platee et loci fratrum sancti Francisci expensis communis consueverunt adhuc ut dicta terra abundet aquis. Qui conductus et fonticella per manutentores ipsorum ad minus semel in anno ac cisterne platee et loci sancti Francisci debeant emundari. Fons autem platee semel in ebdomada ad penam centum sol. den. vice qualibet: De quibus omnibus predictum officialem extraordinariorum fiat inquisitio diligenter et repertos culpabiles punire ad penam ipsi officiali .x. libr. den. sui tempore sindicatus.

De pena extrahentis bladum. R. lxvii.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat terrigena vel forensis audeat vel presumat extrahere nec portare nec extrahi et portari facere extra districtum Trevii aliquod genus grani, ordei, farri, spelte, panici, milii, farris, seminis lini, canapucii vel alicuius alterius generis bladi: Et dominus teneatur pro famulo et pater pro filio et filius pro patre et frater pro fratre. Possit tamen forensis sive terrigena transire per districtum Trevii cum dictis bladis vel aliquo predictorum per vias rectas: dummodo per litteras civitatis ubi dictum granum vel bladum emerit fidem fecerit potestati et prioribus terre Trevii quod dictum granum vel bladum emerit in terra vel loco unde extrahit et portat per territorium Trevii alias cadat in infrascriptam penam. Et si qua persona terrigena vendiderit aliquod genus bladi alicui forensi vel terrigene causa portandi extra districtum Trevii incidat in similem penam tamquam si extraxisset dictum bladum extra districtum Trevii: et nihilominus talis terrigena vel forensis qui dictum bladum ex districtu Trevii portaret emptum ex districtu Trevii habeat et secum portet bullectam potestatis et priorum terre Trevii cum sigillo potestatis et communis Trevii alias incidat in penam infrascriptam. Si quis autem persona conduceret in terram Trevii aliquod genus bladi et venderet in dicta terra personis quibuscumque dictum bladum de cetero non possit de dicta terra extrahere sub infrascripta pena si in dicta terra vendere possit et debeat pro pretio convenienti. Et ille intelligatur defraudare et extrahere qui exiret portam terre Trevii sine licentia supradicta. Si quis

Fonti, e Cisterna

Vide Rub. 67 – 100 –

autem contrafecerit in predictis uel aliquo predictorum perdat bestiam oneratam et salmam et incurrat ipso facto sine aliqua diminutione in penam uigintiquinque florenorum auri. cuius pene et pretii bestiarum et salme tertia pars sit inuentoris uel accusatoris et reliquie due partes sint comunis treuii: et quilibet possit capere arrestare et denuptiare et accusare et nomen accusatoris teneatur in credentia: dummodo probet per unum testem fidedignum: et potestas et alii officiales dicti comunis teneantur et debeant inuentori arrestatori denumptiatori uel accusatori prestare auxilium consilium et fauorem sub pena centum librarum denariorum comuni predicto applicanda. Et si quis asserere se ire ad molendinum a comune et fraudaret uel iret extra directam uiam eundi ad dicta molendina puniatur ac si fraudasset: que uolumus intelligi et expressa in quolibet capitulo presentis statuti de grassia non extrahenda

De pena retinentis capras. R. lxviii.

Statuimus et ordinamus ut materia litigandi et iurgia et alia incomoda et inimicitia que sequi de facili possent inter homines et personas terre treuii amputentur propter dampna imensa et inn[u]mirabilia que quotidie inferuntur per capras que contra debitum rationis et muniti[onem] in dicto districtu retinentur. Et ad declarandum certa statuta antiqua et ambigua posita in uolumine statutorum terre treuii etc. Quod nulla persona tam terrigena quam forensis in posterum et hinc antea audeat uel presumat quouis quesito colore retinere uel retineri facere aliquam uel aliquas capras uel ircum uel ircos in territorio et districtu treuii. Excepto a fonte podii et conducto supra uersus montes et ubi sunt termini declarati pena .xx. sol. den. pro qualibet capra ad ircum et uice qualibet qua contrafactum fuerit per dominum et patronum uel pastorem dictarum caprarum uel ircorum de facto solu[e]nd[a]. Possit tamen quilibet in casu necessitatis pro lactando puerum uel alio casu cum licentia domini potestatis et officialis infrascripti habenda unam capram retinere ligatam et non aliter nec alio modo. Si quis autem uel si qua cum dicta capra dampnum dederit uel non ligatam retinuerit pe[n]am .xl. sol. den. de facto soluere compellatur. Et quarta pars pene ex[...] officialis [...] officiali applicentur. et quilibet possit delinquentes denuptiare et accusare et habeat quartam partem pene. Potestas autem et officialis ad petitionem cuiuscumque petentis de predictis executionem facere compellatur et sit astrictus pena .x. libr. den. pro quolibet et uice qualibet soluere teneatur si negligentes fuerint uel remissi in exequendo statuta et reformationes comunis treuii non obstantibus quibuscumque que cassa suspensa et irrita esse uolumus et mandamus in partibus iam expressis obstantia.

De pena retinentis porcos et dampnum dantis cum ipsis. Rubrica. lxviiii.

Statuimus et ordinamus hac lege in perpetuum ualitura quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat tam terrigena quam forensis audeat uel presumat retinere in territorio et districtu treuii aliquem uel aliquos porcos uel porcas magnos uel paruos nisi unum uel duos ligatos ad plus pro quolibet foculari quos unum uel duos tantum retinere debeat in domo propria uel conducta ligatos a kalendis maii usque ad festum omnium sanctorum: Et si quis uel si qua persona contra fecerit in plures retinendo in dicto tempore uel non ligatos ut supra incidat in penam .xx. sol. den. pro quolibet et qualibet uice qua inuentus uel repertus fuerit contrafaciens. Si quis autem cum dicto porco uno uel duobus dampnum dederit pro quolibet et qualibet uice .xx. sol. den. soluere teneatur. Et quilibet possit tales delinquentes et facientes contra predicta accusare et denumptiare et habeat quartam partem pene uel banni. Et similiter officialis qui ex sua industria delinquentes inuenerit uel dictos porcos dampnum dedérit uel dampnum dare repuerit habeat quartam partem banni predicti: et in casu quolibet dampnum passo dominus porci uel porcorum emendare efectualiter compellatur pena dupli officiali qui in predictis fuerit negligens uel remissus de facto auferenda suo tempore sindicatus. Adiicientes quod mercatores tam terrigene quam forenses soliti et consueti possint per octo dies retinere mandriam porcorum in territorio treuii absque pena et non ultra: dummodo mercatores forenses soluant comuni treuii id quod soluunt forenses in territorio treuii pasculantes secundum formam statutorum comunis treuii statutis reformationibus et consuetudinibus non obstantibus quibuscumque. que quo ad predicta omnia cassa sint suspensa irrita et inania.

De pena retinentis porcum in terra treuii. Rubrica. LXX.

Statuimus et ordinamus quod de cetero nulla persona cui[uscumque]

dicta pena. Quod moneta falsa possit frangi impune. Rubrica. LXXVIII.

Statuimus et ordinamus quod cuilibet liceat sine pena et banno pro aliqua solutione sibi facienda incidere, rumpere et devastare omnem monetam falsam sibi delatam, portatam vel missam expensis et dampno illius qui dictam monetam falsam solvere vellet, non obstantibus quibuscumque.

Quod laborator terrarum forensium pro dictis forensibus solvat dativam. Rubrica. LXXVIIII.

Statuimus et ordinamus quod de cetero laboratores terrarum forensium teneantur et cogi possint ad solvendum dativam illius possessionis quam ipse laborat si principalis non solverit. De forma pedum pertice sive canne et manus. Rubrica. LXXX.

Statuimus et ordinamus quod attempta vari etate iam orta inter agrimensores terre Trevii occasione pedis canne et cetera: ad omnem materiam scandali evitandam pedes canne communis, et manus positi et ordinati iuxta hostium camere grani communis Trevii subtus palatium communis residentie domini potestatis in platea communis de ferro sint et intelligantur iusti pedes mensure pertice sive canne et manus: et illa mensura firmi pedes pertice et manus perpetuo observentur. De pena extrahentis granum vel grassiam. Rubrica. LXXXI.

Statuimus et ordinamus adicientes alii statuto posito in presenti libro statutorum sub rubrica de pena extrahentis bladum et cetera quod si aliqua persona cuiuscumque conditionis et preheminentie sit de terra Trevii et eius comitatu reperta fuerit in aliqua civitate terra vel loco extra comitatum Trevii habere granum causa vendendi vel quod vendiderit vel dixerit se velle vendere vel dixerit se mutuasse vel mutuare velle aut cambiare: vel si aliqua persona de Trevio vel eius districtu inventa fuerit prope confines terre Trevii et dirigebat seu dirigere iter preparabat versus locum prohibitum cum grano vel farina vel aliis de quibus fit mentio in dicto statuto: ex quo propter locum tempus et qualitatem persone habere dictum granum et alia ut supra verisimiliter portaturus esset granum vel farinam vel alia predicta extra territorium Trevii vel esset in actu et preparatu extrahendi et portandi ut supra extra dictum territorium quod intelligatur et presumatur velle extrahere dictam grassiam grani vel farine vel aliarum rerum predictarum et incidisse intelligatur in penam in dicto statuto appositam et credatur inventori cum iuramento unius testis: et ultra hoc quilibet possit accusare vel denuptiare et credatur ei cum iuramento unius testis et eius nomen teneatur secretum et habeat tertiam partem pene secundum formam dicti statuti et tertiam partem habeat officialis executionem faciens et aliam tertiam partem communi Trevii solvat. Et nihilominus liceat cuilibet de Trevio et eius habitatori et omnibus officialibus dicte terre si invenerint aliquem extrahentem dictum granum farinam vel grassiam eorum vel eius propria auctoritate apprehendere capere et ducere ad curiam potestatis impune nisi ille portans vel extrahens ostendiderit licentiam dominorum priorum in scriptis manu cancellarii et cum sigillo communis Trevii: et si aliter appareret incidat incidat in dictam penam talis delinquens et dictus inventor et ducens ut supra habeat et habere intelligatur tam terrigena quam officialis tertiam partem pene et rerum amissarum sine diminutione aliquibus in contrarium facientibus non obstantibus.

De amplitudine viarum et stratarum et earum latitudine. Rubrica. LXXXII.

Statuimus et ordinamus quod omnes et singule strate regales comitatus et territorii Trevii sint et esse debeant ad minus amplitudinis quinque pedum pertice ad pedem pertice communis Trevii: vie vero comunales sint et esse debeant ad minus latitudinis trium pedum pertice predicte: Et vie vicinales esse debeant ad minus amplitudinis duorum pedum pertice predicte. Et si in aliquo loco dicti territorii reperientur alique strate vie comunales vel vicinales esse maioris amplitudinis et latitudinis quam dictum sit supra debeant in eadem amplitudine manuteneri et conservari nec possint modo aliquo restringi vel occupari ad penam in aliis statutis de similibus loquentibus contentam. Quod nulla persona possit gravari nisi fuerit per baiulum citata vel per officialem monita. Rubrica. LXXXIII.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona de Trevio vel eius districtu possit modo aliquo gravari et multari ab aliquo officia

Vide Rub. 67

Vide Rub. C

li comunis treuisii pro quacumque causa ciuili crimi
nali uel mista pecunia tantum nisi primo fu
erint citati per bauulum uel monita ab ipso offici
ale uel aliter contumax esset secundum formam
statutorum treuisii pena .x. librarum denariorum cuilibet con
trafacienti . Et si bauulus renuerit citare uel
in mendacio reperiretur incidat in dictam pe
nam: cui quarta pars sit officialis executionem
facientis et reliquum comuni treuisii applicetur. &
talis grauatus restituatur et reponatur in
dempnis et omnino sine dapno. **Quod debentibus re
cipere a comuni non currat quartum. Rubrica. lxxxiiij.**

Statuimus et ordinamus quod debentibus aliquid
recipere a comuni non currat quartum et mi
nus executio in datiis et aliis debitis exi
gendis pro comuni treuisii.

**Quod omnes de treuisio possint emere domos in
castris territorii treuisii. Rubrica. lxxxv.**

Statuimus et ordinamus quod omnes de treuisio
possint impune emere domos in quoli
bet castro comitatus treuisii et uendens et emens
non incidant in aliquam penam et talis uen
ditio et emptio ipso iure ualeat et teneat non
obstantibus quibuscumque.

**De pena tabernarii non claudentis hostium taberne
de nocte et receptantis ludum. Rubrica. lxxxvi.**

Statuimus et ordinamus quod quilibet taber
narius et quilibet uendens uinum ad
minutum teneatur et debeat claudere taber
nam ab una hora noctis postea et nullus pos
sit in dicta taberna siue loco de die nec de
nocte ludere ad aliquem ludum uetitum ex
forma statutorum treuisii nisi ad murram pena
dicto tabernario non claudenti hostium .x. sol.
den. pro qualibet uice: et si receptauerit lu
dum pena in dictis statutis loquentibus de pe
na receptantis ludentes contenta.

**De pena receptantis trebanum de nocte in taberna
uel hospitio. Rubrica. lxxxvii.**

Statuimus et ordinamus quod nullus de ter
ra treuisii uel eius comitatu siue habi
tator dicte terre uel eius comitatus ualeat siue
possit stare nec moram trahere in aliqua ta
berna seu hospitio dicte terre ultra duas ho
ras noctis pena .x. librarum den. tam hospitatori
quam hospitanti et tam receptanti quam receptato.

**De pena concedentis prouentus comunis uel apotecas de
bitoribus comunis. Rubrica. lxxxviii.**

Statuimus et ordinamus quod nulli debitori comu
nis treuisii in magna uel minima quantitate de
nariorum possit uendi uel locari per priores ter
re treuisii aliquis prouentus dicti comunis nec
aliqua apoteca dicti comunis sub pena .xx. libr.
den. prioribus si concesserint et cancellario
si contrascripserit: et nihilominus si contra
factum fuerit sit ipso iure nullum et alteri
precedentibus banimentis concedatur.

**Quod qui conduxerit prouentus uel apotecas comunis
debeat fideiubere. Rubrica. lxxxviiii.**

Statuimus et ordinamus quod quilibet qui
emerit uel conduxerit prouentus
uel apotecas comunis treuisii ad pensionem teneatur
et debeat ydoneum prestare fideiussorem sub
pena .xx. libr. den. si contrafecerit: et nihilo
minus possit alii uendi uel locari donec non
prestiterit dictum fideiussorem.

**Quod omnes forenses possint libere emere et uen
dere in die fori. Rubrica. lxxxx.**

Statuimus et ordinamus quod omnes dies fori
sint liberi: et omnes forenses possint
impune emere et uendere tempore eis permis
so secundum formam statutorum comunis treuisii.

**Contra frangentes et occupantes ripas fluminis
et quod priores non possint licentiam concedere**
Statuimus et ordinamus. **Rubrica. lxxxxi.**

Quod quecumque persona ripas cuiuscumque
fluminis comunis treuisii apprehenderit uel
ruperit uel occupauerit clam uel palam in
cidat ipso facto in penam .xxv. libr. den. pro
quolibet et qualibet uice: Et priores pro tempore
existentes non possint dare licentiam rump
endi apprehendendi uel occupandi sub dicta
pena pro quolibet priore: et nihilominus
data non ualeat et ipso iure sit nulla: saluo
et reseruato quando foret necessarium in ad
uentu alicuius superioris uel alicuius euidentissi
me utilitatis dicti comunis tunc et eo casu dum
taxat possint dare dictam licentiam et debeat
apparere manu cancellarii de causa euiden
tissima dicte licentie et non aliter ualeat: et
quilibet possit accusare et denuntiare et cre
datur iuramento denuntiatoris uel accusatoris
cum uno teste uel aliis presumptionibus inditiis per
potestatem uel iudicem uel officialem ad debitam
ueritatem reperiendam: et teneatur eius nomen
secretum et habeat quartam partem pene: et
potestas et eius officiales teneantur inquirere
procedere et punire et penam exigere

habeant quartam partem pene et residuum sit cois trevij.

De pena nõ proicientis lutũ in ripam fluminum quando quis fovet ꝑtem suam. Rubrica. lxxxxij.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat faciens et facere debens partem cavatine tam ĩ flumine aque vive quam in quibuscumque aliis fluminibus dicte terre audeat vel presumat proicere terram sive lutum nisi solum et dumtaxat ĩ ripa ipsius fluminis in quo partem cavatine facit pro se vel pro aliis pena xl sol. den. pro quolibet et qualibet vice: cuius pene quarta pars sit officialis executionem facientis: alia quarta sit denuptiatoris. Et potestas et sui officiales debeant procedere tam ex officio quam ad instantiam cuiuscumque alterius eius officium implorantis non obstantibus quibuscumque.

Quod habentes terrenum iuxta marrogiam teneatur facere foveam quatuor pedum. Rubrica. lxxxxiij.

Statuimus et ordinamus quod quelibet persona habens terrenum a quocumque latere fluminis marrogie iuxta ipsam marrogiam teneatur et debeat facere foveam quatuor gupp... in angulo latitudinis quatuor pedum manus quolibet anno et terrenum illud sive terram in ripam dicti fluminis proicere pro manutentione et fortificatione ripe dicte marrogie et laborator terre ... teneatur pro dicto et quolibet contrafaciens incidat in penam unius florenj. Et capitaneus ... teneatur predicta facere et fieri facere in sua ... ea prout ... ꝑtita ... sub pena duorum florenorum pro quolibet contrafaciente ... pro quolibet anno. Et possit dari incoptinum expensis inobedientis pars illius qui non obedivit capitaneo et quolibet ... obedire capitaneo subiecta pena: cuius tertia pars sit officialis facientis executionem: alia tertia sit capitanei et reliqua sit cois trevij.

Ripa Marrogie

Quod nulli liceat siccare flumen sine licentia ... priorum. Rubrica. lxxxxiiij.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat audeat vel presumat siccare vel siccari facere aliquod flumen cois trevij sine expressa licentia Magnificorum dominorum priorum dicte terre sub pena xxv. florenorum pro quolibet contrafaciente et qualibet vice.

Quod officiales mictant copiam ad cameram de omnibus inventionibus accusis et denuptiis. Rubrica. lxxxxv.

Statuimus et ordinamus quod potestas iudex sotius milites et officialis maleficiorum et extraordinariorum et dampnorum datorum teneantur et debeant mittere copiam omnium inventionum per eos factarum super extraordinariis et dapnis datis ad cameram cois trevij sicut de maleficiis servatur et accusationum denuptiationum super quibuscumque delictis et excessibus ut de ludo blasfemia frau de grani et grassie portatione armorum et de quocumque alio simili delicto: de quibus procedi possit et puniri per viam inventionis denuptiationis et accusationis accusatoris vel denuptiatoris secreti infra secundam diem a die facte inventionis denuptiationis et accusationis secrete: et quod in tali inventione accusatione vel denuptiatione debeat contineri tempus comissi delicti et locus speciesque delicti sine nomine quando procedituir per viam denuptie secrete. Quando non proceditur ... tunc exprimi debeat nomen inventoris accusatoris vel denuptiatoris locus tempus et delictum ad hoc ut reus possit se tueri et facere suas defensiones sub pena x. libr. den.: et si dicta forma non esset servata non possit aliquis vexari in palatio nec in persona vel rebus molestari sub dicta pena: et tamen quid factum erit contra dictam formam non valeat.

Quod nullus de curia potestatis possit esse accusator vel denuptiator secretus. Rubrica. lxxxxvj.

Statuimus et ordinamus quod nullus de curia potestatis trevij possit esse accusator vel denuptiator secretus in quibuscumque delictis ad finem lucrandi quartam partem pene illius delicti concessam accusatori vel denuptiatori secreto vel non secreto.

Quod nomen accusatoris secreti debeat manifestari camerario cois. Rubrica. lxxxxvij.

Statuimus et ordinamus quod si quis fuerit accusatus vel denuptiatus per accusatorem vel denuptiatorem secretum in curia potestatis trevij: nomen illius accusatoris vel denuptiatoris debeat dicta curia pandere camerario cois trevij vel officiali montis vel anteposito priorum dicte terre alias molestari non possit talis accusatus vel denuptiatus donec non erit patefactum nomen accusatoris vel denuptiatoris ut supra.

Quod pars tangens officiali debeat solui a camerario et non ab accusato.

Rubrica . lxxxxviij.

Statuimus et ordinamus quod potestas iudex et ceteri officiales curie potestatis treuij non possint cogere nec molestare aliquem accusatum uel denunptiatum pro aliquo delicto ad soluendum sibi partem tangentem uel partem accusatoris nisi primo tota pena peruenerit ad manus camerarij a quo recipere debeat officialis et accusator partem eis tangentem et non aliter sub pena .xx. librarum denariorum de facto applicanda camere comunis treuij; et credatur iuramento illius a quo exigerit dictam penam uel partem usque in solidos .xx. denariorum. Ab inde uero supra cum suo iuramento et cum iuramento unius testis.

De pena becharij retinentis castratos ultra numerum sibi concessum . Rubrica . lxxxxviiij.

Statuimus et ordinamus quod nullus becharius faciens beccariam siue macellum ualeat retinere in treuio uel eius comitatu castratos et pecudes et ircos ultra numerum sibi concessum per comune treuij pena pro quolibet ipsorum et qualibet uice ultra dictum numerum solidorum .x. denariorum comuni treuij applicanda.

De pena euntis ad macinandum extra territorium treuij . Rubrica . C.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona de treuio cuiuscumque conditionis existat uel habitans in treuio siue eius territorio audeat portare uel extrahere siue portari uel extrahi facere granum uel aliud genus bladi extra territorium treuij causa macinandi uel ad macinandum alibi pena amissionis grani uel bladi pro dimidia applicanda comuni treuij et pro alia inuentori siue denunptiatori. Et cuilibet liceat reducere ad treuium et habeat dictam partem et sub pena in aliis statutis et reformationibus de pena extrahentis granum uel grasciam contenta. Saluo si habuerit licentiam a dominis prioribus terre treuij cum bullectino manu cancellarij et cum sigillo dicti comunis uel dictorum priorum.

Quod idem Ius seruetur uicinis in extractione grani recollecti in territorio treuij quod seruatur trebanis in eorum loco . Rubrica . Ci.

Statuimus et ordinamus quod si quis forensis comuicinus uellet extrahere granum recollectum in territorio treuij et portare extra territorium treuij ei seruetur illud ius quod seruatur in illo loco trebano qui uellet exportare granum uel aliud simile recollectum in loco comunicantis ad treuium uel eius territorium.

Quod priores possint dare licentiam uendendi uinum ad minutum . Rubrica . Cij.

Statuimus et ordinamus cum soleant interdum potestas et eius officiales recusare ponere sigillum in bullecta licentie uini uendendi sine mercede sigilli: quod tunc domini priores terre treuij possint uendere uolentibus dare licentiam uendendi uinum sine bullecta sigillo potestatis sigillata: et data ualeat.

De pena priorum fraudantium comune et de pena non obseruantis statuta . Rubrica . Ciij.

Statuimus et ordinamus quod omnes priores presentes et futuri teneantur ad obseruantiam omnium statutorum et reformationum terre treuij sub pena in dictis statutis et reformationibus contenta et ultra illam penam in penam librarum .L. denariorum incurrant pro quolibet ipsorum et qualibet uice qua contrafecerint. Et si eorum culpa et negligentia fuerit comune treuij dampnificatum teneantur ad restitutionem in duplum in dicto comuni et quilibet possit accusare et denunptiare et credatur eius iuramento cum uno teste siue cum alia semiplena probatione qualicumque uel per aliquam scripturam reptam contra eum factam in comuni et habeat quartam partem pene predicte et officialis habeat aliam quartam partem de omni eo quod in comuni peruenire fecerit. Et potestas et quilibet officialis sue curie teneantur procedere per inquisitionem et accusam et denunptiam et ad requisitionem cuiuslibet de populo treuij sub pena .L. librarum denariorum dicto comuni applicanda si contrafecerint.

Quod sindicus comunis possit facere pacem pro forense offenso absente cum consensu priorum . Rubrica . Ciiij.

Statuimus et ordinamus quod sindicus comunis treuij possit et ualeat cum consensu et uoluntate dominorum priorum terre treuij facere pacem nomine cuiuscumque forensis offensi absentis a terra treuij et eius comitatu non de proximo rediturj de omni offensa facta per quacumque personam de terra treuij contra dictum forensem.

De pena cancellarij portinarij turriste et baiulorum non parentium prioribus . Rubrica . Cv.

Statuimus et ordinamus quod portinarij porte lacus turriste platee baiuli et cancellarius teneatur ire ad mandata magnificorum dominorum priorum terre treuij pro negotijs comunis extra terram et comitatum treuij quo necesse uidebitur prefatis dominis prioribus nisi iustum habuerint impedimentum et causam haberent honestam pena cuilibet predictorum contrafacienti et renuenti parere dictis dominis prioribus solidorum .xx. denariorum pro qualibet

64v

L

uice et a coī habeant expensas necessarias p eorum uictu. Q(uod) officialis habeat quartā ptem penarum i extraordinariis. R(ubric)a. CVII.

Statuimus et ordinamus q(uod) quilibet officialis potestatis habeat et habere debeat a camerario cois treuii quartam ptem penarum scilicet de omni eo et toto quod in coi peruenire fecerit cum effectu ut ad manus camerarii deuenientibus de nuptiis extraordinariis nō obstantibus quibuscumque.

Q(uod) fiat īuētarium ītūri matidie: sci Iohis: fabri: ī palatio et ī artigliaria. R(ubric)a. CVIII.

Statuimus et ordinamus pro maiori custodia turris matidie et turris sci Iohannis et turris fabri et pro conseruatione rerum existentium in palatio et imonitione artigliarie: q(uod) priores pro tpre existentes et sindicus cois treuii teneatur facere et fieri facere inuentarium oium rerum existentium ī dictis turribus in principio officii castellani ipsorum locorum: et simili mō de rebus palatii cois in introitu cuiuslibet prioratus: et simili mō de rebus artigliarie cois de sex mensibus in sex menses sub pena. xxv. libr deñ pro quolibet contrafaciente: Et finito tpre ipsorum officialium ipsi officiales mediante dicto sindico comunis restituere debeant suo successori: et si integre nō restituerent teneantur ad duplum dapni et interesse cois pena prioribus et sindico. xxv. libr deñ si predicta executioni nō mandauerint. Q(uod) indultum sup electione collateralis potestatis ualeat et nō possit tolli nisi per pontificem. R(ubric)a. CVIIII.

Statuimus et ordinamus q(uod) indultum concessum a summo pontifice circa electionem collateralis potestatis debeat adunguem et ī sua specifica forma obseruari nec salarium constitutum in ipso indulto minui nec augeri possit directe uel indirecte uel alio quesito colore: et quicquid contra ipm et contra ipam formam datam in dicto indulto fieri uellet nō possit statim ordinari ul reformari nisi de expressa licentia et uolūtate summi pōtificis et quod contra illum siue illam factum fuerit nō ualeat nec teneat et consuetudo ul stilus induci nō possit et inducenda siue inducendus non teneat ipso iure.

De modo et forma uendendi legumina et ceruisia. Rubrica. CVIIII.

Statuimus et ordinamus q(uod) de cetero in ciuitate infrascriptarum rerum talis forma seruetur ut q(uod) uendens fasiolos cicera et alia legumina ac milium et panicum cerasias et uinos siue ceruisia et uisina teneatur et debeat uendere ad scutella et mensura instar et similitudinem mēsure fulginetensis et adequetur dicta mensura mensure dicte ciuitatis fulginii et sit sigillata sigillo cois treuii: Et quelibet persona uendens et uendere uolens dicta legumina et alia supra nōiata singula singulis congrue referendo debeat habere dictam scutellam equatam et sigillatam ut sup(ra) et mensurare de quolibet gnre leguminum predictorum et milii et panici teneatur cuilibet petenti et uendere scutellas tres pro pretio unius boli. Item de cerusiis et uisinis et his similibus unā scutellam pro pretio sex deñ et nō ultra: pena cuilibet cōtrafacienti et qualibet uice. x. sol deñ in singulis casibus predictis: cuius pene medietas sit officialis executionē facientis: reliqua autē cois treuii: Et officialis possit procedere per inuentionem accusationem et denuptiam uel querelam et p inquisitionem et omni alio meliori modo quo melius de iure fieri potest. Q(uod) officialis hēat quartam ptem extraordinariorum. Rubrica. CX.

Statuimus et ordinamus ad hoc ut officiales sint magis solliciti ad exercendum officia q(uod) de cetero de omnibus et singulis extraordinariis ex quibus pene alique peruenient ad manus camerarii ipsis mediantibus habeant quartam partem totius quod in coi peruenire fecerint ut supra iterum diximus: hoc tamē addito q(uod) gratiam quam fieri contingerit alicui de aliqua pena dicti officiales et ipsorum quilibet debeant habere ratam gratam et firmam et contrauenire nō debeant aliquo quesito colore uel causa et si aliter facerent non audiant immo teneatur ad restitutionem in duplum.

De pena uēdentis uinum forensibus cū barilibus non sigillatis. R(ubric)a. CXI.

Statuimus et ordinamus q(uod) nemo de treuio et eius comitatu audeat ul presumat uinum siue mustum forensibus uendere nisi eorum barilia essent adiustata et cum sigillo comunis treuii sigillata pena uendenti librarum quinque deñ pro quolibet et qualibet uice: et officialis habeat quartam partem pene quam

fecerit dicta causa in com. pervenient: et in ea
dem penam incidant forenses ementes vin
um vel mustum cum barilibus non sigillatis
ut supra **Quod emptores gabelle sigillorum de
beant adiustare barilia. Rubrica. CXII.**

Quod emptores gabelle sigillorum debeant adiustare barilia. R. c. xii.

Statuimus et ordinamus quod ementes gab
ellam sigillorum comunis treviorum teneatur et
debeant barilia forensium sciagumare cuius
capacitatis sint et deinde sigillare sigillo
comunis in quo sigillo sit sculta la roccha et sta
pa gabellarii: et designare in eis cuius capacita
tis sint per caratteres et signum ignis ita et taliter
quod omnibus evidenter appareat: de quibus omnibus
accipere possit den. xii. et non ultra sub pena
libr. quinquaginta den. dicto gabellario vel alteri per
eo sigillanti predicta et quodlibet predictorum
non observanti: cuius pene quarta pars sit accusa
toris alia quarta pars sit officialis facientis
executionem: et residuum sit comunis treviorum: et ni
hilominus si ultra accepit dictus gabellarius
in duplum restituat: Et potestas teneatur of
ficium suum impartire cuilibet petenti sub pena
x. libr. den. com. treviorum applicand. Et ut gabel
larius vigilanter existat ne forenses emant
mustum vel vinum cum barilibus non adiustatis
et sigillatis ut supra volumus quod quarta pars
dicte pene libr. quinquaginta den. sit ipsius gabellarii
et tamen emens quam vendens incidat in dictam pe
nam si non sint sciagumati et sigillati ut sup.
Et hoc intelligimus quando ex industria ipsius
gabellarii fuisset repertus emens vel vendens
et tunc habeat dictam quartam partem pene.
Item volumus quod gabellarius incidat in dictam
penam si aliquis non sigillaverit et sciagumave
rit sive adiustaverit applicand. ut supra.

**De pena trebanorum redeuntium ab officiis et in
trantium in treviis ultra numerum sex peditum. R. CXIII.**

Statuimus et ordinamus ad tollendum omnem
materiam scandali quod oriri posset in
futurum occasione illorum qui cum ab officio rede
unt cum honoribus et insignibus eis donatis
in loco ubi officium exercuerunt cum maxima
comitatiua peditum et equitum preter iordina
tum modum numerum et formam in terras treviorum in
trant Quod de cetero nullus de trevio vel eius
districtu qui fuisset rector alicuius civitatis ter
re vel loci cuiuscumque conditionis existat audeat
vel presumat ingredi in terras treviorum cum comi
tatiua insignibus et honoribus sibi elargitis pro
bono regimine officii gesti in loco ubi ex
ercuit officium ultra numerum sex peditum
tantum in sua societate et comitatiua: equi
tum vero prout sibi placuerit societur come
tio: ad quorum numerum respectus non habeatur.
Si quis vero in sui societate et comitatiua in
dicto tempore conduxerit intus terram treviorum et
ultra dictos sex pedites incidat ipso facto in penam
quinquaginta ducatorum auri applicand. pro
dimidia camere apostolice et pro alia dimidia
com. treviorum. Ille vero qui associavit et venerit
in dicta comitatiua ultra dictum numerum
dumtaxat peditum ad sociandum talem olim po
testatem vel rectorem prefatum incidat in penam
decem ducatorum auri pro quolibet applicanda
pro dimidia camere apostolice et pro alia dimi
dia com. treviorum. **De pena facientis turpitudinem
in statutis et de pena potestatis non facientis
executionem. Rubrica. CXIIII.**

De pena facientis turpitudinem in statutis et de pena potestatis non facientis executionem. R. c. xiiii.

Statuimus et ordinamus quia in statutis
vetustis notorie etiam in loco ubi offici
ales habent interesse cassature et rasure et
multe immunditie olei et aliarum turpitudinum
picturarum apparent volentes huic morbo quan
tum fieri potest providere pro futuro tempore
Quod nulla persona cuiuscumque conditionis existat
audeat vel presumat facere aliquam immun
ditiam turpitudinem picturam scripturam glo
sam vel aliud signum in statutis sive in margine
ipsorum statutorum vel in aliis locis certis scriptis
vel non scriptis vel bacthias dictorum statutorum per
que etiam aliqua parva lesio vel vituperatio
resultaret oculis hominum sub pena et ad pe
nam libr. quinquaginta den. sine aliqua dimi
nutione applicand. com. treviorum pro qualibet cass
atura rasura immunditia vel turpitudine scrip
tura glosatura signo vel pictura et qualibet
vice et quolibet contrafaciente: Et quia hui
usmodi statuta sunt quasi de continuo in palatio
potestatis sub custodia ipsius potestatis et eius
curie et sepe contingit quod potestas in palatio
retinet iuveniles personas et in eius officio:
et ut dicta statuta illesa facilius preserventur
volumus quod potestas teneatur et debeat curam
habere: et advertere quod si viderit contrafactum
esse in aliquo predictorum ex suo mero officio fa
ciat inquisitionem contra delinquentem et dehu
iusmodi diligentiam in actis sue curie apparere
faciat et repertum culpabilem punire: quod si talem

diligentiam in actis nō adhibuerit presum
atur factum per aliquem ex sua familia pro qua
in quolibet casu predictorum ipse potestas teneatur.
Et tempore sindicatus sindici potestatis inqui
rant contra potestatem et repertum culpabile
punire et condepnare in dictā penā teneantur et
quilibet possit accusare et denuptiare et cum
iuramento credatur si notorie delictum appa
rebit alias cum uno teste et eius nomen tene
atur secretum. Et ipse dn̄s potestas caveat et
advertat ad personam cum extra palatium ex
trahere permittit. et si sindici in predictis ne
gligentes extiterint incidant in eandem penā
et quilibet possit agere contra sindicos post
finem eorum officii ad exactionē pene et habeat
medietatem pene. Et predicta et quodlibet
predictorum habeant locum et institutis existentibus
in palatio dn̄orum priorum contra priores pro
tempore existentes et cancellarium prigini man
et lr̄is ponend̄ in margine huius statuti tm̄.
Attamen nō intelligatur factum contra for
mam presentis statuti tantum sed potius ad obs
ervantiam et ad excitandum potestatem ut vigi
lans sit.

In fra s[illegible] p[illegible] [illegible]at statuta loq[ue]ntia super
duana et pedagio. Rubrica C[xxv].

IN primis quide[m] statuimus et ordi
namus et hac p[rese]nti lege firmam[us] q[uod]
facientes fornaces calane in territo
rio treuij teneantur et debeant sol
uere duanerio seu cultori duane pro
duana dicte fornacis libras den[ariorum] tres: et p[ro] for
nace cupporum siue mactonorum pro qualibet cocti
sol[idos] xx den[ariorum]. Et q[uod] predicti facientes dictas
fornaces calane seu cupporum et lateru[m]: de dicta
calana cuppis et mactonis non possint uend
ere alicui forensi nisi primo soluerit ipse for
ensis dicto duanerio seu cultori dicte duane
pro modo et ordine inferius notato [illegible] pro quali
bet salma calane den[arios] duos: pro qualibet sal
ma cupporum seu mactonorum den[arios] duos ad penam
xxv. libr[arum] den[ariorum]. Et ad similem penam teneantur
uendentes calanam seu cuppos seu mactonos
[illegible] [illegible] portare forensibus sine solutio
ne predicte duane. [illegible] possit [illegible]
[illegible] [illegible] et habeat quartam pe
[illegible]

Item q[uod] quilibet tam terrigena q[uam] forensis
uolens extrahere extra territorium treuij
res et salmas infrascriptas [illegible]
[illegible] penam [illegible] libr[arum] den[ariorum] soluere d[i]c[t]o cul
tori siue [illegible] dicte duane modo infra
scripto [illegible]. pro qualibet salma [illegible]
libr[as] tres den[ariorum]. Et pro qualibet libra den[arios] quatuor.
pro qualibet centinario nucleorum amigdolarum
siccorum den[arios] xij. et sic. pro qualibet corio bou
ino cauallino seu grosso den[arios] xij. Et pro qualibet
salma [illegible] siue pellium sol[idos] quinq[ue] den[ariorum]
ab inde [illegible] infra. pro qualibet pelle den[arios] tres
Et pro qualibet salma uini siue musti den[arios] quatuor
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] [illegible] infra [illegible]

[illegible] [illegible] infra [illegible] et extrahens

aliquid [illegible] compellatur

Item [illegible] [illegible]
[illegible] statuimus [illegible]
[illegible] [illegible] infrascriptis salmis [illegible]
[illegible] [illegible] infrascriptis
[illegible]. Amigdalarum [illegible]

sol[idos] duos. Alleorum pro salma bol[ognenum] unum. Cassia
minus siue assugne et segi pro salma sol[idos] x.
et si non esset salma pro rata. Coriorum animalis
magni pro qualibet den[arios] xv. Croci pro qualibet
libra den[arios] xv. Cepe [illegible] croci pro salma sol[idos] duos.
Cinnere pro salma den[arios] xv. Canapium pro sa
lma bol[ognenos] octo et si minus est pro rata. Ficu
um et aliorum fructuum pro salma bol[ognenum] unum. Fo
gliarum pro salma bol[ognenum] unum. Lane siue ex
[illegible] lanis transeuntibus per passum et transitum
pro salma bol[ognenos] octo. et si non esset salma pro rata.
Lane nostrate pro salma bol[ognenos] quatuor: et si mi
nus est pro rata. Lignorum si illa extraherit fo
rensis pro salma den[arios] sex et si forensis non sol
uerit obligetur terrigena uendens illa. Nu
cleorum de amigdalis pro centinario bol[ognenum] unum.
Olei pro caldarello bol[ognenum] unum. [illegible] pro cen
tinario den[arios] xv. Pellium cum [illegible] pro
salma bol[ognenos] quatuor. Pellis [illegible] uel [illegible]
pro qualibet den[arium] unum. Pellium [illegible] et agnorum
[illegible] est salma pro [illegible] den[arios] sex [illegible]
infra den[arium] unum pro pelle. Pullorum [illegible]
pro pari den[arios] sex. Palumbi [illegible]
bol[ognenum] unum. [illegible] pro sa[lma] [illegible]
[illegible] pro cuppa den[arios] sex. [illegible]
[illegible] laborati pro [illegible] den[arios] sex. [illegible]
[illegible] [illegible] sol[idos]
duos et si plus aut minus est pro rata.

Item statuimus et ordinamus q[uod] hominibus
trebanis et orsanensibus liceat extrahere omne
genus rerum pro ipsorum usu absq[ue] solutione aliqua
gabelle: in aliis uero rebus seruentur statuta et
quando aliqua oriretur dubitatio stetur de
claratione d[omi]ni potestatis et a[nt]i[anorum] priorum terre tre
uij pro t[em]p[o]re existentium: et si de aliqua parte
predictorum sileret mentio et esset declarata a
statuto seruetur statutum [illegible] tabula.

De [pena] extrahentis ciancias R[ubrica] C[xxvi].

STatuimus et ordinamus q[uod] nulla persona
[illegible] extrahere ciancias de territorio [illegible]
[illegible] extra [illegible] porte [illegible]
[illegible] trebanie indigentibus
[illegible] [illegible] fraude emptoris et uenditoris
Et si hec non [illegible] uenditor possit extra
[illegible] soluat bol[ognenum] unum pro qualibet cian
cia [illegible] castelli [illegible]
[illegible] [illegible] et sigillo co[mun]is [illegible]
Et si contrafecerit [illegible] in penam x libr[arum] den[ariorum]
[illegible] [illegible] partes et similiter

Peso e Statera

accusator et denuntiator secretus cui creda-
tur cum uno teste iurante. **Ordinamenta ponderum et staterie communis. Rubrica. cxvij.**

Statuimus et ordinamus quod stateriae et pondera communis incoptimentur sono tube premisso plus offerenti et cum ipsis stateris et ponderibus vendendo aut emendo aliquid in terra Treuii vel suo districtu debeat quilibet ponderare et si quis contra fecerit penam x librarum denariorum incurrat pro quolibet et qualibet vice soluendam de facto sine aliqua diminutione cuius pene tertia pars sit officialis executionem facientis. Et hoc locum non habeat in beccariis carnes ad eorum bancas ponderantibus ad minutum. Et omnes et singuli forenses aut ementes aut vendentes in dicta terra Treuii vel suo districtu aliquid ad pondus debeant coptimatori dicti ponderis et staterie pro quolibet pondere decem librarum vel abinde supra usque in quinquaginta libras soluere xv denarios. A quinquaginta vero libris supra usque in centum libras unum bolonenum. A centum vero libris supra soluatur pro rata ut dictum est. Declarantes quod forenses ementes aut vendentes [illegible] in terra Treuii vel eius districtu teneantur et debeant cum dictis ponderibus communis similiter ponderare et dicto incoptimatori ponderum pro qualibet libra soluere xij denarios sub pena fraudis in quolibet casu predictorum. Teneatur insuper et debeat dictorum ponderum communis incoptimator ad petitionem cuiuscumque petentis ire aut eius fidum nuntium mittere vel licentiam dare ad ponderandum quocumque fuerit requisitus et si requisitus neglexerit fuerit in accedendo ponderans alius quam dictum sit nullam incurrat penam et nihilominus pro ponderatione soluere teneatur ut supra. Et hec omnia precise et inuiolabiliter obseruentur aliquibus in contrarium non obstantibus.

Pena d'applicarsi

Quod forenses teneantur soluere duanam de fructibus extrahendis. Rubrica. cxviij.

Duana

Statuimus et ordinamus quod forenses extrahentes aliquod genus fructuum de terra seu districtu Treuii non descriptorum in duanis communis in perpetuum teneantur et debeant soluere duanam et sine coptimatori duane Tercerii castelli et cetera pro qualibet salma unum bolonenum. Et si quis contrafecerit penam x librarum denariorum pro qualibet et qualibet vice incurrat soluendam de facto et sine diminutione applicandam ut supra. Et hoc intelligatur tam de fructibus Tercerii castelli quam de fructibus Tercerii [illegible] et Tercerii plani et locum hoc habeat [illegible] in futurum.

De duana furchi. Rubrica. cxviiij.

Statuimus et ordinamus et confirmamus statutum loquens de pena extrahentis bladum in omnibus suis partibus et si quis aliquo modo vel colore quesito extraheret de terra vel suo districtu furchum soluere teneatur dicto duanerio pro qualibet salma bolonenos duos et a salma infra pro rata.

De pena fraudantis duanam. Rubrica. cxx.

Statuimus et ordinamus quod nulla persona tam terrigena quam forensis audeat vel presumat extrahere extra terram Treuii [illegible] Treuii neque extrahi attemptare aliquam rem seu salmam rerum predictarum sine solutione duane predicte seu sine bulletta vel licentia duanerii coptimatoris seu emptoris dicte duane ad penam xxv librarum denariorum et amissionis bestie et salme. Et quilibet possit delinquentes in predictis denuntiare et accusare capere et arrestare et captos in [illegible] communis Treuii ducere et consignare. Et quilibet officialis seu socialis persona duane Treuii teneatur et debeat ad requisitionem [illegible] duanerii ire ad capiendum et arrestandum quoscumque contrafacientes seu defraudantes vel defraudare temptantes dictam duanam et eidem duanerio in predictis dare auxilium et fauorem ad penam xxv librarum denariorum pro quolibet et qualibet vice qua requisitus fuerit et neglexerit ire et auxilium et fauorem non dederit dicto duanerio ut supra dictum est contra defraudantes vel defraudatores [illegible] Quam quidem penam supradictam tertia pars applicetur et sit communis Treuii tertia pars duanerii seu custodis et reliqua tertia pars sit accusatoris. Duana [illegible] possit et intelligatur a molendino supra uersus terram Treuii de rebus inde extractis vel portatis. Duana plani intelligatur a flumine infra uersus planum Treuii de rebus ibidem extractis et portatis licet veniat portantes uersus terram Treuii. Et intelligatur quod defraudare dictam duanam [illegible] defraudans vel non soluens [illegible] domui ubi dicta duana exigi [illegible]

portam Trevilii.

De pena fraudantis pedagium. Rubrica CXXI.

Nos statuarii suprascripti et cetera intentionis nostre salubre propositum non tantum circa puniendi maleficia comissa versatur quam ut comictendis eisdem via et materia precludatur, pervenitque ad audientiam nostram quod furta et defraudationes quamplurime in solutione pedagiorum dicte terre Trevilii eiusque comitatus hactenus comictebantur: et cum nostrum sit amplexando iustitiam favere pacem: et que paci sunt contraria resecare placet nobis ipsorum fraudulentiam nequitiamque mansuetudine furta et fraudationesque prefati pedagii detegere et perpetua securitate delere: presenti itaque constitutione atque statuto nostro perpetuo valituro precipimus sancimus statuimus atque firmamus quam pro lege haberi volumus et mandamus: Ad quam legem omnes et singuli cuiuscumque conditionis existant sint penitus et totaliter obligati: Itaque portantes mercantias ducentes animalia et res alias absque solutione dicti pedagii iuxta ordinamenta infrascripta super hoc causa preostensa tran[illegible] teneantur atque prefinitam put[illegible] de preterito [illegible] antiqua consuetudine in dicta terra Trevilii extitit observatum. Antiqua autem ordinamenta et capitula eorundem quia ambigua obscura et formidolosa atque periculosa erant [illegible] et decernimus de cetero non valere et ista que magis mansueta et placida sunt [illegible] statuimus et ordinamus et mandamus inviolabiliter observari.

Capitula pedagii. Rubrica CXXII.

Statuimus et ordinamus in primis quod quelibet persona forensis vel terrigena portans res [illegible] cuiuscumque status et conditionis existat pro mercantia animalibus victualibus [illegible] quibuscumque aliunde portando immi[illegible] duceret seu conduceret de loco seu districtu predicto et de ipso loco seu districtu [illegible] extraheret seu conduceret vel conducere vellet [illegible] sic aliunde portando vel hinc extrahendo res predictas quocumque con[illegible] solvere teneatur et debeat pro dictis talibus rebus mercantiis victualibus et rebus quibuscumque ducendis et extrahendis ut supra pro exitu transitu et pedagio camerario [illegible] passagerio ad hoc deputato infrascriptam pecunie quantitates particulariter [illegible] strictum inferius denotatas et contrafacientes in XXV libris denariorum pro pena incurrant, et maiorem usque in quantitatem quinquaginta librarum denariorum auferendam sibi de facto arbitrio dominorum potestatis et priorum terre Trevilii qui pro tempore fuerint inspecta qualitate delicti et conditione transitus et persone prestita [illegible] mercantiam et animalia de quibus pedagium non [illegible] nec solutam fuerit et bestias oneratas rebus predictis fuit totum fraudaverit: Si vero in parte [illegible] non perdat bestiam sed solummodo res non assignatas. Et intelligatur et presumi possit et debeat quilibet dictum pedagium defraudare faciendo transitum sive exitum cum rebus quibus cum predictis seu altera ipsarum per quamcumque partem districtus dicte terre sine bulletta vel poliza solutionis talis passagii manu dicti passagerii ad hoc deputati vel de pretis [illegible] esset die fori dicte terre videlicet die iovis. Qui portans dictas res mercantias animalia vel alias res quascumque immicteret in dictam terram Trevilii animo et intentione vendendi predictam in dicto foro Trevilii ubi ipsas res animalia et mercantias tenuerit quod tunc talis ad solutionem dicti pedagii nullatenus teneatur si extractum sit dicta die iovis et die veneris sequenti usque ad horam tertiam extrahere predictas res et mercantias et animalia producere et preterire quo voluerit pro ipsius libito voluntatis sine solutione alicuius pedagii vel gabelle libere tute favore dicti fori vel diebus nundinalibus quibus diebus sine solutione alicuius banni vel passagii quilibet inducere et extrahere possit quaslibet mercantias: dummodo in dictis nundinis dictas mercantias et animalia per diem ad minus tenuerit ad vendendum.

Aliud statutum contra fraudantem pedagium

Statuimus et ordinamus quod. Rubrica CXXIII.

Si quis forensis vel terrigena portans res forensium immitteret seu duceret in locum seu districtum predictum mercantias animalia victualia seu res aliquas de quibus solvi deberet pedagium ut dictum est sive in locum induceret sequenti die post diem immissionis quam talis res immissa fuerit in locum predictum immittens seu ducens eas res ipsi passagerio absque dolo et fraude debeat assignare narrando et specificando ipsi passagerio verum numerum seu verum pondus animalium victualium seu aliarum rerum sicut inferius est expressum. Si vero in assignatione fraudem

aliquam comiserit nō assignando uerum
numerum seu uerum pondus rerum seu anim
alium quas portantur aut nō assignando res
predictas pedagio uel nō soluendo pedagi
um prelibatum presumatur pedagium fraud
asse et dictus [illegible] contra [illegible]
[illegible] res predict[illegible] assignando [illegible]
supra[illegible] fraude com[illegible]
[illegible] soluendo [illegible] prelibatum [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] fraude
[illegible] assignando minorem [illegible]
[illegible]
[illegible] de qualitate [illegible]
[illegible] predicta fecerint et
[illegible] essent [illegible] et [illegible] ut sup
[illegible] nel dāpni
[illegible] **Aliud statutum**
super eodem negotio **Rubrica CXXIIII.**

Statuimus et ordinamus quod quicumque furta et
pedagij predicti defraudationes iuene
rit seu apprehendiderit, de quibus mercantijs
animalibus et rebus aliis pedagium passagerio
adhoc deputato nō assignatum et ipsum tran
seuntem comitentem seu delinquentem aut mercā
tias animalia et res in fortiam officialis treuij
conduxerit et assignauerit sua inuentione
propria industria opere cura et sollicitudine ha
beat et habere debeat tertiam partem totius quod
defraudatum fuit et inuentum: ipasque defraud
ationes et delinquentes statim sine diminuti
one aliqua coram dicto officiale et passage
rio uel alio deputato teneatur presentare quod
si nō fecerit ut scriptum est et officiali nō assi
gnauerit arbitrio potestatis treuij effectualiter
puniatur. Aliam tertiā partem passagerio
et aliam tertiam partem cōi treuij applicamus
penam autem omnes cōi treuij volumus applicari
Et omnes et singuli habitantes in dicta terra
et burgo treuij uel [illegible] teneantur fa[uorem]
et auxilium prebere dicto passagerio uel alio
exactori deputato uel alio inuentori di
ctas fraudes et furta pedagij predicti sub
pena arbitrio d[omini] potestatis [illegible] auferendi
de facto.

[illegible] eodem negotio

[illegible] R. CXXV

Allume de cenere soma	ß	iij	
Arnese soma		xx	
[illegible] soma		ij	
[illegible] soma		vj	
[illegible]		ij	
[illegible] soma	ß	x	
[illegible] soma		iiij	
[illegible]		iiij	
[illegible] soma	ß	vj	
Aratu uno	ß	iiij	
[illegible] soma	ß	j	
Boui [illegible]	ß	ij	
Bocciuelli soma	ß	v	
Belle et [illegible] soma	ß	vj	
Bottuto soma	ß	x	
Broccke soma	ß	v	
Balestra soma	ß	xij	
Bombace soma	ß	xx	
[illegible] de pañe di lana	ß	o	den. iiij
Castrati [illegible]	ß	xxxiij	d. iij
Cauallo [illegible] a uendere	ß	v	
[illegible] soma		v	
Castrati uno		o	den. iij
Cergiam [illegible] soma		x	
C[illegible] soma		[illegible]	
[illegible] soma		vj	
Circh[illegible] soma		iiij	
Carne [illegible] soma		v	
Castagne soma		x	
C[illegible] soma	ß	v	
[illegible] soma	ß	iij	
[illegible] soma	ß	x	
[illegible] soma	ß	x	
Cenere soma	ß	vj	
Cepolle soma	ß	ij	
[illegible]	ß	ij	
[illegible] soma	ß	ij	
[illegible] soma	ß	xx	
[illegible] soma	ß	v	
[illegible] soma	ß	viij	
[illegible]	ß	ij	
[illegible] soma	ß	ij	
[illegible]	ß	xx	
Cappelli soma	ß	x	
[illegible] pagio uno	ß	o	den. ij
[illegible]	ß	ij	
[illegible] soma	ß	j	

68 r

Carrati soma	ß	v·	
Castagne soma	ß	ij·	
Cera soma	ß	xx·	
Decorrenti soma	ß	ij·	
Drappi de seta p libera	ß	iij	
Ferro nouo soma	ß	vj·	
Feno soma	ß	o	·deñ· viij
Ficora soma	ß	iij·	
Formaggio soma	ß	x·	
Foglia soma	ß	ij·	
Fiuni soma	ß	vj	
Finic[illegible] soma lb· iij·	ß	o·	
Fusi di seta p libera	ß	j	
F[illegible]ci soma	ß	ij	
Fardelli [illegible] ano	ß	x·	
Feme[illegible]le p libera	ß	v·	
Guado soma	ß	iiij	
Gambari soma	ß	iiij·	
In[illegible] soma	ß	xx	
[illegible] uno	ß	j	
Jumee una	ß	v·	
Li[illegible] soma	ß	ij·	
Len[illegible] soma	ß	o	deñ·i·
Lana soma	ß	x·	
Lana fina	ß	xx·	
Libri di lege uno	ß	x·	
Lancie o lance[illegible] soma	ß	x·	
Libri di gra[illegible] uno	ß	ij	deñ vj·
Libri de me[illegible] uno	ß	v·	
Merciaria soma	ß	xx·	
[illegible] uendere uno	ß	[illegible]·	
[illegible]lo soma	ß	x·	
[illegible] soma	ß	x·	
[illegible] una	ß	xx·	
[illegible] soma	ß	viij·	
Ma[illegible]ra una	ß	ij ÷	
Massa[illegible] uecchie soma	ß	x·	
[illegible]to soma	ß	iij·	
[illegible] soma	ß	ij·	
Nocelli de amandule soma·	ß	x·	
Nuci soma	ß	iij·	

Olio soma	ß	vj·	
Oua soma	ß	x·	
Panni bambacili soma	ß	xx·	
Panni de lana soma	ß	x·	
Panni fini soma	ß	xx	
Por[illegible] uno	ß	viij	
Paglia soma	ß	o	deñ viij·
Piombo soma	ß	x·	
Paratura di carta soma	ß	iij·	
Puttana una	ß	v·	
Poma soma	ß	ij·	
Pes[illegible]e soma	ß	iiij·	
Pannicti soma	ß	v	
Pano canauaccio soma	ß	vj·	
Pigne soma	ß	v·	
P[illegible] de lana o bracio	ß	o	deñ· iiij·
Prete pretiose p libera	ß	xx·	
Rame no lauorato soma	ß	vj·	
Rotelle soma	ß	x·	
Robbam [illegible] soma	ß	v·	
[illegible] bicchieri soma	ß	iij·	
Rose p libera	ß	o	deñ vj·
S[illegible]o soma	ß	xx·	
Spetiaria soma	ß	x·	
S[illegible]gne soma	ß	x·	
Som[illegible] a duē d[illegible]eo comp			
[illegible] uno	ß	iiij·	
Scactu soma	ß	x	
S[illegible] soma	ß	viij·	
Sale soma	ß	vj·	
Spine soma	ß	o	deñ· viij·
St[illegible]megne soma	ß	xx	
Stamegna una	ß	ij·	
Senape soma	ß	v·	
Sulfo soma	ß	x·	
S[illegible]uo soma	ß	v·	
Sa[illegible]e soma	ß	v·	
S[illegible]ano soma	ß	iiij	
[illegible]	ß	[illegible]	
[illegible]			
[illegible]uole soma	ß	[illegible]	
Terra [illegible]	ß	[illegible]	
soma	ß	[illegible]	
T[illegible]gli[illegible] soma	ß	v·	
T[illegible] soma	ß	x	
T[illegible] p libera	ß	[illegible]	

Vino vecchio soma	ß	v.
Vuapassa soma	ß	x.
Vetro lavorato soma	ß	vi.
Vetro rocto soma	ß	iiii.
Visco soma	ß	x.
Vasa di terra soma	ß	vi.
Varnelli soma		x.
Valisa una	ß	v.
Vinciumi soma	ß	x.
Caffarane soma lb. vi.	ß	o.
Caffarane loccinaro	ß	xxv.
Caffarane la decina	ß	v.
Caffarane la bucta	ß	i.

Capitula pedagii. Rubrica. CXXVI.

Statuimus etiam et ordinamus quod nullus exactor dicti pedagii sive pedagerius directe vel oblique tacite vel expresse palam vel occulte [illegible] aliquam [illegible] prodictis [illegible] pedagii [illegible] teneatur [illegible] aliqua interpretatione sed simpliciter [illegible] in [illegible] scriptis capitula pedagii [illegible] particulariter et distincte [illegible] forma quibus melius [illegible] fieri potest.

In primis [illegible] pape [illegible] cardinalium [illegible] domini nostri pape [illegible] romana [illegible] solvere pedagium [illegible] arnesibus [illegible] unio [illegible] sint [illegible] immunes.

Item quod [illegible] cardinalis [illegible] familiaris [illegible] domini nostri pape vel eius [illegible] legatis nec [illegible] teneatur aliquid solvere de [illegible] pedagii [illegible]

[illegible]

dicto pedagio in ipso transitu aliquid solvere minime teneatur hoc inde excepto quod si ducerent aliquas mercantias bestiarum vel aliarum quarumcumque rerum pro ipsis debitum pedagium solvere teneatur.

Item quod de sale sive grano camere apostolice vel ecclesie romane vel domini nostri pape vel alicuius cardinalis vel predictorum suprascriptorum in capitulo precedenti non exigatur pedagium dummodo constet esse predictorum et camere antedicte.

Item quod gentes armorum sive stipendiarii non teneantur aliquid solvere pro ipsorum rebus in transitu.

Item quod passagerius sive exactor dicti pedagii teneatur retinere supradictum ordinem dicti pedagii cum dictis capitulis apud locum ubi dictum pedagium exigitur et illa ostendere in forma publica omnibus videre vel legere volentibus. Et suprascripta capitula retinere teneatur scripta in hostio vel supra hostium ubi dictum pedagium exigitur ita quod a singulis possint bene in supra legi [illegible] ne [illegible] exactor pedagii aliquam possit iniustitiam inferre et ne ultra debitum et contra formam dictorum capitulorum de pedagii aliquid indebite extorquere possit. Quod autem ultimum capitulum observari volumus et mandamus ad penam .xl. sol. den. pro quolibet qui contra contenta in ipso capitulo repertus fuerit exactor predicto facere. Et [illegible] officialis extraordinarius et [illegible] qui pro tempore fuerint supradicta omnia et singula particulariter et distincte faciant observari et de predictis qualibet ebdomada qualibet de per se inquisitionem faciant et repertos culpabiles in defacto punire sub pena .x. lib. den. [illegible] salario [illegible] qualibet contravenienti applicando de quibus omnibus dictos officiales volumus sindicari et repertos culpabiles punire et condempnare in dicta pena sub tempore sindicatus.

Tabula quinta de dapnis datis

De arbitrio officialium dapnorum datorum Rubrica prima R. j.
Quod notarius dapnorum datorum puniat de facto R. ij
De gualdarijs eligendis pro dapnis datis portandis R. iij
De fide adhibenda officialibus dapnorum datorum R. iiij.
Quod officiales dapnorum datorum debeant facere fidem quod sint notarij publici et qui steterit pannum non possit stare infra quinquennium R. v.
Quod officiales dapnorum datorum debeant conficere librum R. vj.
Quod copie inventionum mictantur ad cameram comunis Treuij R. vij.
Quod domini priores et cancellarius debeant dare librum stipatum dictis officialibus R. viij
Quod officialis sui pro tempore permictat quod legantur acta in suo libro R. viiij.
Quod non possit quis gravari nisi prius fuerit monitus ad defensionem R. x.
Quod accusa in dapnis datis possit retrahi ante executionem pene R. xj.
Quod de dapno occulto teneatur villa proximior R. xij.
Quod officiales non scribant accusas nec exceptiones sed tantum registrent in libro et faciant in filsam. R. xiij.
De salario officialis pro registro scripturarum et examinatione testium R. xiiij.
Quod officialis habeat quartam partem pene quam in comuni pervenire fecerit R. xv.
Quod officialis dapnorum datorum teneatur expedire accusas et inventiones in .xl. dies. R. xvj.
De forma servanda in examinatione testium R. xvij.
De tempore quo potest agnosci super dapnis datis R. xviij.
Quo tempore debeat fieri extimatio dapni R. xviiij.
Quod officialis dapnorum datorum debeat favere suprastitibus cavatinarum R. xx.
De pena dantis dapnum cum infrascriptis animalibus R. xxj
De pena dapnum dantis cum bestijs in pergulis R. xxij.
De pena dapnum dantis in iumenta cum dictis animalibus R. xxiij.
Qui testes sint ydonei in dapnis datis R. xxiiij.
De pena euntis cum pecudibus per clausuras R. xxv.
De pecudibus intrantibus in maieses R. xxvj.
De pena bestiarum grossarum intrantium in clausuras olivatas R. xxvij.
De pena facientis herbas in prato alieno R. xxviij.
De pena dapnum dantis cum bestijs in pratis R. xxviiij.
De pena porcorum intrantium in prata R. xxx.
Quod bestie sex mensium et porci trium mensium non teneantur ad penam R. xxxj.
Quod dapnum dans teneatur ad emendam R. xxxij
De pena forensium dapnum dantium in territorio Treuij R. xxxiij.
De pena dapnum dantis in orto R. xxxiiij.
De pena dapnum dantis in croco R. xxxv.
De pena dapnum datis in olivis personaliter vel cum bestijs R. xxxvj.
De pena dapnum dantis in vineis vel pergulis de nocte R. xxxvij.
De pena dapnum dantis in vinea vel alijs fructibus R. xxxviij.
De pena portantis extra districtum uvas vel amigdolas R. xxxviiij.
De pena portantis uvas vel amigdolas in treviium R. xl.
De pena dapnum dantis in arboribus vel in vineis frondes faciendo R. xlj
De pena facientis frondes in suo vel alieno surcho R. xlij.
De pena portantis palos vinee R. xliij
De pena proicientis lapides in possessionem alienam R. xliiij.
De pena falciantium in montibus custarum rubrica R. xlv.
De pena dapnum dantis in pascuis comunis R. xlvj.
De pena rapientis fenum vel paleam de paleari R. xlvij.
De pena aucupantis cum bucano R. xlviij.
De pena capientis colubros R. xlviiij.
De pena retinentis canem dissolutum R. L.

De arbore prestante impedimentum eleuando R. Li

De pena incidentis arborem domesticam R. Lii

De pena dapnum dantis in silua uel sepali R. Liii.

De dapno dato per familiam potestatis R. Liiii.

De pena dapnum dantis in silua incisa cum bestiis R. Lv.

De pena dapnum dantis cum pecudibus uel castratis. R. Lvi.

De pena dapnum dantis cum pullis R. Lvii.

De pena euntis per possessionem alterius cum bestiis. R. Lviii

De pena appronantis bestias. R. Lviiii.

De pena ponentis mandriam in districtu treuii R. Lx.

De pena retinentis bestias forensium ad pasculandum ultra duos dies R. Lxi.

De pena retinentis capras infra senaitas R. Lxii. — Capre

De pena retinentis capras uel ircos R. Lxiii.

De pena non custodientis bestias caprinas R. Lxiiii.

De pena accusantis bestias non habentium eas R. Lxv.

De pena notificantis non arum R. Lxvi.

Quod beccariis liceat retinere capras R. Lxvii

Quod cuilibet liceat ducere bestias inuentas in possessione ipsius R. Lxviii.

Quod pater teneatur pro filio et dominus pro famulo R. Lxviiii.

De accusis factis per filium familias uel laboratorem in dapnis datis R. Lxx.

In quantum credatur accusatori cum iuramento R. Lxxi. — accuse con giur.

Quod notarius possit punire de similibus ad similia R. Lxxii.

Quod notarius dapnorum datorum debeat interesse laboritiis R. Lxxiii.

Quod notarius dapnorum datorum sit superstes operum R. Lxxiiii.

Quod notarius dapnorum datorum possit imponere penam R. Lxxv.

Quod notarius non faciat aliquod depositum R. Lxxvi.

Quod pignora assignentur camerario R. Lxxvii.

De auxilio dando superstitibus. R. Lxxviii.

Quod quilibet habens possessiones a strata infra teneat ponere foueam R. Lxxviiii.

De gualdariis eligendis per homines de celano R. Lxxx.

De obseruatione statutorum R. Lxxxi.

Pedagium et cust[illegible]
Tabulam [illegible]

Imprimis

Tutti agli [illegible] si vendessero di fuori in la passando paghino al passagio per soma [illegible] si no sera soma paghi den. [illegible]
per cammino

Et venendo venissero ad vendersi [illegible] mercia delle taverne debbi[illegible] paghi al passagio et simile ad [illegible] merca [illegible] si vendessero

Cose [illegible] lungi da [illegible]
et comperassero [illegible] de Trevi paghino allo passagio Et simile passando per el territorio di Trevi no essendo [illegible] di Trevi

Dani passassero per el territorio di Trevi ni essendo [illegible] di Trevi paghino al passagio

[illegible] corze [illegible] per [illegible] paghino al passagio cio è [illegible]
somaro da soma [illegible] per [illegible]

Castrati [illegible] nel territorio di Trevi [illegible] quindici [illegible] paghino al passagio [illegible] quindici [illegible] paghino al [illegible] como [illegible]

Pali de salci pioppi o altri paghino [illegible] uno per soma essendo

[illegible] primi de olmo paghino [illegible] passando

[illegible] de oliva paghino [illegible] per soma

Porci [illegible] paghino al passagio

Tutti frutti si venderanno nel territorio di Trevi [illegible] dal fiume [illegible] el [illegible] cio è moscatell[illegible] mela pera [illegible] paghino allo passagio

Le [illegible] et paghino [illegible] passino como nel capitolo [illegible]

Della vua et [illegible] el passagio [illegible] si possi impacciare

Fr[s] pytta giotto[i] xp[ens]

S[...] perusie umbrieque [illegible] vicelegatus

[U]niversis et singulis potestatibus prioribus et officialibus terrarum nostrarum nunc et pro tempore degentibus salutem. [illegible] accepimus
nuper relatione fide digna [illegible] non [illegible] dyscipulina nulla habita ratione conscientie et honestatis
[illegible] per [illegible] nullos di coto multas hortorum devastationes et arborum vitiumque precisiones [illegible]
[illegible] et aliorum animalium furta fieri et nullos in deterrimis [illegible] nisi [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] ex delictorum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] arbitrium
ideo [illegible] non [illegible] ut pro varietate temporum [illegible] quosque [illegible] [illegible] et augumentum recipiunt
ut ex eorum gravitate criminosorum [illegible] [illegible] [illegible] et [illegible] [illegible]
ad [illegible] [illegible] Et ideo [illegible] nostro decreto quod [illegible] legis [illegible] volumus statuimus
decernimus et ordinamus quod quicumque de cetero hortos devastaverit arbores fructiferas ac [illegible] in
ciderit gallinas et alia animalia furatus fuerit [illegible] [illegible] et illi qui tale delictum non
[illegible] [illegible] ultra [illegible] et legales excommunicationis postquam id fuit declaratum [illegible]
et decem ducatorum [illegible] camere apostolice applicandorum et [illegible] [illegible] [illegible] Et [illegible] potestas [illegible] contra dictos delinque
ntes [illegible] [illegible] [illegible] cum [illegible] ad [illegible] [illegible] [illegible] vel accusante
[illegible] sola facti veritate inspecta sine aliquo processu ad declarationem et [illegible] procedat sub pena
[illegible] [illegible] librarum et [illegible] salario [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] legis [illegible]
o [illegible] volumus obtinere [illegible] [illegible] dicte terre et [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] ad [illegible] [illegible] memoriam [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] observationem [illegible]
[illegible] pro temporibus [illegible] cum magistratum [illegible] per [illegible] [illegible]
[illegible] Et in [illegible] locis consuetis dicte terre per [illegible] [illegible] banniri et [illegible] Ita quod [illegible]
omnium [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] ulla [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] et sigilli [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] in palatio apostolico die x martij [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] 1525 [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] decretum [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

Liber Quintus de dampnis datis. De arbitrio officialis dampnorum datorum. Rubrica prima.

Statuimus et ordinamus quod tam notarii potestatis terre Trevii quam officialis custodie valeant die noctuque ire cum famulis per terram Trevii eiusque comitatus fortiam et districtum querendo dampnorum illatores personaliter cum bestiis et repertos culpabiles punire et condempnare secundum formam presentium statutorum loquentium de dampnis datis et similiter bestias eorum et ordinatur dicto officiali in omni quantitate. Et de omni eo et toto quod devenire fecerint in comuni de dictis condempnationibus eorum quartam partem pro ipsarum solutarum habeant a comuni. Ac etiam valeant procedere per inquisitionem ad petitionem omnium et singulorum hominum et personarum et repertos culpabiles summarie et de facto punire et constringere ad solutionem a prodissam sine strepitu et figura iudicii [illegible] [illegible] solvendo visa et reperta [illegible] veritate [illegible] preter vel alio debito et iuridico modo. Quod notarius dampnorum datorum puniat de facto. Rubrica secunda.

Statuimus et ordinamus quod [illegible] notarius teneatur et debeat delinquentes in suis officiis quocumque punire de facto sine strepitu et figura iudicii omnibus iuris solempnitatibus obmissis sine condempnatione aliqua diebus feriatis et non feriatis prout sibi videbitur et placebit. De gualdariis eligendis pro dampnis datis portandis. Rubrica tertia.

Statuimus et ordinamus quod in quolibet populo de Trevio et eius districtu qui sit ad minus viginti focularium eligantur per priores et antepositos [illegible] qui erunt de mensibus ianuarii et iulii quolibet anno et dictis mensibus duo homines qui sint gualdarii et accusatores privati seu referendarii omnium et singulorum dampnorum datorum que commicti vel [illegible] seu fieri viderint in possessionibus aliorum per quoscumque homines et personas seu bestias quorumcumque. Quorum officium duret sex mensibus tantum: et [illegible] fuerit una vice non possit eligi nec esse alia seu aliis sex mensibus successive. Qui sic electi statim [illegible] debeant per baiulum comunis predicti [illegible] sequenti die compareant coram potestate dicte terre seu eius officiale ad iurandum et promictendum officium ad quod electi sunt facere bona fide sine fraude et referre dictis officialibus omnia et singula dampna que viderint seu scieverint dari per quoscumque seu quorumcumque bestias in possessionibus alienis infra octo dies postquam scieverint seu viderint dampnum huiusmodi esse datum sub pena prestiti viginti et centum sol. den. pro quolibet et qualibet vice qua contra fecerint in predictis. Et credatur relationi [illegible] cuilibet dictorum gualdariorum contra quemlibet dampnum dantem seu cuius bestia dampnum dederit sine aliqua alia deliberatione usque in quantitatem .xx. sol. den. et cum uno teste fidedigno de visu: cuius relatio habeatur pro plena et legitima probatione omnium dampnorum datorum que retulerint aliqua lege vel statuto in contrarium loquente non obstante quibus per presens statutum quantum ad hoc volumus derogari. Et nomen dicti gualdarii sic referentis teneatur in credentia. Et si dicti gualdarii dolum vel fraudem seu aliqua simonia vel corruptione huiusmodi dampna non retulerint ut dictum est in .xxv. lib. den. vice qualibet condempnentur. Et habeant dicti gualdarii sic referentes quartam partem de omni eo quod occasione eorum relationis huiusmodi devenerit in comuni. Et potestas qui pro tempore fuerit teneatur [illegible] [illegible] suis notariis ad officium dampnorum datorum specialiter deputato qui teneatur omnes et singulas relationes huiusmodi et alias quascumque accusationes denumptiationes et inquisitiones super quibuscumque dampnis datis et [illegible] super his in libris [illegible] dicti [illegible] ponere [illegible] ipsis procedere et penas exigere et [illegible] camerarii dicti comunis facere devenire [illegible] dampnum passis facere [illegible] [illegible] dari secundum formam [illegible] statutorum [illegible] dicte terre [illegible] materia loquentium. Et habeat et habere debeat dictus dominus potestas de omni eo quod occasione dampnorum datorum predictorum devenire faciet in comuni [illegible] quartam partem tantum ultra salarium [illegible] [illegible] electione [illegible] aliquo statuto contrario loquente non obstante. Addicientes huic statuto quod gualdarii qui electi erunt non possint se excusare ratione maioris [illegible] seu [illegible] teneatur acceptare sub pena .c. lib. den. comuni applicand. De fide adhibenda officialibus dampnorum datorum. Rubrica Quarta.

Statuimus et ordinamus quod officialibus dampnorum datorum super relationibus non detur fides nisi cum uno famulo vel alio quocumque teste non obstantibus quibuscumque [illegible]

Q officiales dãpnoꝝ datoꝝ debeãt facere fidez ꝙ sit notij publici : et qui steterit per annũ nõ possit stare .i. quinquẽniuz. R. v.

STatuim(us) et ordinam(us) ꝙ dicti notarij potestatis et custodie sup dãpnis datis deputati sint et ẽẽ debeant notarij publici et auctẽtici et de eoꝝ notariatu debeant legitime fidem facere in principio eoꝝ officij alias nõ admictantur quoquõ pena dominis prioribus et cancellario terre treuij q pro tẽpore erũt si receperint ad dictũ officiũ exercendũ .xxv. libr. deñ pro quolibet et qualibet uice cõi treuij applicand. Et dictis officialibus nõ publicis notarijs si exercuerit dictũ officiũ eadẽ pena sit et ẽẽ debeat ĩposita applicanda cõi treuij. Et quilibet possit accusare et denũptiare et credat(ur) ei cum iuramẽto : et si aliter fide pdicta nõ ostẽdatur. Item ꝙ nullus notarius qui steterit in dicto officio ad plus p annũ possit stare ĩ quinquẽniũ : et si receptus fuerit acta eius manu facta non ualeant nec teneant.

Q officiales dãpnoꝝ datoꝝ debeãt cõficere librũ. R. vj.

STatuimus et ordinam(us) ꝙ dicti notarij et officiales et quilibet eoꝝ teneãtur et debeant cõficere librũ : et in fine officij relinquere et cõmictere illũ debeant in cõi publicũ et autenticũ. In quo quidẽ quilibet eoꝝ teneatur et debeat registrare õnes et singulas inuentiones denũptiationes accusationes et querelas et scribere diem mensem et annũ inuentionis et productionis siue facte denũptiationis accusationis et querele. Item in actis scribere citationes monitiones iuramenta testiũ eoꝝ dicta et attestationes et exhibitiones exceptionũ cum die ut sup(ra) : et cetera alia acta et scripturas ptinẽtes et spectantes ad eoꝝ officiũ et nil obmictere. Et si dicta omnia et singula in eodẽ libro scripta nõ apparerent nõ ualeant nec teneãt gesta p eos et ad executionẽ aliquã procedere nõ possint sub pena .xxv. libr. deñ : et si aliter factũ fuerit ipso iure nõ ualeat et nullã mereatur executionem : et nihilominus incidat in penã .xxv. libr. deñ cõi treuij applicãdoꝝ et ad interesse partis.

Q copie inuentionũ mittatur ad camerã cõis treuij. Rubrica vij.

STatuimus et ordinam(us) ꝙ dcĩ officiales teneãtur mittere copiã ad camerã cõis treuij de omnibus ĩuentionibus p eos factis infra secundã diem a die facte inuentionis sub pena .xx. sol. deñ pro qualibet inuentione et qualibet uice : et nihilominus nõ possit fieri executio pene dãpni dati si copia ĩuentionis nõ apparet ĩ dcã camera cõis.

Q priores & cãcellarius treuij debeãt dare librũ stãpatũ dcĩs officialibus. R. viij.

STatuim(us) et ordinam(us) ꝙ Magnifici domini priores et cancellarius terre treuij teneãtur infra secundã diem principij officij dãpnoꝝ datoꝝ dare et consignare dcĩs officialibus et cuilibet eoꝝ librũ stampatum stampa cõis treuij : et si priores prefati et cancellarius negligentes fuerint infra dictũ tẽpus dare et consignare dictis officialibus dictũ librũ stampatũ prout solent aliqui priores ẽẽ tardi in expeditione negotiorũ dicti cõis ꝙ officialis faciat et cõponat deinde librũ de suo et de pecunijs penaꝝ dãpnoꝝ datoꝝ sine alia licentia retineat penes se p dicto libro sol. duos pro quolibet mense et quolibet officiale dãpnoꝝ datoꝝ pro carta dicti libri. et hec ne mora presidentium in magistratu prioꝝ retardet administrationem officij. et nihilominus stampari faciat ut supra.

Q officiales sine ptio pmictãt legi acta in suo libro. R. viiij.

STatuim(us) et ordinam(us) ꝙ quotiescumque officialis predictus fuerit requisitus ut pmicteret uideri et legi acta dictoꝝ dãpnoꝝ datoꝝ teneatur ostendere et pmictere legi et scrutari a quolibet sine pretio aliquo sub pena .x. libr. deñ pro qualibet uice qua recusauerit cõi treuij applicand.

Q nõ possit quis grauari nisi prius fuerit monitus ad defensiam. R. x.

STatuim(us) et ordinam(us) ꝙ nullus officialis possit facere executionem penaꝝ nisi primo accusatus uel denũptiatus fuerit monitus ad faciendũ suas defensiones : et de hoc faciat apparere in actis aliter nõ ualeat.

Q accusa ĩ dãpnis datis possit retrahi añ executionem pene. R. xj.

STatuim(us) et ordinamus ꝙ liceat cuilibet denũptiatori et accusatori siue querelanti cũ suo denũptiato accusato uel q̃relato

ad iuicem concordari ante executionem pene
dapnificati: et pro cassatione querele denu
ptie uel accuse solum officialis percipere pos
sit sol. duos pro quolibet accusato uel denu
ptiato: et non pro qualibet bestia pena officia
li contrafacienti libr. v. den. pro quolibet et
qualibet uice. **Quod de dapno occulto tenea
tur uilla proximior. Rubrica. xij**

Statuimus et ordinamus quod quotienscumque
reperiretur fuisse et esse illata aliqua
dapna cuiuscumque conditionis et facti apparue
rent que potuissent uerisimiliter fieri cum be
stijs uel cum personis in quibuscumque rebus et de
linquens ignoraretur: et facta prius per officia
les dapnorum datorum et per capitaneum contrate
proximioris dicto dampno diligenti inqui
sitione contra malefactorem qui reperiri quo
quomodo non possit: tunc teneatur uilla siue
contrata hominum proximior dicto dapno ad
emendam dapnum passo arbitrio boni uiri: et
quia quandoque peccata latent et tempore patent
ideo in casu isto nulla currat prescriptio in
fauorem huiusmodi delinquentis: immo quod si postea pa
teret malefactor quod tunc teneatur ad penam et
ad dapna passa per homines uille siue contrate
predicte. Super quibus omnibus et singulis officia
les predicti possint procedere et punire pena
secundum formam iuris et statutorum treuii defectu in
omni solempnitate obmissa de ueritate et equi
tate et omni alio meliori modo et forma quibus
de iure melius fieri potest et debet.

**Quod officiales non scribant accusas nec exceptio
nes sed tantum registrent in libro et faciant in fil**

Statuimus et ordinamus **sam. Rubrica. xiij.**
quod de omnibus et singulis accusis denup
tijs et querelis petitionibus et exceptionibus
de quibus fieri debeat per dictos officiales regi
strum in dicto libro: et debeant dicti officia
les dapnorum datorum facere in filsam et quod appa
rere faciant diem productionis prout in libro
predicto et assignare communi in fine officij eorum
ipsam in filsam sicut librum: que quidem scrip
ture dictarum accusationum denuptiationum
et querelarum et exceptionum non possint esse
manu alicuius officialis potestatis nec ipsorum
officialium dapnorum datorum pena. x. libr. den.
pro qualibet scriptura sua manu reperta: et
sufficiat registratio manu sua et non aliter
ut supra patet in alijs statutis.

**De salario officialis pro registro scripturarum
pro copia et examinatione testium. Rubrica. ~~xliij~~.** 14

Statuimus et ordinamus quod officiales pre
dicti habeant et recipere debeant pro
exhibitione et pro registro in libro omnium
predictarum scripturarum in dicto proximo sta
tuto contentarum bolum unum pro qualibet accusa
querela uel denuptia uel productione aliarum
scripturarum et pro qualibet carta copie dictarum
scripturarum et aliarum faciendarum in contradicto
rio examine bolum unum et pro examinatione
trium testium porrectorum super inquisitione de
nuptijs et accusis et querelis dapnorum datorum
nil debeant habere: A tribus uero testibus supra
habeant bolum unum pro quolibet teste: Simili
modo dicimus quod si aliqui testes preter dictos tres
testes fuerint inducti ad defensam quod pro ex
amine non possit recipere nisi unum bolum pro
quolibet teste. Et si in aliquo capitulorum predi
ctorum dictus officialis contrafecerit incidat in
penam centum sol. den. pro quolibet capitulo et
qualibet uice communi treuii applicand. et credatur
querelanti cum iuramento et uno teste.

**Quod officialis habeat quartam partem pene quas
in communi peruenire fecerit. Rubrica. xv.**

Statuimus et ordinamus quod dicti officiales
habeant a camerario communis treuii tantum
quartam partem omnium penarum que in effectu in ma
nus camerarij communis predicti peruenerint industria
et opere ipsorum officialium. **Quod officialis
dapnorum datorum teneatur expedire accusas et
inuentiones infra. xl. dies.** oooo

Statuimus et ordinamus **Rubrica. xvj.**
quod predicti officiales et quilibet eorum
teneantur et debeant expedire et terminare
omnes et singulas inquisitiones et inuentio
nes per eos et quemlibet eorum factas: nec non omnes
et singulas accusationes denuptiationes et
querelas coram eis et quolibet eorum factas pro
ductas siue porrectas infra terminum xl. die
rum continuorum a die porrecte producte uel facte
accuse denuptie uel querele et a die facte inuen
tionis absque interpellatione aliqua requisi
ta ex forma iuris et statutorum terre treuii sub
pena. x. libr. den. communi treuii applicand. Et ni
hilominus teneatur ad dapna et interesse communis
dicti et specialium personarum pertinentium interesse.
Et nihilominus successores eorum teneantur eorum
condempnationes mandare in den. tot. sol. dicti pena

De forma servanda in examinatione testium.

Statuimus et ordinamus. Rubrica. xvii.

Quod dicti officiales et quilibet eorum teneantur et debeant examinare testes inductos coram eis super omnibus et singulis accusis querelis et denuptiis ac inquisitionibus coram eis factis et super omnibus aliis incidentibus super quibus inducentur diligenter et scribere eorum dictum secundum quod testes profecerunt et interrogare in causa scientie de loco de tempore et de presentibus ad hoc ut officialis ignorans non pretendat ignorantiam ac quod ipsi teneantur et si secus fecerint teneatur ad interesse partis.

De tempore quo potest cognosci super dampnis datis.

Statuimus et ordinamus. Rubrica. xviii.

Pro adtollendam negligentiam recipientium dampnum et ut magis solliciti sint quod de dampno dato in segetibus bladis leguminibus et aliis fructibus et rebus per animalia et personas non possit cognosci nisi a [illegible] mensis introitu officii cuiuslibet semestris potestatis tenuti ex dicto termino et tempore non audiatur et pro hoc statutum non derogetur statuto super posito sub rubrica de dampno occulto teneatur villa proximior.

Quo tempore debeat fieri extimatio dampni. Rubrica. xviiii.

Statuimus et ordinamus ad tollendum multas controversias ortas super extimatione dampnorum datorum quod quicumque receperit dampnum illatum per homines vel cum bestiis in possessionibus suis quod tempore recolligere grani ordei spelte leguminum et fructuum feni herbarum et aliorum similium vel [illegible] pratorum pergulis et his similibus in suo debito et congruo tempore recepit usque ad tempus recolligere faciat exextimare vocando duos [illegible] viros et ducendo illos ad videndum dampnum et secundum quod post medio iuramento [illegible] habentes interesse testificati fuerint faciat officialis restituere dampnum per dictos extimatum et sufficiat quod [illegible] ad instantiam alicuius de familia recipientis dampnum [illegible] consanguinei [illegible] aliis tempore predicto [illegible] audiatur.

Quod officialis dampnorum datorum debeat favere superstitibus cavatinarum. Rubrica. xx.

Statuimus et ordinamus quod quilibet officialis dampnorum datorum debeat ad instantiam [illegible] et superstitum cavatinarum facere suis [illegible] et exercere eorum officium contra non facientes cavatinas eis impositas et contra non obedientes dictis superstitibus et habeat quartam partem penne quam ipsi cum effectu devenire fecerit.

De pena dampnum dantis cum infrascriptis animalibus. Rubrica. xxi.

Statuimus et ordinamus quod si equus iumentum equa bos vaccha mulus vel mula asinus sive asina vel porcus sive porca in segetibus bladis fabis fasolis milio lino canapa vel alio genere leguminum et bladorum dampnum dederint dominus dictorum animalium ipso facto incidat in penam sol. x. den. pro quolibet et qualibet vice et emendet dampnum. Salvo in glandibus et maiis iacentibus in terra sol. v. den. Salvo cum pecude vel castrato sive de statutum de huiusmodi animalibus loquens sub rubrica de pena dantis dampnum cum pecudibus et castratis. Salvo cum capra vel irco sicut statutum sub rubrica de pena dantis dampnum cum capra.

De pena dampnum dantis cum bestiis in pergulis. Rubrica. xxii.

Statuimus et ordinamus quod si dicta animalia dederint dampnum in pergulis solvat dominus animalium sol. xx. den. si de die et si de nocte sol. xl. den. et emendet dampnum patienti.

De pena dampnum dantis in vinea cum dictis animalibus.

Statuimus et ordinamus. Rubrica. xxiii.

Quod nemo audeat vel presumat dare dampnum a medio mense martii usque ad medium mensem octobris in vinea alterius cum dictis animalibus sub pena sol. xxv. den. pro qualibet bestia et qualibet vice si de die. Si de nocte in duplum. In aliis vero temporibus si datum fuit dampnum in vinea cum dictis animalibus solvat sol. xx. den. pro qualibet bestia et qualibet vice si de die. Si de nocte sol. xl. den.

Qui testes sint ydonei in dampnis datis. Rubrica. xxiiii.

Statuimus et ordinamus considerantes quod ut plurimum dampna data in possessionibus et fructibus et rebus multis tam personalis quam cum bestiis committuntur in locis in quibus magis et plus frequentantur pastores minoris etatis quam alii maiores etate et ne delicta impunita remaneant propter probationes imperfectas hac presenti constitutione motu dicimus quod in dampnis datis predictis credatur uni testi etatis septem annorum usque in x sol. A decem vicanis supra in omni quantitate et similiter credatur in omni quantitate in dictis dampnis datis duobus testibus conformibus et concordibus etiam si sint infra septem annos.

Hoc [illegible] correptum est et limitatum quod sint [illegible] annorum et ad [illegible] et infra [illegible] ad [illegible]

De pena eutis cu pecudib; p clausuras. R. xxv.

Statuim' et ordinamus q a kl'is aprilis usq; ad mense; septembris exclusiue pecudes et castrati no possint intrare siue pascolare in clausuris oliuar alterius et si contra factu fuerit pro qualib; bestia pecudina do mini ipsar soluat de facto et pro qualib; uice sol quinq;. A kl'is uo septembr usq; ad mense aprilis si intrauerint uel pascolauerint in dictis clausuris soluat de facto pro qualib; bestia pecudina sol x den.

De pecudib; intrantib; i maieses. R.ca. xxvi.

Statuim' et ordinam' q pecudes et castrati no possint intrare nec pascolare maieses siue terras maiesatas die pluuie et post pluuiam p tres dies et si contra factu fuit domini ipsar incidat in penam medii bolognini pro qualib; bestia pecudina [illegible] uice qualib;.

De pena bestiar grossar itrantiu i clausuras oliuatas. R. xxvii.

Statuim' et ordinam' q [illegible] tempore animaliu; i frascetum [illegible] bouina equina mulina ul' asinina [illegible] intrare [illegible] xx sol den pro qualib; uice et qualib; bestia [illegible] de facto ad [illegible] tendum [illegible].

De pena facientis herbas in prato alieno Rubrica. xxviii.

Statuim' et ordinam' q nemini liceat secare herbas in prato alieno sub pena [illegible] [illegible] fuerit [illegible] incidat i penam decem libr den.

De pena dapnu dantis cum bestiis in pratis. R.ca. xxviiii.

Statuim' et ordinam' q si dapnu datu fuerit cum bestiis grossis in pratis a kl'is martii usq; [illegible] fuerit [illegible] pratis [illegible] incidat ipso [illegible] in penam [illegible] sol den pro qualib; bestia et qualib; [illegible] cum pecudib; et castratis [illegible] pro qualib; pecude [illegible] castrato et qualib; uice.

De pena porcor intrantiu in prata. R.ca. xxx.

Statuim' et ordinam' q porci nullo tempore possint ire nec stare per prata aliena et si contra factu fuerit soluat de facto dns porcor sol xx den pro qualib; porco et qualib;et uice. Q bestie sex mensiu et porci triu mensiu no teneatur ad penam. R.ca. xxxi.

Statuim' ordinam' q bestie cuiuscumq; generis, exceptis porcis, etatis sex mensiu et infra, et porci et capre minores tribus mensibus non teneantur ad penam.

Q dapnu dans teneat ad emdam. R. xxxii.

Statuim' et ordinam' q quali in omib; et p omib; dapnis datis p sonal' uel cum bestiis paruis ul' magnis teneatur ipse et dns bestiar predictar ad emendam dapni dapnu passo. De pena forensiu dapnu dantiu in territorio treuii. R.ca. xxxiii.

Statuim' et ordinam' q forenses teneantur in dapnis datis sicut treban[i] tractitur nullis locis ubi treban[i] reperitur dare dapnu et secudu q in illo loco [illegible] ita [illegible] tractetur et si de tali statuto no haberetur notitia p officiales treuii q possint punire in duplu illius pene qua tenerer et soluere trebanus pro simili dapno dato et de nocte de pene duplicetur in [illegible] dapnis datis a forensibus tam p sonal' q cum bestiis.

De pena dapnu dantis in orto. R. xxxiiii.

Statuim' et ordinam' q [illegible] dapnu dederit in orto p sonal' uel cu bestiis soluat pro qualib; bestia et pro qualib; [illegible] pecudu et pro qualib; porco et pro qualib; anacta gallina [illegible] sol den et si dapnu dederit p sonal' xx sol den et credatur [illegible] de quantitate et [illegible] da pni usq; ad quantitatem [illegible] et no plus.

De pena dapnu dantis in croco. R. xxxv.

Statuim' et ordinam' q nemo audeat ul' presumat dare dapnu p sonal' uel cum bestiis in croco alieno et si quis dapnu dederit colligendo flores [illegible] sol den de [illegible] [illegible] soluere teneatur sine aliqua diminutione [illegible] bestiam ul' [illegible] pro predictis xx sol den soluere teneatur [illegible] cum bestiis dapnu [illegible] soluat et soluere teneat sine aliqua diminutione de facto xx sol den pro qualib; bestia et qualib; uice [illegible] bestiis soluat pro qualib; bestia et qualib; uice xx den [illegible] grossa et de [illegible] acusatoris usq; ad quantitatem [illegible] sol den et [illegible] pene duplicet de nocte.

De pena dapnu datis solius p sonal' ul' cu bestiis. R. xxxvi.

Statuim' et ordinam' [illegible] q nemo audeat ul' presumat [illegible]

·ipsis oliuis. uel de possessionibus alicuius: et
si quis contra fecerit in colligendo de arbo
ribus oliuas centum sol' deñ camerario dicti
cõis soluat de facto: si de terra collegerit
xx· sol' deñ dicto camerario soluẽ teneatur
Si uero dãpnuz dederit in ipsis oliuis facien
do corrodere fructus uel arbores oliuarum
quinq3 sol' deñ pro qualibet bestia grossa ul'
minuta et qualibet uice dicto camerario i
soluere teneatur statuto aliquo in cõtrariuz
loquente nõ obstante et dãpnuz passo emen
det in dupluz et credatur sacramẽto accusato
ris usq3 in quãtitatem ·x· sol'· deñ tam de ex
timatione quam dãpno dato: et cuilibet sit lici
tuz accusare et denũptiare et habeat tertiã
partẽ bañi et eius nomen teneatur i credentia.

De pena dãpnuz dantis i uineis ul' pergulis de nocte· R'. xxxvij.

Statuim' et ordinam' q' si quis ul' si qua iuuetus ul' iuuẽta
fuerit p aliquem seu aliquam in dis[illegible] tre
uij dare dãpnuz i uinea siue pergulis alicuius
psone noctis tpr̃e q' talis iuuetus ul' iuuenta da
re dãpnuz in ipsas uineis uel pgulis ul' aliqua
i parum soluat et soluere teneatur camerario co
munis treuij pro pena ·x· libr' deñ pro uice
qualibet et quolibet dãpnuz dante: que pena
exigatur p notariuz dãpnorum datorum qui pro
tpr̃e fuerit sine strepitu et figura iudicij: et cui
libet sit licituz accusare et denũptiare cõtrafa
cientes: et stetur et credatur sacramẽto accu
satoris cum uno teste de uisu. **De pena dãp
nuz dantis i uinea uel alijs fructibus:**

Statuim' et ordinam' **R'ca· xxxviij·**
q' si quis dãpnuz dederit i uinea alicuius
seu possessione colligendo uuas amigdolas
nuces uel alios fructus: soluat pro uice qualibet
qua dãpnuz dederit i uinea ·xx· sol' deñ: si
uero extra uinea uuas secuz exportauerit pro quo
libet raspo ·x· sol' deñ et stetur et credatur sa
cramẽto accusatoris: et p omnes pene duplicen
tur de nocte **De pena portãtis ex districtuz
uuas uel amigdolas· Rubrica· xxxviiij·**

Statuim' et ordinam' q' si quis extrax
erit extra teritoriuz terre treuij uuas
amigdolas nuces nucillos amigdolas uel
[illegible] amigdolos ul' alios fructus usq3 i mediu
quartum soluat pro uice qualibet ·xx· sol' deñ· A
tertio quarto sup' ·xl· sol' deñ soluẽ teneatur.
A medio quarto infra ·x· sol' deñ soluere tene
atur et pro quolibet raspo uuarum ·x· sol' deñ
soluere teneatur. **De pena portantis uuas
ul' amigdolas in treuiuz · Rubrica · xl ·**

Statuim' et ordinam' q' si quis portaue
rit ad terraz treuij uel i uentus fuerit
portare p districtuz treuij p notariu' ul' ei' fa
muluz uuas amigdolas nuces uel alios fruc
tus extra suaz possessionẽ sine licentia dicti
notarij pro uice qualibet ·x· sol' deñ soluere
teneatur. **De pena dãpnuz dantis i arboribus
ul' vineis frondes faciendo · R'ca · xlj ·**

Statuim' et ordinam' q' quicumq3 dãpnu'
dederit in arboribus alicuius faciendo fro
des soluat pro uice qualibet ·x· sol' deñ: et idẽ
modus seruetur cõtra facientes frondes i uin
ea alicuius postq3 fuerit uendemiatuz: et si ante
fecerit quam fuerit uendemiatuz ·xx· sol' deñ soluẽ
teneatur: et cuilibet sit licituz accusare et den
ũptiare et habeat tertiã partem bañi: et dãpnuz
dño vinee emendet in dupluz. **De pena faciẽ
tis frõdes i suo ul' alieno surco· R'ca· xlij·**

Statuim' et ordinam' q' nulla persona
audeat ul' presumat facere frondes de
surco alieno ad penã ·x· sol' deñ pro quolibet
cõtrafaciente et qualibet uice: et stetur sacra
mẽto accusatoris usq3 in quãtitatem superius
declaratam pro cõi: et de emẽdatione dampni
usq3 in quãtitatem quinque sol' deñ pro quolibet
contrafaciente et de suo nõ possit facere nec
etiaz apportare nisi cum licentia notarij dãp
norum datorum: et domino qui uiret q' sit de suo sur
co proprio antequam licentia concedat.

De pena portãtis palos vinee· R'ca· xliij·

Statuim' et ordinam' q' nulla persona
possit apportare ad terraz treuij palos
ul' forcutias vinee sine licentia dicti notarij
ad penaz ·x· sol' deñ· et si quis dederit damp
nuz in dictis palis ul' forcutis soluat penaz
predictam: et idez intelligatur si dãpnuz dederit
in sacramẽtis: et dãpnuz patienti emendet.

De pena proiciẽtis lapides i possessionẽ alicuius.

Statuim' et ordinam'· **R'ca· xliiij·**
q' nemo audeat ul' psumat proicere
ul' ponere lapides i possessione alicuius pena ·xl·
sol' deñ pro quolibet cõtrafaciete et qualibet ui
ce. Et nihilominus lapides proiectos eleuare te
neatur in fra t'minuz assignanduz p potestatem
ul' iudicem ad petitione petentis ad penã centuz
sol' deñ: et credatur sacramẽto accusatoris. Et

notarius dãpnorum datorum teneatur hoc capi
tulum facere observari pena .x. libr. den. de suo
salario tpre sui sindicatus pro dcõ cõi reti
nend. **De pena falciantium ĩ mõtib; custatum**

Statuim' et ordinam' **R.ca. xlv.**
q nulla persona audeat uel presumat
falciare cum falce fenaria ĩ mõtib; hominũ
balie custatum usq; ad k.las augusti ad penam
centum sol' den. pro qualib; uice cõi treuij ap
plicand. Et quilib; contrafacientes possit
accusare et habeat tertiã partem banni. liceat
tamẽ a dcĩs k.lis inantea cuilibet de dcã balia
aduelle suum falciare. forensib; autẽ extra
dcãm baliam nõ liceat aliquo tpre.

De pena dãpnum dantis ĩ pascuis cõis.

Statuim' et ordinam' **R.ca. xlvj.**
q pascua cõis treuij lacuputidi et ca
nalis et montis lapidie per spãles personas
aliquando occupantur et dãpnum ĩferũt
in eis, potestas et iudex teneãtur & debeãt
ad petitionẽ cuiusq; tenẽtis cogere illos uel
illum qui laboraret uel dãpnum daret ĩ dcĩs
pascuis ad mensurandum bladum stans in
dictis pascuis guastum; et ad soluendum dã
pnum datum prout pdictum talem ementẽ
ficta fiũt extimatio usq; in quãtitatẽ .xx.
sol' den. pro quolib; in ere et psona que ibi
dãpnum daret cum bestijs uel sine. Qui dñs
potestas teneatur pdicta executioi mandare
et exigere ad petitionẽ emẽtis dcã pascua de
facto sine strepitu & figura iudicij ad penã
.xxv. libr. den. de suo salario cõi treuij appl
icand. Et siquis emtiõi impediret pacifi
ce possidere in centum libr. den. cõi treuij cõ
dẽpnetur p potatem qui pro tpre fuerit
et credatur sacramento accusatoris cũ uno
teste de uisu. **De pena rapientis fenũ uel
paleam de paleari Rubrica .xlvij.**

Statuim' et ordinam' q nemo audeat
uel presumat accipere paleam uel fenum
de paleari uel cappana alicui' sine licentia do
mini dicti palearis dom uel cappane: et siqs
cõtrafecerit si de die .xl. sol' den. camerario
cõis treuij soluere teneatur. Si uõ de nocte .x.
libr. den. de facto dicto camerario sine aliqua
diminutione soluere teneatur pro quolib;
contrafaciente et qualib; uice: et dãpnum
patienti emendet in duplum et credatur sa
cramento accusatoris cum uno teste de uisu.

De pena aucupantis cum bucino .R. xlviij.

Statuimus et ordinam' q nullus foren
sis audeat uel presumat aucupare si
ue uccellare in districtu treuij cum rete nec cũ
bucino nec piscari in districtu treuij ad penã
.x. sol' den. pro qualib; uice: et quilib; possit
accipere rete cum quo aucuparetur uel pis
caretur sine pena nec aliquis qui nõ fuerit
suppositus iurisdictiõi cõis treuij.

De pena capientis colũbos .R. xlviiij.

Statuim' et ordinam' q nulla persona
audeat uel presumat capere uel capi
facere aliquẽ colũbum seu colũbam domesti
cam seu terrigenam in aliquib; possessionib;
uel locis ad aliquod ingenium seu rete in
terra treuij seu eius districtu nec etĩ aliquẽ
seu aliquam interficere uel contra aliquam
balistare: et qui contrafecerit in centum sol'
den. pro quolib; contrafaciente et quolib;
colũbo seu colũba que caperetur seu ui et
prouictione interficeretur uel contra eã ba
listaretur cõi treuij condẽpnetur: et cuilib;
liceat cõtrafacientẽ denuptiare et accusare
Et habeat quartam partem pene et credatur
in predictis et quolib; pdictorum accusatori
seu denuptiatori cum iuramento et uno teste
de uisu uel trib; de publica fama. **De pena
retinẽtis canẽ dissolutũ R.ca. L.**

Statuim' et ordinam' q nemo audeat
uel presumat retinere nec retineri face
aliquẽ canem dissolutum sine uncino a festo
sancte marie de mense augusti usq; ad .xv.
diem mensis octobris: et contrafaciẽtes cui
lib; sit licitum accusare et denuptiare et
habeat tertiam partem banni: dummõ nomẽ accu
satoris teneatur in credentia. Et si dcĩs canis
dãpnum dederit in uinea alicui' infra dictum
tempus soluat dñs canis pro uice qualib;
.xl. sol' den. camerario cõis treuij de facto &
dãpnum patienti emendet in duplum: et cre
datur sacramento accusatoris de omnib; cõtentis
in dicto capitulo cum uno teste de uisu. S.
de die de nocte credatur suo sacramento
& omnes pene cõtente in dicto capitulo de no
cte duplicentur. **De arbore prestante ĩ
pedimentũ eleuando .Rubrica. Lj.**

Statuim' et ordinam' q si aliqua arbor
prestaret impedimentum aliquod in
aliqua uia publica transeuntib; per eam eque

e que

fact ul' pociesfer aut in aliqua domo teneatur
d̄ns arboris ipam incidere ad petitione cu-
iuscumq; petentis ad penā xx sol' den̄: et q̄ si
d̄ns arboris recusauerit incidere arborez se
cundum formā traditaz in dicto capitulo ul'
tardauerit: q̄ facta primo denūptiatione
ille qui petit incidere et tagliare possit a re
quisitione in antea sua auc̄te sine pena gr̄ano.

De pena incidētis arborē domesticā. R. LII.

Statuim' et ordinam' q̄ siquis inciserit
uel tagliauerit aliquaz arborē dome
sticaz alicui soluat noīe pene centū sol' denar.
Et siquis tagliauerit alias arbores alicui sol
uat noīe pene xl sol' den̄: Si uero inciserit ra
mum arboris domestice soluat sol' x p quo
libet ramo: Si uero inciserit [illegible] ipā alia
rum arborum p̄dictarum soluat sol' quinq; p quolibet
ramo preterq̄ in arboribus [illegible]
siluestribus: Et dap̄nuz semp in duplum eme
dare patienti teneatur. **De pena dap̄num**
dantis in silua uel sepali. R̄ca. LIII.

Statuim' et ordinam' q̄ siquis dap̄nuz
dederit in silua uel sepali alicui inci
dendo in ipsa [illegible] fuerit in xx sol' den̄
cōmunis condēpnetur et siquis dap̄nuz de
derit in silua tagliata uel sepalis soluat dup
lum pene contente in dicto capitulo et dap̄nuz
patienti in quolibet casu dicti capituli debeat
emendare. **De dampno dato p familiaz pote**
statis. R̄ca. LIIII.

Statuimus et ordinam' q̄ si aliquis officialis uel fa
miliaris dn̄i potestatis ul' notarii reformationum
terre comunis qui nunc sunt et p tp̄re erunt
dederit dap̄nuz in uinea uel orto alicui treba
nii uel in aliis fructibus alicui de terreno soluat
quadruplum dicte pene qui soluunt alii treba
nii. Et de predictis cuilibet sit licitū accusare
et stetur et credatur sacramento accusatoris.
Et q̄ sindicus qui eos sindicabit debeat de pre
dictis inquirere et ipsos uel aliquem ipsorum re
pertos culpabiles punire et condēpnare sb
pena periurii [illegible] et xxv libr̄ denar
cōmunis applicand' et dap̄nuz patienti eme
det in quadruplum. **De pena dap̄nuz dantis**
in silua incisa cum bestiis. R̄ca. LV.

Statuim' et ordinam' q̄ quicumq; dap̄n
num dederit in silua alicui specialis p
sone cum bestiis infra unum annum postquā
fuerit incisa soluat p qualibet bestia grossa
x sol' den̄ et pro qualibet bestia minuta v
sol' den̄. **De pena dap̄nuz dātis cū pecudibus et**
castratis. R̄ca. LVI.

Statuim' et ordinam' q̄ quicumq; dap̄nuz dederit cū
pecudibus ul' castratis in bonis alicui soluat de
facto pro qualibet macta dictorum aīalium quinq;
sol' den̄ et macta dictarum bestiarum intelligatur de
quinq; pecudibus uel castratis. Ab inde supra
soluat pro qualibet dictarum bestiarum xii den̄. et
quilibet possit dap̄nuz dantes cum dictis bestiis
denūptiare et accusare et de predictis stetur
sacramento accusatoris.

De pena dap̄nuz dantis cū pullis. R̄ca. LVII.

Statuim' et ordinam' q̄ si macta pullorum
uel gallinarum alicui dap̄nuz dederit ali
cui in uinea dum erant uue in orto dū erāt
olera ul' in croco dum erunt flores uel in blado
alicui' soluat dn̄s uel dn̄a pullorum pro uice
qualibet quinq; sol' den̄ et stetur sacramento
accusatoris. et si dap̄nuz erit a tribus sol' sup
ponatur pro parte accusatoris unus homo &
unus pro parte accusati: qui uideant dictum
dap̄nuz extimare bona fide et sine fraude &
s'm extimationem eorum dictum dap̄nuz patienti
emendet. **De pena euntis p possessionē alterius cū**
bestiis. R. LVIII.

Statuim' et ordinam' q̄ nulla persona audeat uel presumat
ire p possessionē alicuius nec semitam facere seu
terere p eam nec bestias aliquas ducere sine licen
tia d̄ni terre. Et qui contrafecerit pro qualibet
uice in xx sol' den̄ condēpnetur [illegible]
tamen damnorum datorum qui pro tp̄re fuit d̄n
[illegible]. Qui notarius teneatur et debeat pre
dicta execucioni mandare sub pena x libr̄
den̄ de suo salario comunis applicand'. et
quilibet possit delinquentes accusare. saluo q̄m
palam uiam transire nō possit uel ire: quia tunc
ad penam non teneatur.

De pena appronātis bestias. R. LVIIII.

Statuim' et ordinam' q̄ nulla persona
audeat uel presumat aliquas bestias
appronare p foueam alicui in districtu terre
a kl's martii in antea usq; ad kl'as iulii ni
si p suas proprias foueas tantum. et qui contra
fecerit in quinq; sol' den̄ condēpnetur pro uice
qualibet. et cuilibet sit licitum accusare et habe
at tertiam partem banni et teneatur in credentia.
Liceat tamē cuilibet appronare bestias p fouē
am quam habet comunem cum aliquo. [illegible]

Hoc statutum [illegible] et reducatur ad [illegible] x [illegible]

dampnum non faciat illi qui foveam habet coez
cum ipso ad penam in statutis contentam.

De pena ponentis mandriam in districtu Trevii.

Statuimus et ordinamus. Rubrica. lx.

Quod nulla persona audeat vel presumat
de Trevio vel eius districtu retinere nec retin-
eri facere aliquam mandriam castratorum bestia-
rum bovinarum porcorum sive porcarum ultra unum
diem ad pasculandum: et qui contrafecerit in
predictis in tribus libris denariorum communi Trevii condepne-
tur: et quilibet possit ipsum denumptiare et ac-
cusare et habeat medietatem dicte pene. Man-
dria autem intelligatur a decem bestiis supra.
Et hec locum non habeat in bestiis macellandis
in terra Trevii: dummodo predicti macellarii tre-
bani et quilibet ipsorum teneatur et debeant fa-
cere scribi in libro communis Trevii per notarium re-
formationum dicte terre ipsas bestias macellan-
das et quantitatem ipsarum. Et si dicte bestie inve-
nirentur et non essent scripte ut dictum est dicti
macellarii eas retinentes ad pasculandum sub-
iaceant ipsi pene et vice quolibet. Quod capi-
tulum quolibet mense potestas dicte terre fa-
ciat bandiri.

De pena retinentis bestias forensium ad pasculandum ultra duos dies. Rubrica. lxi.

Statuimus et ordinamus quod nullus forensis
vel trebanus vel alia persona pro ipso
forense audeat vel presumat retinere vel re-
tineri facere aliquam bestiam cuiuscumque generis sit
in districtu Trevii a duobus diebus supra [illegible]
ipsas bestias pasculare: et qui contrafecerit in
x libris denariorum communi Trevii condepnetur: et quilibet
possit delinquentes accusare et habeat tertiam
partem banni.

De pena retinentis capras infra senaitas. Rubrica. lxii.

Statuimus et ordinamus quod nemo possit re-
tinere nec retineri facere capras aliquas
neque ircos nec cum eis pasculare infra senaitas
infrascriptas videlicet de fonte pedii infra et a do-
mo filiorum domini Francisci et a domo filiorum capi-
cicti et a domo filiorum Franceschicti infra ni-
si occasione infirmitatis vel lactandi pueros
cum licentia notarii supscripti primo habita
fide secundum formam statutorum communis Trevii. Et si [illegible]
tales quibus dicta licentia fuerit concessa dictam
capram retinere non possint retinere nisi ligatam.
Et quicumque contrafecerit in predictis vel aliquo
predictorum puniatur pro qualibet [illegible] xx
sol. den. et quicumque dampnum dederit cum dictis
capris puniatur in dicta pena et quilibet pos-
sit eos accusare: et credatur sacramento accusatoris.

De pena retinentium capras vel ircos. Rubrica. lxiii.

Statuimus et ordinamus quod omnis de balia custarum possint et eis
liceat retinere bestias caprinas ab infrascriptis
senaitis supra videlicet a domo filiorum domini Francisci
a ponte pedii a fonte massone et a via que it
ad ecclesiam sancti Silvestri: a fonte venierini: et
a possessione heredum Petroni massarenii: ab in-
vo infra non sub pena xl sol. den. pro qualibet
bestia caprina et vice qualibet. Et si quis dap-
num dederit cum dictis bestiis in bonis alicu-
ius supscriptis senaitis infra solvat pro qualibet
bestia et qualibet vice quinque sol. den. Liceat tamen
unicuique a dictis locis infra retinere unam ca-
pram ligatam causa lactandi pueros vel occasione
infirmitatis habita primo licentia a notario
dampnorum datorum. Qui retinens debeat iurare quod
deinde capram vult retinere dictis de causis vel
aliqua ipsarum. Et quilibet contrafacientes possit
accusare et habeat tertiam partem banni: et creda-
tur sacramento accusatoris cum uno teste de visu
et nomen accusatoris teneatur secretum.

De pena non custodientis bestias caprinas. Rubrica. lxiiii.

Statuimus et ordinamus quod nemo audeat vel presumat mittere
ad pasculandum vel in pasculis retinere sine
custode aliquam bestiam caprinam nec mulengam
pena x lib. den. et quolibet contrafaciente et
qualibet bestia et qualibet vice. Et nulli de Tre-
vio vel eius districtu liceat dictas bestias cap-
rinas vel mulengas alicuius forensis custodire
in districtu Trevii ad dictam penam nisi ipsas ha-
beret ad soccitam vel ipsas bestias emisset a dictis
forensibus a quibus habuisset ad soccitam: dummodo
quod primo debeat coram potestate et prioribus dicte
terre Trevii iurare quod in dicta venditione et emp-
tione vel soccita nulla sit fictio vel simulatio et
qui contrafecerit puniatur simili pena: et
notarius dampnorum datorum qui nunc est et pro
tempore fuerit teneatur vinculo iuramenti et pe-
na x libr. den. de suo salario quolibet mense
bis inquisitionem facere de predictis: et quil-
ibet possit accusare et denuntiare contrafacien-
tes. Et quod nullus possit aliquid iumentum de
nocte mittere per scapule ad quod simul quili-
bet admittantur ad accusandum. Et ad proba-
dum predicta sufficiat unus testis vel dictum duorum

Dāni dantis cum capris

duorum testium de fama uel saltim de fama publica quorum testium bone fame que habeatur pro legiptima et plena probatione.

De pena accusatis bestias non habentium eas.

Statuimus et ordinamus. Rubrica lxv.

Quod si aliquis de treuio uel eius districtu fuerit denuptiatus uel accusatus de aliquo dapno dato cum bestijs et tempore dapni dati inuentus fuerit non habere, talis accusatio non ualeat nec teneat ipso iure et accusatus possit probare per unum testem ydoneum siue manum se bestias non habuisse de quibus accusatus est. Et similiter hoc locum habeat in gualdarijs et in alijs accusatoribus: quibus probatis accusator pro accusato soluere penam teneatur: et gualdarius a suo officio sit priuatus et in illo casu admictatur intentio negatiua.

De pena notificatis notarium. Rubrica lxvi.

Statuimus et ordinamus quod si quis quando dictus notarius uel eius familia iret pro suo officio exercendo notificaret in quinque sol. den. pro uice qualibet et quolibet contrafaciente de facto soluere teneatur.

Quod becharijs liceat retinere capras: et de pena dapnum dantis cum capris. Rubrica lxvii.

Statuimus et ordinamus quod becharijs sit licitum retinere capras et ircos occidendi a festo sancte marie de augusto usque ad medium mensem decembris. Et si quis cum dictis capris siue ircis dapnum alicui dederit soluat pro qualibet capra et quolibet irco et uice qualibet xl sol. den. et credatur sacramento accusatoris cui dapnum datum erit.

Quod liceat cuilibet ducere bestias inuentas in possessione ipsius. Rubrica lxviii.

Statuimus et ordinamus quod cuilibet sit licitum ducere et capere bestias quas inuenerit in possessione sua patris uel domini dapnum dantes uel in possessione quam ipse laboraret: dummodo quod dictas bestias assignet notario dapnorum datorum communis treuii eadem die qua capiet sine pena et banno. Quod pater teneatur pro filio et dominus pro famulo. Rubrica lxviiii.

Statuimus et ordinamus quod quicumque dapnum dederit et inuentus fuerit personaliter dapnum dare soluat penam in statutis et ordinamentis communis treuii contentam et teneatur pater et mater pro filio: auus uel auia pro nepote et dominus pro famulo.

De accusis factis per filium familias uel laboratorem in dapnis datis. Rubrica lxx.

Statuimus et ordinamus quod omnes et singule accuse et denuptiationes facte et date per aliquem filium familias siue per aliquem famulum alicuius domini uel laboratorem terre de dapno dato in bonis patris siue domini cuius famulus uel laborator esset quod pater accusantis et dominus famuli uel laboratoris qui accusauerit aliquem de aliquo dapno dato inductis bonis et possessionibus cum bestijs uel sine possit ipsas accusationes et denuptiationes retrahere et retrahi facere infra secundam diem post citationem illorum qui fuerint accusati uel denuptiati: dummodo quod dicti accusatores et denuptiatores moretur et stent una cum patre suo siue domino ut supra est expressum. In quantum credatur accusatori cum iuramento. Rubrica lxxi.

Statuimus et ordinamus ac statuendo addimus dicto precedenti statuto quod cuilibet domino siue possessori alicuius petie terre et cuilibet notatorum in dicto precedenti statuto possit siue possint accusare et denuptiare in dapnis datis personaliter uel cum bestijs et credatur cum iuramento ipsi accusatori et denuptiatori de inde usque in sol. xx. cum de pena quod de dapno. Abinde uero supra cum uno teste in omni quantitatem. Quod notarius possit punire de similibus ad similia. Rubrica lxxii.

Statuimus et ordinamus quod de omni eo quod statuta et ordinamenta uel reformationes non loquerentur dictus notarius possit punire de similibus ad similia et illud sit simile quod dicto notario uidebitur conuenire. Quod notarius dapnorum datorum debeat interesse laborerijs. Rubrica lxxiii.

Statuimus et ordinamus quod dictus notarius uel ipsius familia teneatur interesse personaliter laborerijs tota die durante laboratura pena x sol. den. de suo salario inferendo: nec non sub dicta pena ad petitionem cuiuslibet petentis. Et dictus notarius possit punire delinquentes de facto in quinque sol. den. pro quolibet uice. Quod notarius dapnorum datorum sit suprastes operum. Rubrica lxxiiii.

Statuimus et ordinamus quod notarius dapnorum datorum communis treuii sit et esse debeat suprastes omnium operum dicti communis et debeat et teneatur dicta opera fieri facere prout in statuto dicti communis plenius continetur pena decem

libr deñ de suo salario. **Qꝫ notarius dãpnoꝝ datoꝝ possit imponerẽ penã. Rꝫ. lxxv.**

STatuimus et ordinam᷒ qꝫ notarius dãp
noꝝ datoꝝ cõis treuij possit imponere
penã. xx. sol deñ et ipãm penã de facto exi
gere a spernentib᷒ mandatũ ipius: et ad in
stantiã ipius notarij potestas et sui officia
les qui pro tpre fuerint contra tales spernẽtes
inquisitionẽ facere teneãtur ac eũ condẽp
nare: ita qꝫ lecta ipã condepnatione metu pe
ne alijs transeat in exemplũ: et ipm statutũ
potestas et sui officiales teneãtur uĩculo iu
ramẽti obsuare et facere obsuari pena. x. li
braꝝ deñ pro qualib᷒ uice et quolib᷒ mense
ad terrorẽ facere banniri p terrã treuij ut ho
mines sint sollicĩti ad obediendũ. **Qꝫ notꝰ nõ faciat aliquod depositũ.**

STatuimus et ordinam᷒ **Rꝫ. lxxvi.**
qꝫ dictus notarius uel famulus eius nõ
faciat fieri depositũ penes aliquẽ trebanũ de
pecũia quã aliquis soluere teneret pro aliquo
dãpno dato pena. x. lib᷒ deñ de suo salario di
cti cõis applicand. **Qꝫ pignus assignetur camerario. Rubrica. lxxvij.**

STatuim᷒ et ordinam᷒ qꝫ dictus notarius
teneatur et debeat pignora accepta p
eũ uł ad ipius petitionẽ hoib᷒ et psonis
qui debent aliquid soluere assignare infra
tertiã diem post acceptionẽ uł acceptatiõẽ
ipoꝝ pignoꝝ camerario dicti cõis pena. x. sol
deñ pro quolib᷒ pignore de suo salario cõi
treuij applicand. **De auxilio dando sup stitibus. Rubrica. Lxxviij.**

STatuim᷒ et ordinam᷒ qꝫ potestas et qui
lib᷒ alius officialis cõis treuij qui pro
tempore erit teneatur et debeat dare et pre
stare auxiliũ conciliũ et fauorẽ in omĩbus
et singulis laboritijs cõis treuij terrerie et
strate ad ipã opera facienda supstitib᷒ eo
dem: et ad faciendũ dari ptem bañi supsti
tib᷒ secdm formã statutoꝝ dicti cõis.
Qꝫ quilib᷒ hñs possessiones a strata infra teneat ponere fouẽ. Rꝫ. lxxviiij.

STatuim᷒ et ordinam᷒ qꝫ omẽs hoies
de treuio et eius districtu tenẽtes ꝯ
laborantes possessiones a strata deçede treuij
inferius teneãtur et debeant laborare t̃ras
ipoꝝ pena. xx. sol deñ pro quolib᷒: et ĩquali
bet sua possessione unã foueã facere mitti
et cauari ac manutenere ipãm ita qꝫ bene
et congrue possint exire deuiare et sciacq
uare aque de dicta fouea. **De gualdarijs eligẽdis p homines de pelano. Rubrica**

STatuim᷒ et ordinam᷒ **. Lxxx.**
qꝫ homines de pelano uilla treuij possit
et debeant quolib᷒ ãño de mense augusti ꝯ
septembris facere et eligere quatuor uł circa
custodes et gualdarios expensis et salario
hominũ dicte uille ad custodiendũ uineas
motis caprilis de die et de nocte qui custodire
debeant: et accusare et denũptiare corã nota
rio dãpnoꝝ datoꝝ omẽs psonã et bestiã quã
uiderint dãpnũ dare in dictis uineis: et qꝫ
notarius dãpnoꝝ datoꝝ teneatur et debeat
uinculo prestiti iuramenti recipere omẽs de
nũptiationes quã dicti tales custodes coram
eo duxerint assignand uel faciendã: et accu
satos et denũptiatos punire et condepnare
secdm formã statutoꝝ et ordinamẽtoꝝ cõis tre
uij: et penas et bañna in quib᷒ eos condepna
ret facere solui et puenire ad manus came
rarij cõis treuij sub dicta pena

De obseruatione statutoꝝ. Rꝫ. Lxxxi.

VLtimo statuim᷒ et ordinam᷒ qꝫ omnia
et singula supradicta statuta et ordin
amenta ppetuo obsuentur et obsuari debeat
p potestates iudices et officiales terre treuij
et p omẽs et singulas psonas cuiuscũqꝫ cõdi
tionis et pheminentie existant ĩ singulis suis
partib᷒ et capłis: et ipis statutis ppetuus sub
iaceant ppetuo: Et nullã recipiant seu recipe
possint interpetrationẽ siue glosationẽ: sꝫ put
iacent et uerba sonãt et scripta apparet intel
ligãtur et intelligi debeant: nõ obstante ali
qua lege in cõtrariũ loquẽte: et contra p̃teri
uł alr siue ultra siue ꝯtrariũ nullus stilus
nullaqꝫ consuetudo induci possit ĩ futurũ
et exnũc put extũc et extũc put exnũc ille
stilus inductus siue inducẽdus et ꝯsuetudo
inducta siue inducenda sit ipõ iure et ipõ fc̃o
nullus et nulla et nullius roboris efficacie ł
moñti: et allegans nõ audiatur aliquo que
sito colore causa uł ingenio: sꝫ solũ dc̃a sta
tuta ĩtelligãtur ut supra. Et nihilominus
nõ ualeant nisi sint cõfirmata a summo pon
tifice siue alio supiore potẽtẽ habente ꝯfirmã
di et approbandi: Siuẽ aliqua statuta uel
aliqd capitulũ statutoꝝ predcoꝝ eẽnt contra

libertatem ecclesiasticam quam tamen nos devotissi
mi filii ecclesiastice libertatis colendam amplia
dam et exaltandam duximus appareret: illa et
illud cassam irritam et annullam penitus eo
Ad laudem summi dei et exaltationem sancte roma
ne ecclesie et prelibati sanctissimi domini nostri
Pape Alexandri divina providentia pape se
xti et prelibati Reverendissimi domini Legati
et sui locumtenentis et aliorum nostrorum superiorum et ad
decus et pacem salutemque communis et populi terre tre
vii. A M E N. finis

R. [illegible]

IN DEI OMNIPOTENTIS nomine amen. Anno domini Millesimo quatricentesimo nonagesimo nono indictione [illegible] Tempore Sanctissimi [illegible] patris et domini nostri domini Alexandri divina providentia pape Sexti Die xiiii Aprilis.

Publicis [illegible] consilio [illegible] Consilio maioris [illegible] et consilio [illegible] bonorum virorum Terre trevii [illegible] et sufficientium numero [illegible] in Terra trevii [illegible] palatii communis trevii et residentium M. D. prepositorum dicte terre [illegible] Terra [illegible] platearum Magnam communis Trevii palatiis residentis domini potestatis et alia [illegible] ad sonum campane [illegible] more solito et consueto Congregatis et cohadunatis de Commissione et mandato [illegible] doctoris domini Bernardini de Amicis de [illegible] potestatis dicte Terre de [illegible] consensu et voluntate M. D. prepositorum dicte terre trevii nominatorum [illegible] prefatorum [illegible] Statutorum [illegible] quidem consiliis [illegible] dominus potestas [illegible] consensu et voluntate predictorum proposuit et proponendo dixit [illegible] Quid videtur et placet ipsis consiliis et consiliariis predictis [illegible] consiliis existentibus [illegible] super infrascriptis propositis [illegible]

Et primo [illegible] prefatorum consiliorum [illegible] data concessa attributa et remissa fuit [illegible] supranominatis prefatorum [illegible] statutorum [illegible] potestas facultas [illegible] innovationem statutorum et ordinamentorum [illegible] et reformationum dicte terre [illegible] simul cum dispersis [illegible] libris reformationum dicte terre [illegible] et [illegible] Ut de eorum [illegible] publico [illegible] reformationum [illegible] notarii [illegible] Et [illegible] referentes prefati [illegible] M. D. [illegible] viderunt et diligenter [illegible] et considerasse omnia et singula predicta statuta et reformationes [illegible] libris dicte reformationum et alia supra proposita. Et credunt [illegible] affirmant cum zelo iustitie equitatis honestatis et caritatis et ad [illegible] boni iusti et equi regiminis communis et populi dicte terre [illegible] et bona fide edita et ordinata [illegible] Et ad statum Sancte Romane Ecclesie et prelibati Sanctissimi domini nostri pape Alexandri Sexti

Unde proponitur vobis consiliis et consiliariis in eis existentibus quid videtur et placet [illegible] statuta et ordinamenta predicta firma et rata [illegible] fuerunt ut [illegible] continetur et [illegible] consiliis confirmentur et approbentur ut [illegible] Super quo consilium dari et [illegible] Et [illegible] prefatus dominus potestas cum [illegible] consensu et voluntate prefatorum M. D. P. [illegible] existentibus [illegible] consiliis licentiam dicendi [illegible] et consulendi [illegible] Super omnibus et singulis predictis [illegible] utiliter erit pro dicto populo et sibi placuerit [illegible]

Providus et accuratus Vir Ser Guidantonius Ser Anthonii de Trevio Unus ex consiliariis predictis surgens [illegible] Et ad [illegible] arengandi [illegible] divino presidio [illegible] prius postulato dixit [illegible] statutis [illegible] reformationibus predictis [illegible] et aliis [illegible] statutis

Et in diversis prudentijs et singularibus virtutibus et scientia et moribus prefatos
probos viros: super ceteros in quibus non esse presumendum nisi summus amor et
dilectio erga eorum rempublicam: dixit et consuluit quod vigore statuum
consiliarorum singula dicta ut supra ordinata edita: renovata proposita et
in dicto volumine per prefatos M. D. P. et alios statuarios ut de ceteris
in primo volumine recondita erant et suppositum [illegible] observantia
[illegible] pro ut supra in ipsis statutis et ordinamentis apparent. Et
quatenus opus sit auctoritate presentium consiliorum denovo sint edita facta et
ordinata: ut supra pro ut scripta sunt et iacent. Dummodo non sint contra
ius seu ecclesiasticam libertatem et denuo confirmentur et approbentur
a [illegible] Sanctissimo D. papa Alexandro Sexto sive ab alio [illegible]
habente ad laudem dei amen: Cuius quidem consultatio approbata
fuit et confirmata a pluribus aliis consiliariis dictis consiliis existentibus
et eiusdem ad congregationem solitam: Unde facto et misso solempni
et diligenti partito inter dictos consiliarios ad bussulas et fabas more solito
et consueto de commissione et mandato prefati domini potestatis, cum consensu et parte
et voluntate prefatorum dominorum priorum, hoc modo quod quicumque vult
et sibi placet dicta et consultata per dictum S[er] Guidantonium et
alios consultores et consulentes approbata reddat eius fabam in bussula
sive pisside alba affirmativa del si; Qui non vult contrarium
reddat eius fabam in bussula rubea negativa del no; Unde datis
et recollectis fabis et publice numeratis per [illegible] fore
[illegible] dicti consiliis reperte fuerunt fabe numero [illegible] in bussula
alba affirmativa del si, non obstante novem fabis [illegible] in bussula
rubea negativa del no fuerunt solemniter obtenta:

+ Ego Iuvenzelus Almoninus de
[illegible] auctoritate notarius iudex
ac cancellarius [illegible]
predictis omnibus et singulis dum sic
fierent [illegible] scribere scripsi et publicavi
premissorum fidem signavi

[illegible] Sorgenti dicte [illegible]
[illegible] notarius
[illegible]
[illegible] rogatus
signo meo solito ad omnium

R. 1063

In dei omnipotentis Nomine Amen
Anno dñi Millesimo quadringentesi
mo Nonagesimonono Indictione ßa
tpre Sanctissimi in xpo patris et dñi nri dñi
Alexandri diuina prudentia pape sexti et
die vigesima secunda mensis Septembris.
Concilio .xviij. Maioris extimationis
et gñali terre treuij ad sonu campane
uoceq preconis demandato eximij legum
doctoris dñi Sperelli de Sperellis de asisio ho
norabilis pret[illegible] dicte terre ac Magnifico
dñor prior et antepositor eiusdem terre
con[illegible]ato conchiuto et cōgregato in aula
siue sala magna palatij prefator Magnificor
dñor prior dicte terre treuij: quod pala
tium situm est in dicta terra treuij iux plate
as cois atrib et alia latera: in quo quidem
concilio demandato prefator dñor prior
et antepositor consentiente prefato ptore
Ego Lucangelus cancellarius preposui &
proponendo dixi Quod vnicuique liceat dicere co
sulere et arengare quicquid sibi uidetur et
placet sup infrascriptis propositis obmissis
nonnullis alijs v3 Quid sit prouidendum su
per nonnullis statutis et maxime in capitulis
datis nouissime scriptis: cum in ipsis statu
tis aliquid obmissum sit: in aliquibus pene
sint graues: et in aliquibus sint parue: ad hoc
ut dicta statuta reaptentur et moderentur an
cōfirmationē ipsor statutor: quid ue facie
dum sit.

Spectabilis et eloquens vir Ser berar
dinus Ser cipriani de dicta terra un
ex cōsultoribus in dicto cōcilio existentibus sur
gens pedibus & ad solitam accedens arengh e
riam facta prius diuini numinis īuocatōe
Sup dicta preposita de statutor nouissime
scriptor penar moderatione consulendo et
arengando dixit ad hoc ut dicta statuta bn
aptentur et pene ipsor minuantur & augeat
secdm exigentiam dapnor dator Quod Magnifici
dñi priores et antepositi auctē pntis cōcilij
habeant auctem et arbitrium eligendi tres
homines pro quolibet terçerio: qui una cu
ipsis dnis prioribus habeant arbitrium facul
tatem et plenariam auctem addendi cōrige
di et minuendi dicta statuta prout eis uisu
fuerit et expediens erit pro bono pacis ac
quieto viuere populi trebani: que statuta
addita correptaque per prefatos dños prio
res et eligendos p ipos facta dicta mitigati
one et additione deueniat in aliud cōsiliū
faciendum et in dicto concilio legantur et
approbentur.

Ad consultationem prefati Ser berardinj
cōsultoris predicti facto et misso solē
pni ac diligenti partito ut moris est ad bu
ssulas et fabas in huc modum v3 quod quicumque
vult et sibi placet quod consultum et arenga
tum est p dictum Ser berardinum cōsultorē sor
tiatur effectum restituat eius fabam ī bussula
siue pisside alba del sic: sentiens uo contrarium

restituat eius fabam in bussula rubea del no. Datis itaque recollectis et numeratis fabis per petrum paulum tubicinem obtentum ac victum fuit per sexagintatres quorum fabe restitute reperte fuerunt in bussula alba del sic: decem et septem aliis consiliariis quorum fabe in bussula rubea del no reperte fuerunt in contrarium non obstantibus. Dicta die .xxij. septembris.

Electi a Magnificis dominis prioribus videlicet a francisco saluutij pro terçerio castelli a cello nicole pro terçerio matidie: et a iohanne thome cassiani pro terçerio plani: qui una cum ipsis dominis prioribus habeant facultatem auctoritatem et omnimodam potestatem minuendi addendi et mitigandi statuta prout supra sunt hi videlicet

Ser berardinus sapriani Antonius belle Jacobus thome mathioni	pro T. Ca.
Dominus paris raynaldi Bonictus constantinj Gregorius orchi	pro T. Ma.
Antonius pascutij Simon nicolai et Curtus balasij	pro T. pla.

In dei omnipotentis Nomine Amen. Anno domini Millio quadringentesimo nonagesimonono Indictione secunda tempore sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Alexandri divina prudentia pape sexti die .xxiij. septembris. Nos franciscus saluutij: cellus nicole et Johannes thome cassiani priores et antepositi terre treuij: Ser berardinus sapriani: antonius belle: Jacobus thome: dominus paris de paulonibus [illegible] doc. bonictus constantinj: gregorius orchi: antonius pascutij: simon nicolai: et curtus balasij de dicta terra treuij homines deputati et electi per prefatos dominos priores ex remissione generalis concilij sive arenghe in nos facta vacantes et cum diligentia et accurata sollicitudine attendentes circa remissionem nobis factam per prefatum concilium generale: Cupientesque quanta cum honestate possumus penas graves mitigare et deficientia addere et providere comoditatibus pauperum: quoniam pene magis mitigande quam asperande sint: Infrascriptas mitigationes additiones et moderationes facimus. Eas referendas in alio concilio prout nobis commissum est: ut ne in dicta terra treuij et eius

comitatu aliquod scandalum oriatur propter dampna data et etiam propter non nulla carentia dicta statuta novissime scripta. Ideo unanimiter et concorditer nemine discrepante pro honore et statu Sanctissimi domini nostri sancteque romane ecclesie: nec non pro statu pacifico et quieto dicte terre treuij. Ad perpetuam devotionem prefati Sanctissimi domini nostri et sancte romane ecclesie prefate ac etiam Illustrissime domine domine lucretie borgie de aragonia ducisse vigiliarum Spoleti Treuij et cetera dignissime gubernatricis in perpetuum habitura hac sanctione et lege

Statuimus et ordinamus ad hoc ut nemini iniuria fiat quod decetero balia pictum sit descripta posita et annotata in terçerio castelli post baliam lapidie: et ex nunc pro addita annotata et descripta sit in volumine statutorum sub rubrica de modo et ordine reformandi et cetera. — R 1

Et etiam declaramus statuimus ordinamus et corrigimus dictum statutum ubi dicit primo loco de populo sancti angeli de fabri debet dici et poni primo de populo sancti angeli de arsicciali.

Item quod in statuto posito sub rubrica de elemosinis faciendis per commune dicimus in ea particula quod pro tunicis dentur fratribus sancti francisci libre .xv. denariorum et non plus. — R 2

1 Item quod in statuto posito sub rubrica quo tempore fiant extimationes statuimus et ordinamus quod extimationes dapnorum datorum fiant infra .x. dies a die illati dapni ad hoc ut melius cognoscatur. — Estimationes R 3

Item statutum positum sub rubrica de pena dapnum dantis in singulis et cetera statuimus mitigamus et ordinamus quod dominus bestiarum dapnum dantium cuiusque in singulis corrodendo teneatur ad penam .x. sol. pro qualibet vice et qualibet bestia. — R 4

3/2 Item statutum positum sub rubrica qui testes sint ydonei et cetera statuimus et ordinamus ac mitigamus quod testi etatis decem annorum et ultra credatur usque ad .xx. sol. denariorum minoris autem etatis in aliqua quantitate testis non admictatur. — 78 R 5 testes ydonei

4 Item statutum positum sub rubrica de pena euntis cum pecudibus per clausuras: statuimus et ordinamus quod quicumque dapnum dederit cum pecudibus et castratis in possessionibus sive clausuris olivarum in quibus vel ubi ipsarum alia essent olivarum fructus a festo omnium sanctorum citra solvat pro qualibet pecude vel castrato sol. quinque vice qualibet: quando vero non sunt fructus olivarum in dictis clausuris et aliis temporibus solvat sol. unum pro qualibet — R 6

prude uel castrato et qualibet uice

5 Item statutum positum sub rubrica de predandibus intrantibus in maieses: statuimus mitigamus et ordinamus quod predes et castrati dampnum dantes in maiese die pluuie et die sequenti post pluuiam dominus ipsarum uel ipsorum soluat unum sol. pro qualibet uice et qualibet bestia pene nomine

8 Item statutum positum sub rubrica de pena bestiarum grossarum intrantium in clausuras oliuatas statuimus et ordinamus ac mitigamus quod bestie grosse intrantes in clausuras oliuarum a festo omnium sanctorum citra usque quo fuerint fructus oliuarum in dictis clausuris dominus ipsarum soluat sol. [illegible] pro qualibet bestia et qualibet uice aliis uero temporibus si uenire fuerint tenere actores oliuarum soluat similes penas [illegible] non teneantur ad aliquam penam

9 Item statutum positum sub rubrica de pena dampnum dantis cum bestiis in pratis statuimus moderamus et ordinamus quod si dampnum datum fuerit in pratis de die cum bestiis grossis dominus ipsarum bestiarum incidat in penam quinque sol. pro qualibet bestia et qualibet uice si uero de nocte in xx sol. pro qualibet bestia et qualibet uice et si uero reperiretur patronus bestiarum custodire dictas bestias in prato ipse patronus incidat in penam unius floreni pro uice qualibet et qualibet bestia grossa de nocte tantum

10 Item statutum positum sub rubrica de pena porcorum intrantium in pratis statuimus mitigamus et ordinamus quod porci intrantes in prata quolibet tempore si repertum fuerint cauare patronus porcorum incidat in penam x sol. pro qualibet porco et qualibet uice si uero non cauauerint incidat in penam quinque sol. a media mense marcii usque quo fuerit finitum [illegible] mense [illegible] consistente statuto

11 Item statutum positum sub rubrica de pena facientis frondes in suo uel alieno sureo statuimus et ordinamus quod quilibet possit facere frondes in sureo suo proprio, xxia et banno etiam licentia non petita [illegible] dicto statuto

12 Item statutum positum sub rubrica de pena approbantis bestias statuimus augemus et ordinamus quod in ea particula in qua est pena quinque sol. crescit pena x sol. cuilibet approbanti pro qualibet bestia et qualibet uice non obstante dicto statuto

In dei omnipotentis Nomine Amen. Anno domini Millesimo quadringentesimo Nonagesimonono Indictione secunda tempore Sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Alexandri diuina prouidentia pape sexti die uero xxvii septembris.

Publico et generali concilio communis et hominum terre treuii ad sonum campane uoceque preconis dicti communis et mandato egregii viri tt. doc. domini Sperelli desperellis de assisio honorabilis potestatis terre treuii coadunato in sala magna palatii communis dicte terre treuii solite residentie Magnificorum dominorum priorum et antepositorum dicte terre more solito et in sufficienti numero prout infra conuocato et congregato: in quo quidem concilio Supradictus dominus potestas: presentibus tamen et cum et consentientibus Magnificis dominis prioribus et antepositis dicte terre preposuit et preponendo dixit quid placeret dicto concilio et conciliariis in eo existentibus prouidere et deliberare formare et reformare super infrascriptis prepositis:

Et primo quod statuta addita moderata et aucta in statutis nouissime factis et scripta confirmentur prout uisum fuerit conciliariis esse expediens 13

Ad cuius ac eloquentis et uiri expertissimi Ser Galeatius Ser Iacobi dominus de numero dictorum conciliariorum existentium in dicto concilio surgens pedibusque ad consuetam arengheriam solitam et arenghari: ibique facta solepmne debita inuocatione arengando super dicta preposita intellectis statutis additis mitigatis et moderatis dixit Quod cum dicta statuta sine erit cetera addita et moderata confirmentur in presenti concilio et sic habeantur pro confirmatis et approbatis: et deinde scribantur in uolumine dictorum nouissimorum statutorum. 14

Ad consultationem cuius quidem prefati Ser Galeatii consultoris predicti facto et misso diligenti ac solepmni partito ad uotas est ad bussolas et fabas in quo nouis dicit Quicumque uult et sibi placet quod consultum et arengatum est per dictum Ser Galeatium consultorem fortatum effectum restituat eius fabam in bussola siue pisside alba de sic: Sentiens uero contrarium restituat eius fabam in bussula rubea de non. Quibus itaque recollectis et numeratis dictis fabis per saluatorem alias Marsaglian bandum communis obtentum ac

ctum fuit p septuagintaseptem: quoꝝ fabe restitute repte fuerunt in bussula alba del sic: octo alijs consiliarijs quoꝝ fabe i bussula rubra del nō repte fuerūt in contrariū nō obstantib.

Actum in terra treuij in supradcō palatio solite residentie Magnificoꝝ dnoꝝ prioꝝ: quod palatiū situm est iux plateas cōis a trib et alia latera: pñtib bonifatio nicolai tubicine: barnocco baiulo: et saluatore alias marfaglia musilli baiulo dicti cōis treuij q dederūt recolligerūt et nūauerūt ut supra fabas predictas testib uocatis hītis & rogatis.

mercato libero ne si procedi [illegible] debito

In Dei omnipotentis nomine amen anno dni MCCCC [illegible] indictione [illegible] tpre S. in xpo pris [illegible] diuina prouidentia pp. sexti [illegible] 28 martij

[illegible] publico consilio generali [illegible] bonorum virorum terre treuij [illegible] in sala mag palatij cōis [illegible] iuxta platea magna cōis treuij [illegible] more solito [illegible] petri magistri [illegible] mathie andree [illegible] ad quorum [illegible] scriptum [illegible]

15 [illegible] ut [illegible] sit liber [illegible] quod placet [illegible] collegarum [illegible] consilio [illegible]

[illegible] consilio [illegible] et multas [illegible] in bussula alba [illegible] in bussula [illegible] consilio [illegible] in bussula [illegible] non obstantibus et sic fuit solemniter reformatum

16 In dei noie amen anno domini millesimo quingentesimo decimo nono indictione septima tempore pontificatus [illegible] pris & domini [illegible] diuina prouidentia [illegible] pape decimi [illegible] decima mensis maij [illegible]

[illegible] congregato [illegible] publico et generali concilio [illegible] hominum terre treuij in palatio solite residentie [illegible] ad sonum campane [illegible] more solito [illegible] concilio [illegible] dominorum priorum ut moris [illegible] consiliarij [illegible] et obmissis alijs [illegible]

[illegible] in dicto consilio [illegible] pro bono publico [illegible] terre treuij [illegible] fuit facta quedam reformatio quod quilibet [illegible] de treuio et quicumque habitans in treuio [illegible] non possit [illegible] pro quolibet [illegible] non possit sub dicta pena [illegible] sub dicta pena [illegible] confirmatur

In dei omnipotentis nomine amen. Anno domini millesimo quingentesimo secundo Inditione
quinta tempore sanctissimi in christo patris et domini domini alexandri divina providentia pp.
sexti die vero undecima decembris

Consilio xviii maioris extimationis et generali communis et hominum terre Trevij
adsonum campane requisitione et bannitorum de mandato eximij U. doctoris domini
Johannis de Subiaco honorandi potestatis dicte terre: ac Magnificorum dominorum priorum et ancipositi
dicte terre convocato choadunato et congregato in sala magna palatij residentie
prefatorum dominorum priorum: quod palatium situm est in dicta terra Trevij iuxta plateam
communis a duobus et alia lattera. In quo quidem consilio Clarissimus ac singularis
Juris.U. doctor: et Trevij Commissarius: Adornamentum ad salutem ad pacem Tre-
biani populi: predecessore bussoli nuper confecti, hunc iecit in sermonem: hec per se-
ri monuit: que sequuntur videlicet

Cum interfuerimus confectioni novi bussoli unius futuri regiminis incepturi anno domini
millesimo quingentesimo tertio kalendas Januarij: nonnullos preter ius expositos esse abu-
sus cognovimus quibus obviare volentes. Mandamus. monemus: priores terre
15. Trevij donec erunt in officio prioratus debere cum pallijs nigris crocceis ut violaceis
ut ordinis sui fiat (si qui vote astringerentur) et protendentibus usque ad talaria pe-
dum et adminus per quatuor digitos brevioribus. Nisi eis iuramentum conferri non
valeat: nec salarium percipiat aliquod. et quilibet possit in sindicatu obijcere
et in privatione salarij debeat expresse condemnari: nec non in pena decem florenorum
quorum medietas sit ipsius sindicatoris et altera camere apostolice: Et sindica-
tor qui in predictis fuerit negligens et in terra supradicta quidem non inquisiverit tantundem
de suo perdat salario eidem camere aplicandum, sindicatorem que diximus esse ordi-
nandum facimus potestatem dicte terre: qui pro tempore fuerit. Et infra duos dies
debeat suam protulisse sententiam summarie et simpliciter et de plano sine strepitu
et figura Judicij: cognoscat per deus sindicato de ordinibus hic contentis specialiter et
alijs le. legitimus quoniam tam secundum formam Juris quam secundum formam statutorum obijci possunt
postremo: quia modicum tempus superest consiliarijs post tandem ac negligentiam eorum choad-
adunationem expedire Judicavimus quecumque hora vigesima tempore hiemis et estatis
decimaoctava que requiretur per eorum fuerit pulsatus, et si postea venerit
solvat nomine pene bol quatuor et x. latcimarum. Teneatur per deus sindicator
in quatuor dies primos gubernatoribus in terra supradicta: qui fuerit in huiusmodi sin-
dicatu pena subpena viginti quinque ducatorum auri de facto retinendorum de suo salario
pro camera apostolica. Preterea nosmet Ius novaginine obsistatur considerantes illorum qui ad-
... ... modum vel alium prestito mulieri sentimus ut qui fuerit ad priora-
tus assumptus et in palatio non resederit continue per totum tempus quocumque obstante
in predicto tempore comio ... rei publice ... non accidat salarium nullum consequatur nec
residentia dimidiam, sed si integre servierunt ... ... dumtaxat cum salario
potestatum: Nec per substitutum possit quis alio modo in dictum consiliorum prestare
nisi per se ... ... magistratus, pro omni tempore ... sunt in consilio generali

et is qui substituerit fuerit in consilio primo approbatus, quo tunc durat admittatur et adnominandum fauendum in executione cancellarii et depositarii quadam [illegible] bullettas in soluendo salarium dominis prioribus non esse [illegible] nisi [illegible] et presidente [illegible] post sententiam absolutoriam sindicatoris, nec ipse camerarius eis soluat. Quod si contrafecerit cadat illico priuatus officio non obstante quacumque electione et camerarius [illegible] de suo soluat

Et Ego [illegible] proponendo dixi quod unicuique consiliario liceat consulere et arengare super dictis propositis excellentissimi commissarii

Egregius ac generosus vir [illegible] domini [illegible] auditis propositis et singulis periculis bene ac accuratissime [illegible] et habita consultatione super quibus [illegible] propositis [illegible] [illegible] consiliariorum: dixit ac consuluit omnia [illegible] ac [illegible] partes consilii [illegible] ordinatione obseruanda [illegible] super [illegible]

Ad consultationem cuius [illegible] consultoris [illegible] [illegible] solemni [illegible] ut moris est [illegible] [illegible] in hunc modum [illegible] quod quisque vult et sibi placet [illegible] [illegible] et [illegible] est [illegible] [illegible] consultore [illegible] [illegible] effectum [illegible] non obstantibus

Suprascripta reformationem ut supra approbamus, confirmamus et validamus et ideo manu propria subscripsimus: [illegible] doc: [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Castellanus [illegible] spolit [illegible] [illegible] [illegible]

- 80v

die xj febr 1522

Cum sit quod exoriret dubium in aliquibus an exigi deberent pedaggio an dohanatico et in aliquibus gabellis non [illegible] declarata: magnifici [illegible] priores generale consilium terre Trevij volentes salubriter providere con[illegible] et in melius dirigere ordinavit constituere [illegible] homines ad predicta providendum [illegible] dividendum et declarandum et de bono in melius dirigendum et declarandum: quibus [illegible] dedit [illegible] faciendi ut fecit [illegible] consilio

die 7 martij 1522

Vacantibus [illegible] circa commissionem [illegible]

Prudentes viri ser [illegible] domini Gregorij Jo. philippus [illegible] et [illegible] pasritij homines [illegible] ad ordinandum solutiones [illegible] dohane et [illegible] addendum et diminuendum et [illegible] que debent exigi per dohanerium et que debent exigi per pedagierium

Dohana olej: Imprimis

Agli per soma quarantadece que se non [illegible] serra soma et [illegible] centonara paghi denari doj per centonaro cioè de quelli se venderrano in Trevj

Pelli de agnello bianco uno per decina [illegible] se serra soma paghi bolognini otto per soma et la soma [illegible] da cento in su

Pulli [illegible] [illegible] paghimo denari sej per paro

Carne fresca per quatro libre non paghi niente da quella in su se serra castrato et bove paghi denaro uno per libra se serra castrarina o porcina paghi denari doj

Cisti et matarelli lavorati paghimo bolognino uno per cisto

Cassa bolognini doj per cassa

[illegible] de mora [illegible] in territorio de Treve paghi sol[illegible] uno per centonaro

[illegible] paghino denari sej per libra

Seta [illegible] et [illegible] bolognino uno per libra

[illegible] per libra denari sej

Grano et altri biadi forestieri se venderanno in territorio [illegible] de Trevj in lo recinto paghimo alla dohana [illegible] del territorio de Trevj

[illegible] paghi allo dohanero

Canapa [illegible] in Trevj in lo [illegible] paghi allo dohanero

[illegible] et [illegible] paghimo al dohanero se [illegible] de Trevj

P[illegible] se vendera da forestieri [illegible] [illegible] dentro in Trevj [illegible]

[illegible]

Item quello [illegible] primo dentro de Trevj et [illegible] lo [illegible] paghi le gabelle alla dohana del [illegible] salvis capitulis [illegible]

Item castrati et altre bestiame [illegible] in [illegible] de Trevj da quindici di [illegible] pretendendo [illegible] pagare paghimo alla dohana del [illegible]

Item boij [illegible] castrati [illegible] porci et altri bestiami del territorio de Trevj paghimo alla dohana del [illegible]

Tutti frutti se [illegible] in Trevj essendo paghimo alla dohana del [illegible] ~~[illegible]~~

Item che le pene delle fraude se [illegible]: [illegible] la terza parte sia del commune de Trevj e le doj altre parte siano del gabelliero et [illegible] niente [illegible] non [illegible] [illegible] sia tenuto ad [illegible] et [illegible] ad solvere [illegible] alie merce

Item che [illegible] [illegible] de alcuna de fraude de quello [illegible] la pena [illegible] lo fraude per [illegible] mercé ne habbia [illegible] per fiorino non [illegible]

Item [illegible] ordinato che li S. priori lo gabelliero et [illegible] homini da [illegible] per li S. priori [illegible] della parte de [illegible] se [illegible] alla corte [illegible] possino [illegible] secundo allora parrà [illegible] el gabelliero [illegible] fiorino [illegible] sia tenuto del suo proprio dare la terza parte della pena alla [illegible]: a quel tempo [illegible] ditto gabelliero sia tenuto [illegible] et [illegible] alli [illegible] priori alla pena de uno [illegible] da pagarse de [illegible] de [illegible] gabelliero alla [illegible] corte [illegible] et de ditto gabelliero [illegible] procedere per [illegible] [illegible] cum [illegible] del ditto gabelliero della pena [illegible] da uno fiorino in su non se possa componere ne far gratia [illegible] li S. priori et homini [illegible] sotto pena de fiorini [illegible] da applicarse [illegible] alla corte de Trevj

Corretto [illegible]

Item chi portasse panno ad [illegible] in Trevj in lo recinto [illegible] non paghi niente

Item tutte robbe per [illegible] in Trevj paghimo allo dohanero la solita gabella in lo [illegible] salvis [illegible] capitulis [illegible]

Item el panno forestiero [illegible] paghimo la gabella a [illegible] non sia tenuto ad pagare in lo [illegible]

[illegible]

In dei nomine amen anno domini millesimo quingentesimo vigesimo quinto indictione decima tertia tempore pontificatus sanctissimi in christo patris et domini nostri domini Clementis divina providentia dignissimi pape septimi die vero decimatertia mensis augusti dicti anni

Convocato congregato et cohadunato publico generali consilio universitatis civitatis Terracine in palatio solite residentie magnificorum dominorum priorum dicte civitatis ad sonum campane more solito et consueto servata forma in numero sufficienti et valido super quibusdam propositis [illegible] per dominos priores cum presentia consensu et voluntate [illegible] [illegible] infra

Super publica utilitate [illegible] [illegible] civitatis Terracine

Super supplicatione bastonis fornachiarii [illegible] gratiam de pena fornare non [illegible] et aliorum fornachiariorum et obmissis aliis consultationibus sic [illegible]

Egregius vir ser [illegible] de Valiento alter consiliarius in dicto consilio existens surgens pro [illegible] suo bono et optimo consulendo fuit ... omnino arbitrio dicti consilii ... bastoni et aliorum fornachiariorum suprascripti ... ordinandis capitulis ... laborerium [illegible] ... possint ... per ... concilium ... dicto bastoni de pena fiat gratia liberalis ... nota ...

[illegible] ... ad ... victimi et obtemptum ...

Ser mariani [illegible] Petrus donatus marronj | [illegible] ... albe [illegible] ... rubre ... non obstantibus ...

victimi et obtemptum fuit

Die decimanona mensis septembris dicti anni

Prudentes viri ... magnificus ... ser ... donatus maccaroni ... in generali concilio dicte civitatis ad ordinandum capitula ... fornachiarii ... ordinandum ... ex fornachiarii ... dicte civitatis Terracine ... ad ... cum ... Terracine ... et ... civitatis Terracine ... pro ... infra ... [illegible]

Item quod dicti fornachiarii non possint ... vendere ... sub dicta pena applicanda ... [illegible]

Item quod dicti fornachiarii non possint vendere quatrellorum ... sub dicta pena applicanda ... quotiens

Item quod dicti fornachiarii non possint vendere planellas ... applicanda ut supra ... quotiens ...

Item quod dicti fornachiarii non possint vendere cuppos ... infra ... pro rata dicti ... pena ... applicanda ... totiens quotiens ... fuerint ...

81v

Jo. Jac. Epus Albingan.

provincie umbrie vicelegatus

Universis et singulis potestatibus judicibus vicariis officialibus Terre Trevii nunc et pro tempore deputandis sal. Accepimus nuper non sine gravi relatione non sine animi nostri displicentia nulla habita ratione conscientie et honestatis que per nonnullos malos et improbos viros multas columbarum cedes occisiones et captiones fieri et multos proventus laborantium nisi multis penis tamen viam refrenantur audaciam idco pro pro debito nostri temporis valituro statuimus decernimus et ordinamus quicumque de cetero columbas cum retibus, laciolis, balistris, seu quovis alio genere armorum in domibus seu extra domos seu etiam in semitis, circa cetteratoria, et domum quomodocumque et quecumque dictas columbas ceperit seu et invenientur sine consensu dicti loci in cassis seu brachiis vel quovis alio modo preter in ipso facto absque aliqua declaratione decem ducatorum auri applicandis pro una parte camere apostolice pro alia quarta parte fabrice ecclesie dicti comunis et pro alia quarta accusatori et pro alia quarta officii persolvere debeat adsentimus sine et communio tramitante alias nihil habere vel petere possit, et quia in plurimis predicta in absconso et latentibus fiunt decernimus et unius testis probi viri et fame, quam sufficiat et testes solum deponant quod predictis vel aliquo predictorum sit probi viri et fame sit et alter non deponat, ac et legitima indicia arbitrio judicis velut quandam habeantur pro plena legitima probatione, mandantes insuper potestati et officialibus Terre Trevii quatenus supradictis et circa predicta ut omnia decretum observent procedant et exequantur sub pena ducentum librarum de eorum salario retinendarum et quod presens nostrum decretum registrare faciant et publicari faciant prout moris est et legi habeatur omni meliori modo etc.

Jo. Jac. Epus Albingan. vicelegatus statutis et aliis non obstan.

Datum Trevii die x octobris
MD XXVI

Marius philonardus

Die xiiij octobris MD XXVI

Scipio bor... tubicen comunis Trevii retulit mihi petromarco notario et cancellario misso se prius ad loca publica et consueta et ibidem buccinasse publice et alta voce proclamasse presens edictum de verbo ad verbum notificasse et penas appositas expressisse et sic faciunt omni meliori modo presentibus sir bendetto dicti mathei et bernardino ramaldi castagnoli et Tobiae testibus etc.

Capitula rectius [illegible]
[illegible] [illegible]

82

Nec quis civium [illegible] cuiuscumque conditionis existat etsi militis vel doctoratus [illegible]
esset nunc et etiam perpetuis futuris temporibus possit sub quo vis quesito colore dari, recipi, promitti [illegible]
posset vel alius seu vice dotis cuiuscumque mulieris ac et pro arredio [illegible] mulieris vel [illegible]
[illegible] vel alterius cuiuscumque rei nisi ut infra in presenti capitulo et [illegible] [illegible] si [illegible]
ac et a muliere que nullo modo recipi aliquam pecuniarum quantitatem et si contra factum [illegible]
seu promissum ipsi marito pro dote vel in [illegible] sed ydest ultra datum vel promissum [illegible]
[illegible] et similis corporis [illegible] tertie partis pro [illegible] portionem applicandam et ad [illegible] [illegible]
desuper [illegible] possit et omnes alii contractus cuiuscumque generis et quarumcumque [illegible] [illegible]
hinc facti et celebrati inter virum et uxorem vel alios eorumdem nomine dotis et arredio [illegible]
fraudulenter simulati et [illegible] facti et celebrati quamvis sint roboris vel momenti. Nec et quod [illegible]
qui in his vel aliquo alio instrumento facti est et eo quod statutum infrascriptum [illegible] non solum in [illegible]
sed et [illegible] sint ipso iure officio notariatus [illegible] et in eamdem penam incidant illi qui matrimonia [illegible]
[illegible] cum aliis pactis aut conditionibus [illegible] in fraudem [illegible] Et ut huiusmodi [illegible] fraudes in [illegible]
quod ad [illegible] fides super his delatori cum uno teste fidedigno coram quocumque iudice [illegible] vel [illegible]

20 vel alibi: si vero ausu temerario [illegible] dotis et arredii summam aut cuiuscumque promissionis ut supra excedens aut si
notarii de eis instrumentum [illegible] vel si quis matrimonia huiusmodi tractaverit incidat ipso iure [illegible] [illegible]
penam centum ducatorum pro dimidia comuni applicandam pro uno quarto [illegible] et [illegible] pictatis et similis corporis [illegible]
terre [illegible] et quod qui primo [illegible] [illegible] ille in dicta quarta preferatur

Imprimis quod liceat [illegible] et [illegible] militibus auratis militis et doctoribus dotis nomine nec [illegible]
ut supra recipere florenos trecentos et non ultra et ad plus pro arredio florenos viginti nec ultra [illegible] [illegible]
[illegible] vel [illegible] cuiuscumque alterius rei vel si quovis quesito colore sub [illegible] dotis penis [illegible] quod [illegible]
supradictorum equitum et doctorum non possint nec valeant uti vestimentis de sericis seu [illegible] vel alterius cuiuscumque
generis maioris pretii. Nec et [illegible] [illegible] seu [illegible] aureas portare sed [illegible] nec solas seu [illegible]
de velluto vel broccato nec monillos aureos seu argenteos ad brachia portare Et similiter nec [illegible]
seu sericei argenteas seu aureas vel argento [illegible] et similiter nec [illegible] aureas seu argenteas vel [illegible]
portare. Sed liceat sit portare collanas aureas vel argenteas et [illegible] [illegible] [illegible] vel rasi seu alterius
serici pro qualibet eorum vestimento et non ultra vel alio modo valeant [illegible] [illegible] sit portare [illegible]
[illegible] aureos Et si que mulieres contra statutum et ordinationem huiusmodi aliquo [illegible]
aliorum rerum vetitarum uti [illegible] illud totum quod [illegible] supra et contra ordinationem [illegible] [illegible]
perdant et eis auferantur Et si contra dictum statutum et ordinationem fecerint incidant in penam
quinquaginta ducatorum pro qualibet vice [illegible] applicandam

Item quod notarii approbati et descripti in matricula notariorum [illegible] [illegible] et mercatores [illegible]
pannorum qui faciunt botteras et in illis habent bona mercimonia in [illegible] in dictis apotecis [illegible]
florenorum ducentorum Et ceteri cives qui eorum familiam gubernant et gubernare possunt [illegible]
[illegible] eorumdem bonorum recipere possint pro dote ut supra ad plus florenos ducentos [illegible] [illegible]
quadraginta [illegible] pro singulo floreno et pro arredio florenos viginti et non ultra sub dictis penis
Et quod liceat eorum mulieribus uti vestimentis de panno paonazzi vel grana [illegible] [illegible]
cuiuscumque quantitatis et valoris cimbellotti nec possint uti nisi quatuor brachiis velluti seu rasi [illegible]
alterius rei maioris [illegible] possint portare anulos tres [illegible] nec possint uti supradictis [illegible]
sub dictis penis

Item quod ceteri alii artifices et omnes alii ad plus dotis nomine ut supra [illegible] et recipere possint [illegible]
centum et pro arredio florenos decem [illegible] eorum uxores non possint uti aliquo genere [illegible]
paonazzi cimbellotti rosati seu alterius cuiuscumque rei maioris valoris nisi [illegible] [illegible]
brachiis rasi nec valeant portare nisi unum anulum [illegible] valoris [illegible] [illegible]
portare alia ornamenta nec et bindas de serico ad spatulas portare [illegible] [illegible]
[illegible] sub [illegible] dictis penis

82v

[illegible] nullus agricola [illegible] possit [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible] uxore [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] uel [illegible] [illegible]
[illegible] possit penis [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] sub [illegible]
[illegible] possint portare [illegible] uel [illegible] sub [illegible]

[illegible] conditionis gradus uel [illegible] existat [illegible] uel [illegible]
[illegible] uel [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] mulieres [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] florenos [illegible]
[illegible] [illegible] contra [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

[illegible] [illegible] qui [illegible] [illegible]
[illegible] per [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] uel [illegible]
[illegible] [illegible] per [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible]

[illegible] aliquem [illegible] [illegible] sine [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] uel [illegible]
[illegible]

[illegible] ordinationi [illegible] uel adulti qui [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible]

Dilectis filiis Universitati [illegible] [illegible]
[illegible]
[illegible]

Dilecti filii salutem et apostolicam benedictionem. Romanus pontifex [illegible] [illegible]
[illegible] suorum [illegible] subditorum commodum [illegible] [illegible]
[illegible] atque confirmat [illegible] sicut accepimus [illegible]
[illegible] [illegible] sumptibus ac expensis [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nulla statuta ordinationes [illegible]
[illegible] in publicum edita sub penis in eisdem statutis contentis [illegible] debere [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] nos [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] in [illegible] [illegible]
[illegible] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible]